

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W SZCZECINIE**

**PLAN URZĄDZENIA LASU
DLA NADLEŚNICTWA TRZEBIEŻ**

na okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2026 r.

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

Opracowano

w Biurze Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gorzowie Wlkp.

Program wykonał:

sekretariat@gorzow.buligl.pl

www.gorzow.buligl.pl

Sprawdził:

Akceptuje:

Gorzów Wielkopolski 2016

SPIS TREŚCI

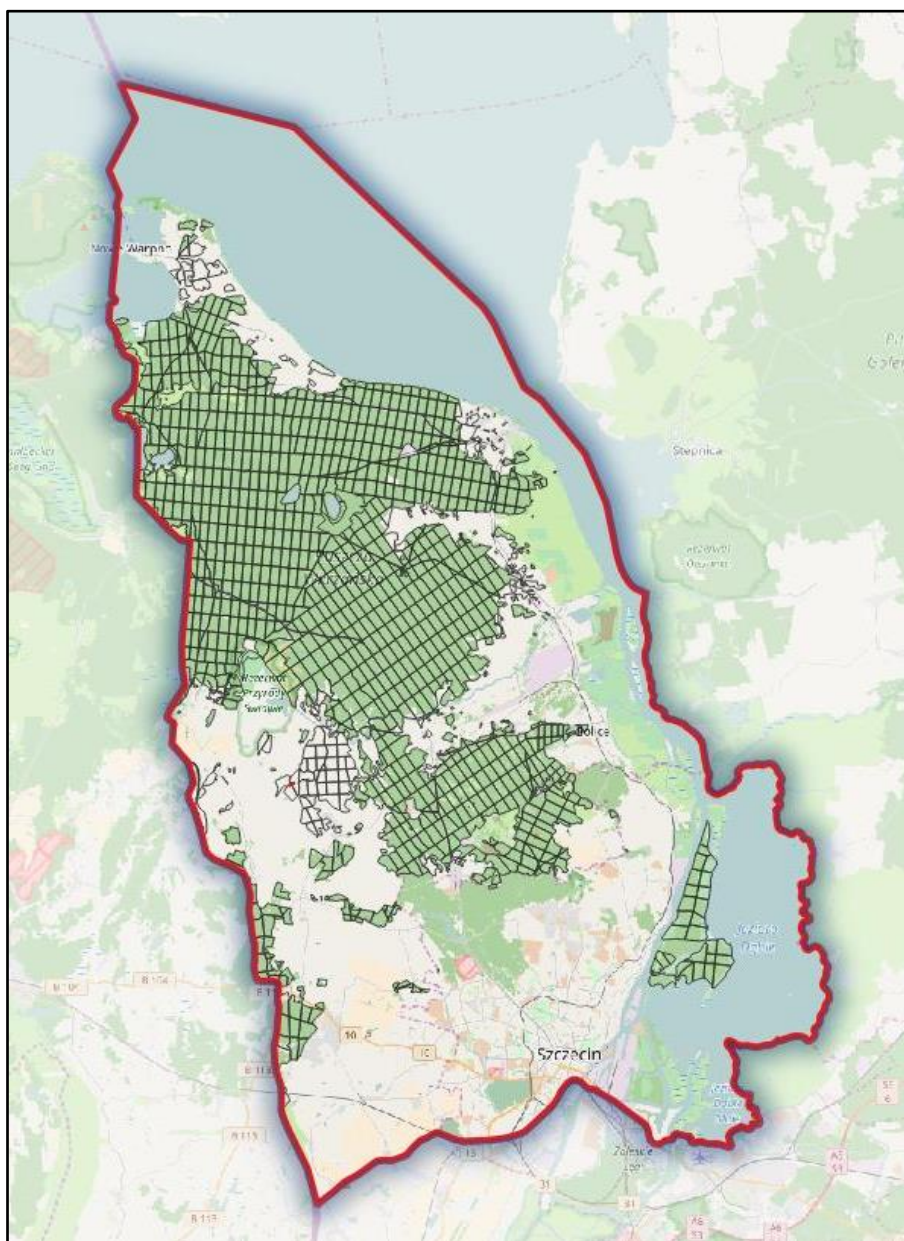
A. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADLEŚNICTWA TRZEBIEŻ	8
1. Historia regionu	8
2. Historia Nadleśnictwa	13
3. Położenie	14
4. Regionalizacja przyrodniczo – leśna	15
5. Regionalizacja geobotaniczna	17
6. Regionalizacja fizyczno – geograficzna	17
7. Regionalizacja klimatyczna	18
8. Miejsce i rola Nadleśnictwa Trzebież w gospodarce przestrzennej regionu	19
9. Porównanie wybranych cech drzewostanów różnych jednostek leśnych	20
10. Grupy funkcji lasów Nadleśnictwa Trzebież	21
11. Charakterystyka kompleksów leśnych	21
B. FORMY OCHRONY PRZYRODY – ISTNIEJĄCE, PROJEKTOWANE I PROPONOWANE ..	23
I. Ustawa o ochronie przyrody	23
1. Istniejące i proponowane formy prawnej ochrony przyrody w Nadleśnictwie Trzebież	24
2. Rezerваты przyrody – istniejące	24
3. Obszary Natura 2000	28
4. Pomniki przyrody istniejące	82
5. Pomniki przyrody proponowane	84
6. Zespoły przyrodniczo – krajobrazowe istniejące	85
7. Użytki ekologiczne proponowane	86
8. Stanowisko dokumentacyjne proponowane	91
9. Ochrona gatunkowa	92
II. Ustawa o lasach	105
1. Gospodarstwo specjalne	105
2. Lasy ochronne	106
III. Inne obszary ważne przyrodniczo	106
1. Obszar węzłowy i korytarze ekologiczne	106
C. WALORY PRZYRODNICZO-LEŚNE	108
1. Rzeźba terenu	108
2. Budowa geologiczna	109
3. Typy gleb	109
4. Wody	110
5. Roślinność	111
6. Świat zwierzęcy	112
7. Typy siedliskowe lasu	113
8. Drzewostany	113
9. Inne cenne obiekty przyrodnicze na terenie Nadleśnictwa Trzebież	123
10. Cenne obiekty dziedzictwa kulturowego na terenie Nadleśnictwa Trzebież	144
11. Obiekty kultury materialnej w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Trzebież	148
D. ZAGROŻENIA	158
1. Czynniki biotyczne	158
2. Czynniki abiotyczne	159
3. Czynniki antropogeniczne	160
E. WYTYCZNE DO ORGANIZACJI GOSPODARSTWA LEŚNEGO ORAZ WYKONYWANIA PRAC W NADLEŚNICTWIE	165
F. PLAN DZIAŁAŃ – ZESTAWIENIE PRAC OBJĘTYCH PROGRAMEM OCHRONY PRZYRODY	167
I. Obligatoryjne zadania z zakresu ochrony przyrody	167
II. Fakultatywne wskazania ochronne	167
1. Ochrona różnorodności biologicznej	167
2. Działania dotyczące prawnych form ochrony przyrody	168
3. Zalecenia w zakresie ochrony cennych gatunków roślin naczyniowych	169

4. Zalecenia w zakresie ochrony cennych roślin zarodnikowych.	169
5. Zalecenia w zakresie ochrony starych i cennych drzew.....	169
6. Zalecenia z zakresu ochrony fauny kręgowców.....	170
7. Zalecenia w zakresie ochrony fauny bezkręgowców.	170
8. Zalecenia w zakresie ochrony pamiątek kultury leśnej i kultury powszechnej w lasach.	170
9. Kształtowanie stosunków wodnych i ochrona siedlisk hydrogeniczných w lasach.	171
10. Kształtowanie strefy ekotonowej.	171
11. Zalesienia porolne.	171
12. Promocja i edukacja ekologiczna.	172
PIŚMIENNICTWO	175
KRONIKA	181
ZAŁĄCZNIKI.....	185

Wprowadzenie

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Trzebież jest integralną częścią planu urządzenia lasu na okres od 1.01.2017 r. do 31.12.2026 r.

Aktualnie opracowanie uwzględnia zapisy zawarte w poprzednim Programie Ochrony Przyrody, ustalenia Komisji Założeń Planu a także ustalenia i decyzje które podjęto w wyniku Narady Techniczno – Gospodarczej.

Rysunek 1 Mapa sytuacyjna Nadleśnictwa Trzebież.¹

¹ Podkład mapy: OpenStreetMap.org

Rysunek 2 Siedziba Nadleśnictwa Trzebież.

Celem programu jest:

- inwentaryzacja i zobrazowanie bogactwa przyrodniczego lasów;
- wskazanie obiektów do objęcia ochroną;
- przedstawienie istniejących i potencjalnych zagrożeń lasów oraz środowiska przyrodniczego;
- doskonalenie gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych;
- ulepszanie metod sprawowania i rozwijania ochrony przyrody;
- umożliwienie w przyszłości porównań i analiz zmian środowiska przyrodniczego;
- ochrona zabytków kultury materialnej w lasach.

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Trzebież opracowano zgodnie z zapisem § 110 Instrukcji Urządzania Lasu z (CILP, Warszawa 2012r.), z wykorzystaniem zapisów z „Instrukcji sporządzenia programu ochrony przyrody” (MOŚZNiL Departament Leśnictwa, Warszawa 1996r.) oraz w oparciu o ustawę z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2015 r., poz. 2100, z późn. zm), ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz.U.2016 poz. 2134 ze zm.), rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. (Dz. U. 2012 Nr 0 poz. 1302)

w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu.

Wykonawcą programu jest BULiGL Oddział w Gorzowie Wlkp.

Program został wykonany na podstawie:

- danych zebranych w trakcie prac urządzania lasu (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2015 r.);
- danych zebranych w inwentaryzacji szczegółowej do Programu Ochrony Przyrody (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2015 r.);
- informacji dostarczonych przez Nadleśnictwo Trzebież;
- informacji otrzymanych z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie;
- innych informacji zebranych na potrzeby programu.

A. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADLEŚNICTWA TRZEBIEŻ

1. Historia regionu

Rysunek 3 Teren Nadleśnictwa na fragmencie mapy- *Pomeraniae Ducatus Tabula* – Auctore Eilhardo Lubino, 1618 r.

Obraz dzisiejszego Pomorza Zachodniego ukształtowała przede wszystkim historia tutejszych ziem, która jest ściśle związana z dziejami Księstwa Pomorskiego, Brandenburgii, Szwecji a od XVII w. dziejami Prus.

Źródła z XIII i XIV wieku podają nazwy wielu puszczy pomorskich położonych na brzegami Odry, zwłaszcza w jej dolnym biegu. Jedną z najstarszych i największych z nich była Puszcza Wkrzańska. Jej bory sosnowe z niewielką domieszką gatunków liściastych okalały od południa Zalew Szczeciński. Świadczą o tym m. in. miejscowe nazwy: Sośnica w pobliżu Warpna, Dębogóra (Vogelsang), Brzózki, Buk, czy też Jasienica.

Dawne lasy puszczańskie w formie zwartej kompleksu utrzymały się do obecnych czasów, dzięki temu, że udział lasów książęcych, a później państwowych był największy, zwłaszcza w rejonach sąsiadujących z doliną Odry i Zalewem Szczecińskim. Jak również dzięki temu, że od dawna tereny Puszczy Wkrzańskiej nie sprzyjały szerszemu osadnictwu.

W zamierzonych czasach w puszczy najdogodniejsze warunki dla osadnictwa występowały nad większymi rzekami, głównie Odry, a także Wkry czy Rędowny. Poszczególne grupy ludności

osiedlały się na dłuższy okres i prowadziły prymitywną uprawę ziemi, a także hodowlę zwierząt (bydło, świnie, owce, kozy), które wypasano na istniejących łąkach oraz w lasach. Uprawa ziemi opierała się na prymitywnym *rolnictwie żarowym* (gospodarka wypaleniskowa). Polegało ono na trzebieniu lasu i przez jego wypalenie tworzeniu pól, które użyźnione popiołem były użytkowane przez kilka lat aż do wyjałowienia. Podstawowymi roślinami uprawianymi były proso, pszenica, jęczmień i len. Mimo to myślistwo, rybołówstwo czy zbieractwo nadal było ważnym elementem w gospodarce człowieka tego okresu.

W efekcie kurczenia się lasów oraz ich dzikiej i nadmiernej eksploatacji wymierały potężne ssaki, jak: *tury, żubry i niedźwiedzie*, a inne zwierzęta, np.: *łosie, wilki, rysie, bobry, głuszce, cietrzewie, sokoły* żyły w coraz to mniejszych populacjach. O bytowaniu w puszczech pomorskich turów świadczą takie miejscowe nazwy jak Turzegłowy (Torgelow), Szczecin-Turzyn, Turza (Thurbruch – na wyspie Uznam), o występowaniu żubrów – Ząbrowo lub też Ząbrsko, a od ostoi niedźwiedzi wywodzi się nazwa Las Niedźwiad (wymieniany w 1248 r.) oraz jezioro Miedwie. W Puszczy Wkrzańskiej książęta Pomorza Zachodniego często polowali, między innymi na jelenie i na niedźwiedzie. Po 1535 r. książęta posiadali pałacyk myśliwski w Jasienicy z którego wypuszczali się, aż nad Dolną Odrę w poszukiwaniu bobrów (obecnie na terenie rozlewisk Odry), ponieważ już w tamtych czasach stanowiły rzadkość ze względu na cenne futro. W połowie XIII wieku skórki bobrowe często wywożono za granicę. Wilki były pospolitymi drapieżnikami jeszcze w XVII wieku. W 1734 r. wrzosowiska koło Starego Warpna (Altwarpen) zaliczały się do rejonów najliczniej zamieszkałych przez wilki. W połowie XIX w. królewski łowca ustrzelił w Puszczy Wkrzańskiej 12 starych wilków i 3 rysie. Według źródeł niemieckich także dzisiaj zwierzęta te pojawiają się w tym miejscu i przechodzą na stronę polską szukając nowego rewiru. Głuszce występowały na całym Pomorzu, a później już tylko w okolicach Ińska. O występowaniu sokołów w puszczech świadczy niemiecka nazwa Tanowa - starej puszczańskiej osady (Falkenwalde – Sokoli Las).

Już we wczesnym średniowieczu Szczecin stał się centralnym ośrodkiem osadniczym Pomorzan. Jednak lasy na północ od Szczecina były nadal obszarem rzadkiego osadnictwa. W tym czasie do ważniejszych punktów osadniczych w Puszczy Wkrzańskiej należał rejon jeziora Świdwie. Inne osady i grody znajdowały się nad brzegiem Zalewu Szczecińskiego – okolice Nowego Warpna, rzeki Odry – Mścięcino oraz na południowym skraju puszczy, m. in. Tanowo, Warszewo i Osowo.

Gród obronny Mścięcino o konstrukcji drewniano-ziemnej był ośrodkiem militarnym, obronnym, strzegącym dostępu do Szczecina od strony północnej. Mieszkańcy grodu prowadzili gospodarkę rolniczą, hodowlę, trudnili się rybołówstwem, zakładali warsztaty rzemieślnicze: kowalski, garncarski, tkacki, rogowniczy.

Krystalizowanie się stałego osadnictwa przyczyniło się do rozwinięcia handlu dalekosiężnego. Wówczas w Księstwie Pomorskim istniały 2 ważne lądowe szlaki handlowe na linii południe-północ: Szczecin-Wołogoszcz (Wolgast) i dalej do Strzałowa (Stralsundu). Oba dukty prawie na całej swej długości przecinały dzikie ostępy Puszczy Wkrzańskiej, najczęściej w pobliżu jezior. Pierwszy trakt

przebiegał przez Mścięcino-Jasienicę-Karpin-Karczno, drugi przez Pilchowo-Tanowo-Księżyce-Myślubórz Wielki. Również dzisiaj są to ważne drogi leśne.

W XI-XII wieku, w okresie tworzenia się państwowości, monarchii wczesnofeudalnej na obszarze Pomorza, nastąpił wzrost penetracji osadniczej Puszczy Wkrzańskiej. Wiązało się to z rozwojem rolnictwa, również z użytkowaniem lasów (drewno, węgiel drzewny, wypalanie smoły, bory bartnie, mięso, futra) i wód (rybołówstwo), a także z eksploatacją torfowisk (cegły torfowe) i terenów podmokłych (ruda darniowa). Rybołówstwo na Pomorzu było popularnym zajęciem dającym wyżywienie. W tutejszych wodach pełnych ryb łowiono jesiotry, sumy, leszcze, ciosę, sandacze, płocie, szczupaki, łosie i liny.

W tym czasie (XIII i XIV wiek) Pomorze weszło w okres szybkiego rozwoju. W organizacji Księstwa Pomorskiego nastąpiły olbrzymie przemiany gospodarcze i ustrojowe. Wraz z ożywieniem gospodarczym nasiliły się procesy kolonizacyjne w Puszczy Wkrzańskiej, choć ze względu na słabość gleb w ograniczonym zakresie. Na jej obszarze powstawały nowe osiedla o charakterze rolniczym i miejskim m.in.: Nowe Warpno, Police, Jasienica, Trzebież, Tatynia, Pilchowo, Gunice, Stolec, Buk. Księstwo Gryfitów w wyniku przyjęcia prawa niemieckiego przekształciło się z wczesnofeudalnej monarchii patrymonialnej w monarchię feudalną. Książęta pomorscy nadali prawa miejskie i liczne przywileje wielu miastom księstwa, a także liczne dobra zasłużonym rodom pomorskim, jak również niektórym zakonom oraz ufundowali wiele kościołów i klasztorów. Prawa miejskie według prawa niemieckiego, zwanego też magdeburskim uzyskały w 1260 roku Police, a około 1295 r. Nowe Warpno – później miasto przyjęło prawo lubeckie. Książę Barmin I, podnosząc wieś Police do rangi miasta, nadał miastu 68 włók ziemi wraz z łąkami i lasami, dwie wyspy na Odrze oraz prawo połowu ryb jedną milę w górę i w dół rzeki. Nowe Warpno oprócz posiadłości ziemskich otrzymało przywilej odławiania ryb i związane z tym prawa do organizowania targów rybnych.

Zakon kanoników regularnych reguły św. Augustyna, po przeniesieniu klasztoru w 1276 r. z Wkryujścia (Ueckermünde) do Tatyni, następnie po ponownym przeniesieniu go w 1331 r. do Jasienicy, otrzymał od Gryfitów duże posiadłości ziemskie: w Tanowie, Tatyni, Jasienicy, Buku, Stolcu, a także część Puszczy Wkrzańskiej oraz prawo połowu ryb na Zalewie Szczecińskim. W XIV wieku wieś Dobra została nadana klasztorowi Cystersów w Szczecinie.

Oprócz klasztoru Augustianów nadania ziemskie otrzymały rody rycerskie w Buku, Dobrej i Stolcu.

W wyniku nadań czynionych przez poszczególnych władców pomorskich *jezioro Świdwie* znalazło się w ramach jednej z włości rycerskich. Według H. Berghausa j. Świdwie należało do dóbr rycerskich w Buku, które znajdowały się od XIV wieku w posiadaniu rodu von Ramin. Ponadto dobra tego starego niemieckiego rodu szlacheckiego, który w XIII w. przybył z Saksonii na Pomorze, znajdowały się w Zalesiu, Stolcu, Dobrej, Bezzreczu, Gunicach. W XVI wieku z Raminów pochodził kanclerz księcia zachodniopomorskiego, a w XVIII w. z tego rodu pochodził generał major, który w 1762r. dowodził wojskami pruskimi w zwycięskiej dla Prusaków bitwie z Austriakami pod

Bukartowem. Kamienne groby niektórych pomorskich szlachciców z rodu von Ramin można zobaczyć na rodzimym cmentarzyku w lasach koło Węgornika (oddz.653b).

Zakonnicy, po otrzymaniu dóbr ziemskich, uprawiali je, budowali klasztory, kościoły, młyny i wiatraki. Stosowali nowoczesne metody gospodarowania i uprawy roli, zajmowali się sadownictwem, hodowlą zwierząt, pszczelarstwem, rybołówstwem i chmielarstwem. Augustianie z Jasienicy wzniesli klasztor i kościół, uregulowali Gunicę, zmeliorowali okoliczne mokradła i zbudowali młyn. Na nowinach poleśnych prowadzili intensywną akcję osadniczą.

W miastach i wsiach nad Zalewem Szczecińskim wznoszono kościoły, spichlerze, wiatraki oraz budowano porty i przystanie rybackie. W posiadłościach rycerskich budowano zamki, a także zakładano wsie i osady folwarczne.

Rysunek 4 Teren Nadleśnictwa na fragmencie mapy- Tabula Electoratus Brandenburgici, Meckelenburgi, ET Maximae Partis Pomeraniae, 1633 r.

Na Pomorzu człowiekiem do spraw leśnych był tzw. „Waldmeister”, któremu podlegał „Waldamt”. Urzędy Lasowe (Waldamty) wyposażone były w różne narzędzia jak: siekiery, dzidy, sidła, żelaza, sieci itp. oraz w spichlerzu przechowywano wędzone mięso, słoninę, piwo, sól i zboże.

Po okresach świetności, za sprawą wojen religijnych i ucisku ze strony feudałów Pomorze zostało poważnie osłabione gospodarczo, zwłaszcza na przełomie XVI i XVII w. W czasie wojen ubożały klasztory, niszczone kościoły, ludność opuszczała spalone osiedla i lasy, a pola ponownie pokryły się lasem. W wyniku reformacji w 1534 roku klasztor uległ kasacji. Majątek klasztorny przejęli książęta pomorscy. Budynki poklasztorne używane były jako pałacyk myśliwski.

W roku 1637 umiera ostatni z dynastii Gryfitów książę Bogusław XIV. W toku wojny trzydziestoletniej Księstwo Pomorskie ulega podziałowi pomiędzy Szwecję a Brandenburgię. W skład Pomorza Szwedzkiego wchodzi Puszcza Wkrzańska. Folwark książęcy w Jasionicy pozostawał w rękach namiestnika króla szwedzkiego do roku 1721 (ponad 100lat).

Rysunek 5 Teren Nadleśnictwa na fragmencie mapy- Karte der Oder und des Haffs von Stettin bis zu den Mündungen, ok.1850 r.

Ponowna kolonizacja terenów puszczańskich na szeroką skalę miała miejsce w okresie rozwoju systemu folwarcznego i niektórych gałęzi przemysłu. Wielcy właściciele oraz dzierżawcy majątków książęcych dążyli do powiększenia obszaru folwarków. Do celów rolniczych wykorzystywano najchętniej odłogi po dawnych wsiach, użytkowane jako pastwiska lub też zarosłe lasem, w wielu przypadkach uciekano się do karczunku.

2. Historia Nadleśnictwa

Nadleśnictwo Trzebież w obecnych granicach utworzono z dnia 1.10.1970 r. w oparciu o Zarządzenie Nr 18 Dyrektora OZLP w Szczecinie z dnia 9. VII. 1970 r. w sprawie zmian w podziale administracyjnym nadleśnictw. Zgodnie z tym zarządzeniem zlikwidowano dotychczasowe nadleśnictwa Jasienica i Tanowo z jednoczesnym włączeniem ich od dnia 1.10.1970 w zespoloną jednostkę gospodarczą Nadleśnictwa Trzebież.

Całość lasów Nadleśnictwa Trzebież należy do Puszczy Wkrzańskiej, której łączna powierzchnia wynosi 1550 km².

Nazwa jej pochodzi od zamieszkującego ją w przeszłości wieleckiego plemienia Wkrzan, należącego do grupy Słowian Zachodnich – Pomorzan oraz od płynącej przez puszcę rzeki – Wkry (niem. Uecker). O wkraczaniu we wczesnym średniowieczu osadnictwa rolniczego na terenie Puszczy świadczy nazwa Trzebież (1202 r. – Trzebież).

Klasztor augustianów w Jasienicy na lewym brzegu Odry prowadził od 1260 roku intensywną akcję osadniczą, zakładając na nowinach poleśnych wsie niemieckie. Chłopi uiszczali czynsz w pieniądzech, a także częściowo w zbożu i innych produktach rolnych.

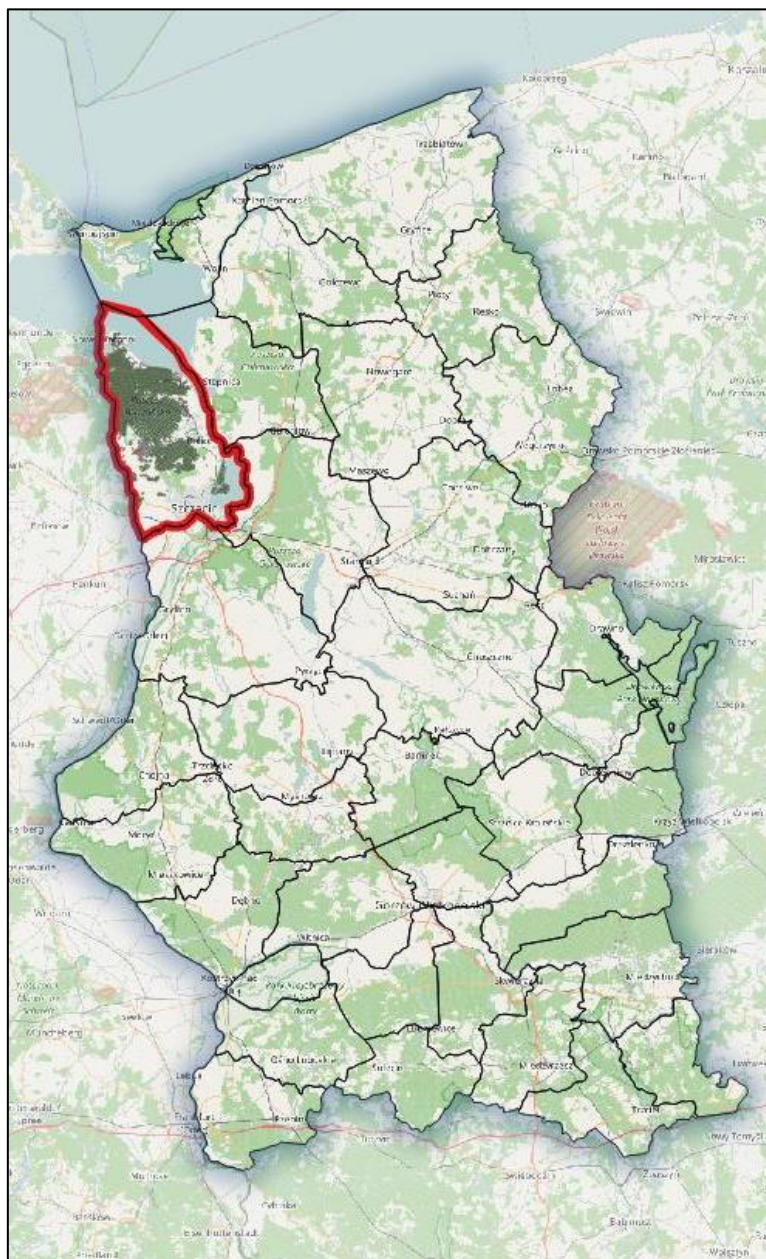
Przyległe do Puszczy Wkrzańskiej osiedle Jasienica było starym słowiańskim grodem.

Na początku XIV w. książęta szczecińscy ofiarowali je wraz z olbrzymią częścią Puszczy Wkrzańskiej zakonnikom sprowadzonym z Paryża. Po reformacji wybudowany kościół i klasztor przechodziły różne dzieje i w końcu był przebudowany na pałacyk myśliwski książąt Pomorza Zachodniego.

Na pograniczu brandenbursko – pomorskim często zdarzały się wojny. Tam gdzie były korzystne warunki glebowe, mieszkańcy wsi wracali po zniszczeniach wojennych, gdy jednak uprawa roli dawała słabe plony, dawni osadnicy nie powracali i pola powoli zarastał las.

Mało atrakcyjny osadniczo teren, niewątpliwie przyczynił się do zachowania zwartego kompleksu leśnego.

3. Położenie

Rysunek 6 Położenie Nadleśnictwa Trzebież na tle innych nadleśnictw RDLP w Szczecinie².

Nadleśnictwo Trzebież jest nadleśnictwem jednoobrębowym, podzielonym na 12 leśnictw:

- Nowe Warpno
- Myślibórz
- Pienice
- Mazańczyce
- Poddymin
- Drogoradz

² Podkład mapy: OpenStreetMap.org

- Turznica
- Tatynia
- Zalesie
- Dobra
- Tanowo
- Siedlice

Powierzchnia ewidencyjna Nadleśnictwa wg zestawienia powierzchni działek wynosi:

Nadleśnictwo Trzebież - 24 887,6524 ha

Ogólna powierzchnia Nadleśnictwa przyjęta z dokładnością do 1 ara wynikająca z sumy opisów taksacyjnych (zgodnie z § 63 IUL) wynosi **24 887,34 ha**.

Nadleśnictwo Trzebież położone jest w północno-zachodniej części RDLP w Szczecinie. Od północy poprzez Zalew Szczeciński sąsiaduje z Nadleśnictwem Międzyzdroje, od wschodu poprzez Zalew Szczeciński i Roztokę Odrzańską graniczy z Nadleśnictwem Goleniów poprzez Jezioro Dąbie z Nadleśnictwem Kliniska, od południa graniczy bezpośrednio z Nadleśnictwem Gryfino. Granica zachodnia Nadleśnictwa stanowi granicę państwa polskiego.

Terytorialny zasięg działania Nadleśnictwa Trzebież obejmuje:

Województwo zachodniopomorskie

Powiat: (11) Policki

Gminy: (012) Dobra (Szczecińska)

(034) Nowe Warpno Miasto

(035) Nowe Warpno Obszar wiejski

(044) Police Miasto

(045) Police Obszar wiejski

Powiat: (62) M.Szczecin

Gmina (11) M. Szczecin

Nadzór nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa w imieniu Starosty Polickiego sprawuje Nadleśniczy na podstawie porozumień zawartych między zainteresowanymi stronami.

4. Regionalizacja przyrodniczo – leśna.

Zgodnie z podziałem Polski na regiony przyrodniczo – leśne³ Nadleśnictwo położone jest w:

Krainie I: Bałtyckiej

Mezoregionie: Puszczy Wkrzańskiej i Goleniowskiej (I-5)

Mezoregionie: Puszczy Bukowej i Równiny Wełtyńskiej (I-6)

³ Zielony R., Kliczkowska A. 2012. *Regionalizacja przyrodniczo – leśna Polski 2010*. CILP. Warszawa

Mezoregion Puszczy Wkrzańskiej i Goleniowskiej (I-5)

Mezoregion (I.5) w granicach Bałtyckiej krainy przyrodniczo-leśnej. Obejmuje tereny znajdujące się na wschód i północ od Szczecina, o powierzchni ogólnej 1708 km², z czego lasy i ekosystemy seminaturalne zajmują 42%. Dominują krajobrazy naturalne tarasów nadzalewowych – akumulacyjne oraz w części środkowej, deltowe akumulacyjne. Jest to teren dość zróżnicowany geologicznie. Północną część mezoregionu zajmuje Zalew Szczeciński. W części środkowej rozciąga się szeroka równina akumulacyjna doliny Odry, na terenie której – na południu – znajduje się Jezioro Dąbie. Występują tam holocenijskie: piaski, żwiry, mady rzeczne, torfy i namuły. Część zachodnią mezoregionu zajmuje Puszcza Wkrzańska, a część wschodnią – Puszcza Goleniowska. Tereny obu puszczy tworzą plejstocenijskie piaski i żwiry sandrowe, które powstały w końcowej fazie zlodowacenia Wisły. W wielu miejscach wśród nich występują piaski eoliczne – lokalnie w wydmach. Dominującymi krajobrazami roślinnymi są śródładowe bory sosnowe i bory mieszane w odmianie pomorskiej, z nielicznymi powierzchniami olsów oraz łągów jesionowo-olszowych. Przy południowo-zachodnich obrzeżach Zalewu Szczecińskiego spotykane są także krajobrazy ubogich dąbrów pomorskich, częściowo w podwariancie z dużym udziałem łągów jesionowo-olszowych i olsów.

Lesistość mezoregionu wynosi 39%. Lasy tworzą rozległe kompleksy, zajmują około 675 km², z czego 94% jest w zarządzie RDLP w Szczecinie (nadleśnictwa: Międzyzdroje – cz. pld., Rokita – cz. centralna, Goleniów – cz. centralna, Trzebież – bez cz. pld., Kliniska – cz. pln.-zach., i Gryfino – cz. pln.). W Lasach Państwowych dominują siedliska BMśw - 40% i Bśw - 24% pow., jest także 6% pow. BMw. Gatunkiem panującym w drzewostanach jest sosna, która zajmuje 80 % pow. Średni wiek drzewostanów wynosi 68 lat, a miąższość na 1/ha 250 m³. Lasy ochronne zajmują 54% pow.

Mezoregion Puszczy Bukowej i Równiny Weltyńskiej (I-6)

Mezoregion (I.6) w granicach Bałtyckiej krainy przyrodniczo-leśnej. W granicach mezoregionu znajdują się tereny położone na południe od Szczecina, o powierzchni ogólnej 1043 km², z czego lasy i ekosystemy seminaturalne zajmują 24%. Dominują krajobrazy naturalne glacialne pagórkowate, rzadziej wzgórzowe, a w dolinie Odry krajobrazy zalewowych den dolin - akumulacyjne. Mezoregion obejmuje pasmo czołowomorenowe tzw. Wzgórz Bukowych, osiągających wysokość 147 m n.p.m., oraz lekko falistą morenę Równiny Weltyńskiej. Tworzą je utwory plejstocenijskie, głównie gliny zwałowe, piaski i żwiry lodowcowe zlodowacenia północnopolskiego z wyspami żwirów, piasków, głazów i glin moren czołowych oraz piasków i mułków kemów. Głównym krajobrazem roślinnym są buczyny pomorskie; nielicznie występują też łągi jesionowo-olszowe.

Lesistość mezoregionu wynosi 22%. Lasy tworzą średnie i duże kompleksy; zajmują około 232 km², z czego 87% jest w zarządzie RDLP w Szczecinie (nadleśnictwa: Trzebież – cz. pld., Kliniska - mała cz. pld.-zach., i Gryfino – cz. centralna). W Lasach Państwowych dominują siedliska Lśw - 42% ora LMśw - 28% i BMśw - 20%. Gatunkiem panującym w drzewostanach jest sosna, która

zajmuje 53% pow. oraz buk -27%. Średni wiek drzewostanów wynosi 71 lat, a miąższość na 1/ha 296 m³. Lasy ochronne zajmują 63% pow.

5. Regionalizacja geobotaniczna.

Położenie Nadleśnictwa Trzebież zgodnie z regionalizacją geobotaniczną⁴, wykorzystywaną przy określeniu zróżnicowania zespołów roślinnych:

Obszar: Europejskie Lasy Liściaste i Mieszane,

Prowincja: Środkowoeuropejska,

Podprowincja: Południowobałtycka,

Dział: Pomorski (A)

Kraina: Pobrzeża Południowobałtyckiego (A.2)

Okręg: Niziny Szczecińskiej (A.2.1)

Kraina: Szczecińska (A.3)

Okręg: Szczecińsko-Prenzlauski (A.3.1)

Dział Pomorski (A) odznacza się najcieplejszymi i dość krótkimi zimami, chłodnymi wiosnami, najchłodniejszymi i najkrótszymi latami, dość krótkimi jesieniami.

6. Regionalizacja fizyczno – geograficzna.

Według „Geografii fizycznej Polski”⁵ Nadleśnictwo Trzebież położone jest w:

Podobszarze: Pozaalpejskiej Europy Zachodniej (3),

Prowincji: Nizy Środkowoeuropejskiego (31),

Podprowincji: Pobrzeża Południowobałtyckiego (313),

Makroregionie: Pobrzeża Szczecińskiego (314.2-3),

Mezoregionach: Równina Wkrzańska (Równina Policka) (313.23),

Dolina Dolnej Odry (313.24),

Wzniesienia Szczecińskie (313.26).

Równina Wkrzańska (Równina Policka)⁶ - zbudowana jest z materiałów stożka napływowego Odry, które powstały pod koniec plejstocenu i ma kilka stopni tarasowych sięgających od 3 do 19 m n.p.m. Taras najwyższy w przeważającej części porośnięty jest borem sosnowym z domieszką buka i dębu, który nosi nazwę Puszcza Wkrzańska. Występują tu także torfowiska. Przez Równinę Wkrzańską przepływa rzeka Gunica i rzeka Karpina. Główne miasto to Police. Na krańcu północnym równiny położone jest miasto Nowe Warpno. Największa wieś – Trzebież.

Mezoregion Dolina Dolnej Odry - zajmuje dolinę rzeki Odry od okolic Cedyni aż po Zalew Szczeciński koło Stepnicy. Jej długość wynosi ok. 95 km, o szerokość od 2 do 12 km.

⁴ J.M. Matuszkiewicz. 1994. *Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne 1:2500000*, 1. *Krajobrazy roślinne*, 2. *Regiony botaniczne (42.5)* (w:) *Atlas Rzeczypospolitej Polskiej*. Główny Geodeta Kraju. IGiPZ PAN. Warszawa.

⁵ J. Kondracki. 1988. *Geografia fizyczna Polski*. PWN. Warszawa.

⁶ Wikipedia

Mezoregion Wzniesienia Szczecińskie – leżą pomiędzy Równiną Wkrzańską na północy a Doliną Dolnej Odry na południu i wschodzie oraz rzeką Randow na zachodzie.

7. Regionalizacja klimatyczna.

Według regionalizacji klimatycznej „Regiony Klimatyczne Polski”⁷ tereny Nadleśnictwa Trzebież leżą w **regionach**:

I – Zachodnionadmorski

Obejmuje północno-zachodni skraj Polski. Stanowi część większego regionu rozciągającego się w kierunku zachodnim, poza granice naszego kraju. Od sąsiadujących obszarów jest oddzielony bardzo wyraźną granicą. W porównaniu z innymi regionami klimatycznymi, średnio w roku notuje się największą liczbę dni z pogodą umiarkowanie ciepłą i jednocześnie pochurną. Na tle innych regionów ten wyróżnia się ponadto stosunkowo najmniejszą liczbą dni z pogodą przymrozkową bardzo chłodną, oraz przymrozkową umiarkowanie zimną z dużym zachmurzeniem ogólnym nieba.

VI – Zachodniopomorskim.

Panuje tu klimat łagodny, bardziej morski. Cechą charakterystyczną tego obszaru jest późne i chłodne lato, opóźniona i łagodna zima, małe roczne amplitudy temperatur, duża ilość dni pochurnych oraz stosunkowo duże roczne sumy opadów. Niepokojącym zjawiskiem są anomalie pogodowe powodujące wzrost huraganowych wiatrów wyrządzających znaczne szkody w drzewostanach i przymrozki późne wyrządzające szkody w uprawach.

Podsumowując, klimat obszaru nadleśnictwa jest korzystny dla rozwoju roślinności drzewiastej dzięki łagodnym temperaturom i wysokiej wilgotności powietrza. Gatunki liściaste mogą tu zajmować gleby uboższe niż w głębi lądu, znajdując tu dobre warunki wegetacyjne.

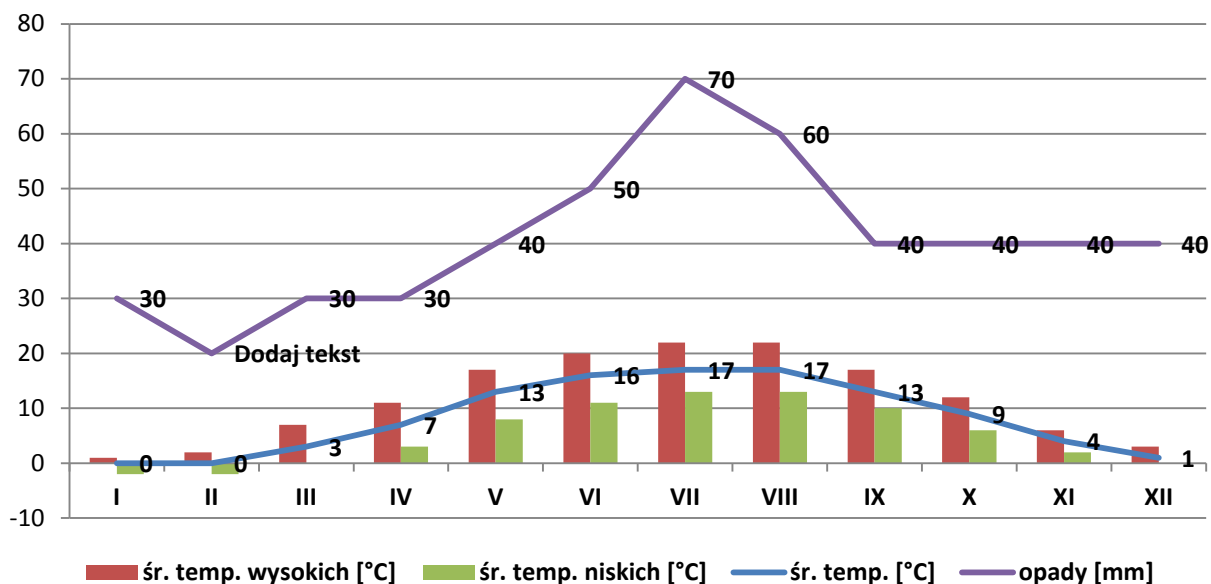
Poniżej przedstawia się wybrane dane klimatyczne średniokresowe z najbliższej stacji meteorologicznej mieszczącej się w Szczecinie. (dane z ostatnich 19 lat)⁸.

Tabela 1 Warunki termiczne i wilgotnościowe dla stacji meteorologicznej w Szczecinie.

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	śr. roczna
śr. temp. [°C]	0	0	3	7	13	16	17	17	13	9	4	1	8
śr. temp. wysokich [°C]	1	2	7	11	17	20	22	22	17	12	6	3	12
śr. temp. niskich [°C]	-2	-2	0	3	8	11	13	13	10	6	2	0	5
opady [mm]	30	20	30	30	40	50	70	60	40	40	40	40	510

⁷ A. Woś. 1999. *Klimat Polski*. PWN. Warszawa.

⁸ www.weatherbase.com

Rysunek 7 Warunki termiczne i wilgotnościowe dla stacji meteorologicznej w Szczecinie.

8. Miejsce i rola Nadleśnictwa Trzebież w gospodarce przestrzennej regionu.

W opracowanej „Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020”⁹, w rozdziale dotyczącym środowiska przyrodniczego wskazano następujące problemy:

- nierozwiązany problem gospodarki odpadami,
- nadmierne zanieczyszczenie wód powierzchniowych i zaawansowane procesy eutrofizacji jezior,
- nadmierne zanieczyszczenia komunikacyjne, emisja spalin i hałasu,
- zahamowanie introdukcji obcych gatunków flory i fauny.

W rozdziale dotyczącym gospodarki leśnej zapisano następujące problemy:

- niewykorzystanie możliwości rozwoju turystyki aktywnej,
- niewykorzystanie możliwości rozwoju w branży drzewnej,
- zagrożenia powodowane przez zanieczyszczenia i nadmierny rozwój szkodników,
- zagrożenie pożarowe i szkody powodowane przez turystów,
- introdukcja obcych gatunków fauny i flory.

W związku z tym do zadań w regionie należy:

- wspieranie procesów restrukturyzacji rolnictwa związanych z zalesieniami,
- wspieranie programów i edukacji służących ochronie przyrody i zachowaniu witalności ekosystemów leśnych,
- wspieranie rozwoju przedsiębiorstw działających na podstawie istniejącej bazy surowcowej,
- promocja produktów regionalnych opartych na surowcach leśnych, runie leśnym itp.,

⁹ Baraniecki, J., (red.) *Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020*. Szczecin 2005”

- promocja turystyki związanej z gospodarką leśną (turystyka ekologiczna, rowerowa, myślistwo).

Jednym z celów strategicznych województwa jest „zachowanie i ochrona wartości przyrodniczych, racjonalna gospodarka zasobami”, które realizuje się poprzez:

- usuwanie skutków i przeciwdziałanie degradacji środowiska,
- zachowanie, ochrona i odtwarzanie walorów i zasobów środowiska naturalnego,
- racjonalna gospodarka zasobami naturalnymi regionu, efektywne wykorzystanie zasobów i odnawialnych źródeł energii,
- rewitalizacja obszarów zurbanizowanych.

W kwestii ochrony przyrody przewiduje się następujące cele:

- szczegółowe rozpoznanie i udokumentowanie zasobów przyrody (m.in. waloryzacja przyrodniczo-leśna nadleśnictwa, waloryzacja przyrodnicza gmin);
- objęcie ochroną lasów o wysokich walorach przyrodniczych i cennych zasobów przyrody żywej i nieożywionej;
- racjonalna gospodarka leśna, rolna i surowcowa;
- systematyczne zwiększanie lesistości;
- przebudowa drzewostanów z zachowaniem zasad selekcji, hodowli oraz ochrony lasu stosowanych w wielofunkcyjnej gospodarce leśnej,
- regulacja granicy polno - leśnej oraz zapewnienie powiązań między kompleksami leśnymi;
- zagospodarowanie turystyczne i rekreacyjne zgodnie z zasadami ochrony środowiska;
- pobudzenie społeczności lokalnych do aktywnego i właściwego zarządzania środowiskiem;
- wspieranie i koordynowanie działań mających na celu poprawę zdrowotności środowiska naturalnego;
- podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

9. Porównanie wybranych cech drzewostanów różnych jednostek leśnych.

Wybrane cechy taksacyjne drzewostanów Nadleśnictwa Trzebież na tle jednostek leśnych:

Tabela 2 Porównanie wybranych cech drzewostanów Nadleśnictwa Trzebież.

Jednostka	Średni wiek	Przeciętna zasobność [m ³ /ha]	Udział siedlisk borowych [%]	Udział gatunków iglastych [%]
Nadleśnictwo Trzebież stan na 01.01.2017	66	301	67,5	82,0
RDLP Szczecin* stan na 01.01.2015	60	274	51,5	78,1
Woj. Zachodniopomorskie* stan na 01.01.2015 r.	62	262	50,4	74,5

*źródło: www.bdl.lasy.gov.pl

10. Grupy funkcji lasów Nadleśnictwa Trzebież.

Zestawienie grup funkcji lasów Nadleśnictwa Trzebież przedstawia poniższa tabela (powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona):

Tabela 3 Zestawienie powierzchni lasów ochronnych i gospodarczych.

Funkcje lasów		ha	%
I	REZERWATY	164,72	0,73
II	LASY OCHRONNE, w tym:	22 246,57	99,16
1	cenne fragm. przyrody	9 061,34	40,39
2	w miastach i wokół miast	4 664,45	20,79
3	cenne fragm. przyrody, w miastach i wokół miast	4 591,49	20,47
4	cenne fragm. przyrody, ostoje zwierząt	477,90	2,13
5	wodochronne, cenne fragm. przyrody	1 412,11	6,29
6	glebochronne, cenne fragm. przyrody	711,79	3,17
7	cenne fragm. przyrody, nasienne	16,93	0,08
8	glebochronne, cenne fragm. przyrody, w miastach i wokół miast	10,86	0,05
9	cenne fragm. przyrody, ostoje zwierząt, w miastach i wokół miast	231,90	1,03
10	wodochronne, cenne fragm. przyrody, w miastach i wokół miast	487,41	2,17
11	wodochronne, cenne fragm. przyrody, ostoje zwierząt	208,22	0,93
12	glebochronne, cenne fragm. przyrody, ostoje zwierząt	33,40	0,15
13	cenne fragm. przyrody, nasienne, w miastach i wokół miast	24,08	0,11
14	wodochronne, cenne fragm. przyrody, ostoje zwierząt, w miastach i wokół miast	314,69	1,40
III	LASY GOSPODARCZE	24,99	0,11
Ogółem pow. zalesiona i nie zalesiona		22 436,28	100,00

Tabela 4 Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów w ramach grup funkcji lasu (Wzór 1b.)

Obiekt, nazwa: rezerwatu, obrębu, nadleśnictwa	Grupa funkcji	Przeciętny wiek [lat]	Przeciętny zapas [m ³ /ha]	Średni przyrost [m ³ /ha]	Udział gatunków liściastych [%]	Udział gatunków iglastych [%]
Nadleśnictwo TRZEBIEŻ	rezerwaty	75	330,9	5,4	35,2	64,8
	lasy ochronne	65	300,7	7,1	17,9	82,1
	ogółem nadl.	66	301	7,0	18,0	82,0

11. Charakterystyka kompleksów leśnych.

Lasy nadleśnictwa tworzą praktycznie jeden kompleks leśny, który łączy się od zachodu przez granicę Państwa z dużym obszarem leśnym (663 km²). Powierzchnia całkowita największego kompleksu wynosi 22 192,35 ha, co stanowi 89,2 % powierzchni ogólnej nadleśnictwa.

Pozostały obszar nadleśnictwa o pow. 2 695,30 ha (10,8 %) składa się z 15 niedużych kompleksów o łącznej powierzchni 2 411,10 ha (9,7 %) oraz 100 małych i bardzo małych kompleksów o łącznej powierzchni 284,20 ha (1,1 %).

Nieduże kompleksy leżą najczęściej na obszarach położonych w południowej części Nadleśnictwa zaś te najmniejsze w różnych miejscach nadleśnictwa, często w samych miejscowościach lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Przeciętna wielkość kompleksu wynosi 215,08 ha.

Tabela 5 Liczba i wielkość kompleksów leśnych (wyłącznie powierzchnia własności Skarbu Państwa).

Nadleśnictwo	Wielkość kompleksu [ha]	Liczba kompleksów	Łączna powierzchnia [ha]
1	2	3	4
Nadleśnictwo Trzebież	do 1,00	52	26,02
	1,01 - 5,00	28	65,14
	5,01 - 20,00	20	193,04
	20,01 - 100,00	8	233,51
	100,01 - 500,00	6	1 362,68
	500,01 – 2 000,00	1	814,91
	powyżej 2 000,00	1	22 192,04
	Ogółem	116	24 887,34

B. FORMY OCHRONY PRZYRODY – ISTNIEJĄCE, PROJEKTOWANE I PROPONOWANE

Rysunek 8 Widok na jezioro Piaski (Fot. Bartłomiej Malecki).

I. Ustawa o ochronie przyrody.

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2016 poz. 2134 ze zm.), która w rozdziale 2 określa formy ochrony przyrody:

1. Parki narodowe.
2. Rezerваты przyrody.
3. Parki krajobrazowe.
4. Obszary chronionego krajobrazu.
5. Obszary Natura 2000.
6. Pomniki przyrody.
7. Stanowiska dokumentacyjne.
8. Użytki ekologiczne.
9. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.
10. Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

1. Istniejące i proponowane formy prawnej ochrony przyrody w Nadleśnictwie Trzebież.

Do istniejących form ochrony przyrody należą:

- Rezerваты przyrody (1)
- Obszary Natura 2000 (6)
- Pomniki przyrody (8)
- Zespoły przyrodnicze- krajobrazowe (1)
- Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów

Ochronę bogactwa przyrodniczego proponuje się rozszerzyć o kolejne:

- pomniki przyrody (10)
- użytki ekologiczne (5)
- stanowisko dokumentacyjne (1).

2. Rezerваты przyrody – istniejące

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Na terenie Nadleśnictwa Trzebież znajduje się 1 rezerwat przyrody.

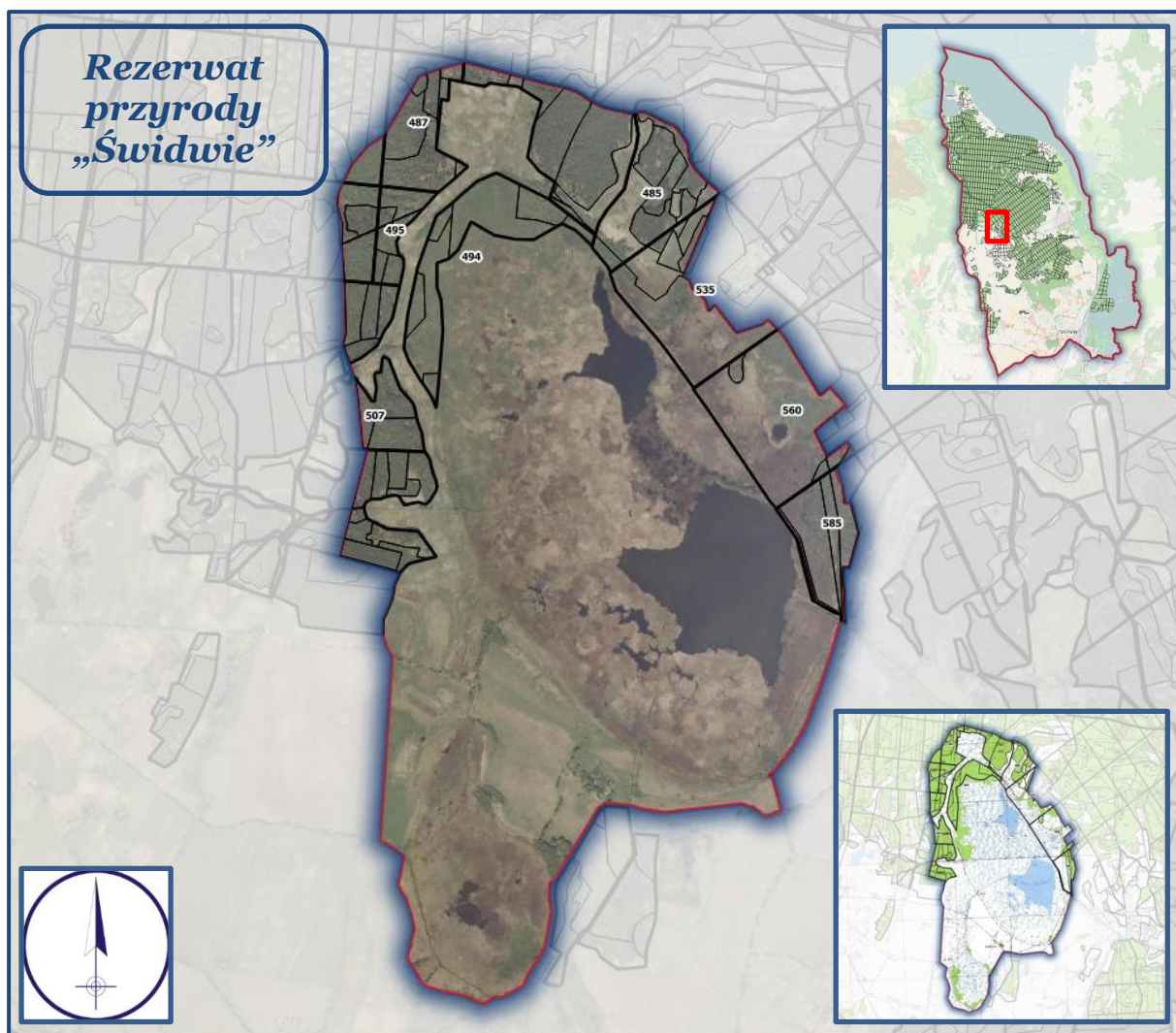
Rezerwat przyrody „Świdwie”

Rezerwat utworzony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 14.01.1963 r. (Monitor Polski Nr 14 poz. 82), które zostało zmienione Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 17.11.1988 r. (M.P. Nr 32 poz.292). Obecnie obowiązującym aktem prawnym dotyczącym rezerwatu jest Rozporządzenie Nr 24/2002 Wojew. Zach. z dnia 30 sierpnia 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Zach Nr 62, poz. 1373 z 6.09.2002 r.).

Rezerwat o powierzchni 891,28 ha położony jest na terenie gmin Police i Dobra w powiecie polickim.

Cel ochrony:

Zachowanie zarastającego jeziora Świdwie oraz przyległych lasów i innych gruntów, stanowiących ostoję licznych gatunków ptaków, jak również będących miejscem odpoczynku i żerowania ptaków przelotnych.

Rysunek 9 Położenie rezerwatu przyrody „Świdwie”.

Opis przedmiotu poddanego ochronie:

Pierwotnie rezerwat pod nazwą Jezioro Świdwie utworzono w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych terenów lęgowych żurawia oraz innych gatunków ptaków wodno-błotnych. W owym czasie ochroną rezerwatową objęto teren niecki jeziora z występującymi wodami, szuwarami, bagnami i olsami.

Badania naukowe prowadzone na terenie rezerwatu i w jego okolicach wykazały, że jest to obszar o międzynarodowym znaczeniu dla ptactwa wodnego i z uwagi na to został wpisany w dniu 26.05.1984 r. na listę obiektów Konwencji Ramsar (Dz. U. Nr 31 poz.169). Znaczenie tego terenu i jego ranga oraz zobowiązania Polski wobec Konwencji miało decydujące znaczenie na powiększenie rezerwatu i zmianę jego nazwy w 1988 r. Rezerwat wraz z lasami Puszczy Wkrzańskiej stanowi ostoję ptaków rangi europejskiej oznaczonej IBAE Poland 009 i wchodzi w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 PLB 320006 – „Jezioro Świdwie”.

Rezerwat położony jest na terenie największego kompleksu bagiennie-łąkowego Puszczy Wkrzańskiej. Zajmuje głównie powierzchnie zarośniętych i zarastających niecek pojeziornych zlewni rzeki Gunicy.

Rysunek 10 Fragment rezerwatu Świdwie (Fot. Bartłomiej Malecki).

Rysunek 11 Fragment rezerwatu Świdwie (Fot. Bartłomiej Malecki).

Ogólna charakterystyka rezerwatu

Tabela 6 Ogólna charakterystyka rezerwatu

Lp.	Rodzaj charakterystyki	Szczegółowy opis
1	Podstaw prawna	
	M.P. Nr 14 poz.82, M.P. Nr 32 poz.292, Dz. Urz. Woj. Zach Nr 62, poz. 1373 z 6.09.2002 r.	
2	Położenie	
	Oddz. poddz.	485; 486; 487 b,c,d,g,h,j,k,~d; 494; 495; 496 a,c,g,j; 502 a,b,c,g,~a,~b; 507 a,b,~b; 512 a,b,c,d,h,i,j,l,m,p,~a; 535 c,d,f,g,h,i,j,~b; 560 b,c,m,n,~c,~d; 585 f,g,h,m,n,~a,~b,~c.
	Leśnictwo	Zalesie
	Obręb leśny	Trzebież
3	Rodzaj rezerwatu	
	Faunistyczny (Fn)	
4	Typ i podtyp rezerwat	
	wg dominującego przedmiotu ochrony	Faunistyczny – ptaków (PFnpt)
	wg dominującego typu ekosystemu	Ekosystemowy – mozaika różnych ekosystemów (EEme)
5	Powierzchnia (ha) według:	
	aktu prawnego	891,28 w tym 253,81 w Nadleśnictwie Trzebież
	planu u. l.	253,81 w Nadleśnictwie Trzebież
6	Ważniejsze:	
	zbiorowiska, zespoły roślinne	Zbiorowiska szuwarów trzcinowych i turzycowych z dużym udziałem zbiorowisk roślin wodnych: <u>Roślinność szuwarowa</u> – <i>Phragmitetum australis</i> , <i>Typhetum angustifoliae</i> , <i>Typhetum latifoliae</i> <i>Sparganietum erecti</i> <i>Scirpetum lacustris</i> , zespół z turzycą <i>Caricetum acutiformis</i> , zespół z <i>Phalaridetum arundinaceae</i> , fitocenozy <i>Deschampsietum caespitosae</i> , <i>Caricetum caespitosae</i> <u>Roślinność wodna</u> – zespół osoki aloesowatej <i>Stratiotetum aloides</i> , zespół z pływaczem zwyczajnym <i>Lemno-Utricularietum</i> , zespół grzybieni białych i grążela żółtego <i>Nymphaea albae-Nupharetum luteae</i> , zbiorowisko jeżogłówki <i>Sparganium emersum</i> , zbiorowiska ramienic z krynicznicą tępą <i>Nitellopsidetum obtusae</i> <u>Zbiorowiska zaroślowe i leśne</u> : zespół zaroślowy wierzby szarej <i>Salicetum cinerea</i> i wierzby uszatej <i>Salicetum auritae</i> , zespół olsu porzeczkowego <i>Ribeso nigri-Alnetum</i> , zespół łągi jesionowo-olszowego <i>Fraxino-Alnetum</i> , kwaśne dąbrowy z klasy <i>Querceteta robori-petraeae</i>
	grupy zwierząt	<i>Podicipedidae</i> - perkozy <i>Anatidae</i> - kaczkowate <i>Gruidae</i> - żurawie <i>Scolopacidae</i> - bekasowate <i>Rallidae</i> - chruściele <i>Charadriidae</i> - siewkowate <i>Passeriformes</i> - wróblowate <i>Accipitridae</i> - jastrzębiowate <i>Ranidae</i> - żabowate <i>Discoglossidae</i> - ropuszkowate <i>Anguidae</i> - padalcowate <i>Elaphidae</i> - wężowate

Plan ochrony:

Teren rezerwatu objęty został zadaniem ochronnym obowiązującym przez okres 3 lat, ustanowionym Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 01 marca 2016 r. Zarządzenie zostało zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 20 października 2016 r.

3. Obszary Natura 2000.

Natura 2000 jest przyjętym przez Unię Europejską systemem ochrony wybranych elementów przyrody, najważniejszych z punktu widzenia całej Europy. System ten nie ma zastępować systemów krajowych, ale je uzupełniać – dawać merytoryczne podstawy do zachowania dziedzictwa przyrodniczego w skali kontynentu. Polega na wybraniu (wg określonych kryteriów), a następnie objęciu skuteczną ochroną określonych obszarów. Podstawę do wybrania i ochrony obszarów zaliczanych do systemu Natura 2000 stanowią dwie dyrektywy europejskie: Dyrektywa Ptasia i Dyrektywa Siedliskowa:

- **Dyrektywa Rady 2009/147/WE** (Wild Birds Directive) z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (tzw. Dyrektywa Ptasia). W myśl tej dyrektywy powołuje się **Obszary Specjalnej Ochrony (OSO)**.
- **Dyrektywa Rady 92/43/EWG** (Habitat Directive) z dnia 21 maja 1992 r. o ochronie naturalnych siedlisk przyrodniczych oraz dziko żyjącej fauny i flory (tzw. Dyrektywa Habitatowa bądź Siedliskowa). Dyrektywa ta zobowiązuje kraje Unii Europejskiej do typowania terenów ważnych dla ochrony gatunków oraz siedlisk jako **Specjalnych Obszarów Ochrony (SOO)**.

W dniu 26 listopada 2015 r. Komisja Europejska zatwierdziła Obszary Mające Znaczenie dla Wspólnoty. Z chwilą zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską obszar podlega wszystkim przepisom ustaw. Wyznaczenie obszarów siedliskowych (SOO) nastąpi w drodze rozporządzenia Ministra Środowiska.

Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011r. wyznaczono 144 obszary specjalnej ochrony ptaków.

Art. 33. 1. Ustawy o Ochronie Przyrody zabrania podejmowania działań mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla ochrony których został wyznaczony obszar Natura 2000.

Przepis ten stosuje się odpowiednio dla projektowanych obszarów Natura 2000.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Trzebież znajdują się:

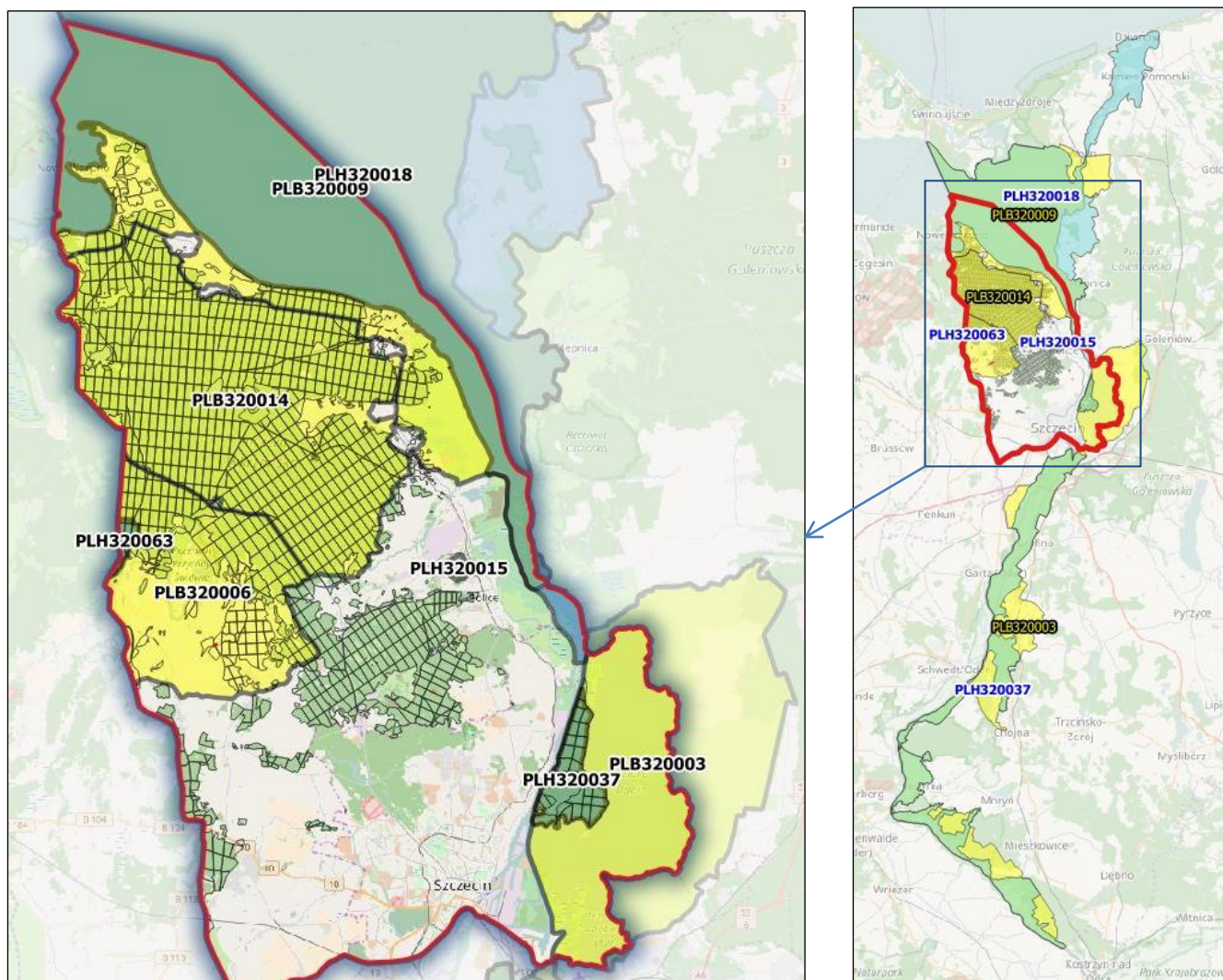
Specjalne obszary ochrony siedlisk mające znaczenie dla Wspólnoty Europejskiej OZW (SOO):

- **Dolna Odra PLH320037;**
- **Jezioro Stolsko PLH320063;**
- **Police – kanały PLH320015** (poza zarządem Nadleśnictwa).
- **Ujście Odry i Zalew Szczeciński PLH320018** (poza zarządem Nadleśnictwa);

Obszary specjalne ochrony ptaków (OSO):

- **Dolina Dolnej Odry PLB320003;**
- **Jezioro Świdwie PLB320006;**

- Zalew Szczeciński PLB320009;
- Ostoja Wkrzańska PLB320014.

Rysunek 12 Położenie obszarów Natura 2000 na tle Nadleśnictwa Trzebież¹⁰.

Tabela 7 Zestawienie zbiorcze powierzchni obszarów Natura 2000 w zasięgu administracyjnym Nadleśnictwa Trzebież.

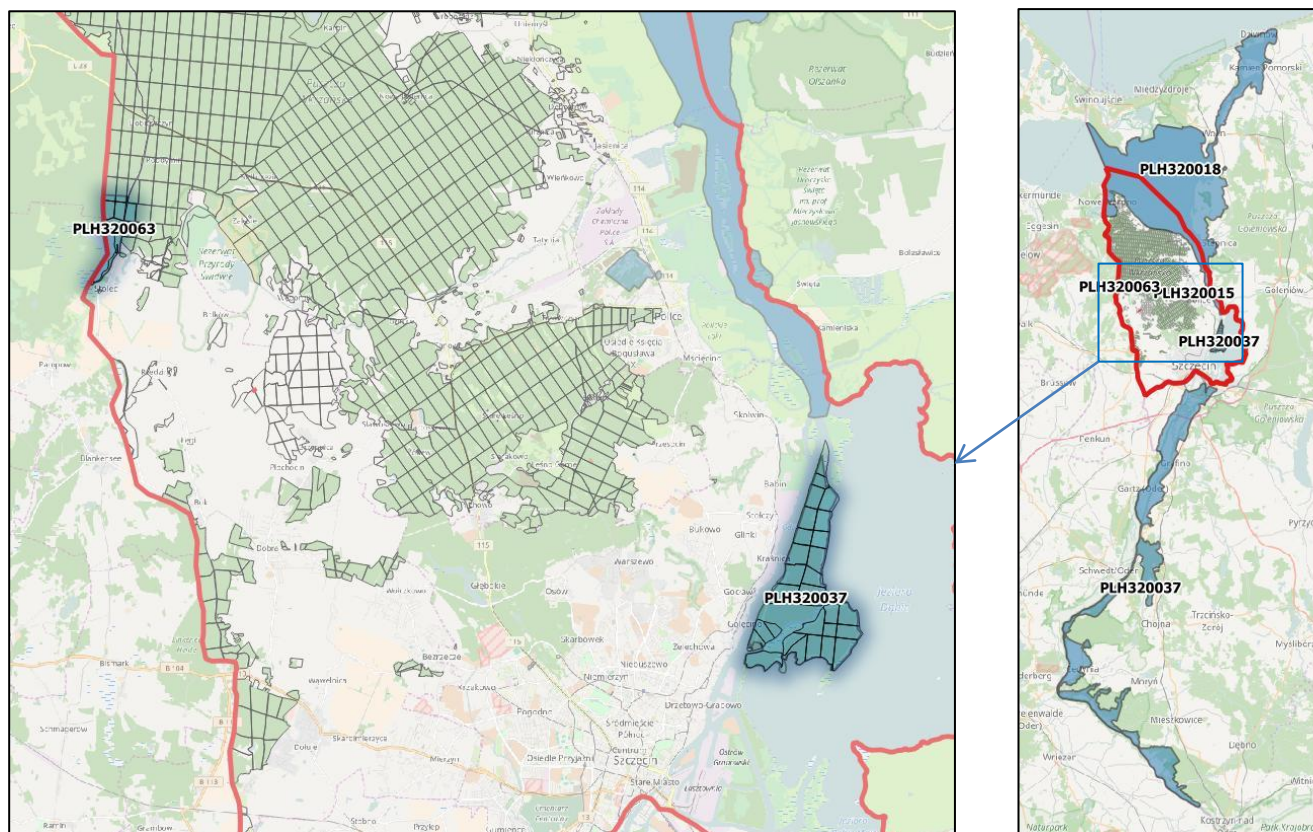
	Powierzchnia [ha]	% pow. nadleśnictwa
Sumaryczna powierzchnia obszarów Natura 2000	20 571,14	
Rzeczywista powierzchnia obszarów Natura 2000	19 694,53	79,1

¹⁰ Podkład mapy: OpenStreetMap.org

Tabela 8 Zestawienie wspólnych powierzchni [ha] obszarów Natura 2000 w zasięgu administracyjnym Nadleśnictwa Trzebież.

	PLB320003	PLB320006	PLB320009	PLB320014	PLH320037	PLH320063
PLB320003	X				775,38	
PLB320006		X				101,23
PLB320009			X			
PLB320014				X		
PLH320037	775,38				X	
PLH320063		101,23				X

Specjalne obszary ochrony siedlisk mające znaczenie dla Wspólnoty Europejskiej OZW (SOO):

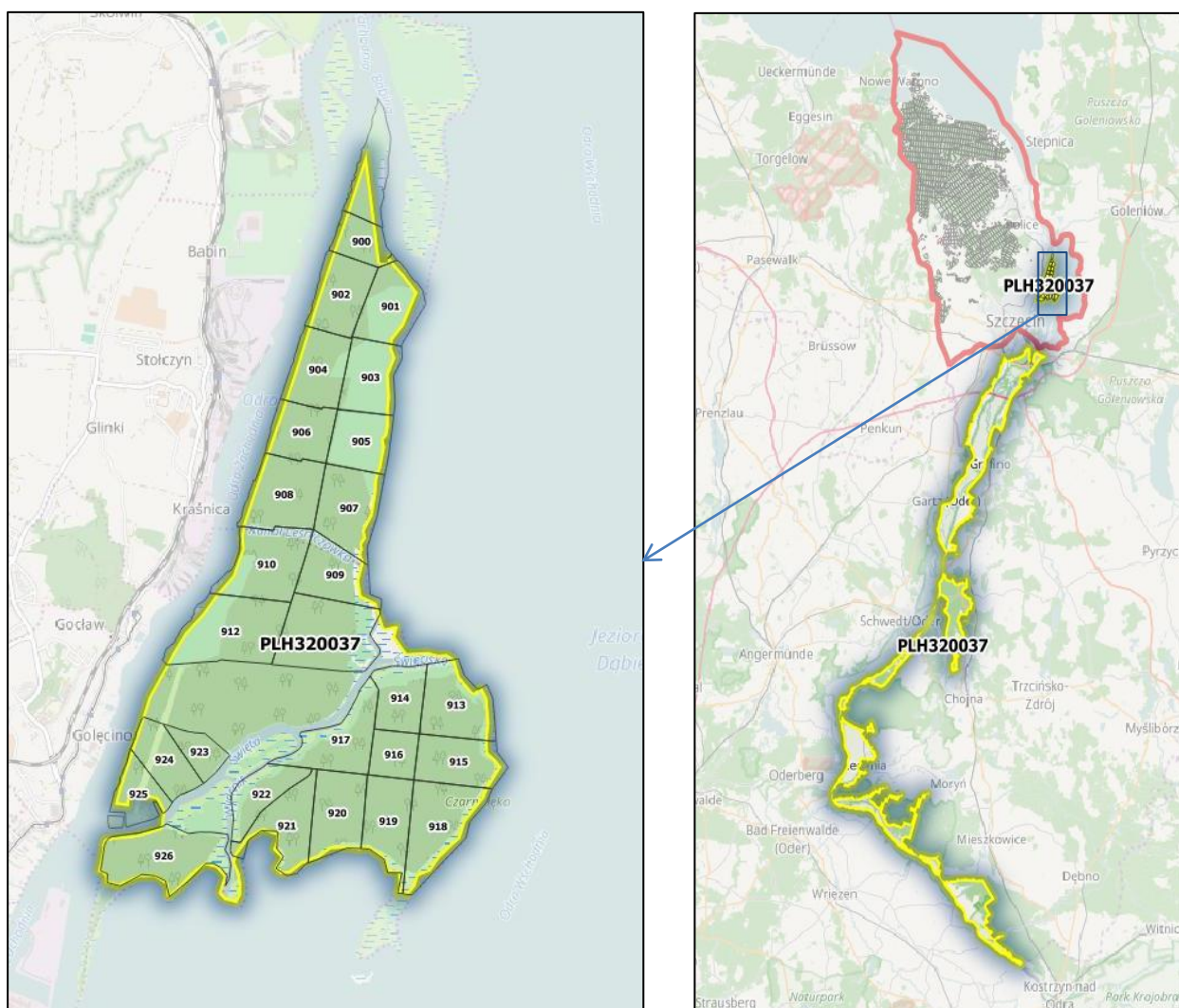

Rysunek 13 Położenie specjalnych obszarów ochrony siedlisk mających znaczenie dla Wspólnoty Europejskiej na tle Nadleśnictwa Trzebież¹¹.

¹¹ Podkład mapy: OpenStreetMap.org

- **Dolna Odra PLH320037**

Obszar o powierzchni 30 458,90 ha. Obecnie obowiązującym aktem prawnym dotyczącym obszaru jest Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie przyjęcia dziewiątego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2015) 8191). Dla tego typu obszaru można stosować pełną procedurę z art. 6 Dyrektywy Siedliskowej. Wydaniem rozporządzenia Ministra Środowiska obszar ten formalnie stanie się Specjalnym Obszarem Ochrony Siedlisk.

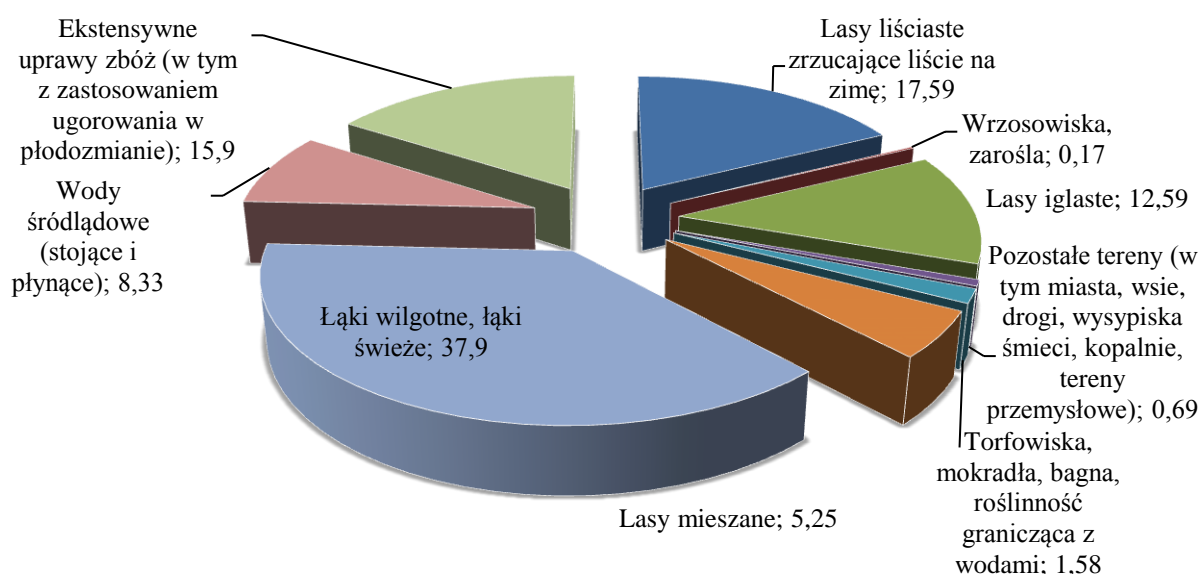
Rysunek 14 Położenie obszaru Dolna Odra PLH320037 na tle Nadleśnictwa Trzebież¹².

¹² Podkład mapy: OpenStreetMap.org

Tabela 9 Zestawienie powierzchni Dolna Odra PLH320037.

Dolna Odra PLH320037	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	w tym na gruntach leśnych [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Trzebież	30 458,90	922,14	775,38	623,09	3,1
Oddz. 899g,i; 900b,~a; 901a,b,d,f,g,h; 902a,b,c,f,g,~a,~b; 903(cały); 904a,b,c,f,g,h,i~a,~b; 905(cały); 906a,b,c,~a,~b,~c; 907(cały); 908a,b,c,f,h,i,~a,~b,~c; 909a,c,d,f; 910a,b,c,d,f,~a; 911(cały); 912a,b,c,d,f,~a,~b; 913-924(cały); 925a,b,c,d,f,g,h,i,j,n,o,~a,~b,~c; 926(cały).					

Ogólna charakterystyka:

Rysunek 15 Klasy siedlisk (% pokrycia) w obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037 (wg SDF).

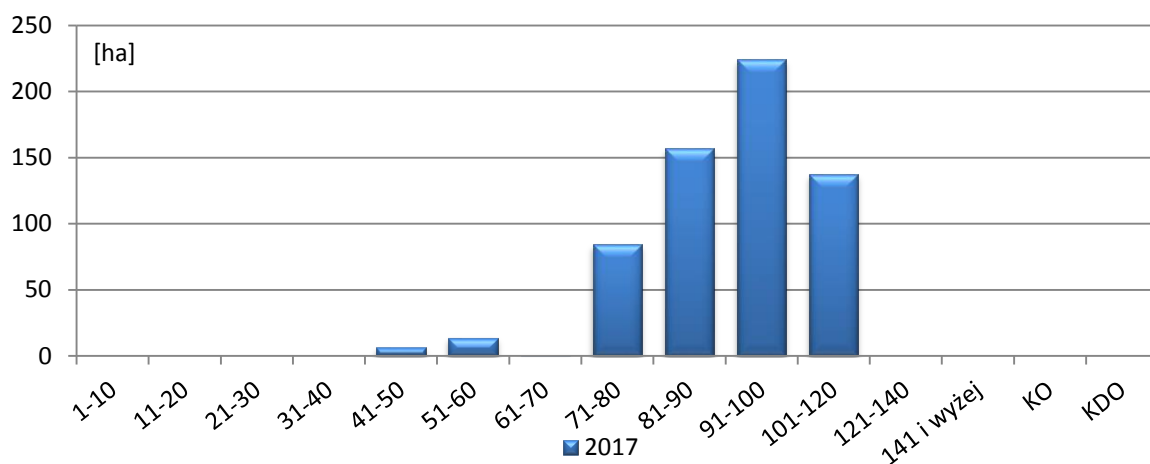
Wykaz gatunków chronionych:

Tabela 10 Wykaz gatunków chronionych (z informacją o dokładnej lokalizacji) w Obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037.

Gatunki chronione zwierząt	Źródło informacji
Plazy	
Kumak nizinny	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Ropucha szara	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Żaba jeziorkowa	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Żaba moczarowa	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Żaba śmieszka	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Żaba trawna	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Żaba wodna	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Ptaki	
Kania ruda	Strefa ochrony
Bielik	Strefa ochrony
Zimorodek	Plan Zadań Ochrony Dolina Dolnej Odry

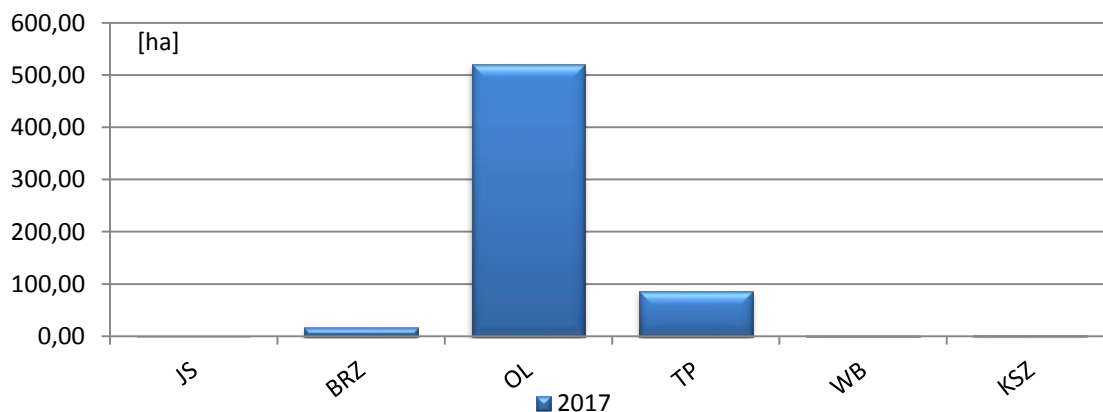
Gatunki chronione zwierząt	Źródło informacji
Błotniak stawowy	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Czapla siwa	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Czernica	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Głównienka	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Gągoł	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Kormoran	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Krakwa	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Łabędź niemy	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Myszołów zwyczajny	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Nurogęs	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Perkoz dwuczuby	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Żuraw	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego

Struktura wiekowa:

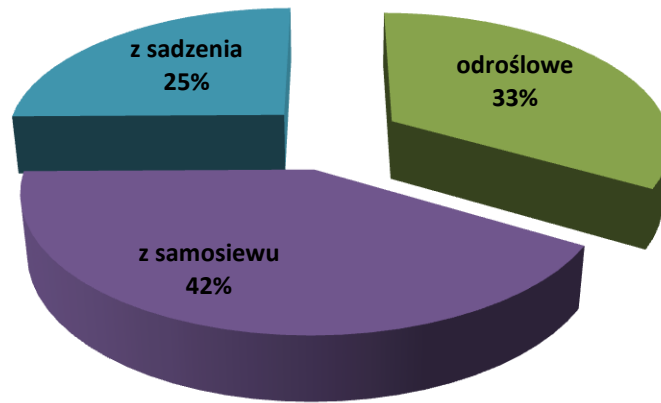
Rysunek 16 Struktura wiekowa w Obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037.

Gatunki panujące:

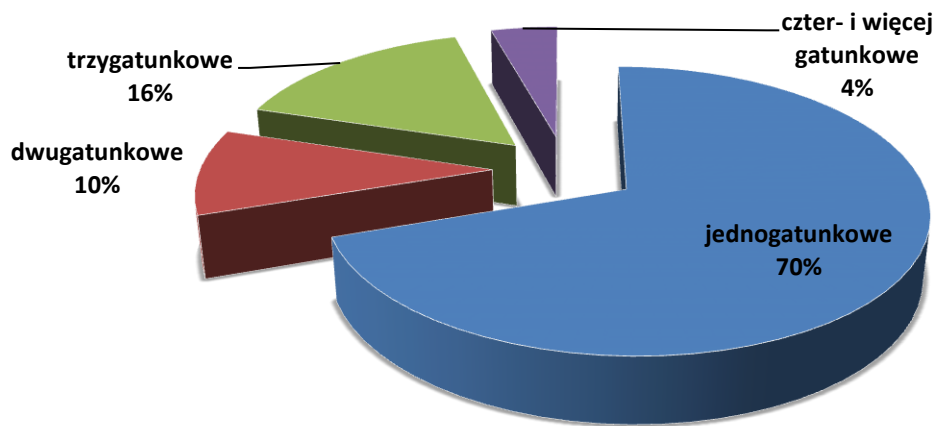
Rysunek 17 Udział powierzchniowy wg gatunków rzeczywistych w Obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037.

Pochodzenie:

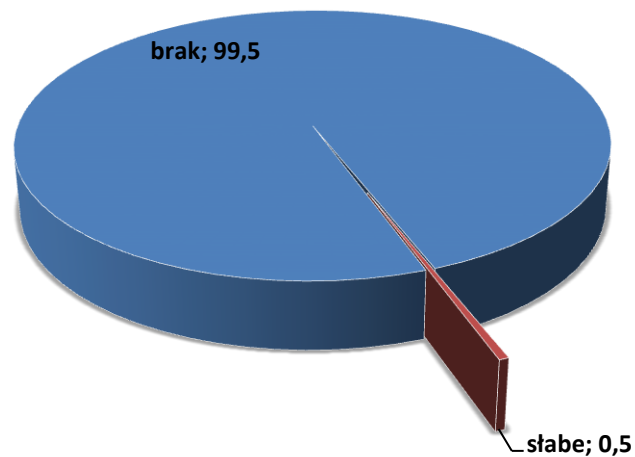
Rysunek 18 Zestawienie drzewostanów wg pochodzenia w obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037.

Budowa piętrowa:

Rysunek 19 Zestawienie drzewostanów wg budowy piętrowej w obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037.

Borowacenie:

Rysunek 20 Borowacenie w obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037.

Neofityzacja:

Tabela 11 Neofityzacja w obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037.

Gatunek	Drzewostan		II piętro, posadzenia i podrost		Przestoje	Podszyc	Nalot	Zadrzewienia i zakrzewienia	Samosiewy	Razem
	Liczba wydz.	Pow. zred. [ha]	Liczba wydz.	Pow. zred. [ha]						
Czeremcha amerykańska						13		4		17
Kasztanowiec biały	1	1,10								1
Robinia akacyjowa	1	0,55				1				2

Monotypizacja:

Nie występuje.

Opis obszaru:

Dolina Odry (z dwoma głównymi kanałami: Wschodnią Odrą i Zachodnią Odrą), rozciągająca się na przestrzeni ok. 90 km, stanowi mozaikę obejmującą: tereny podmokłe z torfowiskami i łąkami zalewanymi wiosną, lasy olszowe i łęgowe, starorzecza, liczne odnogi rzeki i wysepki. Odra jest rzeką swobodnie płynącą (według terminologii hydrotechników). Duży udział w obszarze mają naturalne tereny zalewowe. Ostoja obejmuje również fragmenty strefy krawędziowej Doliny Odry z płatami roślinności sucholubnej, w tym z murawami kserotermicznymi oraz lasami. Tereny otaczające ostoję są użytkowane rolniczo. Gospodarka łąkowa oraz wypas bydła są też prowadzone na niewielkim fragmencie obszaru. W okolicach ostoi zlokalizowane są liczne zakłady przemysłowe.

Jakość i znaczenie:

Dobrze zachowane siedliska, w tym 21 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Liczne rzadkie i zagrożone gatunki zwierząt, w tym 17 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Międzyodrze, tzn. wyspa torfowa położona pomiędzy Odrą Wschodnią i Odrą Zachodnią to obszar największego w Europie torfowiska fluwiogenicznego o miąższości do 10 m, poprzecinanego siecią kanałów, starorzeczy, rowów i rozlewisk o łącznej długości ok. 200 km. W tych szczególnych warunkach, przy bardzo ograniczonym gospodarowaniu wykształciła się tu charakterystyczna szata roślinna.

Dobrze zachowane siedliska dają schronienie i miejsce spoczynku oraz zapewniają bazę pokarmową dla wielu rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt. Liczne ślepe odnogi rzeczne, szerokie kanały oraz bogactwo terenów podmokłych i zalewowych znajdujących się na obszarze ostoi Dolina Odry stanowią szczególnie korzystny i preferowany teren żerowiskowy dla tych gatunków.

Przedmioty ochrony:

Przedmiotem ochrony w obszarze są siedliska oraz gatunki, dla których w Standardowym Formularzu Danych (tzw. SDF) wskazano „ocenę znaczenia ogólnego” A, B lub C. Dalsze analizy dotyczą tych przedmiotów ochrony, które potwierdzono podczas prac nad planem zadań ochronnych dla obszaru.

Rysunek 21 Rozmieszczenie przedmiotów ochrony w obszarze Dolna Odra PLH320037.

Tabela 12 Przedmioty ochrony w SOO Dolna Odra PLH320037 (kolorem zielonym oznaczono przedmioty ochrony związane ze środowiskiem leśnym).

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płątów siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa
1	2	3	4	5	6
1.	2330	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	B	-	-
2.	3140	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łakami ramienic <i>Charetea</i>	C	-	-
3.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	B	-	-
4.	3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników	C	-	-
5.	3270	Zalewane muliste brzegi rzek	B	-	-
6.	4030	Suche wrzosowiska	B	-	-
7.	6120	Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe	B	-	-
8.	6210	Murawy kserotermiczne	B	-	-
9.	6410	Zmienneowilgotne łąki trzęślicowe	C	-	-
10.	6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	B	-	-
11.	6440	Łąki selernicowe	C	-	-
12.	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	C	-	-
13.	9110	Kwaśne buczyny	B	-	-
14.	9130	Żyzne buczyny	B	-	-
15.	9160	Grąd subatlantycki	B	-	-
16.	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	C	-	-

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płątów siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa
17.	9190	Kwaśne dąbrowy	B	-	-
18.	91D0*	Bory i lasy bagienne	C	-	-
19.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	B	7	27,6
20.	91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	B	-	-
21.	91I0	Ciepłolubne dąbrowy	B	-	-

Tabela 13 Zestawienie gatunków zwierząt stanowiących przedmioty ochrony w SOO Dolna Odra PLH 320037 (Kolorem zielonym wyróżniono gatunki leśne).

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Przedmioty ochrony
1	2	3
1318 Nocek łydkowłosy B	Związany z dużymi zbiornikami wodnymi, nad których żeruje.	Na gruntach N-ctwa w granicach SOO brak informacji o stanowisku gatunku.
1324 Nocek duży C	Gatunek związany z osiedlami ludzkimi.	Na gruntach N-ctwa w granicach SOO brak informacji o stanowisku gatunku.
1337 Bóbr europejski B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym	Na gruntach N-ctwa w granicach SOO brak informacji o stanowisku gatunku.
1352 Wilk C	Gatunek występujący w lasach, na równinach, terenach górskich i bagnach	Na gruntach N-ctwa w granicach SOO brak informacji o stanowisku gatunku.
1355 Wydra B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym	Na gruntach N-ctwa w granicach SOO brak informacji o stanowisku gatunku.
1166 Traszka grzebieniasta C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym. Do rozrodu traszki niezbędne są niewielkie zbiorniki wodne, w	Na gruntach N-ctwa w granicach SOO brak informacji o stanowisku gatunku.

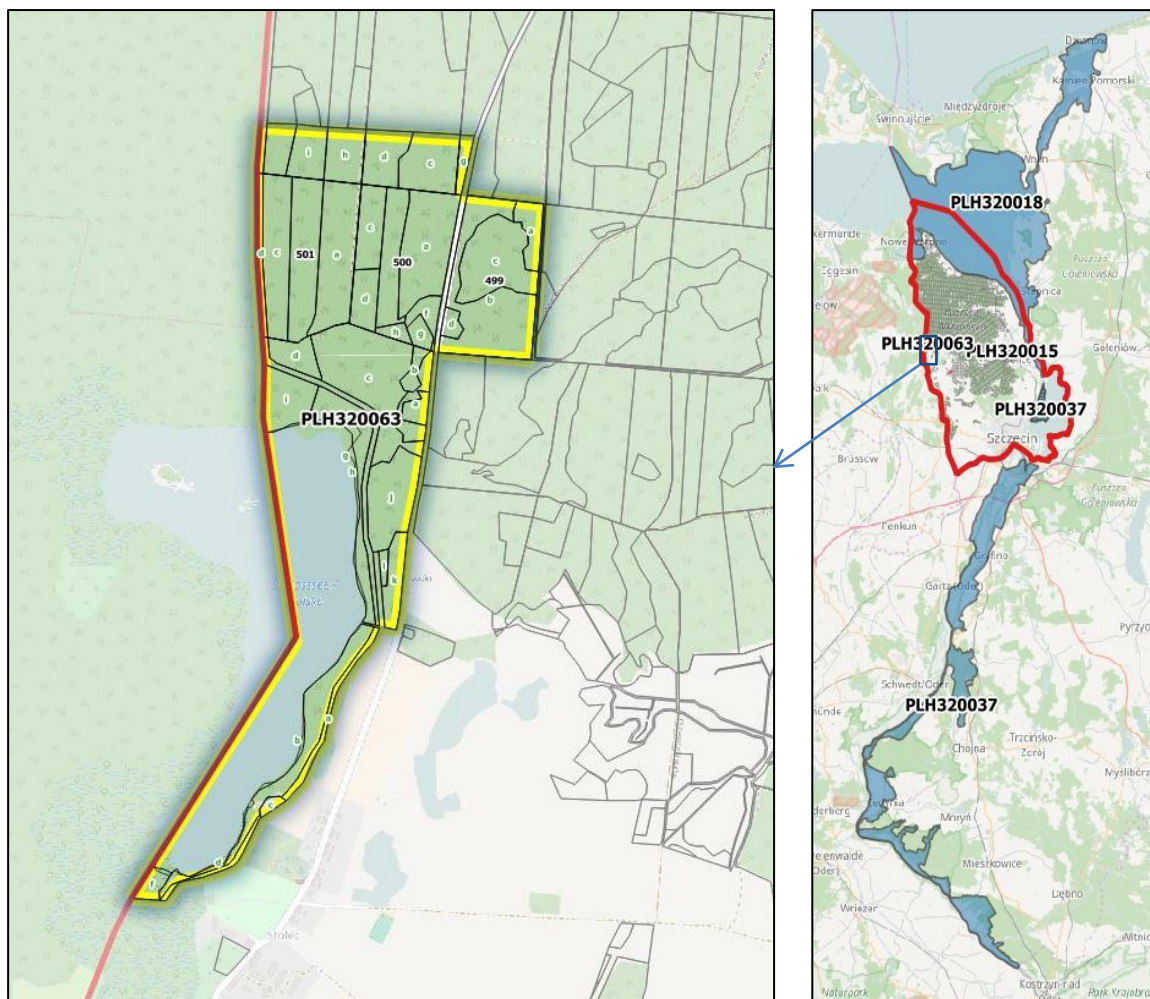
Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Przedmioty ochrony
	otoczeniu silnie wilgotnych siedlisk, w których bytuje.	
1188 Kumak nizinny C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym	Informacja o 1 stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO.
6144 Kiełb białopłetwy B	Gatunki związane ze środowiskiem wodnym	Brak informacji o stanowiskach gatunków na gruntach N-ctwa w granicach SOO
1130 Boleń B		
1149 Koza B		
1083 Jelonek rogacz B	Gatunek preferujący dobrze nasłonecznione, ponad 100-letnie drzewa, rosnące pojedynczo lub w niewielkich skupiskach	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO
1084 Pachnica dębowa B	Gatunek związany ze starymi, dziuplastymi drzewami z obszernymi próchnowiskami.	Na gruntach N-ctwa w granicach SOO brak informacji o stanowisku gatunku.
1088 Kozioróg dębosz B	Gatunek preferujący dobrze nasłonecznione, ponad 100-letnie drzewa, rosnące pojedynczo lub w niewielkich skupiskach.	Na gruntach N-ctwa w granicach SOO brak informacji o stanowisku gatunku.
4056 Zatoczek łamliwy B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO

Plan zadań ochronnych:

Obszar posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolna Odra PLH320037 (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 17 kwietnia 2014 r., poz. 1661). Zarządzenie zostało zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 10 grudnia 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolna Odra PLH320037 (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 14 grudnia 2015 r., poz. 5419), oraz Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 6 grudnia 2016 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolna Odra PLH320037 (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 12 grudnia 2016 r., poz. 4974).

- **Jezioro Stolsko PLH320063**

Obszar o powierzchni 139,68 ha. Obecnie obowiązującym aktem prawnym dotyczącym obszaru jest Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie przyjęcia dziewiątego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2015) 8191). Dla tego typu obszaru można stosować pełną procedurę z art. 6 Dyrektywy Siedliskowej. Wydaniem rozporządzenia Ministra Środowiska obszar ten formalnie stanie się Specjalnym Obszarem Ochrony Siedlisk.

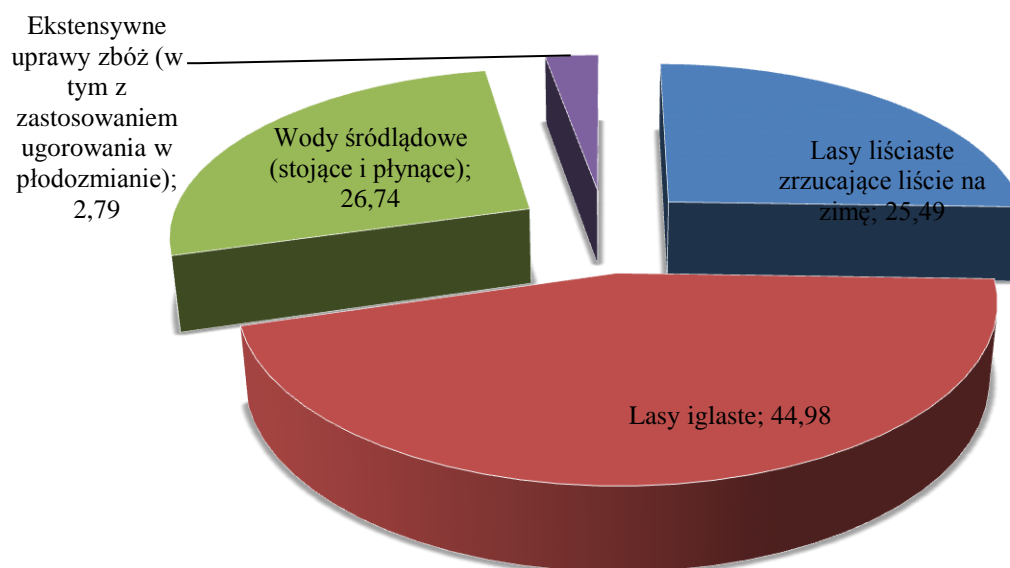
Rysunek 22 Położenie obszaru Jezioro Stolsko PLH320063¹³.

Tabela 14 Zestawienie powierzchni Jezioro Stolsko PLH320063.

Jezioro Stolsko PLH320063	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	W tym na gruntach leśnych [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Trzebież	139,68	139,68	101,23	93,53	0,4
Oddz.: 491g; 492c,d,~a,~c; 493h,i,j; 499-501(cale); 511a,b,c,d,f.					

¹³ Podkład mapy: OpenStreetMap.org

Ogólna charakterystyka:

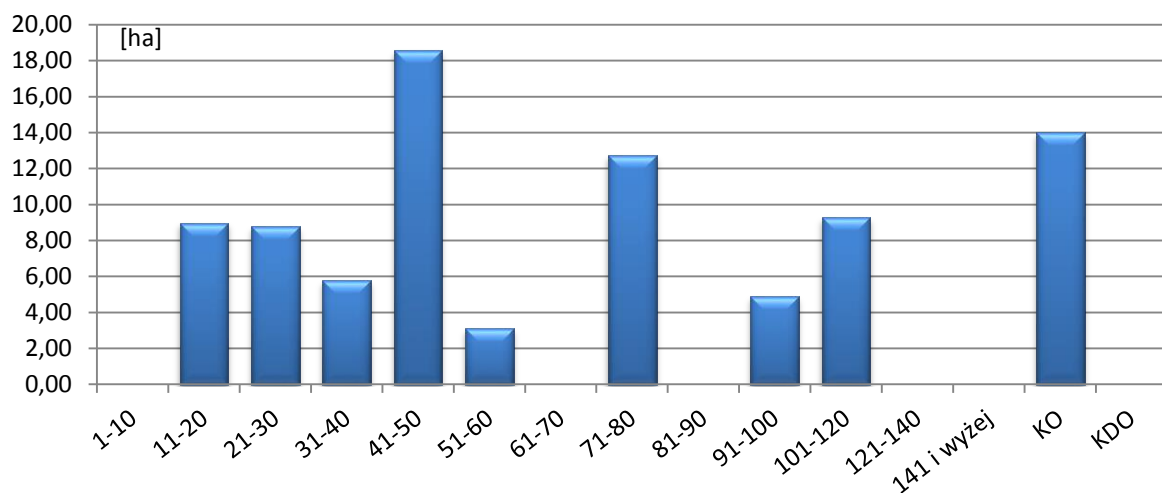
Rysunek 23 Klasy siedlisk (% pokrycia) w obszarze Natura 2000 Jezioro Stolsko PLH320063 (wg SDF).

Wykaz gatunków chronionych:

Tabela 15 Wykaz gatunków chronionych (z informacją o dokładnej lokalizacji) w Obszarze Natura 2000 Jezioro Stolsko PLH320063.

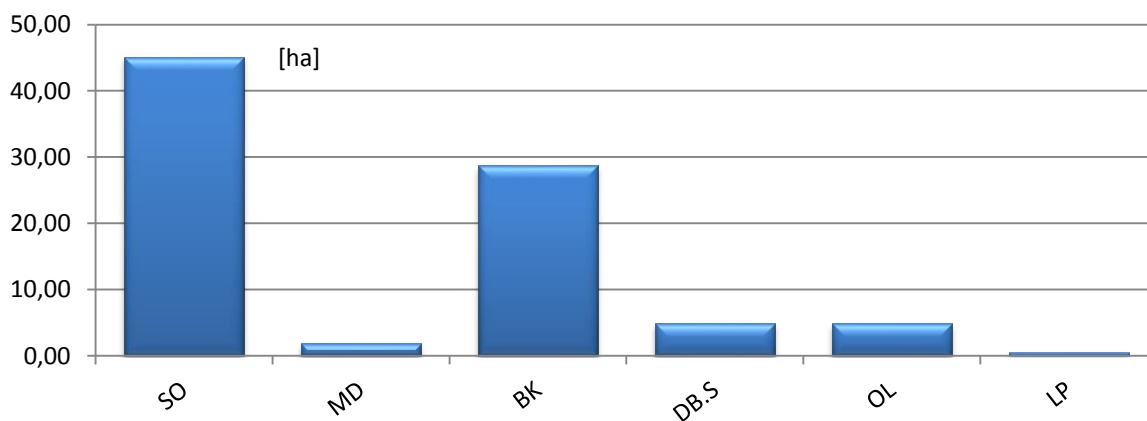
Nazwa gatunku chronionego	Źródło informacji
Gatunki chronione roślin	
Cis pospolity	Waloryzacja N-ctwa
Gatunki chronione zwierząt	
Płazy	
Żaba moczarowa	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Ropucha szara	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Gady	
Zaskroniec zwyczajny	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Jaszczurka żyworodna	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Ptaki	
Podróżniczek	PZO Jezioro Świdwie
Głowienka	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Wodnik	PZO Jezioro Świdwie
	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Żuraw	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego

Struktura wiekowa:

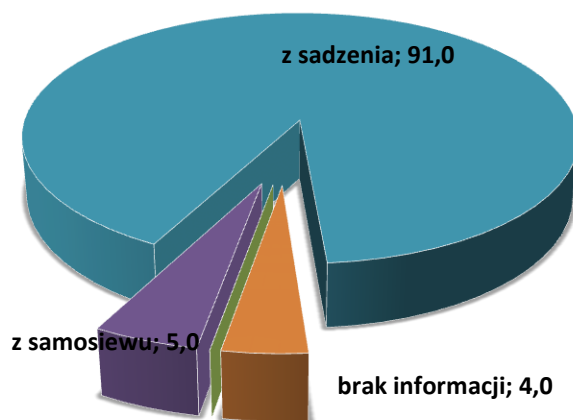
Rysunek 24 Struktura wiekowa gatunków w obszarze Natura 2000 Jezioro Stolsko PLH320063.

Gatunki panujące:

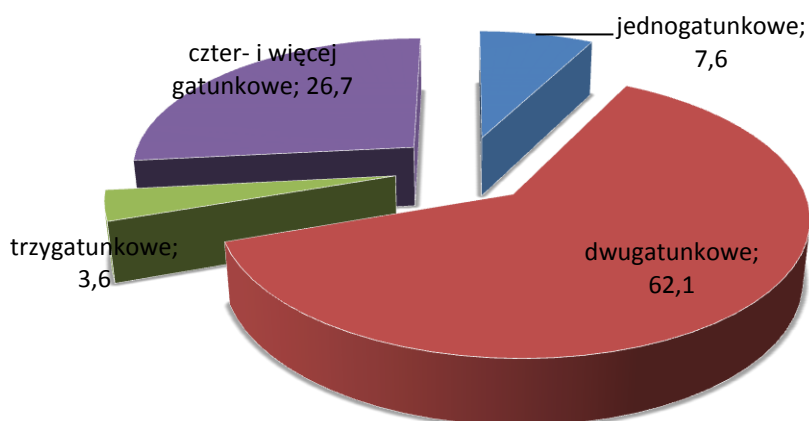
Rysunek 25 Udział powierzchniowy wg gat. panujących w Jezioro Stolsko PLH320063.

Pochodzenie:

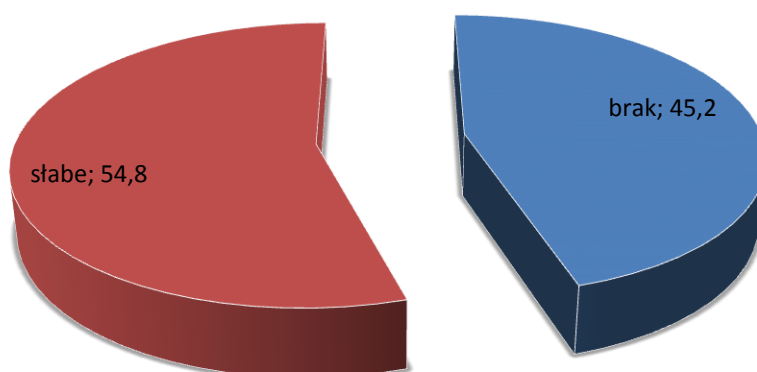

Rysunek 26 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów w obszarze Jezioro Stolsko PLH320063 wg pochodzenia.

Budowa piętrowa:

Rysunek 27 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów w obszarze Jezioro Stolsko PLH320063 wg bogactwa gatunkowego.

Rysunek 28 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów w obszarze Jezioro Stolsko PLH320063 wg form degradacji – borowacenie.

Neofityzacja:

Tabela 16 Neofityzacja w obszarze Jezioro Stolsko PLH320063.

Gatunek	Drzewostan		II piętro, podsadzenia i podrost		Przestoje	Podszyt	Nalot	Zadrzewienia i zakrzewienia	Samosiewy	Razem
	Liczba wydz.	Pow. zred. [ha]	Liczba wydz.	Pow. zred. [ha]						
Czeremcha amerykań.			1	0,17		11				12
Daglezja zielona	2	0,30								2
Dąb czerwony	1	0,24								1
Kasztanowiec biały					1					1

Monotypizacja:

Nie występuje.

Opis obszaru:

Jezioro Stolsko (powierzchnia całkowita - 92 ha, w granicach Polski - 28,5 ha) z przyległymi lasami przecięte jest granicą państwową i w części znajdującej się w granicach Niemiec chronione jako obszar Natura 2000 "Gottesheide mit Schloß- und Lenzener See" (DE2451301) na powierzchni 1399 ha (zarówno jako Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków OSO jak i Specjalny Obszary Ochrony Siedlisk OOS). Po polskiej stronie granicy występują analogiczne siedliska, choć kwestia klasyfikacji granicznego jeziora Stolsko do siedlisk przyrodniczych jest problematyczna.

Zbiornik jest zeutrofizowany, z dnem mulistym, z silnie rozwiniętym pasem szuwarów i roślinnością wodną. Z drugiej strony stwierdzono występowanie w nim łąk ramienicowych i w Niemczech zaklasyfikowany jest do siedliska 3140 (jeziora mezotroficzne z łąkami ramienicowymi).

Obszar położony jest na Równinie Polickiej w Puszczy Wkrzańskiej. Z jeziora Stolsko wypływa rzeka Gunica stanowiąca lewy dopływ Odry. W południowej części krajobraz falisty wysoczyzny morenowej z misą jeziora, w części północnej krajobraz pagórkowaty z bezodpływowymi zagłębieniami terenu.

Jakość i znaczenie:

Obszar transgraniczny, sąsiadujący z obszarami Natura 2000 (ptasim i siedliskowym) po stronie niemieckiej. Sąsiedztwo jest o tyle istotne, że jednym z przedmiotów ochrony po stronie niemieckiej jest jezioro Stolsko przecięte granicą (wyznaczenie obszaru po polskiej stronie ma na celu ujednolicenie zasad i zapewnienie skutecznej ochrony zbiornika). Obszar zlokalizowany jest w centralnej części proponowanego transgranicznego rezerwatu przyrody Gottesheide-Świdwie. Poza jeziorem chroni fragmenty lepiej zachowanych siedlisk leśnych i bagiennych w południowej części Puszczy Wkrzańskiej. Obszar ważny jako miejsce występowania i rozrodu płazów, gadów i ptaków, a ponadto miejsce zimowania ptaków, miejsce żerowania i odpoczynku ptaków wodno-błotnych, zwłaszcza żurawi i gęsi.

Przedmioty ochrony:

Przedmiotem ochrony w obszarze są siedliska oraz gatunki, dla których w Standardowym Formularzu Danych (tzw. SDF) wskazano „ocenę znaczenia ogólnego” A, B lub C.

Tabela 17 Siedliska przyrodnicze stanowiące przedmioty ochrony w Jezioro Stolsko PLH320063 (kolorem zielonym oznaczono przedmioty ochrony związane ze środowiskiem leśnym).

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa
1	2	3	4	5	6
1.	3140	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic <i>Charatea</i>	C	-	-
2.	9110	Kwaśne buczyny	C	3	7,38
3.	9130	Żyzne buczyny	C	6	19,94
4.	91D0*	Bory i lasy bagienne	C	1	5,64

Rysunek 29 Rozmieszczenie przedmiotów ochrony w obszarze Jezioro Stolsko PLH320063.

Plan zadań ochronnych:

Na dzień 01.01.2017r. obszar nie posiada planu zadań ochronnych.

- **Police – kanały PLH320015** (poza zarządem Nadleśnictwa).

Obszar o powierzchni 100,25 ha. Obecnie obowiązującym aktem prawnym dotyczącym obszaru jest Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie przyjęcia dziewiątego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2015) 8191). Dla tego typu obszaru można stosować pełną procedurę z art. 6 Dyrektywy Siedliskowej. Wydaniem rozporządzenia Ministra Środowiska obszar ten formalnie stanie się Specjalnym Obszarem Ochrony Siedlisk.

Tabela 18 Zestawienie powierzchni Police – kanały PLH320015.

Police – kanały PLH320015	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Trzebież	100,25	100,25	0,00	0,00

Plan zadań ochronnych:

Na dzień 01.01.2017 r. obszar nie posiada planu zadań ochronnych.

- **Ujście Odry i Zalew Szczeciński PLH320018** (poza zarządem Nadleśnictwa);

Obszar o powierzchni 52 611,99 ha. Obecnie obowiązującym aktem prawnym dotyczącym obszaru jest Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie przyjęcia dziewiątego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2015) 8191). Dla tego typu obszaru można stosować pełną procedurę z art. 6 Dyrektywy Siedliskowej. Wydaniem rozporządzenia Ministra Środowiska obszar ten formalnie stanie się Specjalnym Obszarem Ochrony Siedlisk.

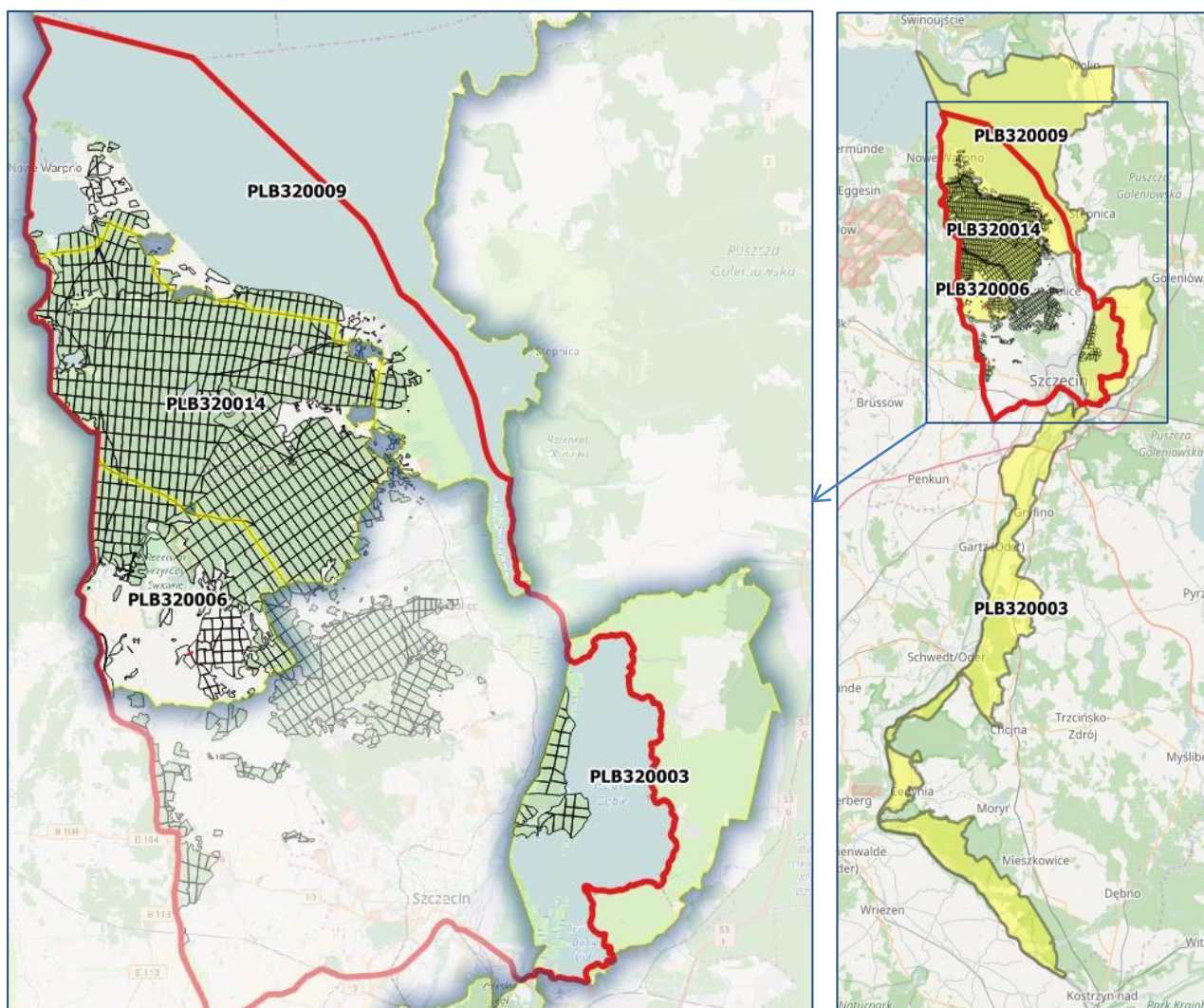
Tabela 19 Zestawienie powierzchni Ujście Odry i Zalew Szczeciński PLH320018.

Ujście Odry i Zalew Szczeciński PLH320018	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Trzebież	52 611,99	12 550,30	0,00	0,00

Plan zadań ochronnych:

Na dzień 01.01.2017 r. obszar nie posiada planu zadań ochronnych. Z dniem 03.11.2014 roku został opracowany projekt Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Ujście Odry i Zalew Szczeciński PLH320018.

Obszary specjalne ochrony ptaków (OSO):

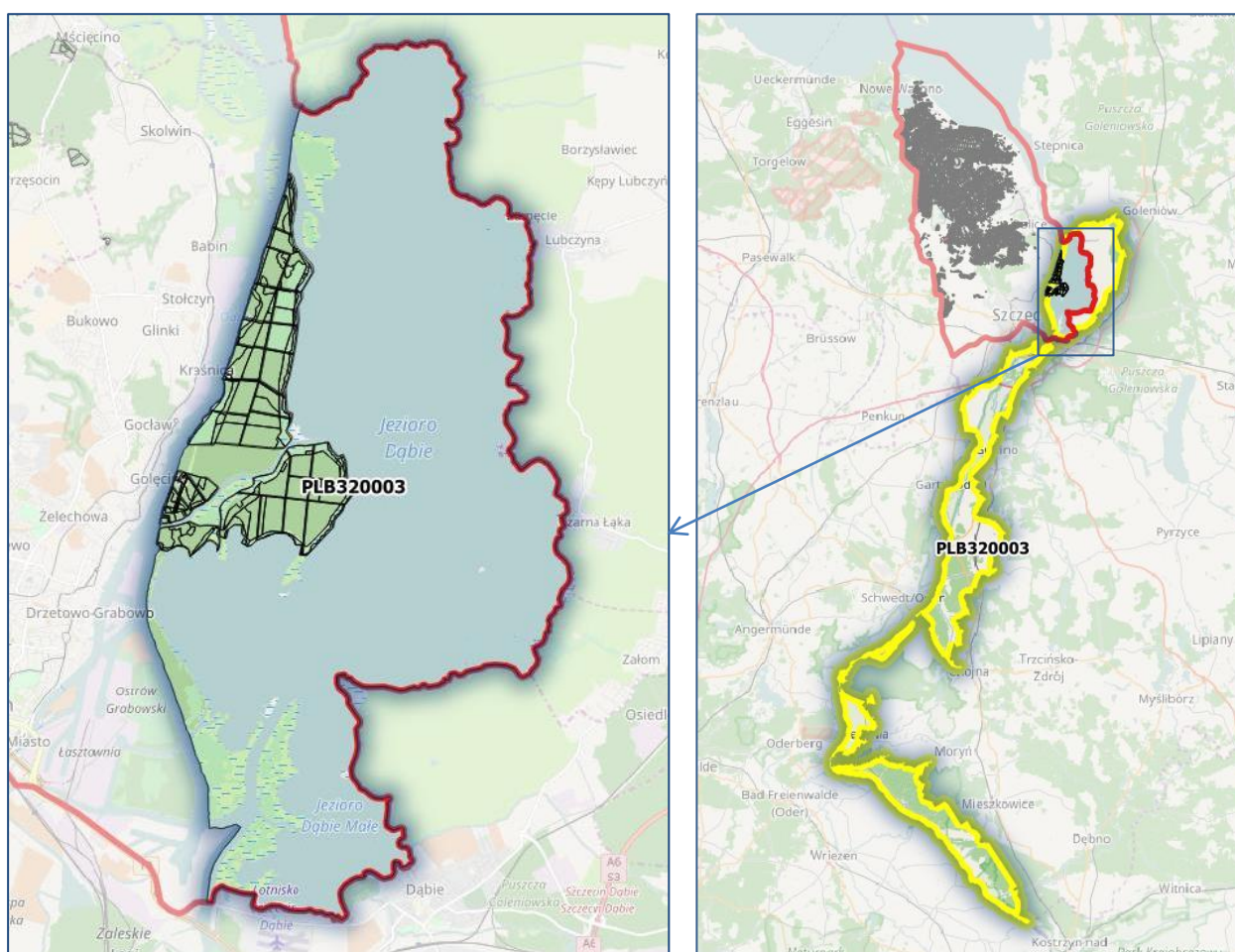
Rysunek 30 Obszary specjalne ochrony ptaków na tle Nadleśnictw Trzebież.

- **Dolina Dolnej Odry PLB320003**

Obszar o powierzchni 64 648,40 ha. Obecnie obowiązującym aktem prawnym dotyczącym obszaru jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. (D. U. Nr 25 z 4 lutego 2011 r. poz. 133).

Tabela 20 Zestawienie powierzchni Dolina Dolnej Odry PLB320003.

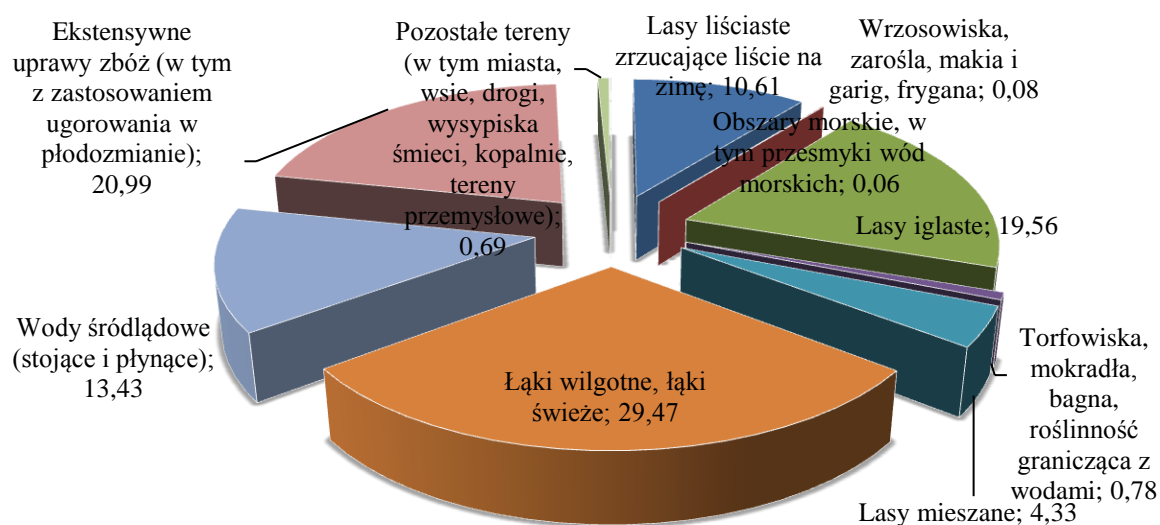
Dolina Dolnej Odry PLB320003	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	w tym na gruntach leśnych [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Trzebież	64 648,40	7 013,64	814,95	643,15	3,3
Oddz.: 899-926 (całe).					

Rysunek 31 Położenie obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003¹⁴.

¹⁴ Podkład mapy: OpenStreetMap.org

Ogólna charakterystyka

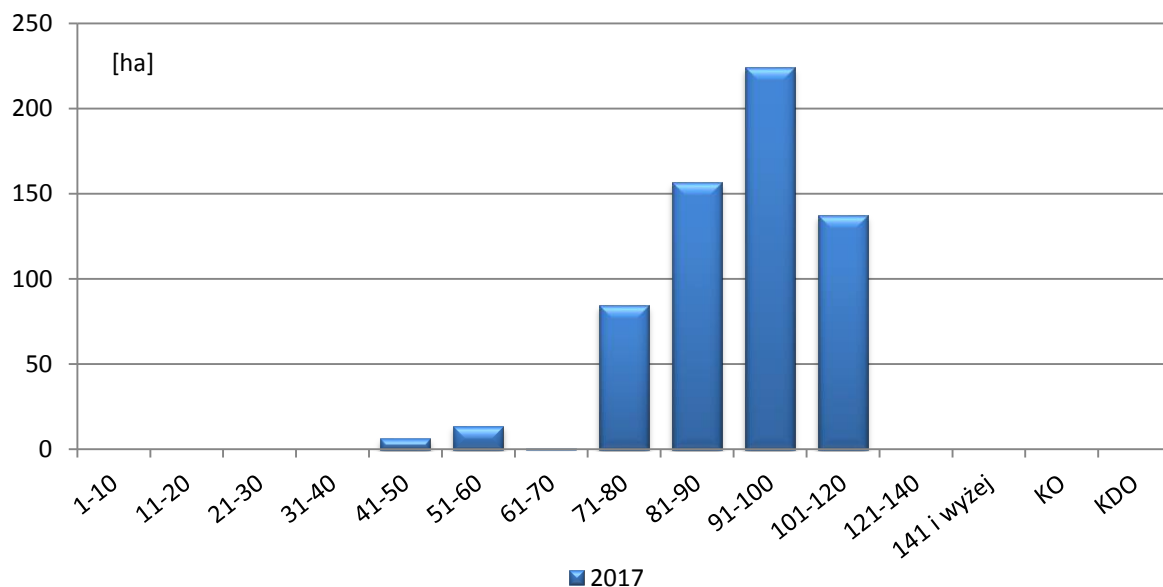
Rysunek 32 Klasy siedlisk (% pokrycia) w obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003 (wg SDF).

Wykaz gatunków chronionych:

Tabela 21 Wykaz gatunków chronionych (z informacją o dokładnej lokalizacji) w Obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003.

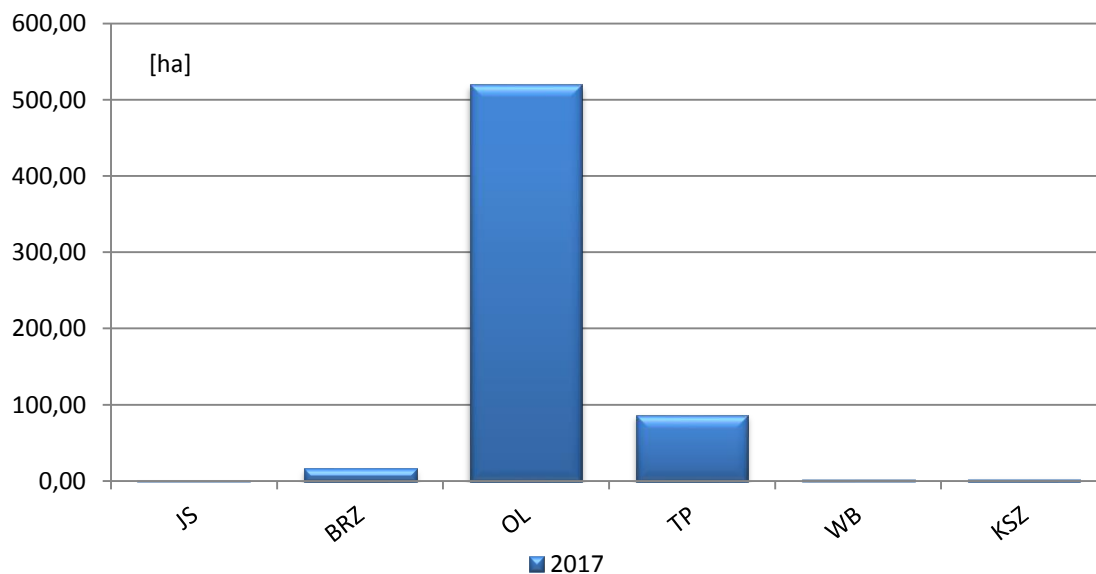
Gatunki chronione zwierząt	Źródło informacji
Plazy	
Kumak nizinny	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Żaba jeziorkowa	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Żaba moczarowa	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Żaba śmieszka	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Żaba trawna	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Żaba wodna	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Ptaki	
Kania ruda	Strefa ochrony
Bielik	Strefa ochrony
Zimorodek	Plan Zadań Ochrony Dolina Dolnej Odry
Żuraw	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Czapla siwa	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Czernica	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Głowienka	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Gągoł	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Kormoran	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Krakwa	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Myszołów zwyczajny	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Nurogęs	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Perkoz dwuczuby	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Ropucha szara	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Łabędź niemy	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego

Struktura wiekowa:

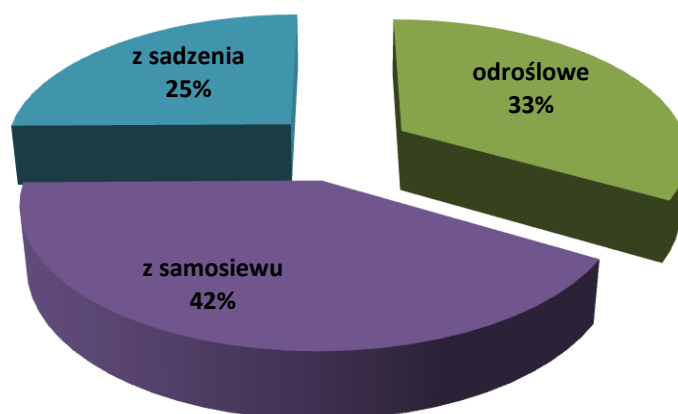
Rysunek 33 Struktura wiekowa w Obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003.

Gatunki panujące:

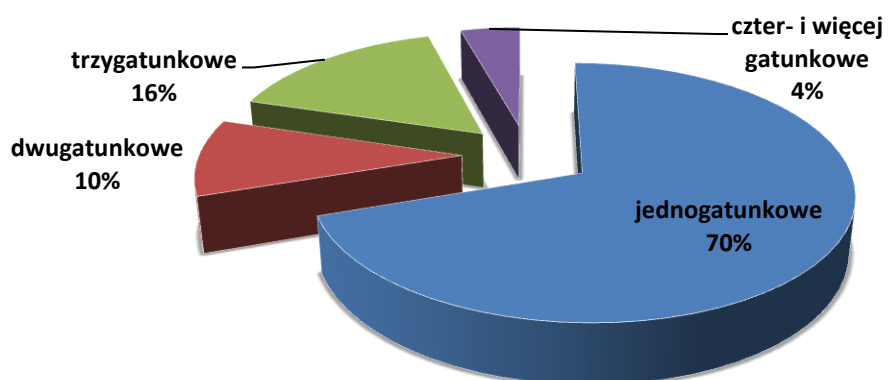
Rysunek 34 Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w Obszarze Natura 2000 Dolna Odra Dolina Dolnej Odry PLB320003.

Pochodzenie:

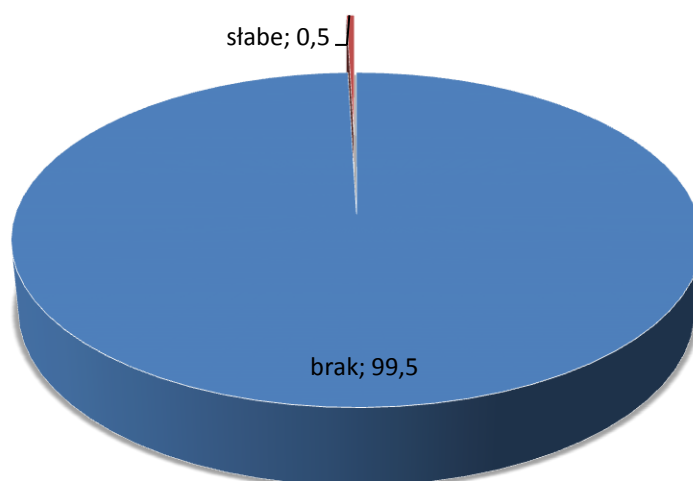
Rysunek 35 Zestawienie drzewostanów wg pochodzenia w obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003.

Budowa piętrowa:

Rysunek 36 Zestawienie drzewostanów wg budowy piętrowej w obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037.

Borowacenie:

Rysunek 37 Borowacenie w obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037.

Neofityzacja:

Tabela 22 Neofityzacja w obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037.

Gatunek	Drzewostan		II piętro, posadzenia i podrost		Przestoje	Podszyc	Nalot	Zadrzewienia i zakrzewienia	Samosiewy	Razem
	Liczba wydz.	Pow. zred. [ha]	Liczba wydz.	Pow. zred. [ha]						
Czeremcha amerykań.						13		4		17
Kasztanowiec biały	1	1,10								1
Robinia akacjowa	1	0,55				1				2

Monotypizacja:

Nie występuje.

Opis obszaru:

Obszar obejmuje dolinę Odry pomiędzy Kostrzynem a Zalewem Szczecińskim (dł. ca 150 km) wraz z Jeziorem Dąbie. Jezioro Dąbie jest płytkim, deltowym zbiornikiem (5600 ha, głęb. max. 4 m) o urozmaiconej linii brzegowej. Zasilane jest zarówno przez wody opadowe i rzeczne, jak i przez wody morskie (zjawisko cofki). Jezioro od nurtu Odry oddzielają wyspy: Czaplí Ostrów, Sadlińskie Łąki, Mienia, Wielka Kępa, Radolin, Czarnołęka, Dębina, Kacza i Mewia. Z południowo-wschodnim brzegiem jeziora sąsiadują łąki i mokradła Rokiciny, Sadlińskie i Trzebuskie Łęgi. W J. Dąbie występuje bogata roślinność wodna. Brzegi zajmuje szeroki pas szuwarów (głównie trzcinowych i oczeretów), za którymi wykształcają się ziołorośla nadrzeczne. Duże powierzchnie zajmują łąki i zarośla wierzbowe. Wnętrza dużych wysp pokryte są olsami i łąkami jesionowo-olszynowymi. W części ujściowej Odra posiada dwa główne rozgałęzienia - Odra Wschodnia i Regalica. Obszar pomiędzy głównymi odnogami (kanałami)- Międzyodrże jest płaską równiną z licznymi jeziorkami i mniejszymi kanałami, jest on zabagniony, posiada okresowo zalewane łąki i fragmenty nadrzecznych łągów. Obszar poniżej Cedyni nosi nazwę Kotliny Freienwaldzkiej, w obrębie której szczególne znaczenie dla ptaków posiada tzw. Rozlewisko Kostrzyneckie. W ostoji w całości zawiera się siedliskowy obszar Natura 2000 Dolna Odra. Po stronie niemieckiej wzdłuż Odry rozciąga się Park Narodowy Dolina Dolnej Odry. W części środkowej i południowej obszaru włączono doń fragmenty przylegających do doliny lasów o największym zagęszczeniu ptaków drapieżnych.

Wartość przyrodnicza i znaczenie (wg SDF):

Ostoja ptasia o randze europejskiej E 06.

Występują co najmniej 43 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 14 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Bardzo ważny teren szczególnie dla ptaków wodno-błotnych w okresie lęgowym, migracyjnym i zimowiskowym.

Przedmioty ochrony:

Przedmiotami ochrony w OSO są gatunki ptaków i ich siedliska dla których w SDF-ie określono ocenę znaczenie ogólne jako A, B, C.

Tabela 23 Analiza wpływu *Planu* na przedmioty ochrony w Dolina Dolnej Odry PLB 320003 (kolorem zielonym oznaczono przedmioty ochrony związane ze środowiskiem leśnym).

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Występowanie w obszarze
1	2	3
Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do Dyrektywy 92/43/EWG		
A021 Bąk C	Na obszarze ostoi zasiedla głównie starorzecza, kanały, rozlewiska z rozległymi płacami trzciny lub palki oraz silnie zarośniętą wysoką roślinność szuwarową.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A030 Bocian czarny C	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową; najczęściej gniazduje na starych drzewach, w lasach liściastych i mieszanych, w pobliżu bagien, łąk, cieków oraz zbiorników wodnych, gdzie żeruje	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gniazda nie stwierdzono.
A038 Ląbędź krzykliwy C	Gniazduje na niewielkich i płytkich zbiornikach wodnych.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A068 Bielaczek C	Jeziora i rzeki na lesistych ternach.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A072 Trzmielojad zyczajny C	Różnego rodzaju lasy; preferuje stare, świetliste drzewostany liściaste i mieszane, zwłaszcza przylegające do terenów otwartych, np. polan, łąk, pól, lub poprzecinane zrębami, rzadziej bory.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A073 Kania czarna B	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową; osiedla się w pobliżu terenów otwartych z dużą ilością zbiorników wodnych; gniazda buduje w niewielkiej odległości od skraju lasu (50-100 metrów); żeruje głównie nad wodą.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gniazda nie stwierdzono. Jest informacja o 1 obserwacji gatunku.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Występowanie w obszarze
A074 Kania ruda B	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową; preferuje starsze drzewostany liściaste sąsiadujące z terenami otwartymi, szczególnie w pobliżu zbiorników wodnych, żeruje głównie poza lasem.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa wyznaczono 2 strefy ochrony.
A075 Bielik B	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową; gniazduje w starych lasach, w pobliżu zbiorników wodnych, nad którymi żeruje.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa wyznaczono 2 strefy ochrony.
A081 Błotniak stawowy C	Siedlisko stanowią rozległe trzcinowiska i szuwały pałki porastające obrzeża jezior, rozlewisk, starorzeczy oraz śródpolnych oczek wodnych.	Na gruntach N-ctwa w granicach OSO brak informacji o stanowisku gatunku.
A084 Błotniak łąkowy C	Preferuje otwarte przestrzenie, łąki, bagna, ugory w dolinach rzecznych, kompleksy roślinności szuwarowej z wysokimi turzycami.	Na gruntach N-ctwa w granicach OSO brak informacji o stanowisku gatunku.
A094 Rybołów C	Zasiedla lasy, w których występują liczne, duże, niezarośnięte zbiorniki wodne. Preferuje skraje starych borów sosnowych, zadrzewione brzegi rzek i jezior.	Na gruntach N-ctwa w granicach OSO brak informacji o stanowisku gatunku.
A103 Sokół wędrowny C	Zasiedla doliny rzeczne, często także lasy w pobliżu wód, a także tereny zurbanizowane.	Na gruntach N-ctwa w granicach OSO brak informacji o stanowisku gatunku.
A119 Kropiatka C	Zasiedla obszary zalewowe, starorzecza oraz tereny bagienne w dolinach rzek, jak i zabagnione obrzeża stawów i jezior.	Na gruntach N-ctwa w granicach OSO brak informacji o stanowisku gatunku.
A120 Zielonka C	Zasiedla płytkie starorzecza z bogatą roślinnością wynurzoną oraz podmokłe łąki z szuwarem.	Na gruntach N-ctwa w granicach OSO brak informacji o stanowisku gatunku.
A122 Derkacz C	Zasiedla otwarte i półotwarte tereny z żyznymi, podmokłymi, ekstensywnie użytkowanymi łąkami.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa brak informacji o stanowiskach gatunku.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Występowanie w obszarze
A127 Żuraw B	Miejsca lęgowe stanowią siedliska wodne i podmokłe. Kluczowym miejscem gniazdowania są śródleśne mokradła oraz zabagnione doliny rzeczne i brzegi zbiorników wodnych, w tym jezior i stawów rybnych.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa jest informacja o 1 stanowisku gatunku.
A151 Batalion B	Zasiedla rozległe, krótko ścięte i słabo użytkowane łąki w pobliżu małych zbiorników wodnych, bagien, torfowisk.	Na gruntach N-ctwa w granicach OSO brak informacji o stanowisku gatunku.
A166 Łęczak C	Zasiedla bagna, tereny podmokłe i brzegi zbiorników wodnych.	Na gruntach N-ctwa w granicach OSO brak informacji o stanowisku gatunku.
A176 Mewa czarnogłowa C	Gniazdowanie i żerowiska nie związane z lasami, związana z dolinami rzecznyymi i zbiornikami.	Na gruntach N-ctwa w granicach OSO brak informacji o stanowisku gatunku.
A177 Mewa mała C	Gniazduje na porośniętych roślinnością wodną wynurzoną brzegach rzek, jezior i innych zbiorników wodnych	Na gruntach N-ctwa w granicach OSO brak informacji o stanowisku gatunku.
A193 Rybitwa rzeczna C	Zasiedla piaszczyste wyspy i półwyspy, z niską roślinnością zielną lub całkowicie jej pozbawione.	Na gruntach N-ctwa w granicach OSO brak informacji o stanowisku gatunku.
A195 Rybitwa białoczelna B	Gniazdowanie i żerowiska nie związane z lasami, związana z dolinami rzecznyymi i zbiornikami.	Na gruntach N-ctwa w granicach OSO brak informacji o stanowisku gatunku.
A197 Rybitwa czarna B	Zasiedla starorzecza i rozlewiska oraz spokojne zatoki, z roślinnością pływającą niezbędną do założenia gniazd.	Na gruntach N-ctwa w granicach OSO brak informacji o stanowisku gatunku.
A215 Puchacz C	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową; zasiedla zwarte kompleksy leśne, głównie liściaste, w pobliżu otwartych przestrzeni ze zbiornikami wodnymi, łąkami, tereny mało penetrowane przez człowieka.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gniazda nie stwierdzono.
A222 Sowa błotna C	Unika lasów, preferuje bagna, torfowiska niskie, mokradła, podmokłe doliny i łąki.	Na gruntach N-ctwa w granicach OSO brak informacji o stanowisku gatunku.
A229 Zimorodek C	Gniazdowanie i żerowiska nie są związane z lasami. Gatunek ściśle związany ze zbiornikami wodnymi. Zasiedla rzeki, jeziora, starorzecza, żwirownie, a także niewielkie strumienie.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa jest informacja o 1 stanowisku gatunku.
A272 Podróżniczek	Zasiedla zarośla wierzbowe i	Na gruntach N-ctwa w granicach OSO brak

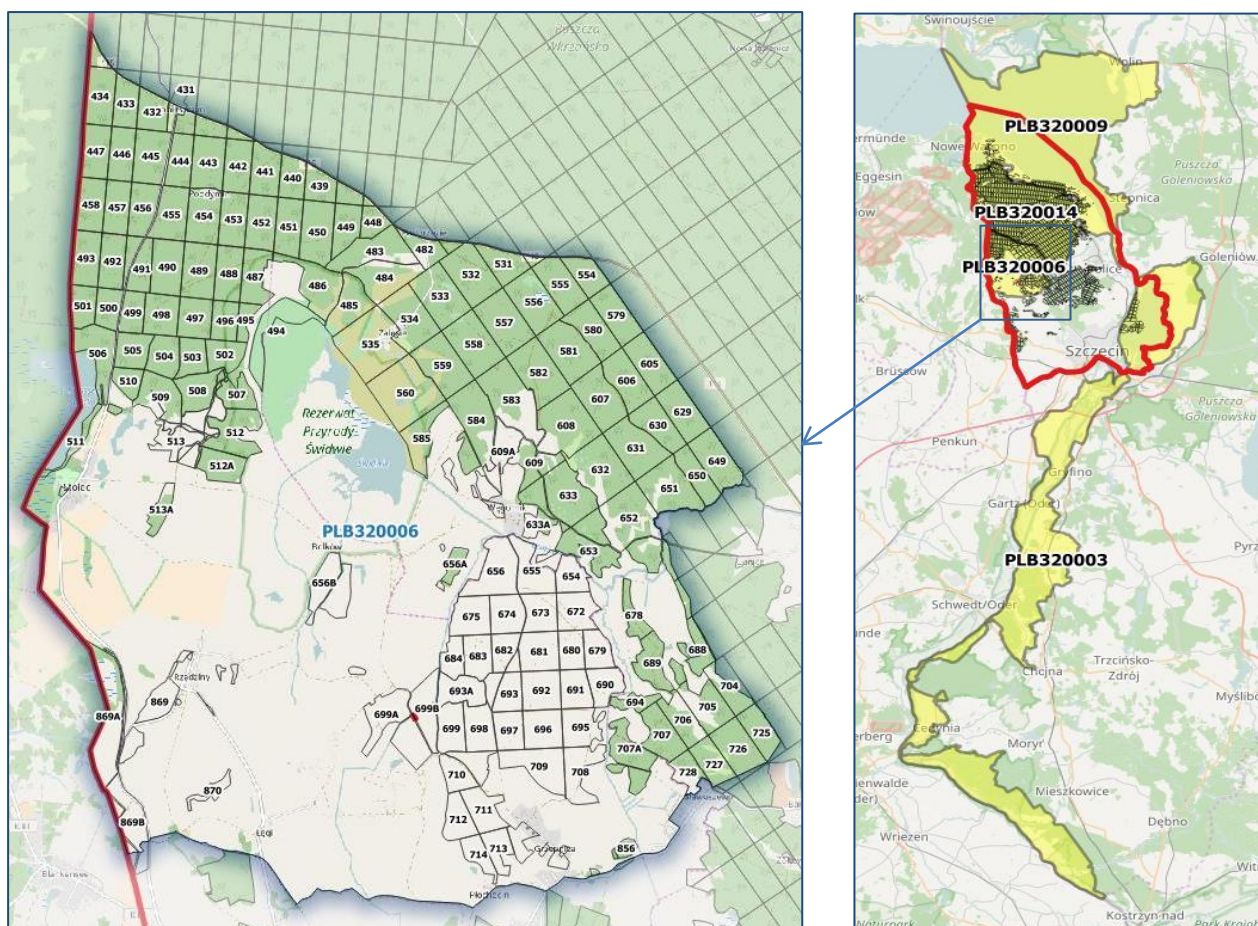
Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Występowanie w obszarze
B	łozowiska, nad kanałami, starorzeczami i jeziorami.	informacji o stanowisku gatunku.
A292 Bręczka C	Rozległe trzcinowiska, zarośnięte brzegi jezior i innych zbiorników wodnych. Może również występować w nadrzecznych zaroślach wierzbowych.	Na gruntach N-ctwa w granicach OSO brak informacji o stanowisku gatunku.
A294 Wodniczka B	Zasiedla podmokłe łąki z wysokimi trawami i kępami turzyc.	Na gruntach N-ctwa w granicach OSO brak informacji o stanowisku gatunku.
A036 Łabędź niemy C	Gatunki zasiedlające bagna, tereny podmokłe, doliny rzek i brzegi zbiorników wodnych.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa jest informacja o 1 stanowisku Łabędzia niemego, 3 stanowiskach Nurogęsi, 4 stanowiskach Gągoła, 1 stanowisku Kormorana, 1 stanowisku Krakwy i 4 stanowiskach Czernicy.
A027 Czapla biała C		
A039 Gęś zbożowa B		
A041 Gęś białoczelna B		
A043 Gęgawa B		
A048 Ohar B		
A050 Świstun C		
A051 Krakwa B		
A052 Cyraneczka C		
A053 Krzyżówka C		
A054 Rożeniec C		
A059 Głowienka B		
A061 Czernica C		
A062 Ogorzałka C		
A067 Gągoł C		
A070 Nurogęś B		
A125 Łyska C		
A130 Ostrygojad zwyczajny C		
A142 Czajka C		
A323 Wąsatka C		
A391 Kormoran C		

Plan zadań ochronnych:

Obszar posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003 (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 7 maja 2014 r., poz. 1934). Z dniem 19 października 2016 roku został opublikowany projekt zmieniający zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Odry.

- **Jezioro Świdwie PLB320006**

Obszar o powierzchni 7 196,24 ha. Obecnie obowiązującym aktem prawnym dotyczącym obszaru jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. (D. U. Nr 25 z 4 lutego 2011 r. poz. 133).

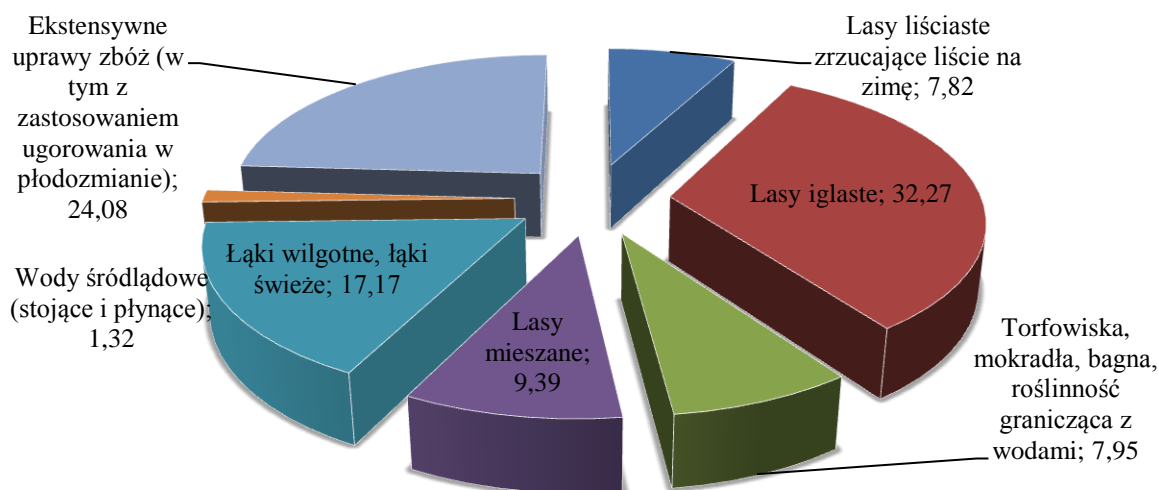
Rysunek 38 Położenie obszaru Natura 2000 Jezioro Świdwie PLB320006¹⁵.

¹⁵ Podkład mapy: OpenStreetMap.org

Tabela 24 Zestawienie powierzchni obszaru Natura 2000 Jezioro Świdwie PLB320006.

Jeziorno Świdwie PLB320006	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	w tym na gruntach leśnych [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Trzebież	7 196,24	7 196,24	3 825,92	3 294,09	15,4
Oddz.: 409j,k,l; 428f; 429d,f,~b; 430g,h,i,~b; 431g,h,i,j,k,l,m,o,~b,~c; 432g,h,i,j,k,l,~a,~c; 433d,f,g,h,i,j,~a,~c; 444b,c,d,f,g,h,~a,~c,~d; 437g,h,~b; 438h,i,j,k,l,~b; 439c,d,f,g,h,i,j,k,~c; 440c,d,f,g,h,i,j,k,l,~d; 441c,d,f,g,h,i,j,k,l,~c,~d; 442-447(cały); 448b,c,d,f,~c,~d; 449(cały); 450-458(cały); 481h,~d; 482i,j,k,l,m,n,o,~h,~i,~j; 483-512(cały); 512A(cały); 513(cały); 513A(cały); 530k; 531b,c,d,f,~c; 532-535(cały); 554d,f,g,h,i,~d; 555b,c,d,f,g,h,i,j,~a,~c; 556(cały); 557-560(cały); 579-585(cały); 605-609(cały); 609A(cały); 629-633(cały); 633A(cały); 649a,b,c,d,f,g,h,~a,~b; 650(cały); 651-656(cały); 656A(cały); 656B(cały); 672-675(cały); 678-684(cały); 688-693(cały); 693A(cały); 694-699(cały); 699A(cały); 699B(cały); 704b,c,d,f,g,h,~a; 705-707; 707A; 708-714(cały); 725a,b,c,d,f,g,h,i,~a,~b,~c; 726a,b,c,d,f,g,h,i,j,k,l,m,~a,~b; 727a,b,c,d,f,g,h,i,j,k,~a,~b; 728(cały); 856a,b,d,f,g,h,i,j,k,l,m,n,o,p,~a; 869(cały); 869A(cały); 869Ba,b,c,d,f,g,h,i,j,k,l,j,n; 870(cały).					

Ogólna charakterystyka:

Rysunek 39 Klasy siedlisk (% pokrycia) w obszarze Natura 2000 Jezioro Świdwie PLB320006 (wg SDF).

Gatunki chronione:

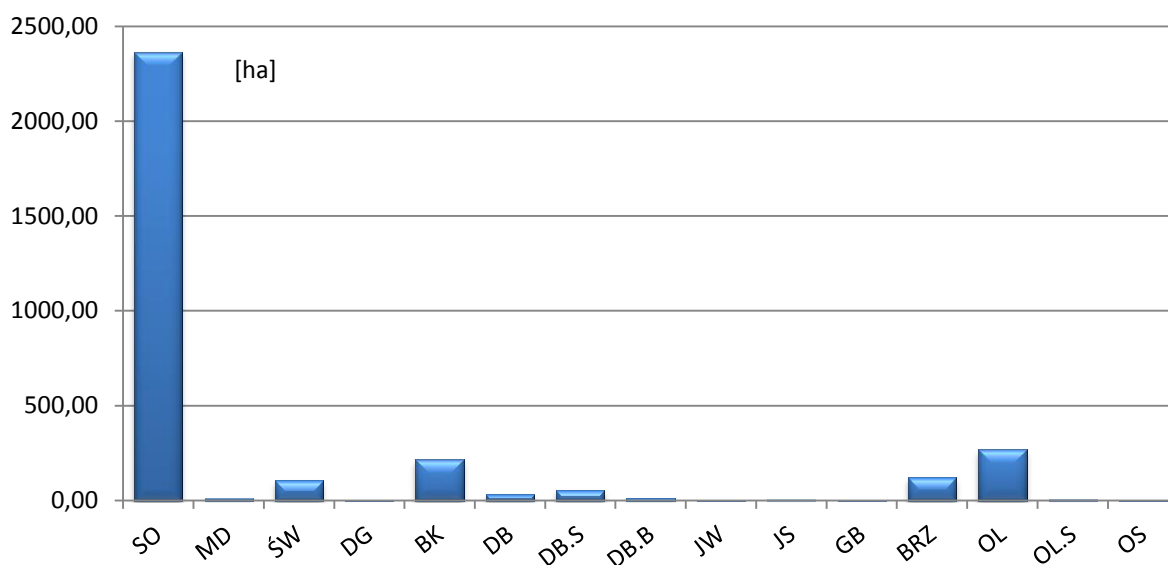
Tabela 25 Wykaz gatunków chronionych (z informacją o dokładnej lokalizacji) w obszarze Natura 2000 Jezioro Świdwie PLB320006.

Nazwa gatunku chronionego	Źródło informacji
Gatunki chronione roślin	
Mchy	
Bielistka siwa	Operat siedliskowy
Płonnik pospolity	POP 2007, Waloryzacja N-ctwa, Taksacja
Torfowiec sp.	POP 2007, Waloryzacja N-ctwa, Taksacja
Widlozab kedzierzawy	Operat siedliskowy
Widlozab miotłowy	Operat siedliskowy, Taksacja

Nazwa gatunku chronionego	Źródło informacji
Paprotniki	
Chrobotek lesny	POP 2007
Chrobotek sp.	POP 2007, Taksacja
Widłak jałowcowaty	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Nasienne	
Bagnica torfowa	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Bagno zwyczajne	POP 2007, waloryzacja N-ctwa, Taksacja
Cis pospolity	POP 2007, Waloryzacja N-ctwa, Taksacja
Dzięgiel nadbrzeżny	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Groszek błotny	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Jarząb brekinia	POP 2007
Jarząb brzek	Waloryzacja N-ctwa
Jarząb szwedzki	POP 2007
Rosiczka okrągolistna	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Wiciokrzew pomorski	POP 2007, Waloryzacja N-ctwa, Taksacja
Żurawina błotna	POP 2007, waloryzacja N-ctwa, Taksacja
Gatunki chronione zwierząt	
Plazy	
Żaba jeziorkowa	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Żaba moczarowa	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Żaba trawna	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Żaba wodna	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Grzebiuszka ziemna	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Kumak nizinny	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Gady	
Zaskroniec zwyczajny	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Żmija zygzakowata	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Jaszczurka żyworodna	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Jaszczurka zwinka	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Padalec zwyczajny	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Ptaki	
Bielik	Strefa ochrony.
Żuraw	PZO Jezioro Świdwie, Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Błotniak stawowy	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Brzeczka	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Czajka	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Czernica	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Derkacz	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Dudek	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Dzięcioł czarny	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Dzięcioł duży	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Głowienka	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Gągoł	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego

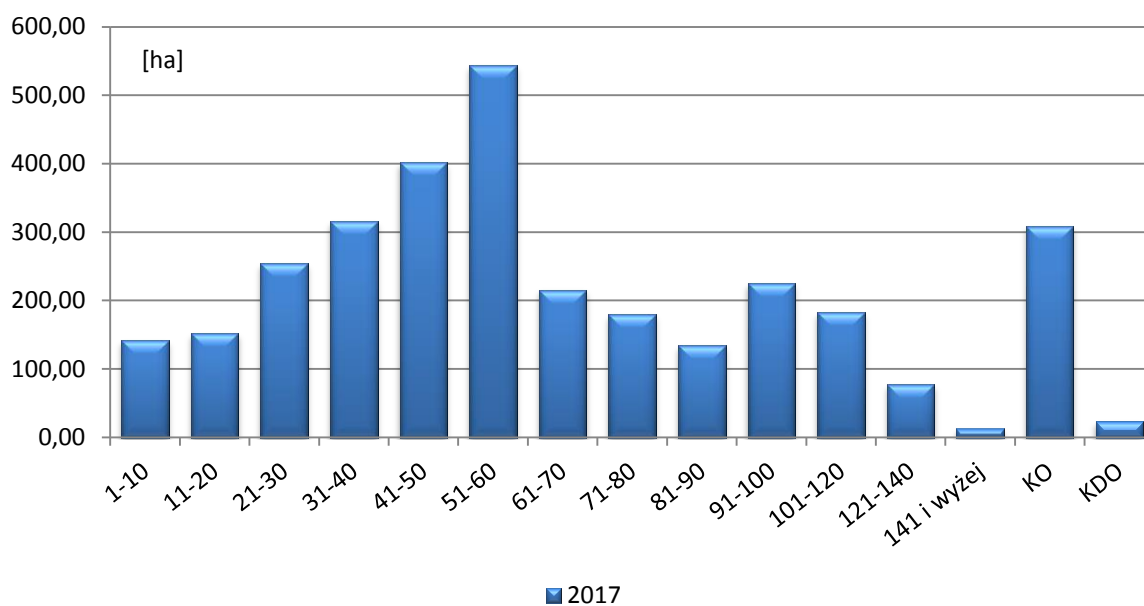
Nazwa gatunku chronionego	Źródło informacji
Gęgawa	PZO Jezioro Świdwie, Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Świergotek łąkowy	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Świerszczak	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Kania czarna	PZO Jezioro Świdwie
Kania ruda	Strefa ochrony, PZO Jezioro Świdwie
Kobuz	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Kokozka wodna	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Krakwa	PZO Jezioro Świdwie, Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Kropiatka	PZO Jezioro Świdwie, Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Kszyk	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Mewa orlica	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Mewa śmieszka	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Orlik krzykliwy	Strefa ochrony, PZO Jezioro Świdwie
Pójdźka	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Płaskonos	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Perkoz dwuczuby	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Perkoz rdzawoszyi	PZO Jezioro Świdwie
Perkoz zausznik	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Perkozek	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Podróżniczek	PZO Jezioro Świdwie
Ropucha szara	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Rybitwa czarna	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Rybolów	PZO Jezioro Świdwie
Sowa uszata	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Srokosz	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Traszka grzebieniasta	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Łabędź niemy	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Łozówka	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Wodnik	PZO Jezioro Świdwie, Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Ssaki	
Bóbr europejski	Waloryzacja N-ctwa.

Gatunki panujące:

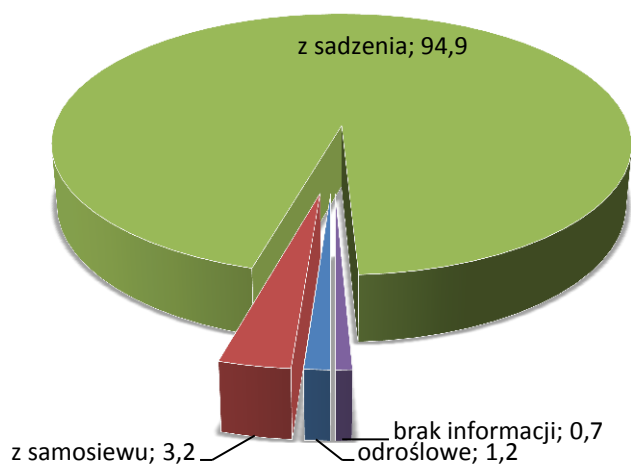
Rysunek 40 Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w obszarze PLB320006.

Struktura wiekowa:

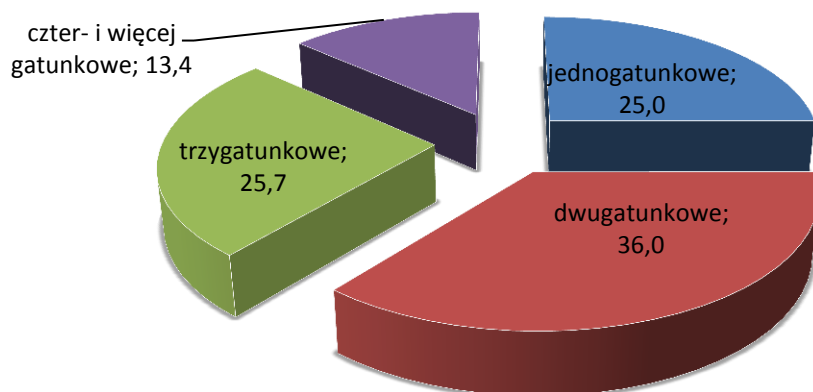
Rysunek 41 Struktura wiekowa drzewostanów w obszarze PLB320006.

Pochodzenie:

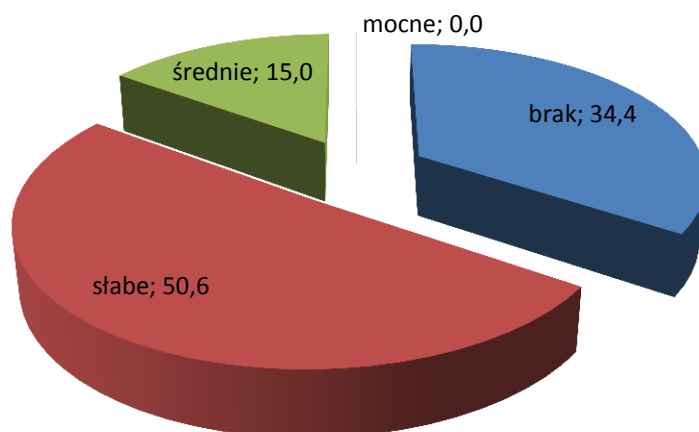
Rysunek 42 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów w obszarze PLB320006 wg pochodzenia drzewostanów.

Budowa piętrowa:

Rysunek 43 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów w obszarze PLB320006 wg bogactwa gatunkowego.

Borowacenie:

Rysunek 44 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów w obszarze PLB320006 wg form degradacji – borowacenie.

Neofityzacja:

Tabela 26 Neofityzacja w obszarze PLB320006

Gatunek	Drzewostan		II piętro, podsadzenia i podrost		Przes toje	Podszyt	Nalot	Zadrzewienia i zakrzewienia	Samosiewy	Razem
	Liczba wydz.	Pow. zred. [ha]	Liczba wydz.	Pow. zred.[ha]						
Czeremcha amerykań.	25	3,92	3	4,46		195		5		228
Daglezja zielona	23	7,49	1	0,03	1	1		1		27
Kasztanowiec biały	9	1,04			4			2		15
Orzesznik pięciolistkowy	1	0,19								1
Robinia akacja	7	0,86				3		1		11
Sosna Banksa	1	0,08								1
Żywotnik wschodni	1	0,09								1

Monotypizacja.

Nie występuje.

Opis obszaru:

Ostoja „Jezioro Świdwie” zajmuje południowy fragment Puszczy Wkrzańskiej. Jest to obszar o urozmaiconej rzeźbie terenu (pagórki, wały wydymowe, zatorfione niecki deflacyjne, kotliny awytopiskowe), z centralnie położonym, eutroficznym jeziorem Świdwie. Jezioro pełni ważną funkcję ostoi ptaków wodno-błotnych (awifauna lęgowa i migrująca). Akwen jest wypłycony (głębokość maksymalna 2,1 m, głębokość średnia 0,7 m), zarastający roślinnością szuwarową, z charakterystyczną mozaiką siedlisk w jego otoczeniu (łąki świeże, szuwały turzycowe, olsy). Pozostała część ostoi stanowi ważne uzupełnienie biotopów awifauny o charakterze: żerowym i lęgowym. Są to: lasy i bory Puszczy Wkrzańskiej (bory sosnowe świeże, bory bagienne, buczyny, olsy), łąki i pastwiska, inne grunty rolne, niewielkie śródpolne zbiorniki wodne (w większości są to wyrobiska potorfowe), fragment granicznego jeziora Stolsko.

Ostoja „Jezioro Świdwie” to ważny elementem korytarza ekologicznego ptaków, uznany obszar o znaczeniu międzynarodowym (ostoja PL004). Część ostoi objęta jest ochroną jako rezerwat przyrody Świdwie oraz jako Ostoja Konwencji Ramsarskiej.

Wartość przyrodnicza i znaczenie (wg SDF):

Obszar jest ważną ostoję ptasią o randze międzynarodowej (kryteria BirdLife International: B1i, B3, C2, C6). Wraz z sąsiednimi ostojami ptasimi, OSO Ueckermünder Heide i OSO Ostoja Wkrzańska, stanowi zabezpieczenie odpowiednich biotopów dla ptaków będących przedmiotami ochrony w tych ostojach. Stwierdzono występowanie 39 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz co najmniej 29 regularnie występujących gatunków ptaków migrujących nie wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 2009/147/WE.

Przedmioty ochrony:

Przedmiotami ochrony w OSO są gatunki ptaków i ich siedliska dla których w SDF-ie określono ocenę znaczenie ogólne jako A, B, C.

Tabela 27 Przedmioty ochrony w Jezioro Świdwie PLB 320006 (kolorem zielonym oznaczono przedmioty ochrony związane ze środowiskiem leśnym).

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Występowanie w obszarze
1	2	3
Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do Dyrektywy 92/43/EWG		
A030Bocian czarny C	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową; najczęściej gniazduje na starych drzewach, w lasach liściastych i mieszanych, w pobliżu bagien, łąk, cieków oraz zbiorników wodnych, gdzie żeruje	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gniazda nie stwierdzono.
A031Bocian biały C	Bocian biały gniazduje w większych ilościach na otwartych łąkach, zwłaszcza na terenach trawiastych, które są podmokłe lub okresowo zalewane, a w mniejszych na obszarach o wysokiej roślinności, takich jak lasy i tereny krzewiaste.	Na gruntach N-ctwa w granicach OSO brak informacji o stanowisku gatunku.
A073 Kania czarna C	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową; osiedla się w pobliżu terenów otwartych z dużą ilością zbiorników wodnych; gniazda buduje w niewielkiej odległości od skraju lasu (50-100 metrów); żeruje głównie nad wodą.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gniazda nie stwierdzono. W dostępnych źródłach jest informacja o 1 obserwacji gatunku.
A074 Kania ruda C	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową; preferuje starsze drzewostany liściaste sąsiadujące z terenami otwartymi, szczególnie w pobliżu zbiorników wodnych, żeruje głównie poza lasem.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa wyznaczono 2 strefy ochrony. W dostępnych źródłach jest informacja o 10 obserwacjach gatunku.
A075 Bielik C	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową; gniazduje w starych lasach, w pobliżu zbiorników wodnych, nad którymi żeruje.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa wyznaczono 1 strefę ochrony
A089Orlik krzykliwy C	Zwarte, stare i rozległe lasy, przeważnie mieszane i liściaste, w pobliżu pól uprawnych, dolin rzecznych, łąk i pastwisk, na obszarach obfitujących w tereny podmokłe i	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa wyznaczono 3 strefy ochrony. W dostępnych źródłach jest informacja o 15 obserwacjach gatunku.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Występowanie w obszarze
	jeziora.	
A094 Rybołów C	Zasiedla lasy, w których występują liczne, duże, niezarośnięte zbiorniki wodne. Preferuje skraje starych borów sosnowych, zadrzewione brzegi rzek i jezior.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gniazda nie stwierdzono. W dostępnych źródłach jest informacja o 2 obserwacjach gatunku.
A119 Kropiatka C	Zasiedla obszary zalewowe, starorzecza oraz tereny bagienne w dolinach rzek, jak i zabagnione obrzeża stawów i jezior.	Na gruntach N-ctwa w granicach OSO jest informacja o 3 stanowisku gatunku.
A120 Zielonka B	Zasiedla płytkie starorzecza z bogatą roślinnością wynurzoną oraz podmokłe łąki z szuwarem.	Na gruntach N-ctwa w granicach OSO brak informacji o stanowisku gatunku.
A127 Żuraw C	Miejsca lęgowe stanowią siedliska wodne i podmokłe. Kluczowym miejscem gniazdowania są śródleśne mokradła oraz zabagnione doliny rzeczne i brzegi zbiorników wodnych, w tym jezior i stawów rybnych.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa jest informacja o 17 stanowiskach gatunku.
A197 Rybitwa czarna C	Zasiedla starorzecza i rozlewiska oraz spokojne zatoki, z roślinnością pływającą niezbędną do założenia gniazd.	Na gruntach N-ctwa w granicach OSO brak informacji o stanowisku gatunku.
A272 Podróżniczek B	Zasiedla zarośla wierzbowe i łożowiska, nad kanałami, starorzeczami i jeziorami.	Na gruntach N-ctwa w granicach OSO jest informacja o 48 stanowiskach gatunku.
A006 Perkoz rdzawoszyi C	Gatunki zasiedlające bagna, tereny podmokłe, doliny rzek i brzegi zbiorników wodnych.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa jest informacja o 1 stanowisku Perkoza rdzawoszyjego, 3 stanowiskach Gęgawy, 3 stanowiskach Krakwy, 8 stanowiskach Wodnika.
A039 Gęś zbożowa C		
A041 Gęś białoczelna C		
A043 Gęgawa C		
A051 Krakwa C		
A118 Wodnik zwyczajny B		

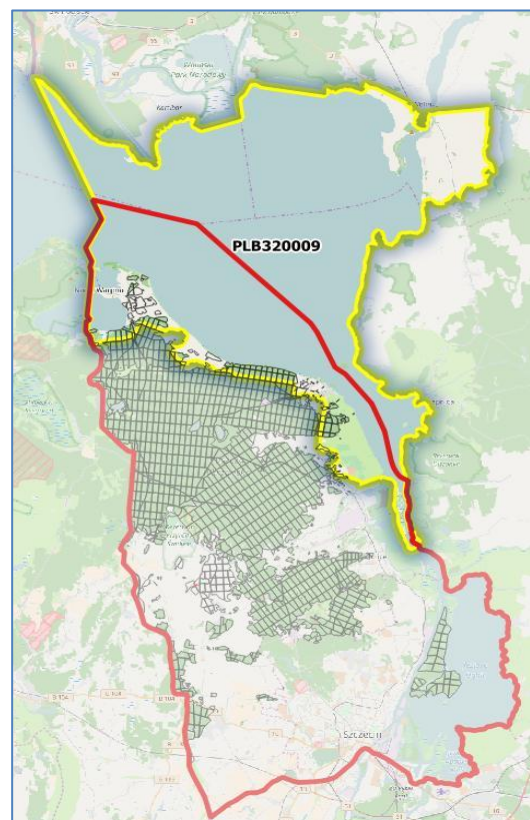
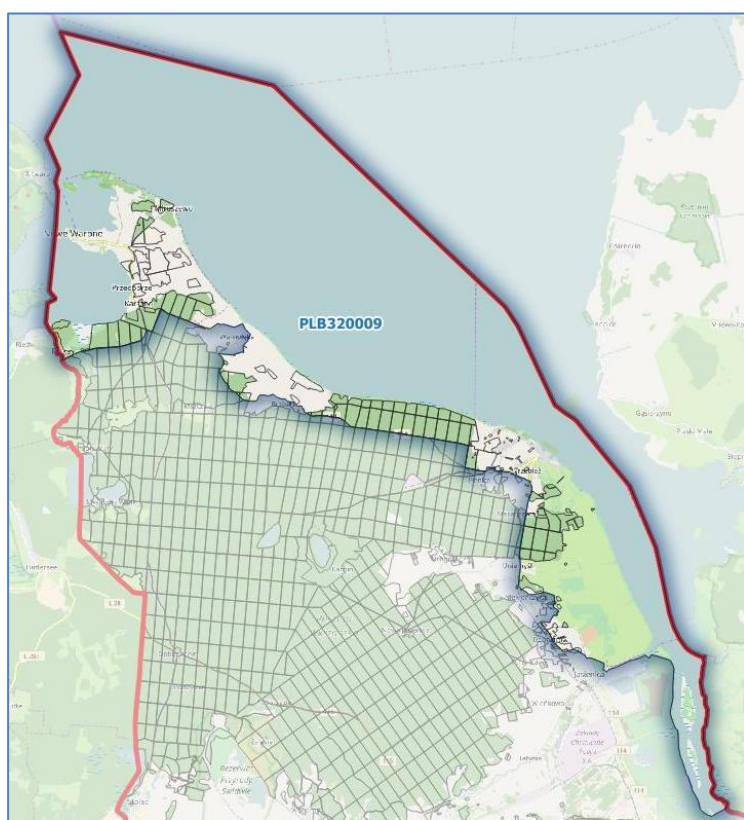
Plan zadań ochronnych:

Obszar posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Świdwie PLB320006 (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 7 maja 2014 r., poz. 1924).

Z dniem 15 września 2016 roku został opracowany projekt zmieniający zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Świdwie PLB320006.

- **Zalew Szczeciński PLB320009**

Obszar o powierzchni 47 194,57 ha. Obecnie obowiązującym aktem prawnym dotyczącym obszaru jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. (D. U. Nr 25 z 4 lutego 2011 r. poz. 133).

Rysunek 45 Położenie obszaru Zalew Szczeciński PLB320009¹⁶.

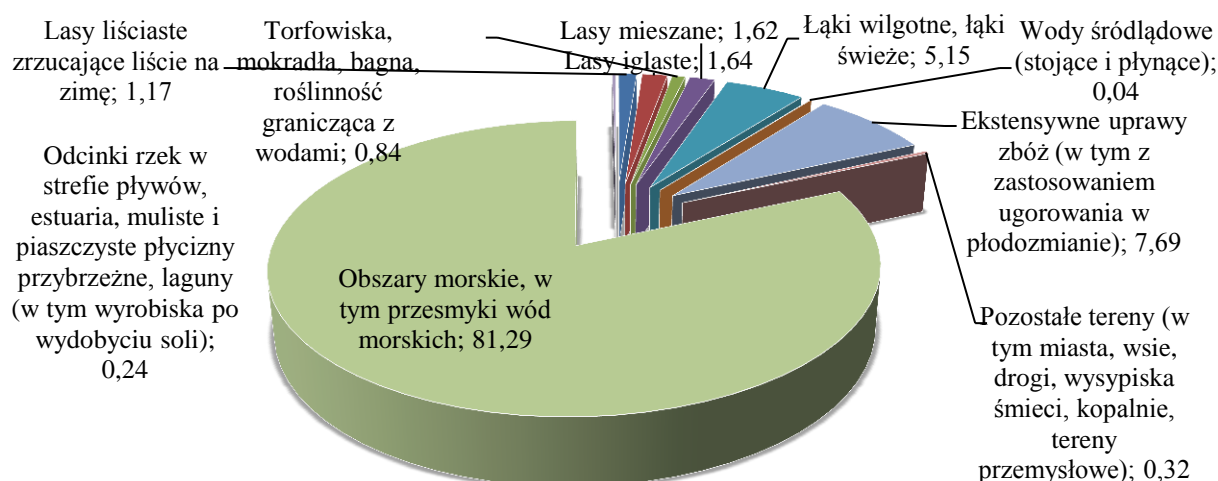
¹⁶ Podkład mapy: OpenStreetMap.org

Tabela 28 Zestawienie powierzchni Zalew Szczeciński PLB320009.

Zalew Szczeciński PLB320009	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	w tym na gruntach leśnych [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Trzebież	47 194,57	16 831,53	1 604,54	1 523,41	6,4

Oddz.: 1-24(cały); 25a,l; 32c,d,f,g,~c,~d; 33-38(cały); 46-59(cały); 60a,b,c,d,f,g,h,i,j,k,l,,n,~a; 61a,b,c,f,~a,~b; 74-85(cały); 86a,b,c,d,f,g,h,i,j,~a,~b,~c; 87b,c,d,f,g,~a,~b; 88a,b,c,d,~a,~b; 89a,b,c,~b; 90a; 91a,b,c; 95a,b,c,d,p,~a,~b; 96a,~a; 109a,b,c,d,f,g,h,i,j,m,n,o,p,r,x,y,z,ax,bx,cx,dx,fx,~a,~b; 110(cały); 145Az;ax,bx,cx,dx; 145a,b,c,d,f,g,h,i,j,k,l,m,n,o,p,r,s,~a,~b; 183(cały); 183A(cały); 184-185(cały); 224-226(cały); 264-266(cały); 536a,b,c,d,f,g,h,i,j,k,~a,~b; 561Ad,f,g,m; 586a,b,c,d,f,g,h,i,j,l,m,n,o,p,r,x,y,~a,~b; 610a,b,c,d,g,h,i,j,ax,bx,~a.

Ogólna charakterystyka:

Rysunek 46 Klasy siedlisk (% pokrycia) w obszarze Natura 2000 Zalew Szczeciński PLB320009 (wg SDF).

Gatunki chronione:

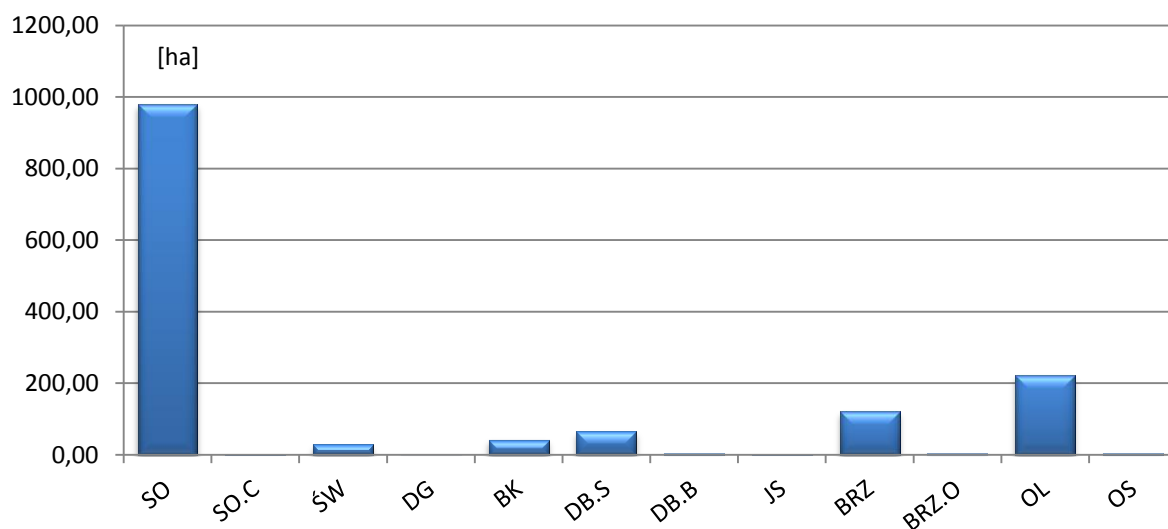
Tabela 29 Gatunki chronione występujące w obszarze Natura 2000 Zalew Szczeciński PLB320009 z informacją o dokładnej lokalizacji.

Nazwa gatunku chronionego	Źródło informacji
Gatunki Chronione Roślin	
Mchy	
Gajnik Isniacy	POP 2007
Płonnik pospolity	Operat siedliskowy
Torfowiec sp.	Operat siedliskowy, Taksacja
Widłóżab kedzierzawy	Operat siedliskowy
Widłóżab miotłowy	Operat siedliskowy
Nasienne	
Arcydziegiel nadbrzeżny	Waloryzacja N-ctwa

Nazwa gatunku chronionego	Źródło informacji
Cebulica dwulistna	POP 2007
Cis pospolity	POP 2007
Długosz królewski	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
	Operat siedliskowy, POP 2007, Waloryzacja N-ctwa, taksacja
Śnieżyczka przebisnieg	POP 2007
Storczyk szerokolistny	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Wiciokrzew pomorski	POP 2007
Gatunki Chronione Zwierząt	
Plazy	
Żaba jeziorkowa	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Żaba moczarowa	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Żaba śmieszka	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Żaba trawna	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Kumak nizinny	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Ropucha szara	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Gady	
Padalec zwyczajny	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Żmija zygzakowata	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Ptaki	
Kania czarna	Strefa ochrony
Kania ruda	Strefa ochrony
Bielik	Strefa ochrony
Żuraw	Projekt PO Zalew Szczeciński, Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Brodzicz samotny	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Dzięcioł czarny	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Dziwonia	Projekt PO Zalew Szczeciński
Gągoł	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Gąsiorek	Projekt PO Zalew Szczeciński
Jastrząb gołębiarz	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Jaszczurka żyworodna	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Jaszczurka zwinka	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Jeż wschodni	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Krakwa	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Krogulec	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Pustułka	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Słowik szary	Projekt PO Zalew Szczeciński
Sieweczka rzeczna	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Sowa uszata	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Strumieniówka	Projekt PO Zalew Szczeciński
Traszka grzebieniasta	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Traszka zwyczajna	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Trzmielojad	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego

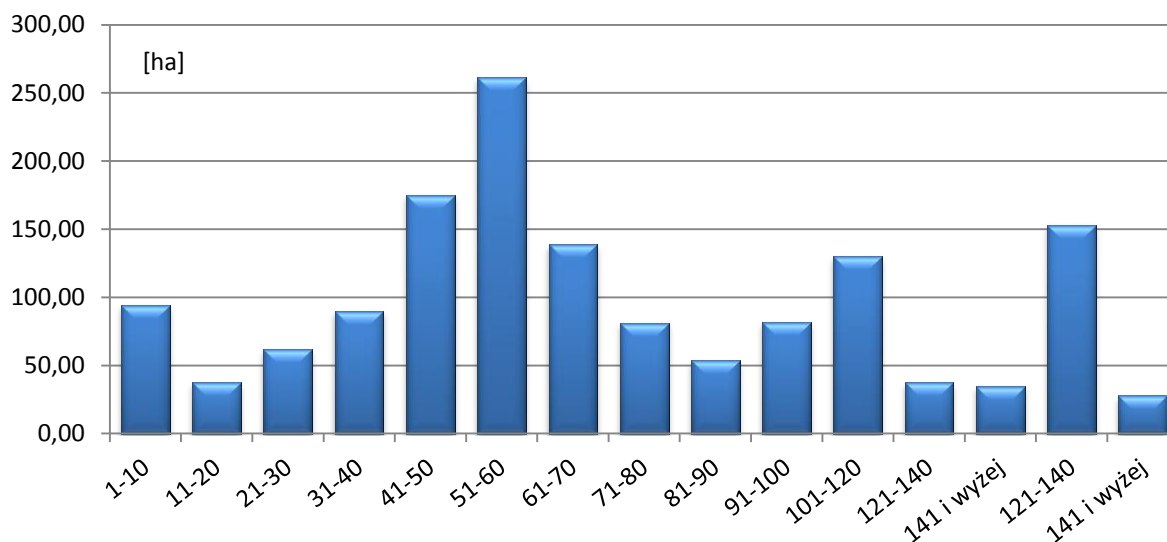
Nazwa gatunku chronionego	Źródło informacji
Łyska	Projekt PO Zalew Szczeciński
Zaganiacz	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Zaskroniec zwyczajny	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Zimorodek	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Ssaki	
Jeż wschodni	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Bóbr europejski	Waloryzacja N-ctwa.

Gatunki panujące:

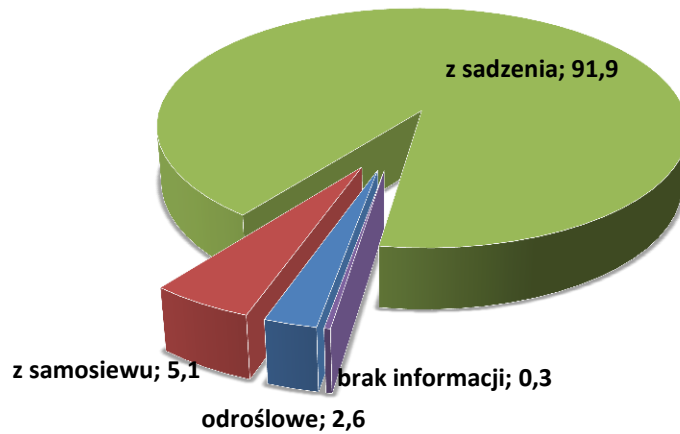
Rysunek 47 Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w obszarze PLB320009.

Struktura wiekowa:

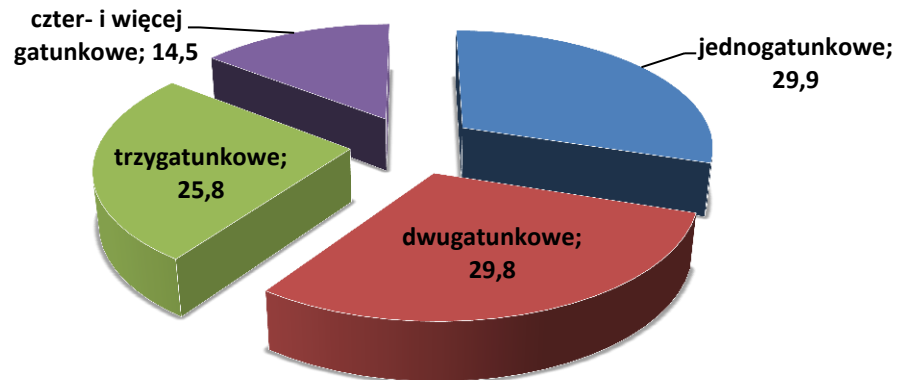
Rysunek 48 Struktura wiekowa drzewostanów w obszarze PLB320009.

Pochodzenie:

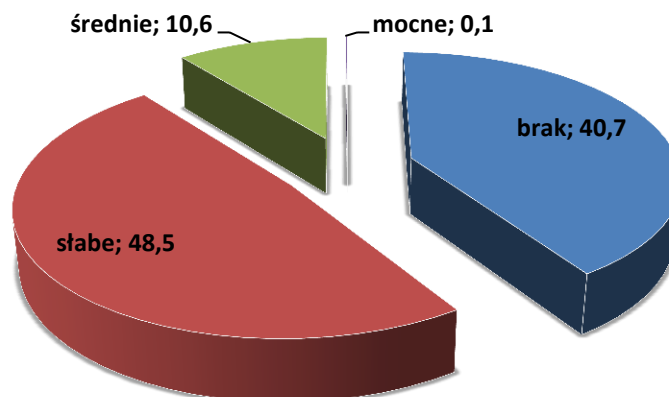
Rysunek 49 Zestawienie powierzchni [%] drzewostanów w obszarze PLB320009 wg pochodzenia drzewostanów.

Budowa piętrowa:

Rysunek 50 Zestawienie powierzchni [%] drzewostanów w obszarze PLB320009 bogactwa gatunkowego.

Borowacenie:

Rysunek 51 Zestawienie powierzchni [%] wg form degradacji – borowacenie w obszarze PLB320009.

Neofityzacja:

Tabela 30 Neofityzacja w obszarze PLB320009.

Gatunek	Drzewostan		II piętro, podsadzenia i podrost		Przeście	Podszyt	Nalot	Zadrzewienia i zakrzewienia	Samosiewy	Razem
	Liczba wydz.	Pow. zred. [ha]	Liczba wydz.	Pow. zred. [ha]						
Czeremcha amerykań.	25	3,53				199		11		235
Dąglezja szara	1	0,20								1
Dąglezja zielona	18	4,32			1	3		2		24
Dąb czerwony	41	7,19	2	0,09		2		1		46
Kasztanowiec biały	4	0,69						2		6
Robinia akacjowa	36	5,63	1	0,03	3	22		10		72
Sosna Banksa	1	0,14								1
Sosna czarna	5	1,91								5
Sosna smółowa	2	0,34								2
Sosna wejmutka	1	0,20								1
Żywotnik olbrzymi	1	0,11						2		3

Monotypizacja.

Nie występuje.

Opis obszaru:

Obszar obejmuje polską część Zalewu Szczecińskiego. Zbiornik jest płytki (średnia głębokość 2-3m) i bardzo żyzny, o niezwykle wysokim zagęszczeniu organizmów bentosowych i bogatym rybostanie.

Wartość przyrodnicza i znaczenie (wg SDF):

Ostoja ptasia o randze europejskiej E02.

Występuje co najmniej 25 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 9 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK).

Bardzo ważna ostoja ptaków wodno-błotnych przede wszystkim w okresie wędrówek i zimą.

Przedmioty ochrony:

Przedmiotami ochrony w OSO są gatunki ptaków i ich siedliska dla których w SDF-ie określono ocenę znaczenia ogólne jako A, B, C.

Tabela 31 Przedmioty ochrony w Zalew Szczeciński PLB320009 (kolorem zielonym oznaczono przedmioty ochrony związane ze środowiskiem leśnym).

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Występowanie w obszarze
1	2	3
Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do Dyrektywy 92/43/EWG		
A038 Łabędź krzykliwy B	Gniazduje na niewielkich i płytkich zbiornikach wodnych.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A068 Bielaczek A	Jeziora i rzeki na lesistych ternach.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A073 Kania czarna C	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową; osiedla się w pobliżu terenów otwartych z dużą ilością zbiorników wodnych; gniazda buduje w niewielkiej odległości od skraju lasu (50-100 metrów); żeruje głównie nad wodą.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa wyznaczono 1 strefę ochrony.
A074 Kania ruda C	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową; preferuje starsze drzewostany liściaste sąsiadujące z terenami otwartymi, szczególnie w pobliżu zbiorników wodnych, żeruje głównie poza lasem.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa wyznaczono 2 strefy ochrony.
A075 Bielik B	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową; gniazduje w starych lasach, w pobliżu zbiorników wodnych, nad którymi żeruje.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa wyznaczono 8 strefy ochrony.
A119 Kropiatka C	Zasiedla obszary zalewowe, starorzecza oraz tereny bagienne w dolinach rzek, jak i zabagnione obrzeża stawów i jezior.	Na gruntach N-ctwa w granicach OSO brak informacji o stanowisku gatunku.
A122 Derkacz C	Zasiedla otwarte i półotwarte tereny z żyznymi, podmokłymi, ekstensywnie użytkowanymi łąkami.	Na gruntach N-ctwa w granicach OSO brak informacji o stanowisku gatunku.
A197 Rybitwa czarna B	Zasiedla starorzecza i rozlewiska oraz spokojne zatoki, z roślinnością pływającą niezbędną do założenia gniazd.	Na gruntach N-ctwa w granicach OSO brak informacji o stanowisku gatunku.
A272 Podróżniczek C	Zasiedla zarośla wierzbowe i łozowiska, nad kanałami, starorzeczami i jeziorami.	Na gruntach N-ctwa w granicach OSO brak informacji o stanowisku gatunku. przyczynią się do ochrony miejsc lęgowych.
A292 Brzęczka C	Rozległe trzcinowiska, zarośnięte brzegi jezior i innych zbiorników	Na gruntach N-ctwa w granicach OSO brak informacji o stanowisku gatunku.

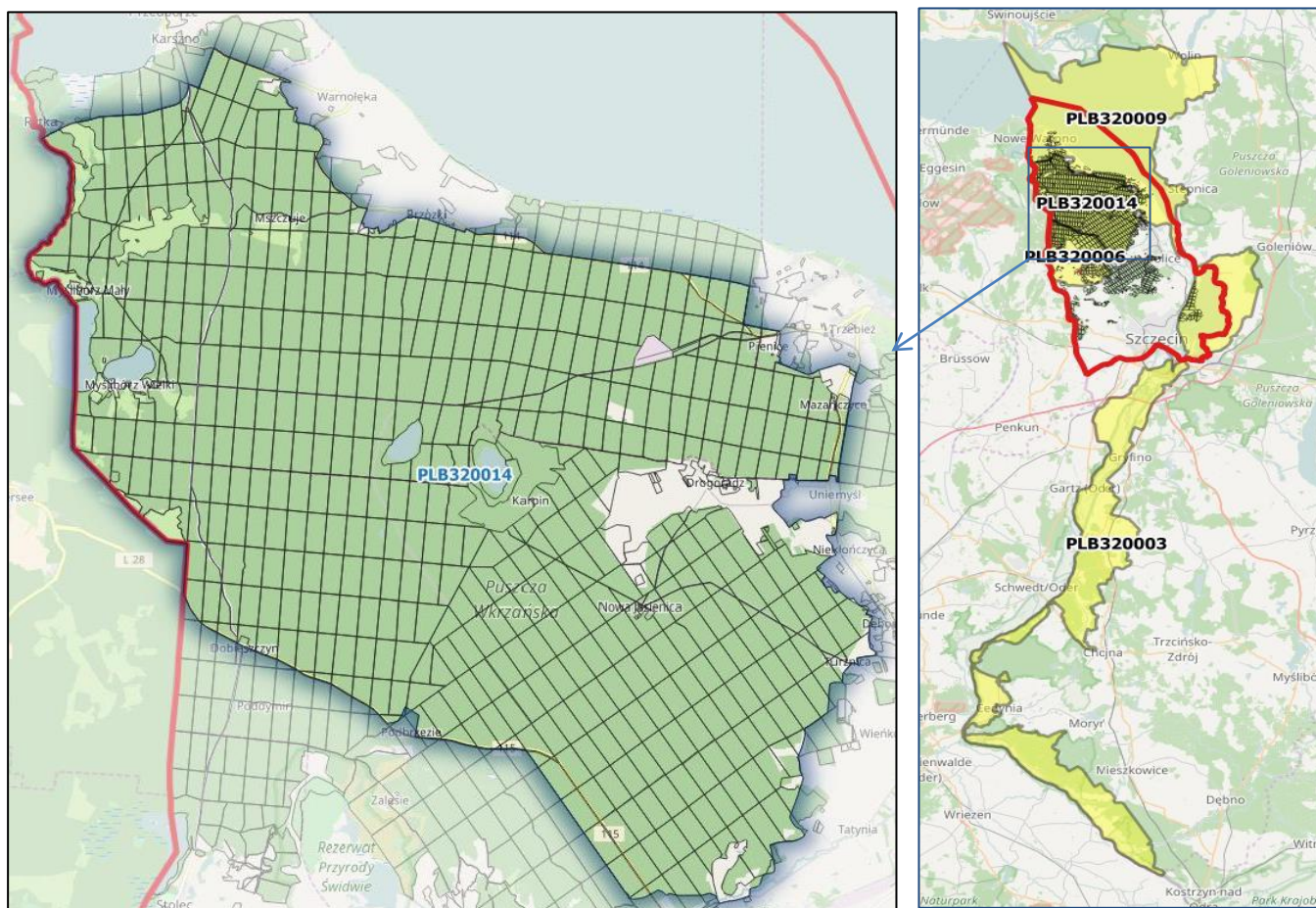
Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Występowanie w obszarze
	wodnych. Może również występować w nadrzecznych zaroślach wierzbowych.	
A298 Trzciniaak C	Jeziora i stawy z brzegami porośniętymi pasem rozległych trzcinowisk (najlepiej jednogatunkowych) na głębszej wodzie, szuwarami, łanami pałek lub łóz.	Na gruntach N-ctwa w granicach OSO brak informacji o stanowisku gatunku.
A294 Wodniczka B	Zasiedla podmokłe łąki z wysokimi trawami i kępami turzyc.	Na gruntach N-ctwa w granicach OSO brak informacji o stanowisku gatunku.
A005 Perkoz dwuczuby C	Gatunki zasiedlające bagna, tereny podmokłe, doliny rzek i brzegi zbiorników wodnych.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa jest informacja o 1 stanowisku Krakwy, 1 stanowisko Gągoła.
A039 Gęś zbożowa C		
A043 Gęgawa C		
A048 Ohar B		
A051 Krakwa C		
A055 Cyranka zwyczajna C		
A056 Płaskonos zwyczajny C		
A059 Głowienka C		
A061 Czernica B		
A062 Ogorzałka A		
A067 Gągoł B		
A070 Nurogęs A		
A125 Łyska C		
A137 Sieweczka obroźna C		
A140 Siewka złota B		
A142 Czajka C		
A177 Mewa mała C		
A184 Mewa srebrzysta C		
A323 Wąsatka C		
A391 Kormoran C		

Plan zadań ochronnych:

Na dzień 01.01.2017 r. obszar nie posiada planu zadań ochronnych. W dniu 03.11.2014 roku został opracowany projekt Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Zalew Szczeciński PLB320009.

- **Ostoja Wkrzańska PLB320014**

Obszar o powierzchni 14 575,73 ha. Obecnie obowiązującym aktem prawnym dotyczącym obszaru jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. (D. U. Nr 25 z 4 lutego 2011 r. poz. 133).

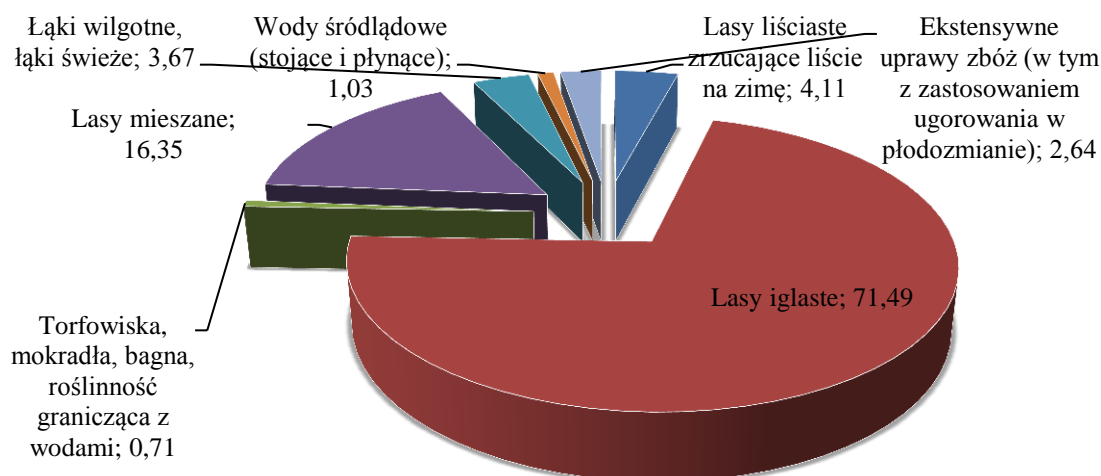
Rysunek 52 Położenie obszaru Ostoja Wkrzańska PLB320014 na tle Nadleśnictwa Trzebież¹⁷.

¹⁷ Podkład mapy: OpenStreetMap.org

Tabela 32 Zestawienie powierzchni Ostoja Wkrzańska PLB320014.

Ostojka Wkrzańska PLB320014	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	w tym na gruntach leśnych [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Trzebież	14 575,73	14 575,73	13 449,12	12 823,91	54,0
<p>Oddz.: 19-22(całe); 25f,g,h,i,j,k,m,n,o,p,~a; 26-31(całe); 32a,b,h,i,j,k,~a,~b; 39-45(całe); 60m; 61d,g,h,i,j,k,~c; 62-73(całe); 86k; 87h,i,j,k,l,m; 88f,g,h,i; 89d,f,~a; 90b,c,~a,~b; 91h,i,j,~a,~b; 92-94(całe); 95f,g,h,i,j,k,l,m,o; 96b,c,d,f,g,h,~b; 97-108(całe); 111-144(całe); 145t; 145Al,m,n,o,p,r,s,t,w,x,y,~a; 146-182(całe); 186-223(całe); 223A(cały); 227-263(cały); 267-268(całe); 269a,b,c,d,f,g,h; 270-309(całe); 310-330(całe); 331- 376(całe); 371A(cały); 377-408(całe); 409a,b,c,d,f,g,h,i,m,~a,~b,~c; 410-420(całe); 421-427(całe); 428a,b,c,d,~a; 429a,b,c,~a; 430a,b,c,d,f,~a; 431a,b,c,d,f,~a; 432a,b,c,d,f,~b; 433a,b,c,k,~b; 434a,~b; 435a,b,c,d,f,~a,~b; 436a,b,c,d,f,g,h,i,~a,~b,~c; 437a,b,c,d,f,~a; 438a,b,c,d,f,g,~a; 439a,b,~a; 440a,b,~a,~b; 448a,~a,~b; 459-480(całe); 481a,d,f,~a,~b; 482h,~d,~f; 514(cały); 514A(cały); 515-529(całe); 530a,b,c,d,f,g,h,i,j,~a; 531a,~a,~b; 537-553(całe); 554a,b,c,~a,~b,~c; 555a,~b; 561a,h,i,j,~a; 562-578(całe); 587b,d,f,g,j,k,l~a; 588-604(całe); 612a,b,c,d,f,g,h,i,j,k,~a,~b,~c; 612a,b,c,d,f,g,h,~a,~b,~c; 614a,b,c,d,f,g,~a,~b; 615a,b,c,d,f,~a,~b,~c; 616-628(całe); 637a,b,c,d,~b; 638-648(całe); 657a,b,c,~a,~b; 658a,b,c,d,f,g,h,i,j,k,l,m,n,p,r,~a,~b; 659a,b,c,d,f,g,h,i,j,k,l,m,n,p,~a,~b; 660-663(całe); 664a,b,c,d,f,g,h,~a,~b; 665a,b,c,d,f,~a; 666a,b,d; 667a,~b.</p>					

Ogólna charakterystyka:

Rysunek 53 Klasy siedlisk (% pokrycia) w obszarze Natura 2000 Ostojka Wkrzańska PLB320014 (wg SDF).

Gatunki chronione:

Tabela 33 Wykaz gatunków chronionych (z informacją o dokładnej lokalizacji) w obszarze Ostojka Wkrzańska PLB320014.

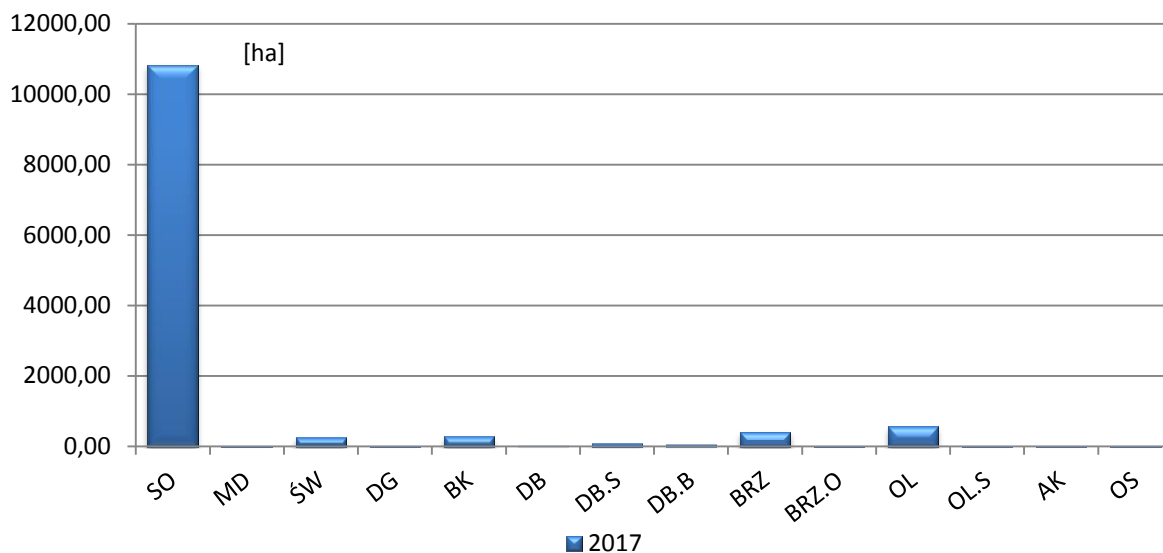
Nazwa gatunku chronionego	Źródło informacji
Gatunki chronione roślin:	
Porosty	
Chrobotek leśny	POP 2007
Chrobotek reniferowy	POP 2007
Chrobotek sp.	Operat siedliskowy, POP 2007, taksacja

Nazwa gatunku chronionego	Źródło informacji
Mchy	
Gajnik lsniacy	Operat siedliskowy, POP 2007, taksacja.
Bielistka siwa	Operat siedliskowy, POP 2007, taksacja
Widłóżab kedzierzawy	Operat siedliskowy
Widłóżab miotłowy	Operat siedliskowy
Płonnik pospolity	Operat siedliskowy
Mokradłoszka zaostzona	POP 2007
Torfowiec sp.	Operat siedliskowy, POP 2007, taksacja
Paprotniki	
Widłak jałowcowaty	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego, taksacja
Długosz królewski	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego, operat siedliskowy, POP 2007
Nasiężrzał pospolity	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Nasienne	
Bażyna czarna	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego, operat siedliskowy
Bagno zwyczajne	Operat siedliskowy, POP 2007, waloryzacja N-ctwa, taksacja
Cis pospolity	Operat siedliskowy, waloryzacja N-ctwa, taksacja
Goździk pyszny	POP 2007
Kruszczyk szerokolistny	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Modrzewnica zwyczajna	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Rosiczka okrągłolistna	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego, POP 2007, taksacja.
Storczyk krwisty	POP 2007
Storczyk płamisty	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Storczyk szerokolistny	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Wąkrota zwyczajna	Operat siedliskowy, waloryzacja N-ctwa
Wiciokrzew pomorski	Operat siedliskowy, POP 2007, waloryzacja N-ctwa, taksacja.
Wrzosiec bagienny	Operat siedliskowy
Żurawina błotna	Operat siedliskowy, POP 2007
Gatunki chronione zwierząt:	
Pijawki	
Pijawka lekarska	Waloryzacja N-ctwa
Plazy	
Żaba jeziorkowa	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Żaba moczarowa	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Żaba śmieszka	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Żaba trawna	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Żaba wodna	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Grzebiuszka ziemna	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Kumak górski	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Kumak nizinny	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Ropucha szara	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Traszka górska	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Traszka grzebieniasta	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego

Nazwa gatunku chronionego	Źródło informacji
Traszka zwyczajna	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Gady	
Żmija zygzakowata	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Jaszczurka żyworodna	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Jaszczurka zwinka	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Zaskroniec zwyczajny	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Ptaki	
Bielik	Strefa ochrony
Rybołów	Strefa ochrony
Żuraw	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Błotniak stawowy	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Brodzicz samotny	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Czyżyk	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Derkacz	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Dudek	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Dzięcioł czarny	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Dzięcioł duży	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Świergotek łąkowy	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Jaszczyk gołębiarz	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Kobuz	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Krakwa	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Krogulec	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Kropiatka	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Krzyżodziób świerkowy	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Kszyk	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Lelek	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Nur białodzioby	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Pójdźka	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Padalec zwyczajny	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Perkoz rdzawoszyi	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Perkoz rogaty	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Podróżniczek	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Pustułka	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Skowronek polny	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Sowa uszata	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Trzmielojad	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Łozówka	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Wodnik	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Zimorodek	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Ssaki	
Jeż wschodni	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Kret europejski	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Wydra	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego

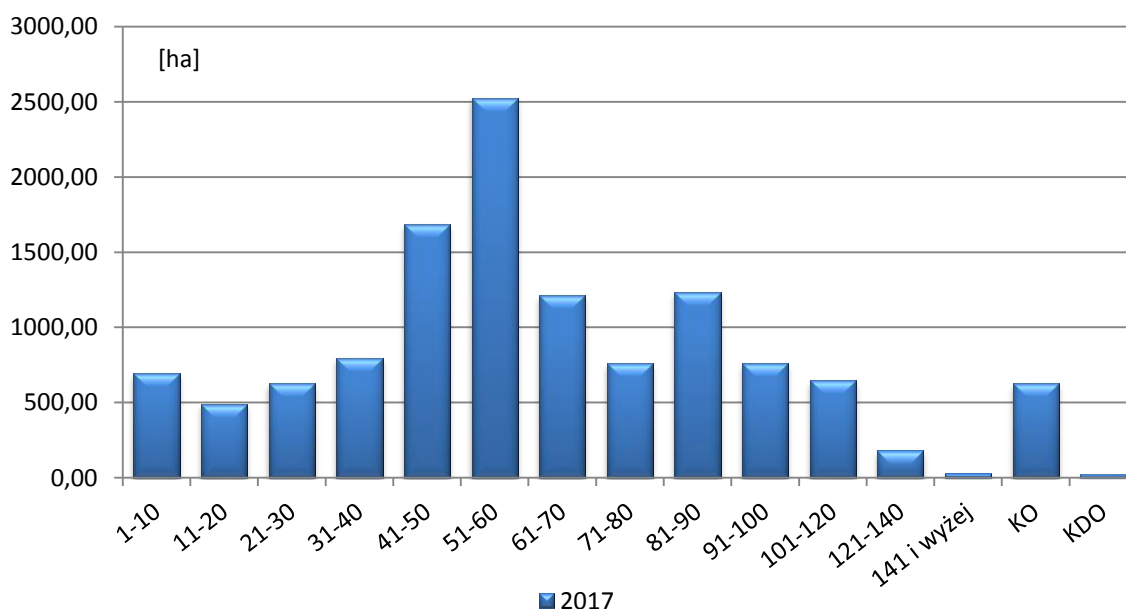
Nazwa gatunku chronionego	Źródło informacji
Ryjówka aksamitna	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Gacek szary	Waloryzacja województwa Zachodniopomorskiego
Bóbr europejski	Waloryzacja N-ctwa

Gatunki panujące:

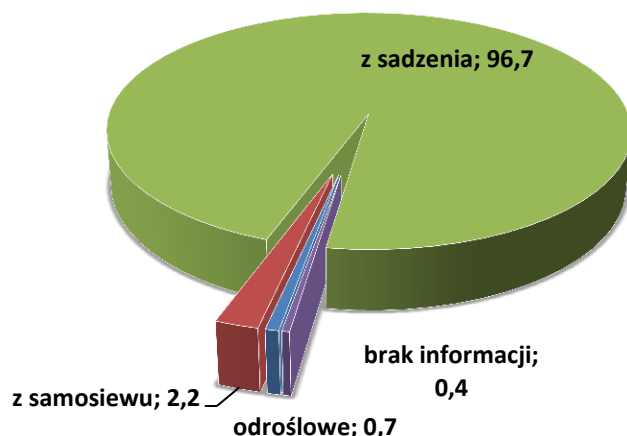
Rysunek 54 Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w obszarze PLB320014.

Struktura wiekowa:

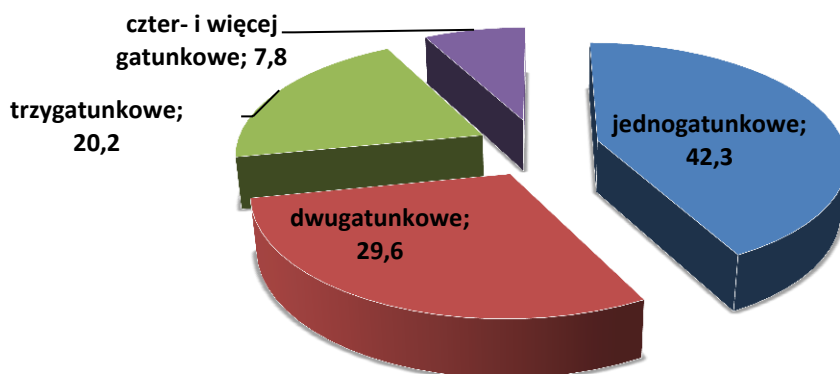
Rysunek 55 Struktura wiekowa drzewostanów w obszarze PLB320014.

Pochodzenie:

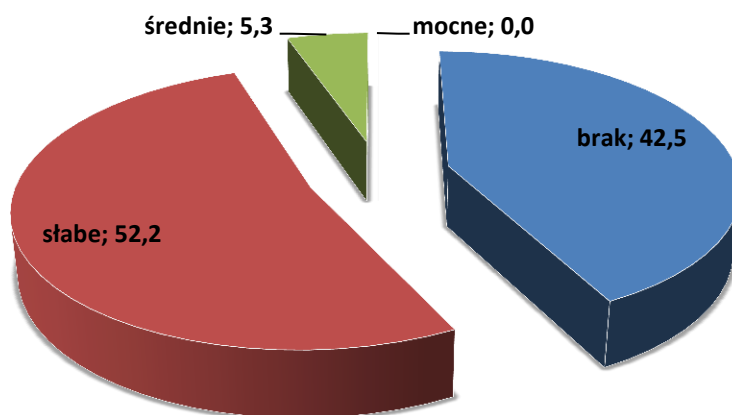
Rysunek 56 Zestawienie powierzchni [ha] w obszarze PLB320014 wg pochodzenia drzewostanów.

Budowa piętrowa:

Rysunek 57 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów w obszarze PLB320014 wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego.

Borowacenie:

Rysunek 58 Zestawienie powierzchni [ha] w obszarze PLB320014 wg form degradacji – borowacenie.

Neofityzacja:

Tabela 34 Neofizacja w obszarze PLB320014.

Gatunek	Drzewostan		II piętro, podsadzenia i podrost		Przestoje	Podszyt	Nalot	Zadrzewienia i zakrzewienia	Samosiewy	Razem
	Liczba wydz.	Pow. zred. [ha]	Liczba wydz.	Pow. zred. [ha]						
Cyprysik groszkowy	1	0,24			1			1		3
Czeremcha ameryk.	50	11,14	4	1,81		637		28		719
Daglezja zielona	32	6,66			2	2		1		37
Dąb czerwony	81	20,07	2	0,12		1				84
Orzech czarny						2		1		3
Robinia akacja	24	3,69				9		6	1	40
Sosna Banksa	4	1,37								4
Sosna czarna	1	0,14								1
Sosna wejmutka	13	3,15				1				14
Śliwa ałycza								3		3
Zywotnik zachodni	2	0,28								2

Monotypizacja.

Nie występuje.

Opis obszaru:

Obszar stanowi część (około 1/3) kompleksu leśnego rozmieszczonego po obu stronach granicy z Niemcami, położony na północny zachód od Szczecina i na zachód od ujściowego odcinka Odry. Obszar ten, stanowiąc mozaikę siedlisk, obejmuje nieduże rzeczki, zeutrofizowane i zarośnięte szuwarami jeziora, nieduże zbiorniki, rozległe torfowiska niskie, torfowiska wysokie, łąki i pastwiska, grunty porolne, olsy, lasy i bory. Większość obszaru Puszczy (głównie siedliska borowe i olsowe) znajduje się na terenie równiny pokrytej wydzmami. Jedynie południowo-wschodnia część tego kompleksu leśnego (żyzne buczyny) porasta wysokie wzniesienia morenowe - Wzgórze Warszawskie. Najcenniejsze jeziora to Jez. Karpino i Jez. Piaski.

Wartość przyrodnicza i znaczenie (wg SDF):

W ostoi występuje co najmniej 27 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 10 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK).

Przedmioty ochrony:

Przedmiotami ochrony w OSO są gatunki ptaków i ich siedliska dla których w SDF-ie określono ocenę znaczenie ogólne jako A, B, C.

Tabela 35 Przedmioty ochrony w Ostoja Wkrzańska (kolorem zielonym oznaczono przedmioty ochrony związane ze środowiskiem leśnym).

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Występowanie w obszarze
1	2	3
Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do Dyrektywy 92/43/EWG		
A073 Kania czarna C	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową; osiedla się w pobliżu terenów otwartych z dużą ilością zbiorników wodnych; gniazda buduje w niewielkiej odległości od skraju lasu (50-100 metrów); żeruje głównie nad wodą.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gniazda nie stwierdzono.
A074 Kania ruda B	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową; preferuje starsze drzewostany liściaste sąsiadujące z terenami otwartymi, szczególnie w pobliżu zbiorników wodnych, żeruje głównie poza lasem.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gniazda nie stwierdzono.
A075 Bielik C	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową; gniazduje w starych lasach, w pobliżu zbiorników wodnych, nad którymi żeruje.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa wyznaczono 8 stref ochrony
A094 Rybołów C	Zasiedla lasy, w których występują liczne, duże, niezarośnięte zbiorniki wodne. Preferuje skraje starych borów sosnowych, zadrzewione brzegi rzek i jezior.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa wyznaczono 2 strefy ochrony.
A127 Żuraw C	Miejsca lęgowe stanowią siedliska wodne i podmokłe. Kluczowym miejscem gniazdowania są śródleśne mokradła oraz zabagnione doliny rzeczne i brzegi zbiorników wodnych, w tym jezior i stawów rybnych.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa jest informacja o 9 stanowiskach gatunku.

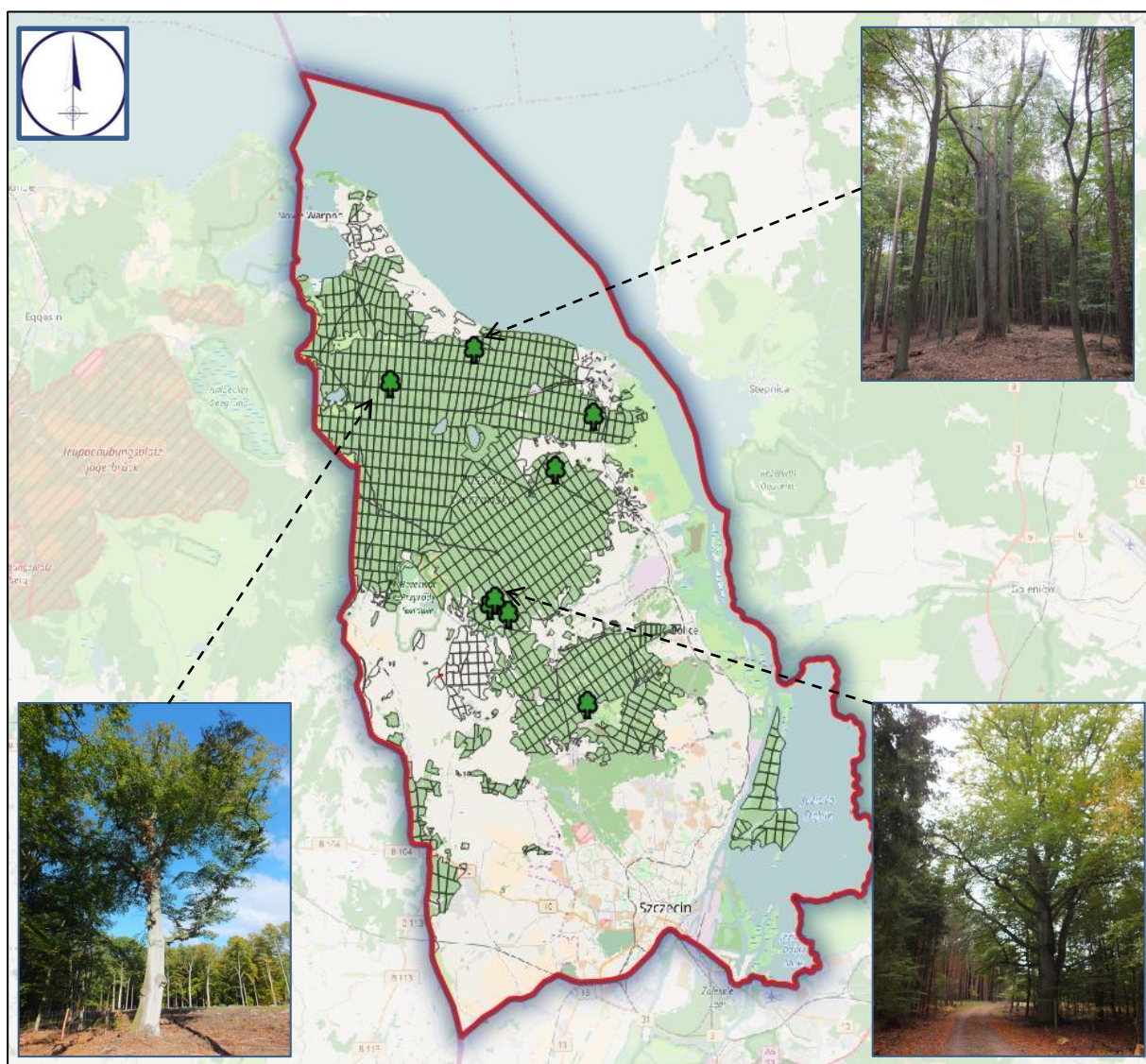
Plan zadań ochronnych:

Na dzień 01.01.2017 r. obszar nie posiada planu zadań ochronnych.

4. Pomniki przyrody istniejące.

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

Na terenie Nadleśnictwa Trzebież znajduje się 8 uznanych pomników przyrody.

Rysunek 59 Rozmieszczenie pomników przyrody na gruntach Nadleśnictwa Trzebież wraz z fotografiami przedstawiającymi wybrane pomniki¹⁸ (Fot. Bartłomiej Malecki).

¹⁸ Podkład mapy: OpenStreetMap.org

Tabela 36 Wykaz istniejących pomników przyrody na gruntach N-ctwa Trzebież (Wzór 5a.).

Lp	Nr zarządzenia data	Położenie		Opis obiektu						Uwagi
		oddz. poddz.	gmina leśnictwo	rodzaj	przybliżony wiek	obwód (cm)	wys. (m)	stan zdrowotny	pow. (ha)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Zarządzenie Nr 46/89 Wojewody Szczecińskiego z dnia 18 sierpnia 1989 r. utrzymane w mocy poprzez Rozporządzenie Nr 2/99 Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999r. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego nr 7 z dnia 31 marca 1999 r. poz. 71).	123d	Nowe Warpno <i>Pienice</i>	Dbb	250	380	30	3		3 – pniowy, 2 suche
2	Uchwała Nr XXX/228/05. Rady Miejskiej w Policach z dnia 30 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego nr 44 poz. 1044 z 31.05.2005 r.)	464f	Police <i>Drogoradz</i>	Bk So	170	260 130	32 32	1 2		Grupa drzew - pnie zrosnięte
3	Uchwała Nr XXX/228/05. Rady Miejskiej w Policach z dnia 30 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego nr 44 poz. 1044 z 31.05.2005 r.)	632c	Police <i>Zalesie</i>	Bk	190	400	29	2		-
4	Uchwała Nr XXX/228/05. Rady Miejskiej w Policach z dnia 30 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego nr 44 poz. 1044 z 31.05.2005 r.)	811c	Police <i>Tanowo</i>	Dbs bluszcz	150	220 63	26 23	1		Pień i korona dębu z wspinającym się bluszczem pospolitym
5	Uchwała Nr XIV/136/2015 Rady Miejskiej w Policach z dnia 22 grudnia 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2016 r.poz 455 z 25.01.2016 r.)	651s	Police <i>Tatynia</i>	Dbs	250	405	27	1		Nazwa: „Barnim”
6	Uchwała Nr XIV/136/2015 Rady Miejskiej w Policach z dnia 22 grudnia 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2016 r.poz 455 z 25.01.2016 r.)	631g	Police <i>Tatynia</i>	Bk	250	420	28	1		Nazwa: „Wiktor”
7	Uchwała Nr IX/053/2015 Rady Miejskiej w Nowym Warpnie z dnia 30 września 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego	228a	Nowe Warpno <i>Mazańczyce</i>	Dbs	218	420	32	1		Pokrój: miotłasty

Lp	Nr zarządzenia data	Położenie		Opis obiektu						Uwagi
		oddz. poddz.	gmina leśnictwo	rodzaj	przybliżony wiek	obwód (cm)	wys. (m)	stan zdrowotny	pow. (ha)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	z 2015 r.poz 4173 z 30.10.2015 r.)									
8	Uchwała Nr IX/053/2015 Rady Miejskiej w Nowym Warpnie z dnia 30 września 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2015 r.poz 4173 z 30.10.2015 r.)	215i	Nowe Warpno Myślibórz	So	123	335	28	1		Pokrój: parasolowaty

Na terenie Nadleśnictwa znajdują się również inne cenne drzewa o wymiarach pomnikowych, które ze względu na swoje położenie (oddalone od dróg, rosnące wewnątrz drzewostanów) nie przedstawia się jako proponowane pomniki przyrody. Wykaz tych drzew zamieszczono w dalszej części Programu.

5. Pomniki przyrody proponowane

Na terenie Nadleśnictwa Trzebież proponuje się ustanowić kolejne pomniki przyrody.

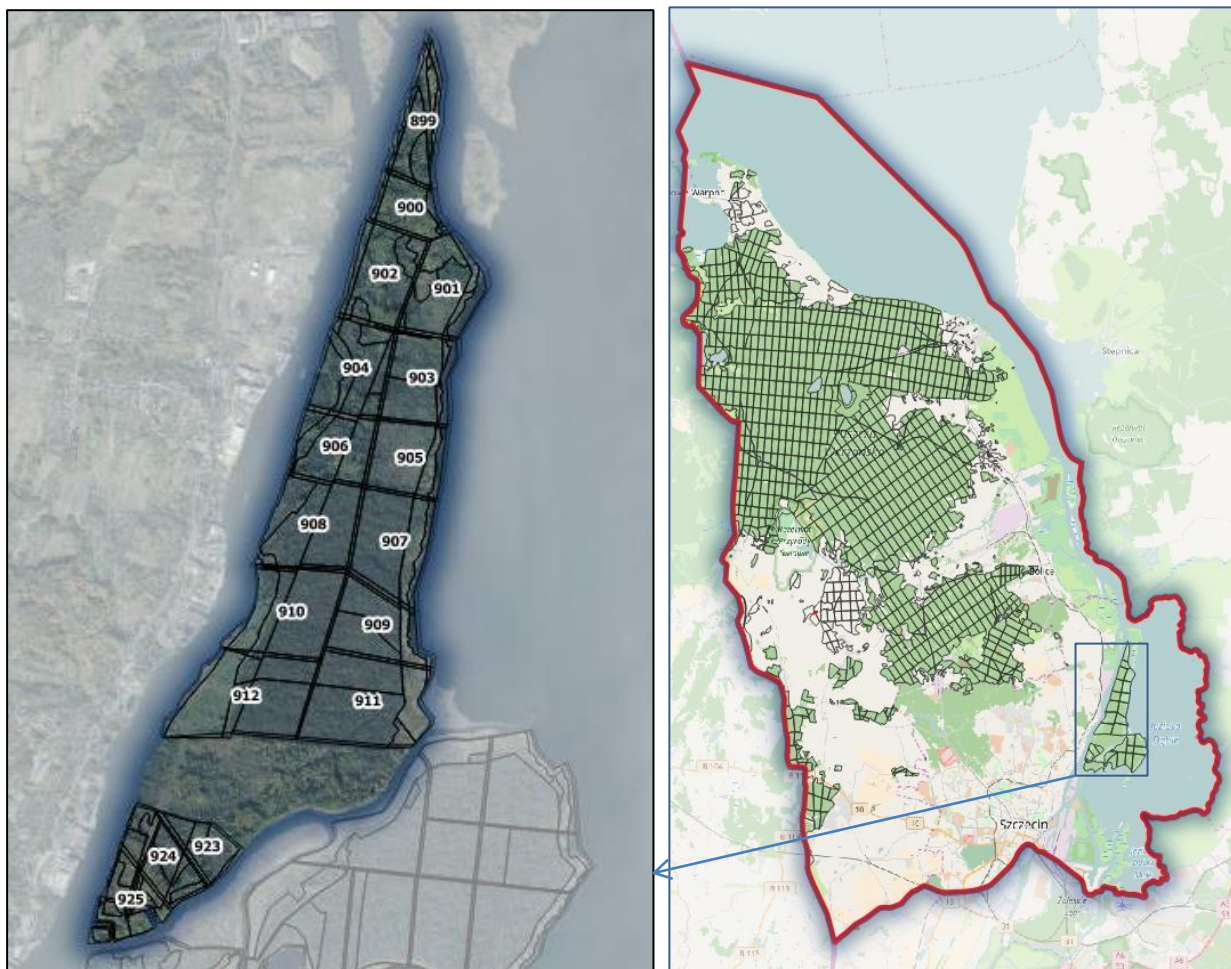
Tabela 37 Wzór nr 5b. Proponowane pomniki przyrody.

Lp.	Położenie		Opis obiektu						Uwagi
	oddz. poddz.	leśnictwo	rodzaj	przybliżony wiek	obwód (cm)	wys. (m)	stan zdrowotny	pow. (ha)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	79f	Pienice	Dbbs	210	471	33	1		
2	118d	Pienice	Bk	190	360	35	1		
3	300l	Myślibórz	Wz szyp	190	580	24	1		
4	519g	Turznica	Bk	210	375	24	2		
5	520b	Turznica	Lp sz.	120	350	23	1		
6	558h	Zalesie	Dbbs	160	390 330 280	26 30 27	1		3 drzewa
7	631g	Tatynia	Bk	260	400	30	1		
8	690f	Dobra	Wz szyp	150	356	24	1		
9	820c	Tanowo	Bk	180	403	29	1		
10	861g	Dobra	Dbbs	220	550	26	1		

6. Zespoły przyrodniczo – krajobrazowe istniejące

Zespołami przyrodniczo – krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne¹⁹.

Na terenie Nadleśnictwa Trzebież ustanowiono 1 zespół przyrodniczo- krajobrazowy o nazwie „Dębina”.

Rysunek 60 Położenie zespołu przyrodniczo- krajobrazowego o nazwie „Dębina”²⁰.

¹⁹ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2016 poz. 2134 ze zm.)

²⁰ Podkład mapy: OpenStreetMap.org

Tabela 38 Wykaz istniejących zespołów przyrodniczo – krajobrazowych.

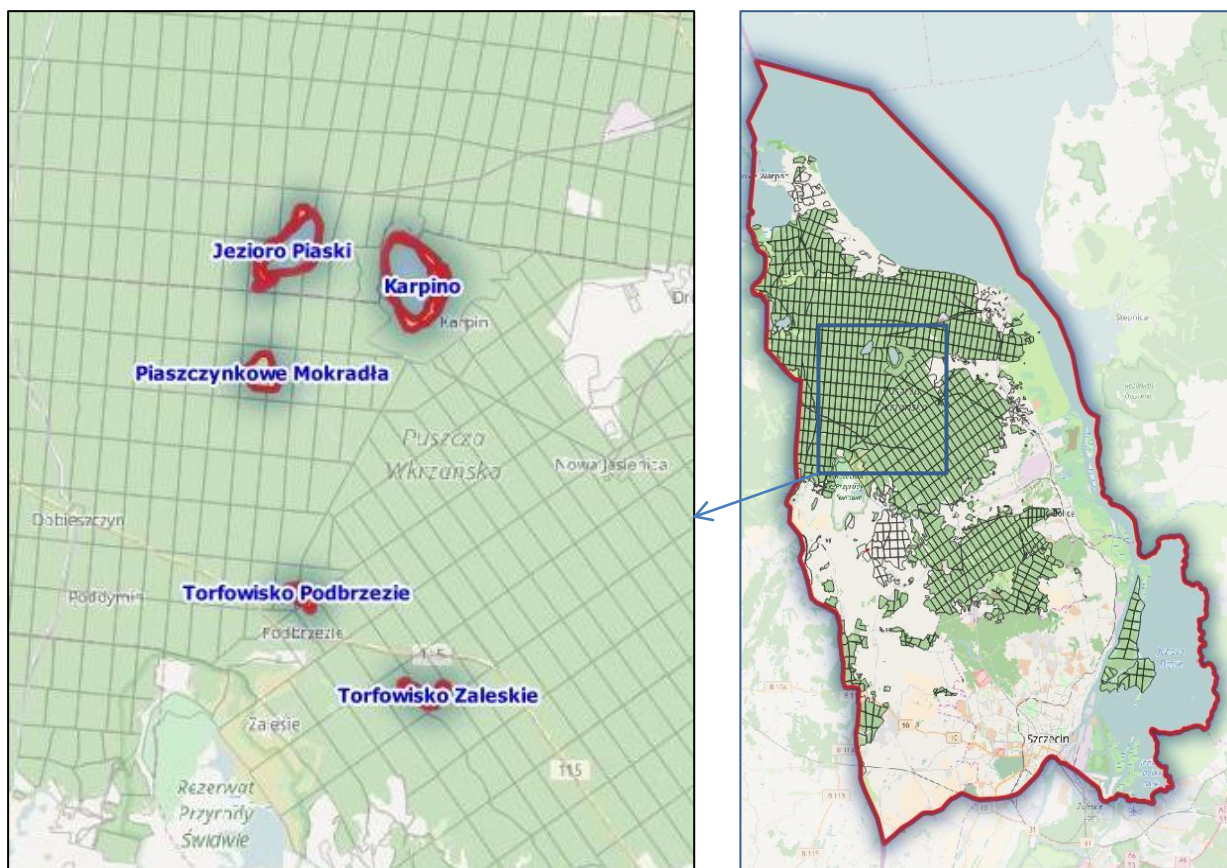
Lp	Nr rozporządzenia	Położenie		Powierzchnia (ha)	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia	Uwagi
		oddz. poddz.	gmina leśnictwo			
1	2	3	4	5	6	7
1	Rozp.Nr 14 Wojewody Zachodnio Pomorskiego z dnia 09.08.2002 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2002 r. Nr 52, poz. 1127) Rozp.Nr 22 Wojewody Zachodnio Pomorskiego z dnia 15.12.2003 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2003 r. Nr 128, poz. 2453)	899	m.Szczecin Siedlice	(780,39- ogólna)	Zespół pod nazwą „ <i>Dębina</i> ” obejmuje obszary bagiennych lasów okolonie szuwarami i bagnami. Są one bardzo często silnie podtopione. Siedliska bagienne i łęgowe wykształciły się na grubych pokładach torfu i utworach aluwialnych. W wyspowych lasach jest największe na Pomorzu Zachodnim noclegowisko kormoranów, gdzie okresowo spotykano nawet 2,5 tysiąca tych ptaków. Mają tu swoje miejsca rozrodu. Gatunki objęte ochroną strefową oraz inne chronione gatunki zwierząt. Obszar ma unikatowe wartości krajobrazowe.	
		900		22,54		
		901		16,04		
		902		29,48		
		903		29,23		
		904		27,49		
		905		29,95		
		906		24,93		
		907		24,11		
		908		34,68		
		909		35,64		
		910a,b,~a		28,14		
		911		22,77		
		912a,b,~a		47,34		
		923		22,39		
924	12,55					
925a-t,~a,~b,~c	22,31					
			17,69			
Ogółem				447,28		

7. Użytki ekologiczne proponowane

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej- naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania²¹.

Na terenie Nadleśnictwa Trzebież proponuje się utworzyć 5 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 89,99 ha (*Propozycja BULiGL Gorzów Wlkp. za waloryzacją przyrodniczą Województwa Zachodniopomorskiego*).

²¹ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2016 poz. 2134 ze zm.)

Rysunek 61 Położenie proponowanych użytków ekologicznych²².

Tabela 39 Wykaz proponowanych użytków ekologicznych.

Lp.	Położenie		Powierzchnia (ha)	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia		Uwagi
	oddz. poddz.	gmina leśnictwo				
1	2	3	4	5		6
1	287 l	Nowe Warpno Mazańczyce Myślubórz	0,82	bagno	Kompleks torfowiskowo-wodny z gatunkami rzadkimi i chronionymi oraz charakterystycznymi zespołami roślinnymi. Obszar ważny dla zwierząt i ptaków.	„Jeziro Piaski” SP_91D0- 10,05 ha PLB 320014
	288 i		5,07	bagno		
	308 d		1,98	bagno		
	309 a		1,05	bagno		
	310 a		10,05	bagno		
	310 g		0,82	bagno		
Razem			19,79			
2	284 l	Police Mazańczyce	2,97	bagno	Cenny przyrodniczo teren zabagniony, jezioro Karpino wraz ze strefą otulinową- zarośla łożowiskowe zachowanie flory torfowiskowej, zaroślowej i zbiorowisk wodnych oraz zagrożonych gatunków płazów i ptaków wodnych.	„Karpino” Pow. całkowita 65,47 ha PLB 320014
	305 b		4,50	bagno		
	305 c		6,06	pastwisko		
	305 d		14,66	bagno		
	305 f	3,67	bagno			
Razem			31,86			
3	359 g	Police Drogoradz	5,19	bagno	Torfowisko przejściowe z oczkiem wodnym i rzadko spotykanymi gatunkami roślin i zwierząt.	„Piaszczynkowe Mokradla” SP_91D0-0,50ha; SP_7140-0,50ha SP_3160-1,67ha PLB320014
	360 c		11,39	bagno		
	360 d		1,67	zbiornik		
	360 h		0,04	zbiornik		

²² Podkład mapy: OpenStreetMap.org

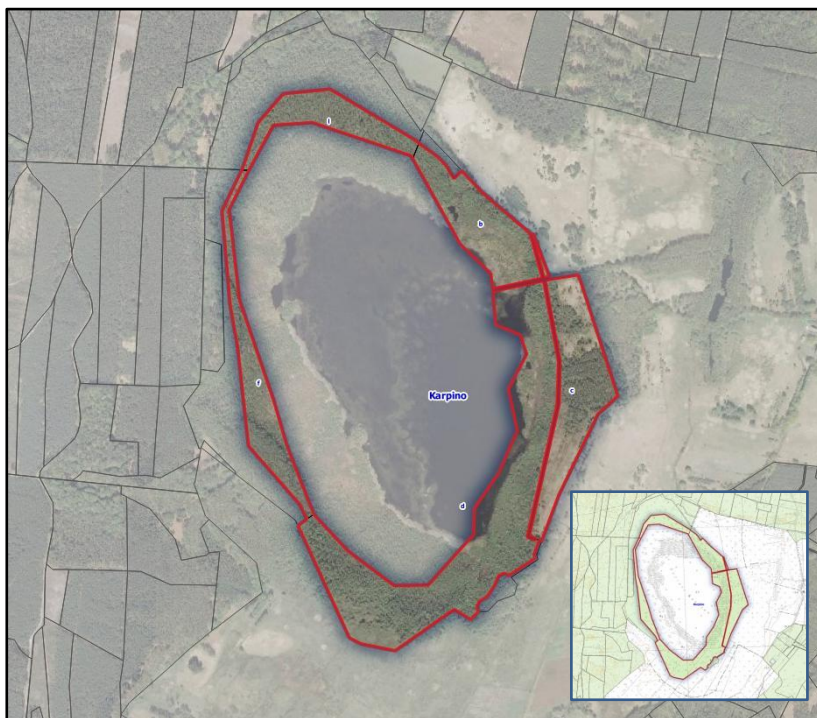
Lp.	Położenie		Powierzchnia (ha)	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia		Uwagi
	oddz. poddz.	gmina leśnictwo				
1	2	3	4	5		6
Razem			18,29			
4	435 f	Police Zalesie	5,21	bagno	Ekosystem torfowiskowy pokryty trzęsawiskiem mszysto- turzycowym z chr. gatunkami roślin i zwierząt.	„Torfowisko Podbrzezie” SP_91D0- 7,09 ha PLB320014
	436 h		2,95	bagno		
	481 a		1,88	bagno		
Razem			10,04			
5	555 f	Police Tatynia	0,24	bagno	Torfowisko wysokie i przejściowe – siedlisko chronionej fauny i flory.	„Torfowiska Zaleskie” SP_91D0- 7,09 ha PLB320006
	555 h		4,76	bagno		
	556 f		4,53	bagno		
	556 n		0,47	bagno		
Razem			10,00			
Ogółem nadleśnictwo			89,98			

Powierzchnie wyznaczona jako proponowane użytki ekologiczne w ekosystemie leśnym odgrywają ważną rolę ekologiczną. Wpływają na wzbogacenie różnorodności biologicznej, urozmaicenie krajobrazu, utrzymanie w równowadze stosunków wodnych oraz stanowią miejsce lęgowe i bytowania wielu zwierząt.

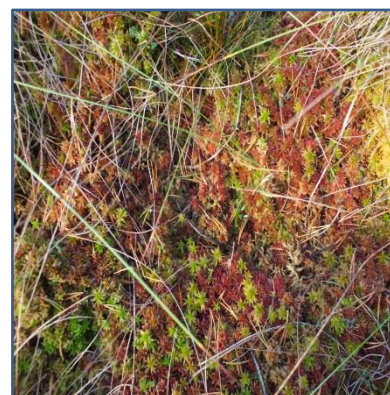
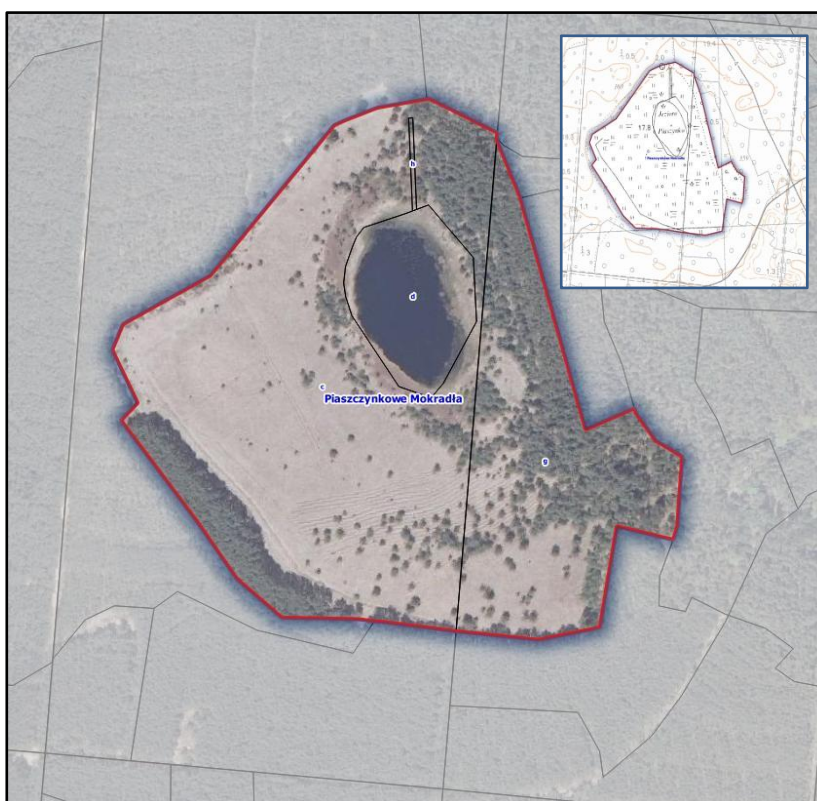
Gospodarka na tych obszarach powinna zmierzać do zapewnienia takich warunków środowiska, które gwarantują zachowanie cennych biotopów, a szczególnie zachowanie aktualnych warunków hydrologicznych. W przypadku istnienia elementów degradujących (np. składowisk śmieci, oczyszczalni ścieków, arterii komunikacyjnych i in.) działanie powinno zmierzać do zminimalizowania ich oddziaływania na drodze rozwiązań technicznych lub prawnych.

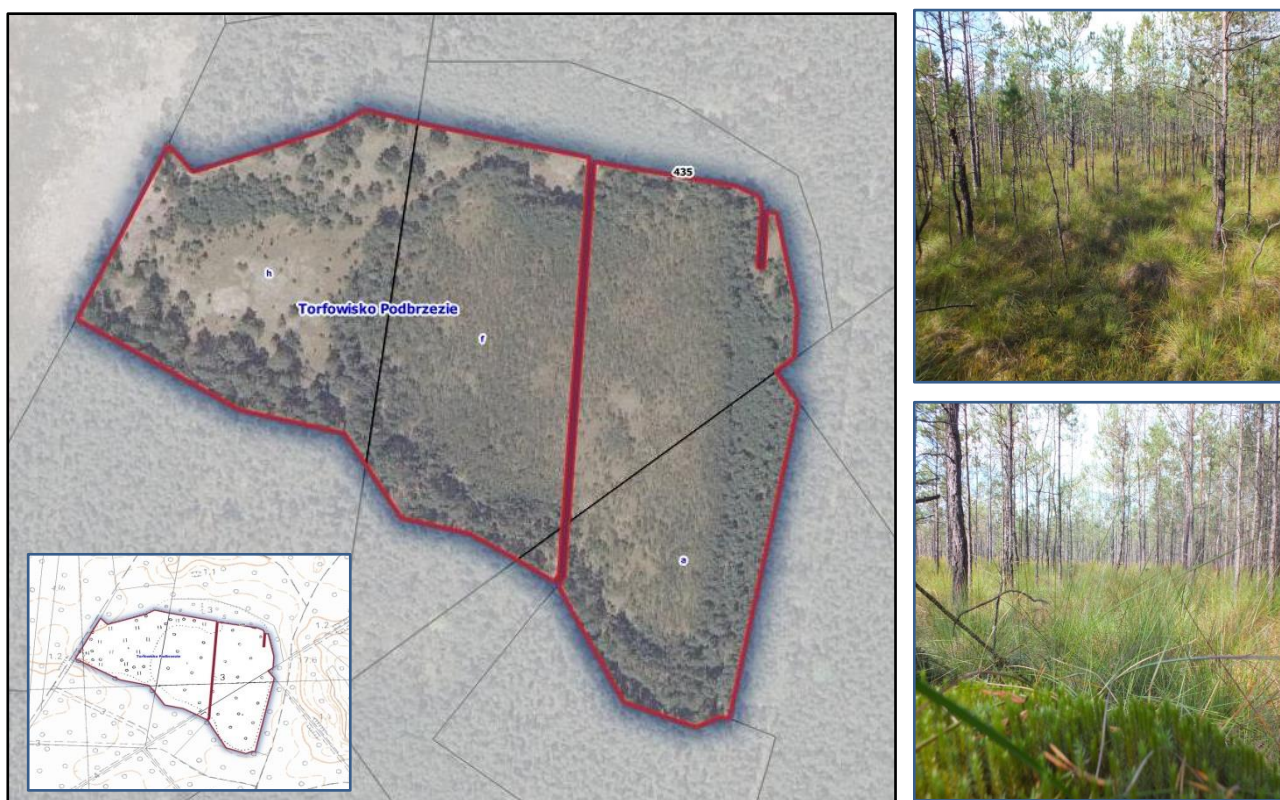
Rysunek 62 Położenie proponowanego użytku ekologicznego „Jezioro Piaski” wraz z fotografiami przedstawiającymi jego fragmenty (Fot. Bartłomiej Matecki).

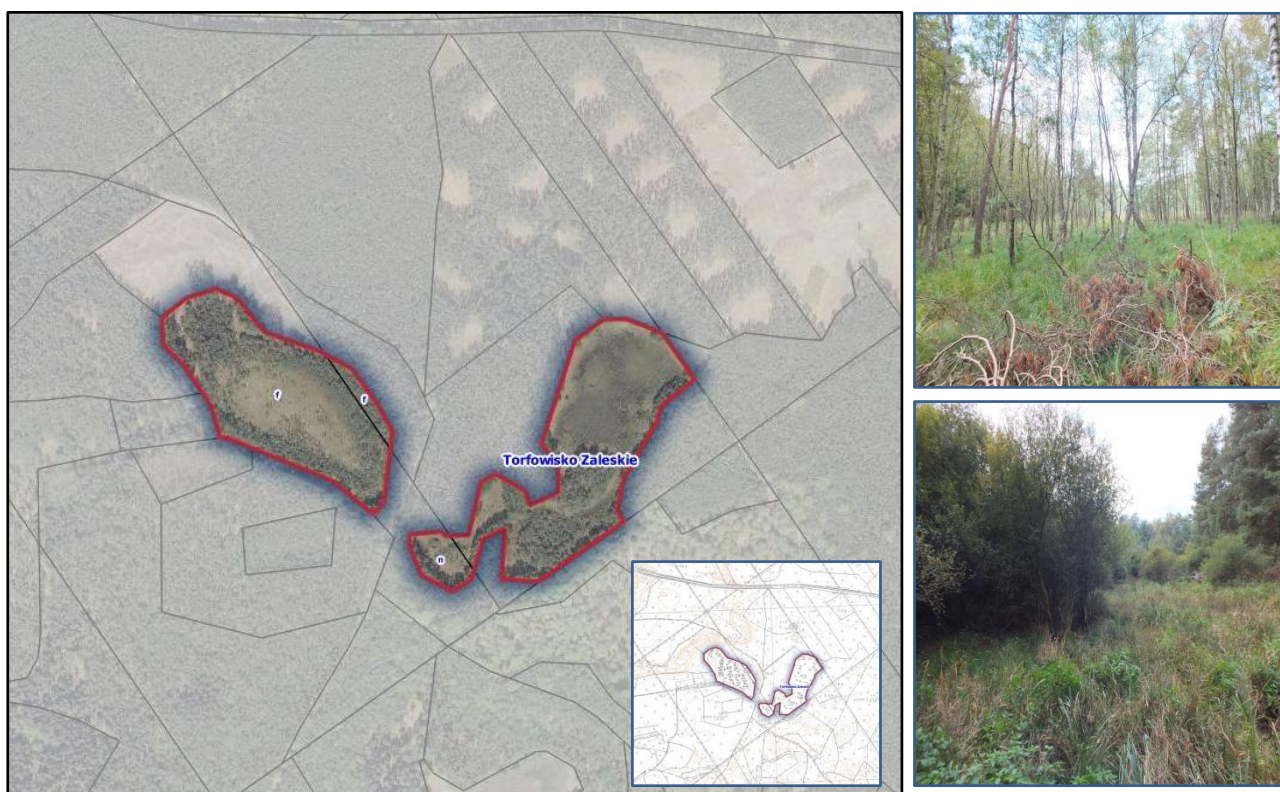
Rysunek 63 Położenie proponowanego użytku ekologicznego „Karpino” wraz z fotografiami przedstawiającymi jego fragmenty (Fot. Bartłomiej Malecki).

Rysunek 64 Położenie proponowanego użytku ekologicznego „Piaszczykowe Mokrada” wraz z fotografiami przedstawiającymi jego fragmenty (Fot. Bartłomiej Malecki).

Rysunek 65 Położenie proponowanego użytku ekologicznego „Torfowisko Podbrzeże” wraz z fotografiami przedstawiającymi jego fragmenty (Fot. Bartłomiej Malecki).

Rysunek 66 Położenie proponowanego użytku ekologicznego „Torfowisko Zaleskie” wraz z fotografiami przedstawiającymi jego fragmenty (Fot. Bartłomiej Malecki).

8. Stanowisko dokumentacyjne proponowane

Stanowiskami dokumentacyjnymi są niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Na terenie Nadleśnictwa Trzebież proponuje się utworzyć 1 stanowisko dokumentacyjne (*Propozycja za waloryzacją przyrodniczą Województwa Zachodniopomorskiego*).

Tabela 40 Stanowisko dokumentacyjne proponowane.

Lp.	Położenie		Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia	Położenie geograficzne
	oddz. poddz.	gmina leśnictwo		
1	2	3	5	6
1	1 a (część) 1 b (część)	Nowe Warpno <i>Nowe Warpno</i>	„Klif w Miroszewie” Żywy klif na południowym brzegu Zalewu Szczecińskiego w Miroszewie zbudowany z czwartorzędowych osadów gliniastych i fluwioglacjalnych.	1.) Szer. 53°44'06'' Dł. 14°19'38'' 2.) Szer. 53°43'59'' Dł. 14°19'56''

Rysunek 67 Położenie proponowanego stanowiska dokumentacyjnego wraz z fotografiami przedstawiającymi jego fragmenty²³ (Fot. Bartłomiej Małecki).

²³ Podkład mapy: OpenStreetMap.org

9. Ochrona gatunkowa.

Ochrona gatunkowa obejmuje okazy gatunków oraz siedliska i ostoje roślin, zwierząt i grzybów. Ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, w których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt, grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowania różnorodności gatunkowej i genetycznej²⁴.

Listę gatunków podlegających ochronie zawierają: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (DZ.U. Nr 0, poz.1409 z 2014 r.), Rozporządzenie MŚ z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. Nr 0, poz. 1408 z 2014 r.) oraz Rozporządzenie MŚ z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (DZ.U. Nr 0, poz.1348 z 2014 r.), na podstawie Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2016 poz. 2134 ze zm.).

• Ochrona gatunkowa grzybów i porostów.

Określając listę gatunków grzybów chronionych, zagrożonych i rzadkich opierano się na: terenowych pracach urzędniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2015/2016), waloryzacjach przyrodniczych gmin obejmujących zasięgiem teren Nadleśnictwa Trzebież, Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Trzebież (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2007), waloryzacji przyrodniczej nadleśnictwa, materiałach otrzymanych od RDOŚ w Szczecinie (plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000), planach ochrony istniejących rezerwatów przyrody.

Tabela 41 Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków grzybów i porostów w Nadleśnictwie Trzebież.

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	SP	KZ
<u>Grzyby</u>				
1.	<i>Gyromitra eskulenta</i>	Piestrzenica kasztanowata		
2.	<i>Langermania gigantea</i>	Purchawica olbrzymia		
3.	<i>Meripilus giganteus</i>	Flagowiec olbrzymi		
4.	<i>Phallus impudicus</i>	Sromotnik bezwstydnny		
5.	<i>Sparassis crispa</i>	Szmaciak gałęzisty		
<u>Porosty</u>				
1.	<i>Cladonia arbuscula</i>	Chrobotek leśny	OC	
2.	<i>Cladonia rangiferina</i>	Chrobotek reniferowy	OC	

Objaśnienia:

SP – status prawny

OS – ochrona ścisła

OC – ochrona częściowa

KZ – **Kategoria zagrożenia** – „Polska Czerwona Lista Grzybów Wielkoowocnikowych” (Wojewoda W., Ławrynowicz M. 2006):

Ex – wymarłe i zaginione – gatunki, które nie występują już w Polsce na znanych dawniej stanowiskach i nie znaleziono ich nowych stanowisk.

²⁴ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2016 poz. 2134 ze zm.)

EW – wymarłe i zaginione – gatunki wymarłe na stanowiskach naturalnych, istniejące w uprawie lub na stanowiskach zastępczych.

E – wymierające – krytycznie zagrożone – gatunki mocno zagrożone wymarciem, których przetrwanie jest mało prawdopodobne, jeśli będą się utrzymywać istniejące czynniki zagrożenia. Zaliczono tu gatunki określone jako CR, czyli krytycznie zagrożone.

[E] – wymierające krytycznie zagrożone – gatunki silnie zagrożone wymarciem na izolowanych stanowiskach poza głównym obszarem swojego występowania.

V – narażone- zagrożone wyginięciem – jeżeli nie znikną czynniki ich zagrożenia, to w najbliższej przyszłości gatunki te przesunięte zostaną do kategorii wymierających.

[V] – narażone – zagrożone na izolowanych stanowiskach poza głównym obszarem swojego występowania.

R – rzadki

I – o nieokreślonym znaczeniu

Rysunek 68 Szmaciak gałęzisty (*Sparassis crispa*) (Fot. Krzysztof Bojarski).

- **Ochrona gatunkowa roślin.**

Określając listę gatunków roślin chronionych, zagrożonych i rzadkich opierano się na: terenowych pracach urzędzeniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2015/2016), waloryzacjach przyrodniczych gmin obejmujących zasięgiem teren Nadleśnictwa Trzebież, Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Trzebież (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2007), waloryzacji przyrodniczej nadleśnictwa, materiałach otrzymanych od RDOŚ w Szczecinie (plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000), planach ochrony istniejących rezerwatów przyrody.

Rysunek 69 Rosiczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*) (Fot. Krzysztof Bojarski).

Tabela 42 Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków roślin w Nadleśnictwie Trzebież.

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochr. gat.	PCKR	PL	PZ	Wlkp.	Torf.	RCdPZ
Bryopsida - Mchy									
1.	<i>Calliergonella cuspidata</i>	Mokradłoszka zastrzona	OC						
2.	<i>Dicranum polysetum</i>	Widłóżab kędzierzawy	OC						
3.	<i>Dicranum scoparium</i>	Widłóżab miotłowy	OC						
4.	<i>Helodium blandowii</i>	Błotniszek wełnisty	OS						
5.	<i>Hylocomium splendens</i>	Gajnik lśniący	OC						
6.	<i>Leucobryum glaucum</i>	Bielistka siwa	OC						
7.	<i>Paludella squarrosa</i>	Mszar krokiewkowaty	OS						
8.	<i>Polytrichastrum formosum</i>	Płonnik strojny							
9.	<i>Polytrichum commune</i>	Płonnik pospolity	OC						
10.	<i>Pleurozium Schreberi</i>	Rokietnik pospolity	OC						
11.	<i>Pseudoscleropodium purum</i>	Brodawkowiec czysty	OC						
12.	<i>Ptilidium ciliare</i>	Rzęsiak pospolity	OC						
13.	<i>Sphagnum</i>	Torfowiec frędzlowaty	OC						

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochr. gat.	PCKR	PL	PZ	Wlkp.	Torf.	RCdPZ
	<i>fimbriatum</i>								
14.	<i>Sphagnum squarrosum</i>	Torfowiec nastroszony	OC						
Pteridophyta - Paprotniki									
1.	<i>Dryopteris cristata</i>	Nerecznica grzebieniasta			V	V	E	R	T
2.	<i>Equisetum hyemale</i>	Skrzyp zimowy							T
3.	<i>Lycopodium annotinum</i>	Widłak jałowcowaty	OC				R		T
4.	<i>Lycopodium clavatum</i>	Widłak goździsty	OC				R		T
5.	<i>Ophioglossum vulgatum</i>	Nasięźrzał pospolity	OS		V	V	V		T
6.	<i>Osmunda regalis</i>	Długosz królewski	OS		V	V	V		T
Spermatophyta – Nasienne									
1.	<i>Achillea ptarmica</i>	Krwawnik kichawiec						R	T
2.	<i>Angelica archangelica</i>	Dzięgiel nadbrzeżny						R	T
3.	<i>Andromeda polifolia</i>	Modrzewnica zwyczajna	OC			V	V	R	T
4.	<i>Arctium nemorosum</i>	Łopian gajowy				R	R		T
5.	<i>Asarum europaeum</i>	Kopytnik pospolity				V			T
6.	<i>Calamagrostis stricta</i>	Trzcinnik prosty					V	R	T
7.	<i>Calla palustris</i>	Czermień błotna						R	T?
8.	<i>Carex arenaria</i>	Turzyca piaskowa	OC						T
9.	<i>Carex diandra</i>	Turzyca obła				V	V	R	T
10.	<i>Carex flava</i>	Turzyca żółta						R	T
11.	<i>Carex limosa</i>	Turzyca bagienna		LR	V	V	E	R	T
12.	<i>Carex tomentosa</i>	Turzyca filcowata				V	V		T
13.	<i>Centaurium erythraea</i>	Centuria pospolita	OC						T
14.	<i>Ceratophyllum submersum</i>	Rogatek krótkoszyjkowy				V	V		T
15.	<i>Circaea alpina</i>	Czartawa drobna							T
16.	<i>Corydalis intermedia</i>	Kokorycz wątła				R	R		T
17.	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	Storczyk krwisty	OC				V	R	T
18.	<i>Dactylorhiza maculata</i>	Storczyk plamisty	OC		V	V	V		T
19.	<i>Dactylorhiza majalis</i>	Storczyk szerokolistny	OC				V	R	T
20.	<i>Dianthus arenarius</i>	Goździk piaskowy	OC			R	R		T
21.	<i>Dianthus superbus</i>	Goździk pyszny	OS		V	E	V	R	T
22.	<i>Digitalis grandiflora</i>	Naparstnica zwyczajna	OC						T
23.	<i>Drosera rotundifolia</i>	Rosiczka okrągłolistna	OS		R	I	V		T
24.	<i>Empetrum nigrum</i>	Bażyna czarna	OC		V	R	E	R	T
25.	<i>Epipactis helleborine</i>	Kruszczyk szerokolistny	OC						T
26.	<i>Epipactis palustris</i>	Kruszczyk błotny	OS		V	V	V		T
27.	<i>Erica tetralix</i>	Wrzosiec bagienny	OS		V	V	E	R	T
28.	<i>Eriophorum angustifolium</i>	Wełnianka wąskolistna							T?
29.	<i>Eriophorum</i>	Wełnianka pochwowata					V		T?

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochr. gat.	PCKR	PL	PZ	Wlkp.	Torf.	RCdPZ
	<i>vaginatum</i>								
30.	<i>Galanthus nivalis</i>	Śnieżyczka przebiśnieg	OC			I	I		T
31.	<i>Genista pilosa</i>	Janowiec włosisty				V	V		T
32.	<i>Helichrysum arenarium</i>	Kocanki piaskowe	OC						T?
33.	<i>Hepatica nobilis</i>	Przylaszczka pospolita							T?
34.	<i>Hippophaë rhamnoides</i>	Rokitnik zwyczajny	OC						T
35.	<i>Hydrocotyle vulgaris</i>	Wąkrota zwyczajna						R	T?
36.	<i>Juncus alpinus</i>	Sit alpejski				V	V	R	T
37.	<i>Juncus bulbosus</i>	Sit drobny						R	T
38.	<i>Lathyrus montanus</i>	Groszek skrzydlasty					R		T
39.	<i>Lathyrus palustris</i>	Groszek błotny	OC		V	V	V	R	T
40.	<i>Ledum palustre</i>	Bagno zwyczajne	OC				V		T
41.	<i>Lonicera periclymenum</i>	Wiciokrzew pomorski	OC				V		T
42.	<i>Menyanthes trifoliata</i>	Bobrek trójlistkowy	OC						T?
43.	<i>Nymphaea alba</i>	Grzybienie białe	OC						T
44.	<i>Oxycoccus palustris</i>	Żurawina błotna					V		T
45.	<i>Paris quadrifolia</i>	Czworolist pospolity							T
46.	<i>Ranunculus lingua</i>	Jaskier wielki	OC		V				T
47.	<i>Rhynchospora alba</i>	Przygielka biała				V	E	R	T
48.	<i>Scheuchzeria palustris</i>	Bagnica torfowa	OS		E	V	E	V	T
49.	<i>Scilla bifolia</i>	Cebulica dwulistna	OC						T
50.	<i>Senecio aquaticus</i>	Starzec wodny				V	V	E	T
51.	<i>Senecio paluster</i>	Starzec błotny						R	T
52.	<i>Sonchus palustris</i>	Mlecz błotny						R	T
53.	<i>Sorbus intermedia</i>	Jarząb szwedzki	OS	V	V	E			T
54.	<i>Sorbus torminalis</i>	Jarząb brekinia	OS			R	R		T
55.	<i>Taxus baccata</i>	Cis pospolity	OC	VU		R	R		T
56.	<i>Thalictrum flavum</i>	Rutewka żółta							T
57.	<i>Utricularia minor</i>	Pływacz drobny	OS		V	V	V	R	T
58.	<i>Vaccinium uliginosum</i>	Borówka bagienna					V		T
59.	<i>Vinca minor</i>	Barwinek pospolity							T

Objaśnienia:

OS – ochrona ścisła

OC – ochrona częściowa

PCKR – Polska Czerwona Księga Roślin (Zarzycki K., Kaźmierczakowa R. 2001)

Ex – gatunki wymarłe i zaginione; Ew – gatunki wymarłe w naturze; CR – krytycznie zagrożone; En – zagrożone; VU – narażone; LR – gatunki niskiego ryzyka; DD – stopień zagrożenia trudny do określenia z braku danych;

PL – Czerwona lista roślin i grzybów Polski (Mirek Z., Zarzycki K., Wojewoda W., Szeląg Z. 2006)

Ex – gatunki wymarłe, zaginione, przypuszczalnie wymarłe; EW – gatunki wymarłe na stanowiskach naturalnych, istniejące w uprawie; E – gatunki wymierające, krytycznie zagrożone; V – gatunki narażone; R – gatunki rzadkie; I – gatunki o nieokreślonej kategorii zagrożenia

PZ – Ginące i Zagrożone Rośliny Naczyniowe Pomorza Zachodniego (Żukowski, Jackowiak 1995)

Ex – gatunki wymarłe, zaginione (prawdopodobnie wymarłe); E – gatunki wymierające (bezpośrednio zagrożone wymarciem); V – gatunki narażone; R – gatunki rzadkie i przez to potencjalnie zagrożone; I – gatunki o nieokreślonym zagrożeniu; K – gatunki o zagrożeniu niedostatecznie poznanych

Wlkp. – Ginące i Zagrożone Rośliny Nacznyniowe Wielkopolski (Żukowski, Jackowiak 1995)

Ex – gatunki wymarłe, zaginione (prawdopodobnie wymarłe); E – gatunki wymierające (bezpośrednio zagrożone wymarciem); V – gatunki narażone, R – gatunki rzadkie i przez to potencjalnie zagrożone; I – gatunki o nieokreślonym zagrożeniu; K – gatunki o zagrożeniu niedostatecznie poznanych

Torf – Zagrożone Gatunki Flory Torfowisk (Jasnowska J., Jasnowski M. 1977)

Ex – wymarłe; E – gatunki ginące; V – gatunki silnie zagrożone; R – gatunki zagrożone

RCdPZ – „Rośliny cenne dla Pomorza Zachodniego (w granicach województwa zachodniopomorskiego)” (Kujawa – Pawlaczyk J. 2001)

T – gatunki wymarłe, wymierające, narażone, potencjalnie zagrożone i rzadkie, których stanowiska powinny zostać objęte kartowaniem podczas prac terenowych (inventaryzacji i waloryzacji przyrodniczych); T? – gatunki lokalnie rzadkie i zagrożone, które powinny zostać objęte kartowaniem podczas prac terenowych o ile na danym terenie (gmina) znajduje się mniej niż 20 stanowisk danego gatunku

Gatunki, dla których w tabeli nie określono kategorii zagrożenia występują na innych listach gatunków zagrożonych: Rzadkie i zagrożone gatunki flory polskiej (Jasiewicz 1981); RoteListe der gefahrdeten Hoheren Pflanzen Mecklenburg-Vorpommerns (Fukarek F., eds. 1991); Rote Liste Farn- und Blütenpflanzen im Land Brandenburg (Benkert D.; Klemm G., eds. 1993).

Szczegółowa lokalizacja oraz źródło informacji zinwentaryzowanych gatunków grzybów, porostów i roślin zamieszczono w wykazie stanowiącym osobny tom.

• Ochrona gatunkowa zwierząt

Określając listę gatunków zwierząt (bezkęgowców i kęgowców) chronionych, zagrożonych i rzadkich opierano się na: terenowych pracach urzędniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2015), waloryzacjach przyrodniczych gmin obejmujących zasięgiem teren Nadleśnictwa Trzebież, waloryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa Trzebież, Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Trzebież (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2007), materiałach otrzymanych od RDOŚ w Szczecinie (plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000), planach ochrony istniejących rezerwatów przyrody.

Tabela 43 Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt (bezkęgowców i kęgowców) w Nadleśnictwie Trzebież.

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz	Pl	Gat. NAT
Pijawki							
1.	<i>Hirudo medicinalis</i>	Pijawka lekarska		OC		VU	
Mięczaki							
2.	<i>Anodonta cygnaea</i>	Szczeżuja wielka		OC			
3.	<i>Helix pomatia</i>	Ślimak winniczek		OC*			
4.	<i>Unio crassus</i>	Skójka gruboskorupowa		OS			TAK
Owady							
5.	<i>Bombus lapidarius</i>	Trzmiel kamiennik		OC			
6.	<i>Bombus pasquorum</i>	Trzmiel rudy		OC			
7.	<i>Bombus protom</i>	Trzmiel leśny		OC			
8.	<i>Bombus terrestris</i>	Trzmiel ziemny		OC			
9.	<i>Carabus arcensis</i>	Biegacz leśny		OC			
10.	<i>Carabus auronitens</i>	Biegacz zielonozłoty		OC			
11.	<i>Carabus clathratus</i>	Biegacz bagienny		OC			
12.	<i>Carabus coriaceus</i>	Biegacz skórzasty		OC			
13.	<i>Carabus glabratus</i>	Biegacz gładki		OC			
14.	<i>Carabus marginatus</i>	Biegacz obrzeżony		OC			
15.	<i>Cerambyx scopolii</i>	Kozioróg bukowiec		OC			
16.	<i>Formica polycenta</i>	Mrówka ćmawa		OC			
17.	<i>Formica rufa</i>	Mrówka rudnica		OC			

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz	PI	Gat. NAT
18.	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Zalotka większa		OS			TAK
19.	<i>Lucanus cervus</i>	Jelonek rogacz		OC			
20.	<i>Lycaena dispar</i>	Czerwończyk nieparek		OS			TAK
21.	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	Trzepla zielona		OS			TAK
22.	<i>Osmoderma eremita</i>	Pachnica dębowa		OS			TAK
23.	<i>Somatochlora arctica</i>	Miedziopierś północna		OC			
24.	<i>Sympecma paedisca</i>	Straszka północna		OC			
Plazy							
25.	<i>Bombina bombina</i>	Kumak nizinny		OS			TAK
26.	<i>Bombina variegata</i>	Kumak górski		OS			TAK
27.	<i>Hyla arborea</i>	Rzekotka drzewna		OS			
28.	<i>Bufo bufo</i>	Ropucha szara		OC			
29.	<i>Bufo calamita</i>	Ropucha paskówka		OS			
30.	<i>Bufo viridis</i>	Ropucha zielona		OS			
31.	<i>Pelobates fuscus</i>	Grzebiuszka ziemna		OS			
32.	<i>Triturus alpestris</i>	Traszka górską		OC			
33.	<i>Triturus cristatus</i>	Traszka grzebieniasta		OS			TAK
34.	<i>Triturus vulgaris</i>	Traszka zwyczajna		OC			
35.	<i>Rana arvalis</i>	Żaba moczarowa		OS			
36.	<i>Rana esculenta</i>	Żaba wodna		OC			
37.	<i>Rana lessonae</i>	Żaba jeziorkowa		OC			
38.	<i>Rana ridibunda</i>	Żaba śmieszka		OC			
39.	<i>Rana temporaria</i>	Żaba trawna		OC			
Gady							
40.	<i>Anguis fragilis</i>	Padalec zwyczajny		OC			
41.	<i>Coronella austriaca</i>	Gniewosz płamisty		OS		VU	
42.	<i>Lacerta agilis</i>	Jaszczurka zwinka		OC			
43.	<i>Lacerta vivipara</i>	Jaszczurka żyworodna		OC			
44.	<i>Natrix natrix</i>	Zaskroniec zwyczajny		OC			
45.	<i>Vipera berus</i>	Żmija zygzakowata		OC			
Ptaki							
46.	<i>Accipiter gentilis</i>	Jastrząb gołębiarz		OS			
47.	<i>Accipiter nissus</i>	Krogulec		OS			
48.	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Trzciniak		OS			
49.	<i>Acrocephalus palustris</i>	Łozówka		OS			
50.	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Rokitniczka		OS			TAK
51.	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Trzcinniczek		OS			TAK
52.	<i>Actitis hypoleucos</i>	Brodzicz piskliwy		OS			TAK
53.	<i>Aegithalos caudatus</i>	Raniuszek		OS			
54.	<i>Alauda arvensis</i>	Skowronek polny		OS			
55.	<i>Alcedo atthis</i>	Zimorodek		OS			TAK
56.	<i>Anas acuta</i>	Rożeniec		OS			TAK
57.	<i>Anas clypeata</i>	Płaskonos		OS			TAK
58.	<i>Anas crecca</i>	Cyraneczka					TAK
59.	<i>Anas penelope</i>	Świstun		OS			TAK
60.	<i>Anas platyrhynchos</i>	Krzyżówka					TAK
61.	<i>Anas querquedula</i>	Cyranka		OS			TAK
62.	<i>Anas strepera</i>	Krakwa		OS			TAK
63.	<i>Anser anser</i>	Gęgawa					TAK
64.	<i>Anser erythropus</i>	Gęś mała		OS			
65.	<i>Anthus campestris</i>	Świergotek polny		OS			TAK
66.	<i>Anthus pratensis</i>	Świergotek łąkowy		OS			
67.	<i>Anthus trivialis</i>	Świergotek drzewny		OS			
68.	<i>Apus apus</i>	Jerzyk		OS			

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz	PI	Gat. NAT
69.	<i>Aquila pomarina</i>	Orlik krzykliwy		OS			TAK
70.	<i>Ardea cinerea</i>	Czapla siwa		OC			TAK
71.	<i>Asio flammeus</i>	Uszatka błotna		OS			TAK
72.	<i>Asio otus</i>	Sowa uszata		OS			
73.	<i>Athene noctua</i>	Pójdźka		OS			
74.	<i>Aythya ferina</i>	Głowienka					TAK
75.	<i>Aythya fuligula</i>	Czernica					TAK
76.	<i>Aythya marila</i>	Ogorzałka		OS			TAK
77.	<i>Aythya nyroca</i>	Podgorzałka		OS			TAK
78.	<i>Bombycilla garrulus</i>	Jemiołuszka		OS			
79.	<i>Botaurus stellaris</i>	Bąk		OS			TAK
80.	<i>Bucephala clangula</i>	Gągoł		OS			TAK
81.	<i>Buteo buteo</i>	Myszołów		OS			
82.	<i>Buteo lagopus</i>	Myszołów włochaty		OS			
83.	<i>Calidris alba</i>	Piaskowiec		OS			
84.	<i>Calidris alpina</i>	Biegus zmienny		OS		EN	TAK
85.	<i>Calidris canutus</i>	Biegus rdzawy		OS			TAK
86.	<i>Calidris ferruginea</i>	Biegus krzywodzioby		OS			TAK
87.	<i>Caprimulgus europaeus</i>	Lelek		OS			TAK
88.	<i>Carduelis cannabina</i>	Makolągwa		OS			
89.	<i>Carduelis carduelis</i>	Szczygieł		OS			
90.	<i>Carduelis chloris</i>	Dzwoniec		OS			
91.	<i>Carduelis spinus</i>	Czyż		OS			
92.	<i>Certhia brachydactyla</i>	Pelzacz ogrodowy		OS			
93.	<i>Certhia familiaris</i>	Pelzacz leśny		OS			
94.	<i>Charadrius dubius</i>	Sieweczka rzeczna		OS			TAK
95.	<i>Charadrius hiaticula</i>	Sieweczka obrożna		OS			TAK
96.	<i>Chlidonias leucopterus</i>	Rybitwa białoskrzydła		OS			TAK
97.	<i>Chlidonias niger</i>	Rybitwa czarna		OS			TAK
98.	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	Mewa śmieszka		OS			TAK
99.	<i>Ciconia ciconia</i>	Bocian biały		OS			TAK
100.	<i>Ciconia nigra</i>	Bocian czarny		OS			TAK
101.	<i>Circaetus gallicus</i>	Gadożer		OS		CR	TAK
102.	<i>Circus aeruginosus</i>	Błotniak stawowy		OS			TAK
103.	<i>Circus cyaneus</i>	Błotniak zbożowy		OS			TAK
104.	<i>Circus pygargus</i>	Błotniak łąkowy		OS			TAK
105.	<i>Clangula hyemalis</i>	Lodówka		OS			TAK
106.	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	Grubodziób		OS			
107.	<i>Columba oenas</i>	Siniak		OS			TAK
108.	<i>Coracis garrulus</i>	Kraska		OS			TAK
109.	<i>Corvus corax</i>	Kruk		OC			
110.	<i>Corvus frugilegus</i>	Gawron		OS			
111.	<i>Corvus monedula</i>	Kawka		OS			
112.	<i>Coturnix coturnix</i>	Przepiórka		OS			
113.	<i>Crex crex</i>	Derkacz		OS			TAK
114.	<i>Cuculus canorus</i>	Kukułka		OS			
115.	<i>Cygnus columbiatus</i>	Łabędź czarnodzioby		OS			TAK
116.	<i>Cygnus olor</i>	Łabędź niemy		OS			TAK
117.	<i>Cygnus cygnus</i>	Łabędź krzykliwy		OS			TAK
118.	<i>Dendrocopos major</i>	Dzięcioł duży		OS			
119.	<i>Dendrocopos medius</i>	Dzięcioł średni		OS			TAK
120.	<i>Dendrocopos minor</i>	Dzięciołek		OS			
121.	<i>Delichon urbica</i>	Oknówka		OS			
122.	<i>Dryocopus martius</i>	Dzięcioł czarny		OS			TAK

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz	PI	Gat. NAT
123.	<i>Egretta alba</i>	Czapla biała		OS			TAK
124.	<i>Emberiza calandra</i>	Potrzeszcz		OS			
125.	<i>Emberiza citrinella</i>	Trznadel		OS			
126.	<i>Emberiza hortulana</i>	Ortolan		OS			TAK
127.	<i>Emberiza schoeniclus</i>	Potrzos		OS			
128.	<i>Erithacus rubecula</i>	Rudzik		OS			
129.	<i>Erythrura erythrura</i>	Dziwonia		OS			
130.	<i>Falco columbarius</i>	Drzemlik		OS			
131.	<i>Falco peregrinus</i>	Sokół wędrowny		OS			TAK
132.	<i>Falco subbuteo</i>	Kobuz		OS			
133.	<i>Falco tinnunculus</i>	Pustułka		OS			TAK
134.	<i>Ficedula hypoleuca</i>	Muchołówka żałobna		OS			
135.	<i>Ficedula parva</i>	Muchołówka mała		OS			TAK
136.	<i>Fringilla montifringilla</i>	Jer		OS			
137.	<i>Fulica atra</i>	Łyska					TAK
138.	<i>Gallinago gallinago</i>	Kszyk		OS			TAK
139.	<i>Gallinula chloropus</i>	Kokoszka wodna		OS			TAK
140.	<i>Galerida cristata</i>	Dzierlatka		OS			
141.	<i>Gavia adamsii</i>	Nur białodzioby		OS			
142.	<i>Gavia arctica</i>	Nur czarnoszyi		OS			TAK
143.	<i>Garrulus glandarius</i>	Sójka		OS			
144.	<i>Grus grus</i>	Żuraw		OS			TAK
145.	<i>Haematopus ostralegus</i>	Ostrygojad		OS			TAK
146.	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Bielik		OS			TAK
147.	<i>Himantopus himantopus</i>	Szczudlak		OS			TAK
148.	<i>Hirundo rustica</i>	Dymówka		OS			
149.	<i>Hippoboscus icterina</i>	Zaganiacz		OS			
150.	<i>Ichthyophaga ichthyophaga</i>	Mewa orlica		OS			
151.	<i>Ixobrychus minutus</i>	Bączek		OS		VU	TAK
152.	<i>Jynx torquilla</i>	Krętogłów		OS			
153.	<i>Lanius collurio</i>	Gąsiorek		OS			TAK
154.	<i>Lanius excubitor</i>	Srokosz		OS			TAK
155.	<i>Larus argentatus</i>	Mewa srebrzysta		OC			
156.	<i>Larus canus</i>	Mewa pospolita		OS			TAK
157.	<i>Larus fuscus</i>	Mewa żółtonoga		OS			
158.	<i>Larus mmotus</i>	Mewa mała		OS		LC	TAK
159.	<i>Limosa limosa</i>	Rycyk		OS			TAK
160.	<i>Locustella fluviatilis</i>	Strumieniówka		OS			TAK
161.	<i>Locustella luscinioides</i>	Brzęczka		OS			TAK
162.	<i>Locustella naevia</i>	Świerszczak		OS			TAK
163.	<i>Loxia curvirostra</i>	Krzyżodziób świerkowy		OS			
164.	<i>Lullula arborea</i>	Lerka		OS			TAK
165.	<i>Luscinia luscinia</i>	Słowik szary		OS			TAK
166.	<i>Luscinia megarhynchos</i>	Słowik rdzawy		OS			
167.	<i>Luscinia svecica</i>	Podróżniczek		OS			TAK
168.	<i>Melanitta nigra</i>	Markaczka		OS			TAK
169.	<i>Mergus albellus</i>	Bielaczek		OS			TAK
170.	<i>Mergus merganser</i>	Nurogęs		OS			TAK
171.	<i>Mergus serrator</i>	Szlachar		OS			TAK
172.	<i>Milvus migrans</i>	Kania czarna		OS			TAK
173.	<i>Milvus milvus</i>	Kania ruda		OS			TAK
174.	<i>Motacilla alba</i>	Pliszka siwa		OS			
175.	<i>Motacilla flava</i>	Pliszka żółta		OS			
176.	<i>Muscicapa striata</i>	Muchołówka szara		OS			
177.	<i>Nucifraga caryocatactes</i>	Orzechówka		OS			

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz	PI	Gat. NAT
178.	<i>Numenius arquata</i>	Kulik wielki		OS		VU	TAK
179.	<i>Oenanthe oenanthe</i>	Białorzzytka		OS			
180.	<i>Oriolus oriolus</i>	Wilga		OS			
181.	<i>Pandion haliaetus</i>	Rybołów		OS		VU	TAK
182.	<i>Panurus biarmicus</i>	Wąsatka		OS			TAK
183.	<i>Parus ater</i>	Sikora sosnowka		OS			
184.	<i>Parus caeruleus</i>	Sikora modra		OS			
185.	<i>Parus cristatus</i>	Czubatka		OS			
186.	<i>Parus major</i>	Sikora bogatka		OS			
187.	<i>Parus montanus</i>	Czarnogłówka		OS			
188.	<i>Parus palustris</i>	Sikora uboga		OS			
189.	<i>Passer montanus</i>	Mazurek		OS			
190.	<i>Pernis apivorus</i>	Trzmielojad		OS			TAK
191.	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Kormoran		OC			TAK
192.	<i>Philomachus pugnax</i>	Batalion		OS		EN	TAK
193.	<i>Phoenicurus ochruros</i>	Kopciuszek		OS			
194.	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Pleszka		OS			
195.	<i>Phylloscopus collybita</i>	Pierwiosnek		OS			
196.	<i>Phylloscopus trochilus</i>	Piecuszek		OS			
197.	<i>Pica pica</i>	Sroka		OC			
198.	<i>Picus viridis</i>	Dzięcioł zielony		OS			
199.	<i>Podiceps auritus</i>	Perkoz rogaty		OS			TAK
200.	<i>Podiceps cristatus</i>	Perkoz dwuczuby		OS			TAK
201.	<i>Podiceps grisegena</i>	Perkoz rdzawoszyi		OS			TAK
202.	<i>Podiceps nigricollis</i>	Perkoz zausznik		OS			TAK
203.	<i>Porzana parva</i>	Zielonka		OS			TAK
204.	<i>Porzana porzana</i>	Kropiatka		OS			TAK
205.	<i>Prunella modularis</i>	Pokrzywnica		OS			
206.	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	Gil		OS			
207.	<i>Rallus aquaticus</i>	Wodnik		OS			TAK
208.	<i>Regulus regulus</i>	Mysikrólik		OS			
209.	<i>Remiz pendulinus</i>	Remiz		OS			
210.	<i>Riparia riparia</i>	Brzegówka		OS			TAK
211.	<i>Saxicola rubetra</i>	Pokląska		OS			
212.	<i>Saxicola torquata</i>	Kląskawka		OS			
213.	<i>Scolopax rusticola</i>	Słonka					TAK
214.	<i>Serinus serinus</i>	Kulczyk		OS			
215.	<i>Sitta europaea</i>	Kowalik		OS			
216.	<i>Somateria mollissima</i>	Edredon		OS			
217.	<i>Spinus spinus</i>	Czyżyk		OS			
218.	<i>Sterna albifrons</i>	Rybitwa białoczelna		OS			TAK
219.	<i>Sterna caspia</i>	Rybitwa wielkodzioba		OS			TAK
220.	<i>Sterna hirundo</i>	Rybitwa rzeczna		OS			TAK
221.	<i>Streptopelia decaocto</i>	Sierpówka		OS			
222.	<i>Streptopelia turtur</i>	Turkawka		OS			
223.	<i>Strix aluco</i>	Puszczyk		OS			
224.	<i>Sylvia atricapilla</i>	Kapturka		OS			
225.	<i>Sylvia borin</i>	Pokrzewka ogrodowa		OS			
226.	<i>Sylvia communis</i>	Cierniówka		OS			
227.	<i>Sylvia curruca</i>	Pięgża		OS			
228.	<i>Sylvia nisoria</i>	Jarzębatka		OS			TAK
229.	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Perkozek		OS			TAK
230.	<i>Tadorna tadrona</i>	Ohar		OS			TAK
231.	<i>Tringa erythropus</i>	Brodzicz śniady		OS			TAK
232.	<i>Tringa glareola</i>	Łęczak		OS			TAK
233.	<i>Tringa nebularia</i>	Kwokacz		OS			TAK

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz	PL	Gat. NAT
234.	<i>Tringa ochropus</i>	Samotnik		OS			TAK
235.	<i>Tringa totanus</i>	Krwawodziób		OS			
236.	<i>Troglodytes troglodytes</i>	Strzyżyk		OS			
237.	<i>Turdus iliacus</i>	Drożdżik		OS			
238.	<i>Turdus merula</i>	Kos		OS			
239.	<i>Turdus philomelos</i>	Drozd śpiewak		OS			
240.	<i>Turdus pilaris</i>	Kwiczół		OS			
241.	<i>Turdus torquatus</i>	Drozd obrożny		OS			TAK
242.	<i>Turdus viscivorus</i>	Paszkot		OS			
243.	<i>Tyto alba</i>	Płomykówka		OS			
244.	<i>Upupa epops</i>	Dudek		OS			TAK
245.	<i>Vanellus vanellus</i>	Czajka		OS			TAK
246.	<i>Xema sabini</i>	Mewa obrożna		OS			
Ssaki							
247.	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Mysz zaroślowa		OC			
248.	<i>Barbastella barbastellus</i>	Mopek		OS			TAK
249.	<i>Canis lupus</i>	Wilk		OS			
250.	<i>Castor fiber</i>	Bóbr		OC			TAK
251.	<i>Eptesicus serotinus</i>	Mroczek późny		OS			
252.	<i>Erinaceus europaeus</i>	Jeż europejski		OC			
253.	<i>Erinaceus roumanicus</i>	Jeż wschodni		OC			
254.	<i>Lutra lutra</i>	Wydra		OC			TAK
255.	<i>Micromys minutus</i>	Badylarka		OC			
256.	<i>Mustela nivalis</i>	Łasica pospolita		OC			
257.	<i>Myotis brandti</i>	Nocek Brandta		OS			
258.	<i>Motis daubentoni</i>	Nocek rudy		OS			
259.	<i>Myotis myotis</i>	Nocek duży		OS			TAK
260.	<i>Myotis nattereri</i>	Nocek Natterera		OS			
261.	<i>Nyctalus noctula</i>	Borowiec wielki		OS			
262.	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Karlik większy		OS			
263.	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Karlik mały		OS			
264.	<i>Plecotus auritus</i>	Gacek wielki		OS			
265.	<i>Plecotus austriacus</i>	Gacek szary		OS			
266.	<i>Sciurus vulgaris</i>	Wiewiórka		OC			
267.	<i>Sorex araneus</i>	Ryjówka aksamitna		OC			
268.	<i>Sorex minutus</i>	Ryjówka mała		OC			
269.	<i>Talpa europaea</i>	Kret europejski		OC			

* *Helix pomatia* – ręczny zbiór osobników - przez 30 dni łącznie w danym roku, w okresie od dnia 20 kwietnia do dnia 31 maja, przy czym w województwach: opolskim, śląskim, małopolskim, świętokrzyskim, podkarpackim i lubelskim osobniki o średnicy muszli nie mniejszej niż 31 mm, a na pozostałych obszarach - osobniki o średnicy muszli nie mniejszej niż 30 mm.

Objaśnienia:

OS – ochrona ścisła

OC – ochrona częściowa

Kategorie zagrożenia w:

„Polska Czerwona Lista Zwierząt” (Cz):

- EX – wymarłe
- CR – krytycznie zagrożone
- EN – silnie zagrożone
- VU – umiarkowanie zagrożone
- NT – bliskie zagrożenia
- LC – najmniejszej troski
- DD – o statusie słabo rozpoznanym

„Polska Czerwona Księga Zwierząt” (PL):

- ExP – gatunki zanikłe lub prawdopodobnie zanikłe
- CR – gatunki skrajnie zagrożone
- EN – gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone

- VU – gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginięcie
 - NT – gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia
 - LC – gatunki najmniejszej troski
- Gat. Nat. – gatunki zwierząt wymagające ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (TAK)

Szczegółowa lokalizacja oraz źródło informacji zinwentaryzowanych gatunków zwierząt zamieszczona jest w wykazie stanowiącym osobny tom.

Rysunek 70 Jaszczurka żyworodna (*Lacerta vivipara*) (Fot. Krzysztof Bojarski).

- **Ochrona strefowa**

W celu ochrony ostoi i stanowisk roślin lub grzybów objętych ochroną gatunków lub ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową mogą być ustalone strefy ochrony²⁵.

Ostoje, miejsca rozrodu i regularnego przebywania niektórych gatunków zwierząt podlegają ochronie zgodnie z Rozporządzeniem MŚ z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (DZ.U. Nr 0, poz.1348 z 2014 r.).

Na terenie Nadleśnictwa Trzebież wyznaczono łącznie 32 strefy ochrony.

²⁵ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2016 poz. 2134 ze zm.).

Tabela 44 Zestawienie stref ochrony zwierząt w Nadleśnictwie Trzebież.

Gatunek strefowy	Podstawa prawna
1 strefa ochrony kani czarnej;	– Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 15 września 2015 r. Znak sprawy: WOPN.6442.68.2015.MKP.
6 stref ochrony kani rudej;	– Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 września 2015 r. Znak sprawy: WOPN.6442.70.2015.MKP; – Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 5 listopada 2010 r. Znak sprawy: WOPN.6652/20/2/10/MK; – Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 17 lutego 2011 r. Znak sprawy: WOPN.6442.3.2011.MK.
1 strefa ochrony sokoła wędrownego;	– Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 15 września 2015 r. Znak sprawy: WOPN.6442.67.2015.MKP.
3 strefy ochrony orlika krzykliwego,	– Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 5 listopada 2010 r. Znak sprawy: WOPN.6652/20/2/10/MK; – Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 17 lutego 2011 r. Znak sprawy: WOPN.6442.3.2011.MK.
2 strefy ochrony rybołowa;	– Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 17 lutego 2011 r. Znak sprawy: WOPN.6442.3.2011.MK.
19 stref ochrony bielika.	– Decyzja nr 1/2014 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 stycznia 2014 r. Znak sprawy: WOPN.6442.67.2015.MKP; – Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 23 stycznia 2009 r. Znak sprawy: WOPN.6652/20/4/09 MK; – Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 17 lutego 2011 r. Znak sprawy: WOPN.6442.3.2011.MK.

Tabela 45 Powierzchnia stref ochrony zwierząt w Nadleśnictwie Trzebież.

Powierzchnia rzeczywista				Powierzchnia sumaryczna			
Strefa caloroczna (ha)	323,92	Strefa okresowa (ha)	1037,25	Strefa caloroczna (ha)	323,92	Strefa okresowa (ha)	1180,60
Łącznie (ha) – 1361,17				Łącznie (ha) – 1504,52			

Na terenie Nadleśnictwa Trzebież proponuje się utworzyć kolejne 3 strefy ochrony (*Propozycja Nadleśnictwa Trzebież*):

- 2 dla kani rudej i 1 dla kani czarnej.

Szczegółowe lokalizacje stref istniejących oraz proponowanych stanowią informację wrażliwą i zamieszczone są w wykazie stanowiącym osobny tom.

II. Ustawa o lasach

Podstawowym aktem prawnym dotyczącym prowadzenia gospodarki leśnej jest ustawa z 28 września 1991 roku o lasach (Dz. U. z 2015 r., poz. 2100, z późn. zm.). Zawarte są w niej zamierzenia w zakresie zrównoważonej gospodarki leśnej oraz zobowiązania międzynarodowe Polski, zwłaszcza dotyczące zasad ochrony lasu (konferencje ministerialne poświęcone ochronie lasów w Europie: Strasburg 1990 i Helsinki 1993). Zgodnie z ustawą, w Polsce prowadzi się trwale zrównoważoną gospodarkę leśną z uwzględnieniem następujących celów:

- zachowania lasów i korzystnego ich wpływu na klimat, powietrze, wodę, glebę, warunki życia i zdrowie człowieka oraz na równowagę przyrodniczą,
- ochrony lasów, zwłaszcza lasów i ekosystemów leśnych cennych przyrodniczo i krajobrazowo,
- ochrony gleb,
- ochrony wód,
- produkcji drewna na zasadzie racjonalnej gospodarki oraz ubocznego użytkowania lasu.

W Nadleśnictwie Trzebież poza ogólnie stosowaną ochroną środowiska przyrodniczego ustanowiono:

1. Gospodarstwo specjalne.
2. Lasy ochronne.

1. Gospodarstwo specjalne

Zgodnie z § 82 Instrukcji Urządzania Lasu i ustaleniami Komisji Założeń Planu, do gospodarstwa specjalnego zaliczono lasy, które pełnią wyjątkowe funkcje pozaprodukcyjne. Są to często drzewostany wyłączone z użytkowania rębego, a wykonywane zabiegi uzależnione są wyłącznie potrzebami przyrodniczymi.

Do gospodarstwa specjalnego zaliczono:

- lasy na siedlisku BMb, LMb, OI3, OIJ, Lł,
- drzewostany wyznaczone jako ekosystemy referencyjne,
- lasy na siedliskach przyrodniczych w stanie zachowania A,
- lasy w zasięgu całorocznej strefy ochrony zwierząt chronionych,
- rezerваты,
- drzewostany położone na wyspach,
- wyłączone drzewostany nasienne,
- drzewostany zachowawcze.

Ogólna powierzchnia lasów zaliczona do gospodarstwa specjalnego wynosi 1770,51 ha co stanowi 7,89% powierzchni leśnej (zal. i n.zal.).

Tabela 46 Gospodarstwo specjalne.

Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona	
Nadleśnictwo Trzebież	
ha	%
1 770,51	7,89

2. Lasy ochronne

Ze względu na pełnienie wielu funkcji pozaprodukcyjnych, część lasów Nadleśnictwa Trzebież zaliczono do lasów ochronnych. Gospodarka w nich podlega pewnym ograniczeniom. Większość lasów ochronnych tworzy gospodarstwo lasów ochronnych, niewielką część zaliczono do gospodarstwa specjalnego zgodnie z § 82 Instrukcji urządzania lasu (2012).

Tabela 47 Lasy ochronne.

	LASY OCHRONNE, w tym:	22 246,57	99,16
1	Cenne fragm. przyrody	9 061,34	40,39
2	W miastach i wokół miast	4 664,45	20,79
3	Cenne fragm. przyrody, w miastach i wokół miast	4 591,49	20,47
4	Cenne fragm. przyrody, ostoje zwierząt	477,90	2,13
5	Wodochronne, cenne fragm. przyrody	1 412,11	6,29
6	Glebochronne, cenne fragm. przyrody	711,79	3,17
7	Cenne fragm. przyrody, nasienne	16,93	0,08
8	Glebochronne, cenne fragm. przyrody, w miastach i wokół miast	10,86	0,05
9	Cenne fragm. Przyrody, ostoje zwierząt, w miastach i wokół miast	231,90	1,03
10	Wodochronne, cenne fragm. przyrody, w miastach i wokół miast	487,41	2,17
11	Wodochronne, cenne fragm. przyrody, ostoje zwierząt	208,22	0,93
12	Glebochronne, cenne fragm. przyrody, ostoje zwierząt	33,40	0,15
13	Cenne fragm. Przyrody, nasienne, w miastach i wokół miast	24,08	0,11
14	Wodochronne, cenne fragm. przyrody, ostoje zwierząt, w miastach i wokół miast	314,69	1,40

III. Inne obszary ważne przyrodniczo

1. Obszar węzłowy i korytarze ekologiczne

Składnikiem europejskiej sieci ekologicznej ECONET, opracowanej w ramach europejskiego programu Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody IUCN, jest krajowa sieć ekologiczna ECONET-PL. Sieć tworzona jest w celu zintegrowania obszarów chronionych istniejących w poszczególnych krajach europejskich i obszarów przewidzianych do ochrony, zgodnie z ustanowionymi kryteriami i standardami.

Obszary węzłowe stanowią tereny o złożonej, mozaikowej strukturze krajobrazowej z występującymi obok siebie różnymi ekosystemami. Cechuje je dominacja zbiorowisk naturalnych lub prawie naturalnych, a także obecność ugrupowań związanych z nimi szeregami ekologicznymi bądź sukcesyjnymi. W ich skład wchodzi roślinność z licznymi stanowiskami gatunków prawnie chronionych oraz rzadkich regionalnie. Obiekty te posiadają wysokie walory wizualne, na przykład związane z obecnością wód, panoram i osi widokowych. Wyodrębnione obiekty węzłowe przeważnie są otoczone przestrzenią mocno przeobrażoną – obszarami rolniczymi.

Według krajowej sieci ekologicznej ECONET – Polska Puszcza Wkrzańska jest międzynarodowym obszarem węzłowym (1M – Obszar Ujścia Odry). W obrębie tego obszaru wyróżniono 16 biocentrów, o najlepiej zachowanej szacie roślinnej lub stanowiących najważniejsze ostoje ptaków.

Według prof. Jędrzejowskiego niemal cała Puszcza Wkrzańska wchodzi w skład krajowego korytarza ekologicznego (korytarz GKPN-17-Puszcza Wkrzańska, Strefa KPn).

C. WALORY PRZYRODNICZO-LEŚNE

Rysunek 71 Fragment runa (Fot. Bartłomiej Małecki).

1. Rzeźba terenu²⁶.

Na ukształtowanie dzisiejszej formy Niziny Puszczy Wkrzańskiej największy wpływ miał arealny przebieg deglacji lobu Odry zamykający okres ostatniego zlodowacenia (12-14 tys. lat temu). Najmłodsze rzeźby terenu powstały na skutek działania najmłodszych struktur tektonicznych.

Teren Puszczy Wkrzańskiej to płaska, łagodnie nachylona równina wznosząca się od 2,5 m n.p.m. do 131 m. n.p.m. na południu. Powierzchnia tego obszaru urozmaicona jest licznymi pagórkami wydmowymi, obniżeniami wytopiskowymi i misami płytkich, zarastających jezior. Powierzchnie równiny rozcina dolina rzeki Myśluborki i mniejszych cieków: Gunicy, Karpiny i Huty Gunickiej płynących na wschód do doliny Odry.

Południowe część Puszczy Wkrzańskiej po stronie polskiej stanowią struktury Wzgórz Warszawskich, Pasma Bezleśnego (Bezzecze – Siadło) oraz wysoczyzna morenowa w rejonie Buka i Dobrej.

²⁶ T.Białecki, S.Krzywicki *Leksykon Puszczy Wkrzańskiej*. Nowe Warpno 2010 r.

2. Budowa geologiczna²⁷

Omawiany obszar Puszczy Wkrzańskiej jest terenem młodym tektonicznie. Zjawiska młodej tektoniki związane są z czwartorzędem i miały wpływ na przełom procesów erozji i akumulacji.

Powstałe osady występują na utworach zastoiskowych, rzadziej na glinach zwałowych, a sporadycznie na osadach wodnolodowcowych fazy pomorskiej.

Powstanie równiny Puszczy Wkrzańskiej związane jest z późnoglacialnym odpływem lodowcowych wód w kierunku północno-zachodnim. Powstałe osady to przeważnie piaski kwarcowo-skalieniowe drobno- i średnioziarniste, w spągu z domieszką frakcji grubszej. W stropie osadów pojawiają się cienkie wkładki mułków bądź mułków piaszczystych. W miejscach intensywnych przepływów akumulowane były osady piaszczyste z przewarstwieniami żwirów i otoczków.

Wraz z końcem wytapiania brył martwego lodu wiąże się utworzenie obniżenń wytopiskowych. Obniżenia te wypełniają piaski drobno- i średnioziarniste z przewarstwieniami mułków piaszczystych i wapnistych.

Okres holocenu rozpoczął akumulację osadów organicznych spotęgowaną okresem morskiej transgresji litorynowej (5,5-6,5 tys. lat temu). Powstawały wtedy torfy drzewne, trzcinowe i turzycowo- trzcinowe.

Najbardziej interesujące punkty geologiczne w polskiej części Puszczy Wkrzańskiej stanowią:

- klif nadbrzeżny w rejonie Trzebieradza;
- aktywny brzeg klifowy koło Miroszewa;
- stale narastająca mierzeja Podgrodzia;
- kompleks wydm Piaskowej Góry i jeziora Piaski;
- torfowiska i gytowiska rezerwatu jeziora Świdwie;
- wały wydmowe Komorzyc Górn.

3. Typy gleb

Według operatu siedliskowego z 2005 r. w nadleśnictwie dominują gleby bielcowe (71 %). Z pozostałych najczęściej spotyka się gleby gruntowoglejowe (8%), gleby o słabo wykształconym profilu glebowym (5%), gleby torfowe (3%), gleby murszowe (3%), murszowate (3%) oraz kulturoziemne (3 %).

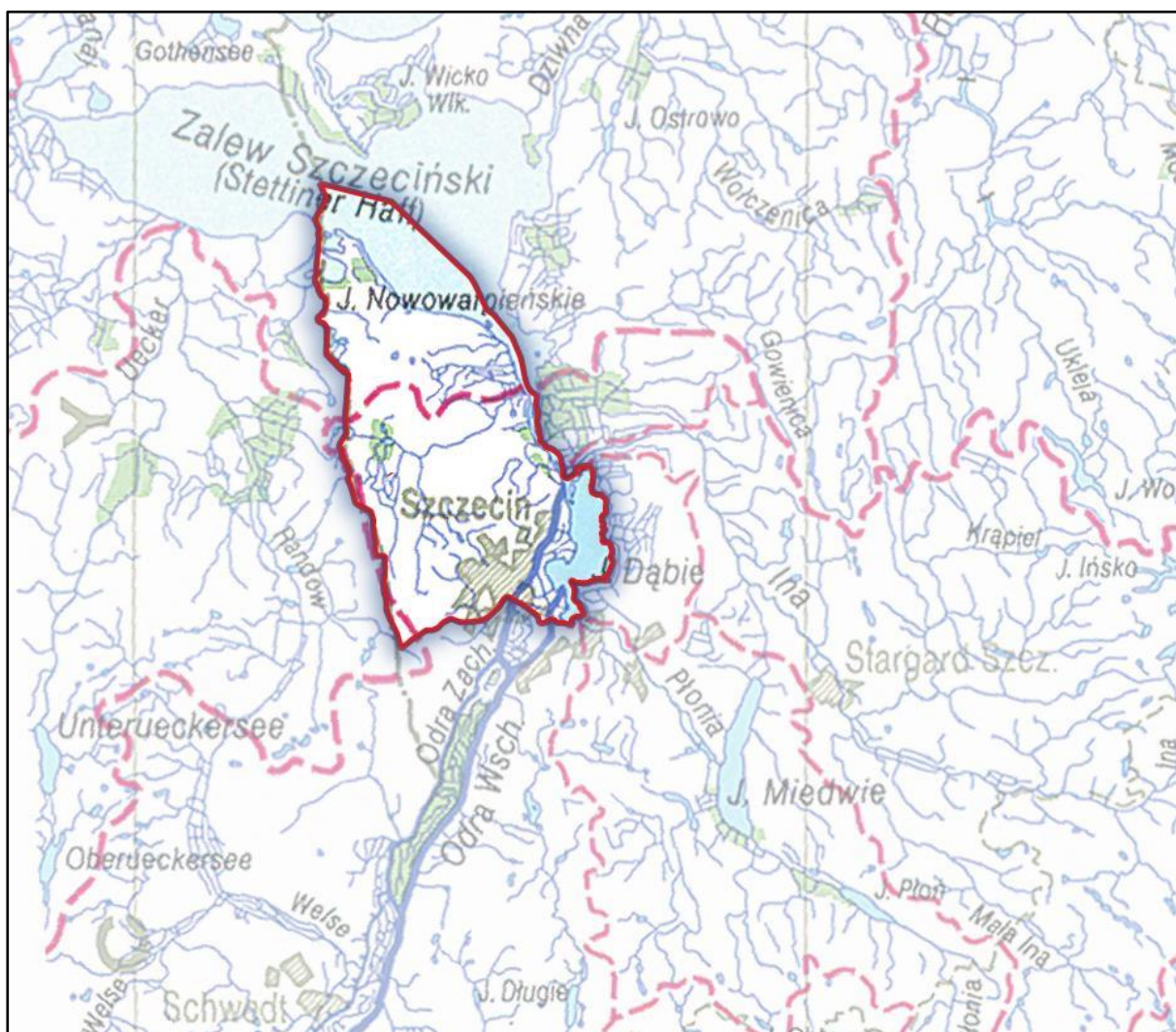
Tabela 48 Zestawienie podtypów gleb w Nadleśnictwie.

Typy gleb	Pow. (ha)	%
Arenosole	1033,02	4,6
Bielcowe	14918,84	66,6
Brunatne	97,55	0,4
Deluwialne	9,15	0,0
Glejo-bielcowe	1073,47	4,8
Gruntowoglejowe	1743,94	7,9
Industro i urbanoziemne	6,88	0,0

²⁷ T.Białecki, S.Krzywicki Leksykon Puszczy Wkrzańskiej. Nowe Warpno 2010 r.

Typy gleb	Pow. (ha)	%
Kulturoziemne	725,13	3,2
Mady rzeczne	140,02	0,6
Murszowate	563,39	2,5
Murszowe	631,90	2,8
Ochrowe	3,77	0,0
Opadowoglejowe	21,66	0,1
Płowe	242,03	1,1
Rdzawe	569,29	2,5
Torfowe	656,24	2,9
Suma końcowa	22436,28	100,0

4. Wody

Rysunek 72 Położenie Nadleśnictwa Trzebież na tle wód powierzchniowych.

Warunki hydrologiczne związane są z rzeźbą terenu nadleśnictwa Trzebież wyznaczającą powierzchniowy układ sieci wodnej. Na omawianym obszarze możemy wyszczególnić następujące wody powierzchniowe, które mają największy wpływ na stosunki wodne na tym terenie. Należą do nich: Zalew Szczeciński, Roztoka Odrzańska, rzeka Odra, rzeka Gunica, jezioro Świdwie, jezioro Nowowarpieńskie, jezioro Myśliborskie, jezioro Wielkie Karpino.

Zalew Szczeciński stanowi przejściowy zbiornik wód – głównie – rzeki Odry, a także jest obszarem, do którego wdzierają się wody morskie, co powoduje znaczny wzrost poziomu wód w Zalewie. Prowadzi to do podtopień terenów niżej położonych. Rzeka Odra płynie od jeziora Dąbie szerokim korytem i rozgałęzia się na szeroki Kanał Skolwiński oraz wąski Kanał Policki. Nurt przedzielony jest pasmem wysp. Za ujście Odry uważa się południowy kraniec Roztoki Odrzańskiej, która graniczy od północy z Zalewem Szczecińskim. Na obszarze Puszczy Wkrzańskiej istnieje szereg zbiorników i oczek wodnych, a ich powierzchnia liczy od kilku arów do kilku hektarów. Pełnią one ważną rolę jako środowisko bytowania szeregu gatunków roślin i zwierząt, są także ważnym elementem krajobrazowym. Duży wpływ na stosunki wodne mają torfowiska i tereny leśne. Największe torfowiska znajdują się wzdłuż Roztoki Odrzańskiej i w okolicy jeziora Świdwie oraz mniejsze występują na terenie Puszczy Wkrzańskiej.

5. Roślinność.

W umiarkowanej strefie klimatycznej lasy obok innych typów zbiorowisk stanowią najbardziej zróżnicowany ekosystem o stosunkowo wysokim poziomie organizacyjnym. Cechuje go wiele współzależności między poszczególnymi jego komponentami jakimi są świat roślinny, świat zwierzęcy oraz biotop. Jest to zarazem końcowy efekt sukcesji, gdzie roślinność drzewiasta stanowi główne tło wszelkich procesów w nim zachodzących, warunkuje je, a jednocześnie podlega wywołanym przez nie zmianom.

Rysunek 73 Roślinność potencjalna w Nadleśnictwie Trzebież.

Zespoły roślinne w Nadleśnictwie Trzebież i odpowiadające (dla zespołów leśnych) im siedliskowe typy lasu (poniżej nazw zespołów występujących w legendzie mapy potencjalnej roślinności podane zostały nazwy naukowe obecnie obowiązujące).

(1) *Carici elongatae – Alnetum* (sensu lato) - olsy środkowoeuropejskie;

- *Ribeso nigri – Alnetum* – ols porzeczkowy. Zespół w typie olsu typowego (Ol) i niekiedy olsu jesionowego (OlJ).

- *Sphagno squarrosi – Alnetum* – ols torfowcowy. Zespół w typie lasu mieszanego bagiennego (LMb) i niekiedy olsu typowego (Ol).

(2) *Salici – Populetum* – nadrzeczne łągi wierzbowe. Zbiorowisko leśne, występujące nad rzekami i potokami, w zasięgu wód powodziowych

(5) *Circaeo – Alnetum* - niżowe łągi olszowe i jesionowo – olszowe siedlisk wodogruntowych, okresowo lekko zabagnionych.

- *Fraxino – Alnetum* – łąg jesionowo – olszowy. Zespół w typie siedliskowym olsu jesionowego (OlJ).

(8) *Stellario – Carpinetum* – grądy subatlantyckie bukowo – dębowo – grabowe -; postać pomorska uboga.

- *Stellario holosteaie – Carpinetum betuli* – grąd subatlantycki. Zespół w typie lasu świeżego (Lśw).

(29) *Galio-odorati – Fagetum* - żyzna buczyna niżowa. Zespół w typie siedliskowym lasu świeżego (Lśw).

(43) *Betulo – Quercetum* – pomorski las brzoźowo- dębowy. Zespół roślinności leśnej z klasy kwaśnych dąbrów *Quercetea robori-petraeae*.

(47) *Quercu roboris – Pinetum* – kontynentalny bór mieszany. Zespół w typie siedliskowym boru mieszanego świeżego (BMśw) i częściowo boru mieszanego wilgotnego (BMw).

(49) *Leucobryo – Pinetum* - subatlantycki bór sosnowy świeży. Zespół w typie siedliskowym boru świeżego (Bśw).

(●) Kontynentalny bór bagienny - *Vaccinio uliginosi – Pinetum*

- *Vaccinio uliginosi – Pinetum* – bór sosnowy bagienny. Zespół w typie siedliskowym boru bagiennego (Bb) i boru mieszanego bagiennego (BMb).

6. Świat zwierzęcy.

Fauna w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Trzebież nie jest w pełni rozpoznana. Na podstawie waloryzacji przyrodniczych gmin będących w zasięgu Nadleśnictwa Trzebież ogółem stwierdzono występowanie następujące ilości gatunków kręgowców:

- Ryby i minogi - około 20 gatunków
- Płazy - 13 gatunków
- Gady - 7 gatunków
- Ptaki - około 220 gatunków
- Ssaki - około 30 gatunków

7. Typy siedliskowe lasu.

Typy siedliskowe lasu przyjęto z map glebowo – siedliskowych wykonanych przez BULiGL oddz. Poznań wg stanu na 01.01.2004 r.

Tabela 49 Stan aktualny i zmiany pow. typów siedliskowych lasu (pow. zal. i niezal.).

Lp.	Typ siedliskowy lasu	Inwentaryzacja wg stanu na 1.01.2007 r.		Inwentaryzacja wg stanu na 1.01.2017 r.		zmiana pow. (ha)
		ha	%	ha	%	
1	Bśw	3087,74	13,8	3101,18	13,8	13,44
2	Bw	1,44	-	-	-	-1,44
3	Bb	32,07	0,1	27,37	0,1	-4,7
4	BMśw	10928,01	48,8	10912,05	48,7	-15,96
5	BMw	953,89	4,4	947,77	4,2	-6,12
6	BMb	138,44	0,6	148,14	0,7	9,7
7	LMśw	2898,96	13,0	2924,17	13,0	25,21
8	LMw	2174,86	9,7	2205,02	9,8	30,16
9	L Mb	50,75	0,2	51,87	0,2	1,12
10	Lśw	570,44	2,6	575,11	2,6	4,67
11	Lw	155,92	0,7	152,04	0,7	-3,88
12	Ol	1173,69	5,2	1180,29	5,3	6,6
13	OlJ	65,52	0,3	71,25	0,3	5,73
14	Lł	143,58	0,6	140,02	0,6	-3,56
Razem		22375,31	100,0	22436,28	100,0	60,97

Dominującymi typami siedliskowymi w Nadleśnictwie są: siedliska borowe zajmują łącznie – 67,7% powierzchni leśnej Nadleśnictwa.

8. Drzewostany.

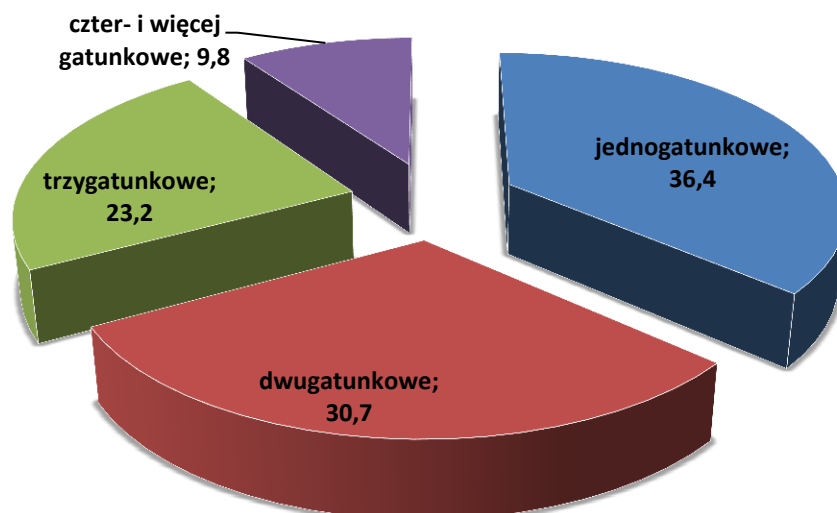
Drzewostany stanowią jedno z kluczowych ogniw ekosystemu leśnego, dlatego też w „Programie” przedstawiono je pod kątem:

- bogactwa gatunkowego,
- budowy pionowej,
- pochodzenia.
- **Bogactwo gatunkowe.**

Bogactwo gatunkowe analizowano pod względem ilości gatunków w składzie gatunkowym I i II piętra. Gatunków występujących w formie domieszek w tych warstwach nie brano pod uwagę (ich udział powierzchniowy lub ilościowy nie przekracza 5%).

Tabela 50 Bogactwo gatunkowe w Nadleśnictwie Trzebież.

Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Nadleśnictwo TRZEBIEŻ	jednogatunkowe	998,23	4575,03	2497,23	8070,49	36,4
	dwugatunkowe	1572,59	3273,94	1957,93	6804,46	30,7
	trzygatunkowe	1430,58	1863,29	1845,76	5139,63	23,2
	czter- i więcej gatunkowe	481,18	719,30	967,75	2168,23	9,8

Rysunek 74 Bogactwo gatunkowe w Nadleśnictwie Trzebież.

Z powyższego zestawienia wynika, że w skali Nadleśnictwa Trzebież drzewostany jedno, dwu, trzy gatunkowe zajmują zbliżoną powierzchnię. Przeważają drzewostany jednogatunkowe, zajmujące ponad 36% powierzchni.

W porównaniu z poprzednim planem u.l. zauważyć można następujące tendencje:

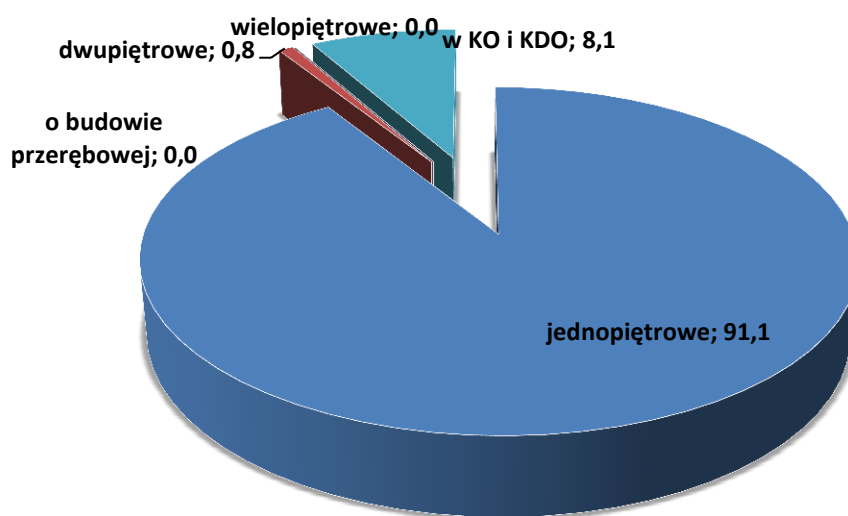
- drzewostany jednogatunkowe: spadek o 4,9 % powierzchni,
- drzewostany dwugatunkowe: wzrost o 2,8 % powierzchni,
- drzewostany trzygatunkowe: wzrost o 4,3 % powierzchni,
- drzewostany cztero i więcej gatunkowe: spadek o 2,1 % powierzchni.

• Budowa pionowa

W drzewostanach jednopiętrowych drzewa tworzą jeden pułap wysokości. W drzewostanach dwupiętrowych warstwa drzew składa się z dwóch wyraźnych pięter różnej wysokości. Do piętra dolnego zalicza się drzewa, których korony nie przenikają do piętra górnego, nie są też zaliczone do warstwy podrostu lub podszytu, a jednocześnie wskaźnik ich zwarcia wynosi, co najmniej 3b (zwarcie przerywane, zagęszczenie przerywane miejscami luźne). W razie wątpliwości dotyczących kwalifikacji drzewa do danego piętra, należy przyjąć, że drzewo piętra górnego nie powinno wykazywać wysokości niższej niż 2/3 średniej wysokości gatunku panującego w piętrze górnym. Drzewostany w klasie do odnowienia (KO) to drzewostany użytkowane rębniami częściowymi i gniazdowymi, gdzie użytkowanie i odnowienie lasu przebiega równocześnie. Drzewostany w klasie odnowienia (KDO) to drzewostany użytkowane rębniami częściowymi i gniazdowymi, gdzie ilość młodego pokolenia jest niedostateczna, lub go nie ma.

Tabela 51 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury.

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m3]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Nadleśnictwo TRZEBIEŻ	jednopiętrowe	4482,58	10357,53	5361,76	20201,87	91,1
	dwupiętrowe	0,00	11,34	174,66	186,00	0,8
	wielopiętrowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	o budowie przerębowej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	w KO i KDO	0,00	62,69	1732,25	1794,94	8,1

Rysunek 75 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury.

W Nadleśnictwie zdecydowanie przeważają drzewostany jednopiętrowe, które zajmują 91,1 % powierzchni. Drzewostany dwupiętrowe stanowią znikomą część (0,8%). Drzewostany w KO i KDO stanowią 8,1 % powierzchni.

Na terenie Nadleśnictwa Trzebież występują 364 wydzielienia, na których zinventaryzowano podrost o charakterze II piętra, na ogólnej powierzchni 1514,16 ha.

W porównaniu z poprzednim planem u.l. zauważyć można następujące tendencję:

- drzewostany jednopiętrowe: spadek o 3 % powierzchni,
- drzewostany dwupiętrowe: na zbliżonym poziomie,
- drzewostany w KO i KDO: wzrost o 3,3 % powierzchni.

Biorąc pod uwagę sposoby zagospodarowania lasu, wzrost podrostów i podsadzeń należy spodziewać się zwiększenia udziału drzewostanów o złożonej budowie pionowej, co będzie pełniej odpowiadało możliwościom produkcyjnym siedlisk.

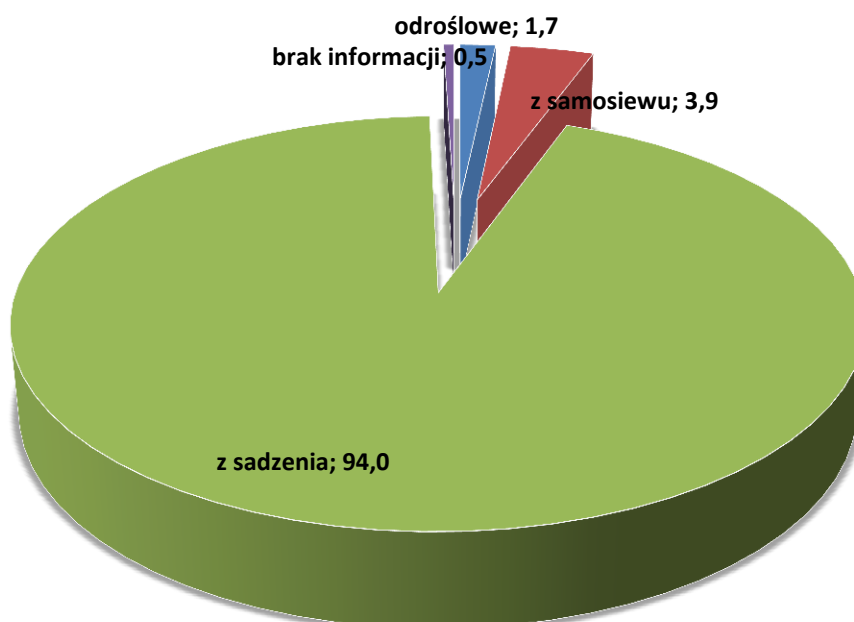
- **Pochodzenie**

Określając pochodzenie drzewostanów opierano się na informacjach zawartych w operatach urządzenia lasu z poprzednich okresów gospodarczych i ustalając na gruncie. Pochodzenie najmłodszego pokolenia lasu ustalono na gruncie w czasie prac terenowych oraz wykorzystując informacje otrzymane z Nadleśnictwa Trzebież (m.in. baza SILP). Określone w czasie taksacji pochodzenie jest w miarę miarodajne dla drzewostanów pochodzących z lat 1946-2016. Natomiast dla drzewostanów z lat wcześniejszych może być obarczone znacznym błędem z uwagi na brak odpowiednich materiałów.

Aż 94 % powierzchni drzewostanów Nadleśnictwa pochodzi z odnowienia sztucznego przez sadzenie lub siew.

Tabela 52 Zestawienie powierzchni [ha] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych.

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Nadleśnictwo TRZEBIEŻ	odroślowe	57,20	63,02	250,20	370,42	1,7
	z samosiewu	156,60	491,55	212,65	860,80	3,9
	z sadzenia	4171,23	9876,32	6802,35	20849,90	94,0
	brak informacji	97,55	0,67	3,47	101,69	0,5

Rysunek 76 Zestawienie powierzchni [ha] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów.

9. Ekologiczna ocena stanu lasu.

Na ekologiczną ocenę stanu lasu składa się:

- ocena zgodności składu gatunkowego drzewostanów z typem siedliskowym lasu,
- określenie formy aktualnego stanu siedliska,
- określenie formy degeneracji lasu.

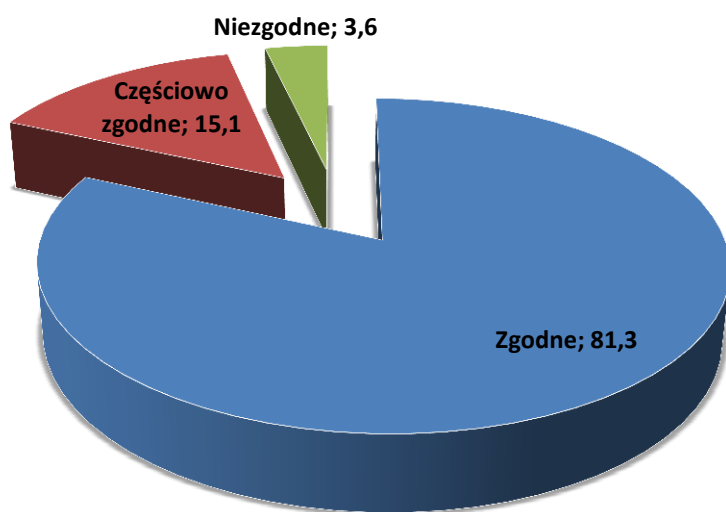
• Ocena zgodności składu gatunkowego drzewostanu z siedliskiem

Ocena zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskowym typem lasu jest jednym z ważniejszych wskaźników wykorzystania zdolności produkcyjnej siedlisk. Jest to także wskaźnik naturalności ekosystemów leśnych. Ocenę zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem dokonano zgodnie z Instrukcją urządzania lasu (2012).

Tabela 53 Zestawienie powierzchni [ha] wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem.

Siedliskowy typ lasu	Typ drzewostanu	Drzewostany o składzie gatunkowym					
		zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym	
		ha	%	ha	%	ha	%
BB	BRZ SO			0,85	100,0		
	SO	10,76	89,1	1,32	10,9		
BMB	SO	39,60	59,2	21,37	31,9	5,96	8,9
	SO BRZ	41,73	63,6	23,89	36,4		
BMŚW	BK SO	1336,76	76,9	386,70	22,2	14,71	0,8
	DB SO	1213,67	72,4	455,51	27,2	7,56	0,5
	MD BK DB	0,92	3,0	28,36	92,6	1,33	4,3
	SO	7257,60	98,9	76,00	1,0	7,63	0,1
	SO BK	7,88	100,0				
BMW	SO DB	15,30	91,3	1,46	8,7		
	BK SO			4,88	100,0		
	BRZ DB			2,10	100,0		
	BRZ SO	251,89	66,6	114,39	30,3	11,85	3,1
	DB SO	14,04	68,1	6,59	31,9		
	SO	135,96	83,8	26,31	16,2		
BŚW	ŚW SO	237,19	64,3	121,09	32,8	10,56	2,9
	OL BRZ	52,16	81,9	5,11	8,0	6,41	10,1
LŁ	SO	3004,56	99,9	1,78	0,1	0,57	0,0
	JS DB			0,62	100,0		
LMB	WB TP	67,32	49,0	65,28	47,5	4,89	3,6
	OL	21,50	71,7	8,49	28,3		
	SO BRZ					7,09	100,0
LMŚW	ŚW SO	3,80	25,7	9,96	67,3	1,03	7,0
	BK	147,43	99,6	0,53	0,4		
	BK DB	2,08	100,0				
	BK SO	963,45	81,6	207,88	17,6	9,17	0,8
	BRZ DB	1,23	100,0				
	DB SO	840,69	77,7	237,38	21,9	3,76	0,3
	SO BK	162,28	52,2	142,10	45,7	6,46	2,1
	SO DB	154,07	77,5	40,66	20,5	4,09	2,1
LMW	SO GB DB			0,91	100,0		
	BK	76,31	100,0				
	BK DB	1,35	100,0				

Siedliskowy typ lasu	Typ drzewostanu	Drzewostany o składzie gatunkowym					
		zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym	
		ha	%	ha	%	ha	%
	BRZ DB			1,88	100,0		
	DB	1,23	100,0				
	DB BK			3,89	100,0		
	OL BRZ ŚW			0,24	100,0		
	OL DB BK	5,28	100,0				
	SO BK			3,44	100,0		
	SO DB	156,56	17,9	545,06	62,3	172,65	19,7
	SO DB BK			9,72	100,0		
	ŚW DB	52,08	15,3	209,05	61,2	80,20	23,5
	ŚW DB BK	89,31	17,1	193,76	37,0	240,59	45,9
	ŚW OL DB	49,54	14,5	191,30	55,8	101,93	29,7
	LŚW	BK	333,77	86,9	46,15	12,0	4,26
BK DB		72,40	79,9	9,88	10,9	8,29	9,2
DB		2,25	47,5	2,49	52,5		
DB BK		41,60	45,1	26,47	28,7	24,07	26,1
GB BK DB		0,57	100,0				
GB DB		2,40	100,0				
GB DB BK		0,51	100,0				
LW	BK	1,87	100,0				
	BK DB	5,40	41,0	5,98	45,4	1,80	13,7
	DB	15,06	20,6	27,59	37,7	30,48	41,7
	DB BK	6,18	100,0				
	GB DB			1,19	100,0		
	JS DB	18,46	35,5	29,50	56,8	4,00	7,7
	JS WZ DB			0,80	17,7	3,73	82,3
OL	BRZ OL	14,92	77,7	4,27	22,3		
	OL	1077,78	97,7	22,32	2,0	2,84	0,3
OLJ	OL JS	45,57	65,4	18,44	26,5	5,69	8,2

Rysunek 77 Zestawienie powierzchni [ha] wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem.

Największą powierzchnię zajmują w Nadleśnictwie drzewostany zgodne z siedliskiem i stanowią ponad 81 % powierzchni wszystkich drzewostanów. Zdecydowanie mniejszą powierzchnię zajmują drzewostany częściowo zgodne z siedliskiem (około 15% powierzchni).

W niektórych drzewostanach młodszych klas wieku, częściowo zgodnych i niezgodnych z TD zaprojektowano podsadzenia mające na celu przebudowę tych drzewostanów, wykaz tych drzewostanów zostanie zamieszczony w elaboracie.

W porównaniu z poprzednim planem u.l. zauważyć można następujące tendencje:

- drzewostany zgodne z siedliskiem: wzrost o 11,1 % powierzchni;
- drzewostany częściowo zgodne z siedliskiem: spadek o 13,5 % powierzchni;
- drzewostany niezgodne: wzrost o 2,5 % powierzchni.

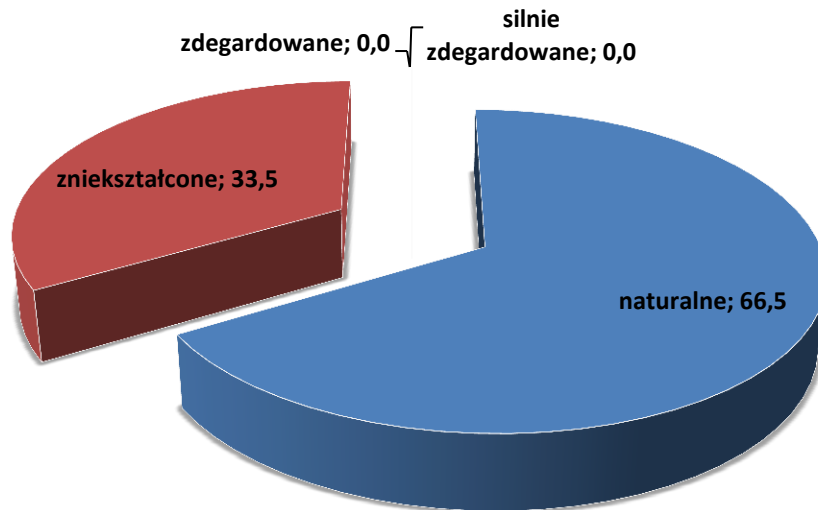
Z powyższego zestawienia wynika bardzo wyraźny trend wzrostowy drzewostanów zgodnych z siedliskiem i częściowo zgodnych z siedliskiem kosztem drzewostanów niezgodnych z siedliskiem.

• Formy aktualnego stanu siedliska

Formy stanu siedliska zostały określone na podstawie prac glebowo – siedliskowych i bieżącej taksacji w terenie.

Tabela 54 Formy stanu siedliska.

Grupa siedlisk	Forma stanu siedliska	Powierzchnia/ miąższość				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
bory	naturalne	762,95	1766,02	461,80	2990,77	13,5
	zniekształcone	21,66	65,31	5,78	92,75	0,4
	zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	silnie zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
bory mieszane	naturalne	1409,79	3292,35	2448,35	7150,49	32,2
	zniekształcone	931,99	2613,22	1185,09	4730,30	21,3
	zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	silnie zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
lasy mieszane	naturalne	485,74	647,20	1580,68	2713,62	12,2
	zniekształcone	478,82	1489,18	479,79	2447,79	11,0
	zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	silnie zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
lasy	naturalne	72,80	94,19	576,23	743,22	3,4
	zniekształcone	22,92	57,85	41,27	122,04	0,6
	zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	silnie zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
ogółem	naturalne	2999,28	6201,42	5552,33	14753,03	66,5
	zniekształcone	1483,30	4230,14	1716,34	7429,78	33,5
	zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	silnie zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0

Rysunek 78 Formy stanu siedliska.

W Nadleśnictwie Trzebież dominują siedliska naturalne – stanowią 66,5 % powierzchni. Powierzchnia siedlisk zniekształconych jest niższa, stanowi 33,5 % powierzchni. Na terenie Nadleśnictwa nie ma siedlisk zdegradowanych i silnie zdegradowanych.

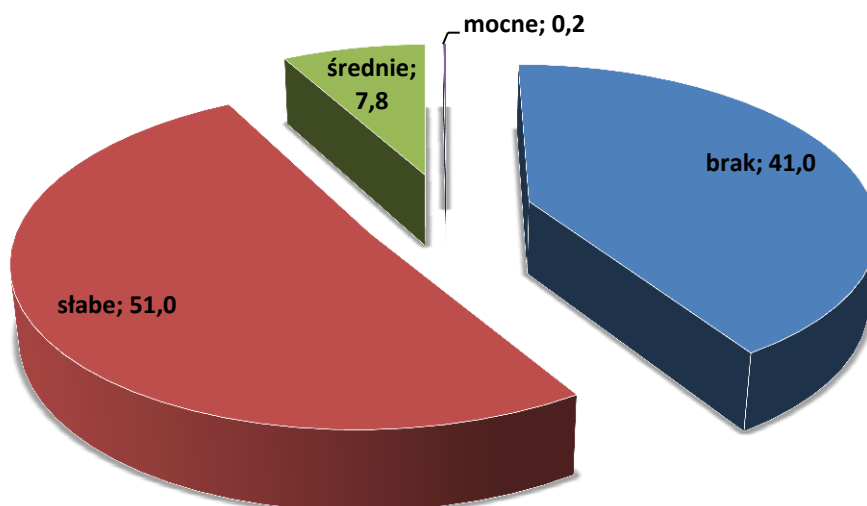
- **Formy degeneracji lasu**

Dokonując oceny form degeneracji ekosystemów leśnych brano pod uwagę trzy elementy:

- borowacenie,
- monotypizację,
- neofityzację.

Borowacenie (pinetyzacja) wyróżnia się na siedliskach borów mieszanych, lasów mieszanych i lasów. W zależności od udziału sosny i świerka w górnej warstwie drzew wyróżnia się:

- **słabe**, jeżeli udział sosny i świerka w składzie gatunkowym drzewostanu wynosi:
 - ponad 80 % na siedliskach borów mieszanych
 - 50 - 80 % na siedliskach lasów mieszanych
 - 10 - 30 % na siedliskach lasowych
- **średnie**, jeżeli udział sosny lub świerka wynosi:
 - ponad 80 % na siedliskach lasów mieszanych
 - 30 - 60 % na siedliskach lasowych.
- **mocne**, jeżeli udział sosny i świerka w składzie gatunkowym wynosi na siedliskach lasowych ponad 60 %.

Rysunek 79 Borowacenie w Nadleśnictwie Trzebież.

Tabela 55 Borowacenie w Nadleśnictwie Trzebież.

Obręb, nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Nadleśnictwo	brak	2612,99	4349,33	2136,60	9098,92	41,0
	słabe	1674,56	5248,56	4390,64	11313,76	51,0
	średnie	191,35	824,78	718,01	1734,14	7,8
	mocne	3,68	8,89	23,42	35,99	0,2

Z zestawień wynika, że ponad 50 % powierzchni Nadleśnictwa zajmują drzewostany, w których występuje słabe borowacenie. Powierzchnia drzewostanów gdzie nie ma pinetyzacji sięga 41 % powierzchni Nadleśnictwa. Borowaceniowi średniemu uległo ok. 8 % , a borowaceniowi mocnemu 0,2 % powierzchni drzewostanów Nadleśnictwa.

Zmniejszania się skali tego zjawiska należy spodziewać się w wyniku wyboru i wprowadzenia odpowiedniego składu młodego pokolenia oraz przebudowy drzewostanów starszych.

Monotypizacja polega na ujednoczeniu składu gatunkowego lub struktury wiekowej. Jest jedną z głównych form degeneracji ekosystemów leśnych. Monotypizację określa się dla kompleksów powyżej 200 ha z uwzględnieniem grup wiekowych drzewostanów: 1- 40 lat, 41 - 80 lat, powyżej 80 lat oraz podziału drzewostanów na sosnowe + świerkowe i pozostałe. Monotypizację wyróżnia się, gdy drzewostany jednogatunkowe lub jednowiekowe występują w zasadzie na zwartych powierzchniach (ok. 100 ha). Formę tą należy wyróżniać głównie dla sosny i świerka oraz rozdzielać na:

- a) monotypizację częściową, gdy:
 - udział drzewostanów jednego gatunku i jednej (20-letniej) klasy wieku

wynosi 50 – 80 %,

- udział jednej klasy wieku drzewostanów różnych gatunków w jednej klasie wieku przekracza 80 %,
 - b) monotypizację pełną, gdy udział drzewostanów jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi ponad 80 %.

Na terenie Nadleśnictwa Trzebież monotypizacja nie występuje.

Neofityzacja - sztuczna uprawa lub samoistne wnikanie gatunków drzew i krzewów obcych.

Na terenie Nadleśnictwa stwierdzono w udziale drzewostanów 9 gatunków drzew i krzewów obcych, występujących w warstwie drzew i podrostów (zapisane w bazie danych Taksator).

Tabela 56 Wykaz gatunków drzew i krzewów obcego pochodzenia stwierdzonych w Nadleśnictwie (wg udziału rzeczywistego).

Gatunek	Drzewostan		II piętro, podsadzenia i podrost		Prze stoje	Podsz yt	Na lot	Zadrzewienia i zakrzewienia	Samosie wy	Raze m
	Liczba wydz.	Pow. zred. [ha]	Liczba wydz.	Pow. zred. [ha]						
Cyprysik groszkowy	1	0,24			1			2		4
Czeremcha amerykańska	193	36,85	12	7,24		2142		105		2452
Daglezja szara	1	0,20								1
Daglezja zielona	98	23,22	2	0,10	11	6		6		123
Dąb czerwony	351	69,62	15	2,90	2	3		2		373
Kasztanowiec biały	24	5,01			7	2		8		41
Orzech czarny	1	0,20				5		1		7
Orzesznik pięciolistkowy	1	0,19								1
Robinia akacyjowa	230	51,18	7	0,24	6	125		30	1	399
Sosna Banksa	10	2,46								10
Sosna czarna	17	6,34								17
Sosna smołowa	3	0,86								3
Sosna wejmutka	17	3,49				1		1		19
Żywotnik olbrzymi	1	0,11						2		3
Żywotnik wschodni	1	0,09								1
Żywotnik zachodni	2	0,28						1		3

Dominującym gatunkiem obcego pochodzenia jest dąb czerwony – 69,62 ha-co stanowi 0,3% powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej Nadleśnictwa. Duży udział zaznacza również daglezja zielona oraz robinia akacyjowa. Bardzo istotny problem w Nadleśnictwie Trzebież stanowi duży udział czeremchy amerykańskiej, występującej łącznie w 2452 wydzieleniach, a łączna pow. zredukowana z tym gatunkiem wynosi około 36 ha.

9. Inne cenne obiekty przyrodnicze na terenie Nadleśnictwa Trzebież.

- **Obszar bagienny cenny przyrodniczo- „Wielki Karcz”**

Omawiany obszar obejmuje tereny pojeziorne korytarza ekologicznego jezioro Świdwie - Zalew Szczeciński. Podstawowym walorem środowiska przyrodniczego jest tutaj duże torfowisko z podmokłymi łąkami oraz harmonijny krajobraz, w którym łączą się elementy naturalne reprezentowane przez zbiorowiska torfowisk wysokich i przejściowych z zagospodarowanymi przez człowieka ekosystemami leśnymi. Po stronie niemieckiej w bliźniaczym korytarzu ekologicznym jezioro Świdwie – Stettiner Haff (Zalew Szczeciński) podobną rolę odgrywają 3 obszary chronione: Gottesheide, Ahlbercker Seegrund i Neuwarpart See. Krótką charakterystykę obiektu przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 57 Obszar bagienny cenny przyrodniczo- „Wielki Karcz”.

Lp.	Położenie		Powierzchnia (ha)	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia	Uwagi
	oddz. poddz.	gmina leśnictwo			
1	2	3	4	5	6
1	133l; 134g,h,i; 135j,k; 171b; 172a, f 215d,f; 216a,c,f,g,h.	Nowe Warpno Nowe Warpno Myślibórz	61,77	Duży śródleśny ekosystem bagienny-leśny, fragmentami rzadkie siedliska leśne i łąkowe. Cenne przyrodniczo trzęsawisko mszycoturzcowskie z naturalnymi mszarami, reliktowymi gatunkami mchów i chronionymi roślinami kwiatowymi. Miejsce rozrodu i bytowania wielu zwierząt, m. in. plazów, gadów i ptaków.	SP-7110-A; SP-6410-B; SP-91D0-A Nazwa obiektu wg waloryzacji przyrodniczej Województwa Zachodniopomorskiego

- **Drzewostany cenne przyrodniczo.**

Na terenie Nadleśnictwa Trzebież wytypowano drzewostany, które wyróżniają się swoimi walorami przyrodniczymi – starodrzewy, drzewostany nawiązujące do naturalnych zbiorowisk leśnych, niekiedy ze stanowiskami gatunków rzadkich i chronionych.

Tabela 58 Wykaz drzewostanów cennych przyrodniczo.

Lp.	Leśnictwo oddz.	pow. [ha]	Ogólny opis, walory przyrodnicze.	Uwagi.
1	Nowe Warpno 5 a	0,82	Starodrzew akacjowo - dębowy na siedlisku lasu mieszanego świeżego	Brak wskazań.
2	Nowe Warpno 13 g	0,75	Starodrzew dębowo - olszowy na siedlisku olsu	Pow. ref. Strefa ochrony całorocznej. Brak wskazań.
3	Nowe Warpno 17 j	1,85	Drzewostan bukowo - świerkowo- brzozy na siedlisku boru mieszanego bagiennego SP-91D0-A	Strefa ochrony okresowej. Brak wskazań.

Lp.	Leśnictwo oddz.	pow. [ha]	Ogólny opis, walory przyrodnicze.	Uwagi.
4	Nowe Warpno 18 d	1,59	Drzewostan brzoźowo - sosnowy na siedlisku boru bagiennego SP-91D0-A	Strefa ochrony okresowej. Brak wskazań.
5	Pienice 79 i	1,12	Starodrzew sosnowy na siedlisku lasu mieszanego wilgotnego	Pow. ref. Strefa ochrony całorocznej. Brak wskazań.
6	Pienice 80 f	2,80	Starodrzew świerkowo - sosnowy na siedlisku lasu mieszanego wilgotnego	Pow. ref. Strefa ochrony całorocznej. Brak wskazań.
7	Pienice 86 h	4,24	Starodrzew bukowo - dębowo- sosnowy na siedlisku boru mieszanego świeżego	Pow. ref. Brak wskazań.
8	Pienice 86 j	2,81	Starodrzew bukowo - dębowo- sosnowy na siedlisku boru mieszanego świeżego	Pow. ref. Brak wskazań.
9	Pienice 86 k	1,86	Starodrzew brzoźowo - bukowo- dębowo- sosnowy na siedlisku boru mieszanego świeżego	Pow. ref. Brak wskazań.
10	Pienice 116 b	3,94	Starodrzew bukowo - dębowo- sosnowy na siedlisku boru mieszanego świeżego	Pow. ref. Brak wskazań.
11	Mazańczyce 190 d	3,79	Starodrzew brzoźowo - bukowo- sosnowy na siedlisku boru mieszanego świeżego	Pow. ref. Brak wskazań.
12	Mysłibórz 216 g	3,37	Drzewostan brzoźowo - sosnowy na siedlisku boru bagiennego SP-91D0-A	Strefa ochrony okresowej. Płaty roślin chronionych. Brak wskazań.
13	Mysłibórz 216 h	7,09	Drzewostan sosnowo - olszowy na siedlisku lasu mieszanego bagiennego SP-91D0-A	Strefa ochrony okresowej. Brak wskazań.
14	Mazańczyce 225 h	0,82	Starodrzew sosnowy na siedlisku boru mieszanego wilgotnego	Pow. ref. Strefa ochrony całorocznej. Brak wskazań.
15	Mazańczyce 225 i	1,18	Drzewostan bukowo - dębowy na siedlisku lasu mieszanego wilgotnego SP-9190-A	Strefa ochrony całorocznej. Brak wskazań.
16	Mazańczyce 225 n	0,17	Drzewostan dębowy na siedlisku lasu mieszanego wilgotnego SP-9190-A	Strefa ochrony okresowej. Brak wskazań.
17	Mysłibórz 290 d	1,99	Starodrzew sosnowy na siedlisku boru świeżego	Pow. ref. Brak wskazań.
18	Mysłibórz 306 i	2,97	Starodrzew bukowo- sosnowy na siedlisku lasu mieszanego świeżego	Pow. ref. Strefa ochrony całorocznej. Brak wskazań.
19	Mysłibórz 315 d	6,72	Starodrzew sosnowy z drugim piętrzem sosnowym na siedlisku boru świeżego	Pow. ref. Brak wskazań.
20	Tatynia 531 c	4,08	Starodrzew sosnowy na siedlisku lasu mieszanego świeżego	Pow. ref. Brak wskazań.
21	Zalesie 653 k	1,77	Starodrzew dębowy na siedlisku lasu mieszanego wilgotnego	Pow. ref. Brak wskazań. Charakter parkowy.

Lp.	Leśnictwo oddz.	pow. [ha]	Ogólny opis, walory przyrodnicze.	Uwagi.
22	Zalesie 653 s	4,48	Wielogatunkowy i wielowiekowy drzewostan na siedlisku lasu wilgotnego SP-9160-C	Charakter parkowy Brak wskazań
23	Siedlice 729 a	4,16	Wielogatunkowy drzewostan na siedlisku lasu mieszanego świeżego	Charakter parkowy Brak wskazań
24	Siedlice 803 l	0,94	Drzewostan sosnowo- dębowo- olchowy na siedlisku olsu jesionowego. SP-91E0-A	Brak wskazań.
25	Siedlice 804 b	0,66	Drzewostan bukowo - dębowy na siedlisku lasu mieszanego świeżego SP-9190-A	Brak wskazań.
26	Siedlice 804 l	0,26	Drzewostan dębowo - olchowo na siedlisku olsu jesionowego. SP-91E0-A	Brak wskazań.
27	Siedlice 806 i	0,90	Drzewostan bukowo -dębowy na siedlisku lasu mieszanego świeżego. SP-9160-A	Brak wskazań.
28	Siedlice 807 i	1,34	Drzewostan bukowo - grabowo- jesionowy na siedlisku lasu świeżego. SP-9160-A	Brak wskazań.
29	Siedlice 821 d	0,57	Drzewostan bukowo - grabowo- dębowy na siedlisku lasu świeżego. SP-9160-A	Pow. Ref. Brak wskazań.
30	Siedlice 821 g	0,51	Drzewostan grabowo - dębowo- bukowy na siedlisku lasu świeżego. SP-9160-A	Pow. Ref. Brak wskazań.
31	Siedlice 829 b	0,96	Starodrzew grabowo - bukowy na siedlisku lasu świeżego SP_9130-0,50ha; SP_9160-0,53ha	Pow. ref. Brak wskazań.
32	Dobra 869 b	1,58	Starodrzew bukowo - dębowy na siedlisku lasu mieszanego wilgotnego	Pow. ref. Brak wskazań. Charakter parkowy.
33	Siedlice 875 k	3,73	Drzewostan wielogatunkowy z 20% udziałem jesionu na siedlisku lasu wilgotnego. SP-91F0-A	Brak wskazań.
34	Siedlice 899 i	3,90	Drzewostan olchowo – wierzbowo - topolowy na siedlisku olsu jesionowego. SP-91E0-A	Strefa ochrony całorocznej Brak wskazań.
Ogółem N-ctwo Trzebież		79,72		

Poza wyżej wymienionymi drzewostanami na terenie Nadleśnictwa Trzebież znajdują się inne, których nie sposób wymienić, a które mają duże znaczenie przyrodnicze, są to w szczególności pozostałe siedliska bagienne, jak również drzewostany pozostawione jako pasy ochronne nad brzegami wód, drogami publicznymi, które mają ważne znaczenie przyrodnicze i krajobrazowe.

- **Parki.**

Tabela 59 Wykaz parków.

Lp.	Leśnictwo pododdział	Pow. [ha]	Rodzaj pow., TSL	Opis	Zabieg
1					
1.	Pienice 56 a	2,99	ZADRZEW	<p>Park pałacowy Park wiejski został założony w 2 połowie XIX w. nad Zalewem Szczecińskim w Brzózkach. W 1979 r. został wpisany do rejestru zabytków pod numerem 5340/27/79.</p>	Pow. ref. -
Ogółem Nadleśnictwo		2,99			

- **Siedliska przyrodnicze.**

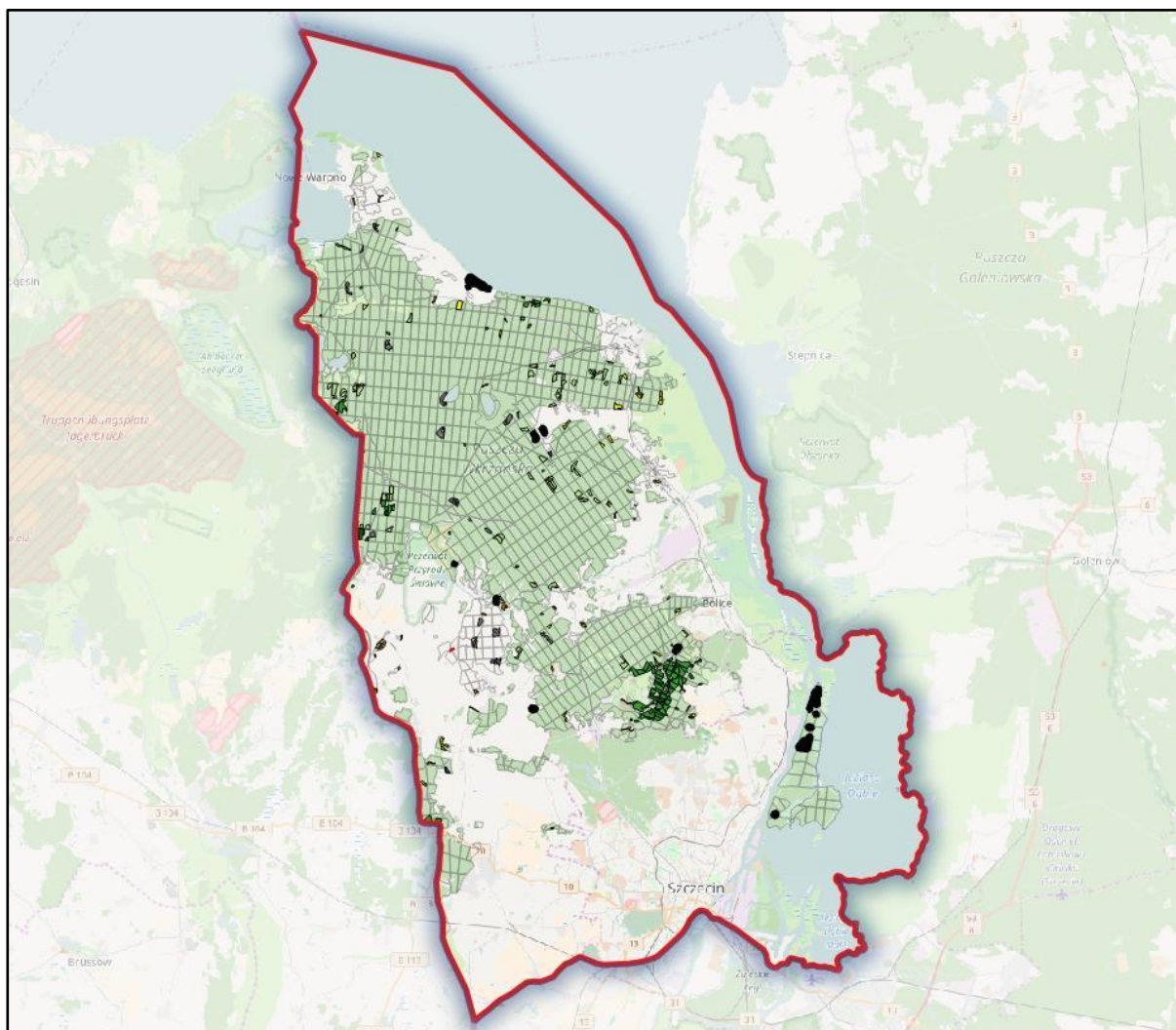
Wykaz typów siedlisk przyrodniczych wymagających ochrony (Obwieszczenie Ministra Środowiska z 30.10.2014r. zmieniające rozporządzenie w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura. (Dz.U. z 2014 r. poz. 1713)) zinwentaryzowanych w Nadleśnictwie Trzebież przedstawia poniższa tabela:

Tabela 60 Wykaz siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie w Nadleśnictwie Trzebież.

Siedlisko		Powierzchnia [ha]
Kod	Nazwa	
3150	Naturalne jeziora eutroficzne i starorzecza	20,79
3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	1,67
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	8,80
6510	Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	42,48
7110*	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	4,08
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	0,50
Razem siedliska nieleśne:		78,32
9110	Kwaśne buczyny	267,42
9130	Żyzne buczyny	423,52
9160	Grąd subatlantycki	18,94

Siedlisko		Powierzchnia [ha]
Kod	Nazwa	
9190	Kwaśne dąbrowy	130,35
91D0*	Bory i lasy bagienne	101,89
91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe olszowe i jesionowe	68,64
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	7,52
Razem siedliska leśne:		1018,28
Razem siedliska przyrodnicze:		1096,60

* - siedliska priorytetowe

Rysunek 80 Rozmieszczenie siedlisk przyrodniczych na gruntach Nadleśnictwa Trzebież²⁸.

²⁸ Podkład mapy: OpenStreetMap.org

Rysunek 81 Najliczniej reprezentowane w Nadleśnictwie siedlisko przyrodnicze- Żyzna buczyna (9130) (Fot. Bartłomiej Małecki)

Fakultatywne wskazania ochronne²⁹:

3150, 3160 – zarządzanie siedliskiem wymaga działań na poziomie obszaru wodnego – zlewni bezpośredniej i pośredniej. Na całym obszarze wodnym mieszczącym siedlisko zaleca się jego ochronę poprzez: oczyszczanie ścieków zanieczyszczających, ochronę stref brzegowych, wyznaczenie stref działań ochronnych, ograniczenie eutrofizacji i gromadzenia się osadów, ograniczanie zamulania i rozwoju halofitów (roślin bagiennych częściowo zanurzonych w wodzie).

6410 – czynna ochrona polegająca na ekstensywnym koszeniu. Łąki mogą być koszone nieregularnie, w kilkuletnich odstępach czasowych. Niepożądane jest zbyt częste koszenie np. coroczne. Każdorazowo po sianokosach należy zebrać siano. Nawożenie nie jest wskazane.

6510 – siedlisko to powinno być obejmowane ochroną czynną. Należy je kosić, najlepiej ręcznie lub lekkim sprzętem, maksymalnie dwa razy w roku. Nie jest wskazane zbyt niskie koszenie i intensywne wypasanie. Siano powinno być usuwane z łąki. Użytki zielone powinny być umiarkowanie nawożone. Wysokość dawek nawozów zależy od żyzności siedliska.

7110,7140 – uzyskanie efektu regeneracji roślinności torfowiskowej z reguły wymaga stymulacji procesu poprzez zabiegi ochrony czynnej. Rodzaj i sposób ich przeprowadzenia musi być każdorazowo opracowany dla konkretnego obiektu, na podstawie jego aktualnej sytuacji hydrologicznej i stanu roślinności. Podstawą wszystkich działań jest maksymalne

²⁹ Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000- podręcznik metodyczny.

zabezpieczenie torfowiska przed utratą wody poprzez odpływ i nadmierną ewapotranspirację, a następnie spowodowanie stopniowego podniesienia lustra wody i jego stabilizację w pobliżu powierzchni.

9110, 9130 – bierne metody ochrony umożliwiają zachowanie walorów buczyn o cechach naturalności. Kierunek ten powinien być przyjęty za podstawę planowania ochrony płatów buczyn w rezerwach. W lasach gospodarczych zalecane jest stosowanie rębni złożonych, oraz pozostawienie do naturalnej śmierci części drzew czy też fragmentów ekosystemu siedliska. Z punktu widzenia ochrony kwaśnych buczyn niekorzystne jest wprowadzanie do nich gatunków obcych.

9160 – dla ochrony fragmentów grądu, które zachowały charakter zbliżony do naturalnego właściwe jest przestrzeganie zasad ochrony biernej. Bierne metody ochrony dotyczą głównie grądów chronionych rezerwatowo. W lasach gospodarczych zaleca się ograniczanie wprowadzania buka na siedliskach grądowych i hodować na nich drzewostany dębowo-grabowe.

9190 – w lasach gospodarczych rozsądny jest kompromis między ochroną, a gospodarką, obejmujący zastosowanie dotychczasowych sposobów użytkowania – w tym nawet rębni zupełnych – jednak pod warunkiem równoczesnego prowadzenia przebudowy oraz przyjęcia odpowiednich dla zbiorowiska docelowych składów gatunkowych.

91D0 – podstawą wszystkich działań ochronnych jest zachowanie lub przywrócenie stosunków wodnych właściwych dla siedliska. Zaleca się wyłączenie najlepiej zachowanych fragmentów z gospodarki leśnej (włączenie do gospodarstwa specjalnego). Na siedliskach o zmienionych warunkach wodnych, po ich korekcie i w zależności od celu planowanego do osiągnięcia, zabiegi czynnej ochrony mogą polegać na usunięciu z drzewostanu gatunków niepożądanych.

91E0, 91F0 – podstawą ochrony lasów łęgowych jest przede wszystkim ochrona warunków siedliskowych, w których funkcjonuje ten typ warunków wodnych. Bierna ochrona może być stosowana w lasach rezerwatowych. W lasach gospodarczych zalecane jest stosowanie rębni złożonych oraz pozostawienie do naturalnego rozkładu części drzew czy też fragmentów. Niekorzystne jest wprowadzanie do siedliska gatunków obcych.

Zaplanowane zabiegi powinny mieć na celu zachowanie ciągłości istniejących siedlisk.

Typy drzewostanów oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw dla siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000 oraz dla siedlisk przyrodniczych w stanie zachowania „A” poza tymi obszarami przyjęto zgodnie z aneksem Nr 3/2014 z dnia 27 sierpnia 2014 r. do Porozumienia Nr 1/2010 z dnia 15.01.2010 r. zawartego pomiędzy Dyrektorem RDLP w Szczecinie a Regionalnym dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Tabela 61 Typy drzewostanów, orientacyjne składki gatunkowe upraw oraz rodzaje rębni dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych.

Kod Siedliska	Siedlisko Przyrodnicze	TSL	TD	Orientacyjny skład upraw	Zalecany rodzaj rębni	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7
9110-1	<i>Kwaśna buczyna niżowa</i>	BMśw	So Bk**	Bk 60 So 30 Db i inne 10	II/III/IV/V	Orientacyjne składki gatunkowe z So zaleca się stosować w przypadku odnawiania powierzchni, na których w składzie d-stanu macierzystego występował a So, w udziale min. 30%. Gatunki domieszkowe – Dbb, So (na uboższych siedliskach LM), Dbs
		LMśw LMw	Bk	Bk 90 Db i inne 10		
			Bk*	Bk 70 Db, So i inne 30		
			So Bk*	Bk 50 So 30 Db i inne 20		
		Lśw	Bk	Bk 90 Db i inne 10		
Db Bk*	Bk 70 Db i inne 30					
9130-1	<i>Żyzna buczyna niżowa</i>	BMśw	So Bk**	Bk 60 So 30 Db i inne 10	II/III/IV/V	Orientacyjne składki gatunkowe z So zaleca się stosować w przypadku odnawiania powierzchni, na których w składzie d-stanu macierzystego występował a So, w udziale min. 30%. Gatunki domieszkowe – Dbb, Dbs, Js, Ol, Wz, Gb, Czereśnia ptasia
		LMśw	Bk	Bk 80 Db i inne 20		
		Lśw	Bk	Bk 90 Db i inne 10		
		Lw	Db Bk*	Bk 60 Db 30 Wz i inne 10		
			Bk	Bk 90 Db i inne 10		
9160	<i>Grąd subatlantycki</i>	BMśw BMw LMśw	Db	Db 80 Gb i inne 20	II/III/IV/V	Grab wprowadzić w zmieszaniu grupowym lub kępowym. Dopuszcza się udział Gb w
			So Db Bk**	Bk 50 Db 30 So i inne 20		
			So Gb Db**	Db 40 Gb 30 So i inne 30		
		LMw	Db	Db 80 Gb i inne 20		
			Gb Db	Db 60 Gb 30 Lp i inne 10		
		Lśw	Db	Db 80 Gb i inne 20		
			Gb Db	Db 50 Gb 30 Lp i inne 20		
			Gb Bk	Bk 50 Gb 30 Lp i inne 20		
			Lp Db	Dbs 50 Lp 30 Gb i inne 20		

Kod Siedliska	Siedlisko Przyrodnicze	TSL	TD	Orientacyjny skład upraw	Zalecany rodzaj rębni	Uwagi	
1	2	3	4	5	6	7	
			Gb Bk Db	Db 40 Bk 30 Gb i inne 30		późniejszych fazach rozwojowych d-stanu. Gatunki domieszko we – Js, Os, Brz, Jw., Lpd, Czeresnia ptasia, Jrz brekinia, Ol, Wz	
			Gb Db Bk	Bk 40 Db 30 Gb i inne 30			
			Db Gb	Gb 50 Db 30 Lp i inne 20			
			Bk Gb	Gb 50 Bk 30 Lp i inne 20			
		Lw	Db	Db 80 Gb i inne 20			
			Gb Db	Db 60 Gb 30 Lp i inne 10			
9170-1	<i>Grąd środkowoeuropejski</i>	LMśw	GbDb	Db 50 Gb 30 Bk, Lp i inne 20	III/IV/V	Grab wprowadzić w zmieszaniu grupowym lub kępowym. Dopuszcza się udział Gb udział Gb w późniejszych fazach rozwojowych d-stanu. Gatunki domieszko we –Klp, Lpd, Wz, Js, Ol, Brz, Os, Jw., Jrz brekinia	
		LMw	Gb Db	Db 50 Gb 30 Bk, Lp i inne 20			
		Lśw	LpGbDb	Db 40 Gb 30 Lp 20 Kl.P i inne 10			
		Lw	LpGbDb	Db 40 Gb 30 Lp 20 Kl.P i inne 10			
9190-1	<i>Pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy</i>	Bez względu na TSL	Brz Db	Db 60 Brz 30 So i inne 10	II/III/IV/V	Gatunki domieszko we – Bk, Ol, Os, Brz omszona	
			SoDbBrz	Brz 40 Db 30 So 30			
			Db Brz	Brz 60 Db 30 i inne 10			
			So Db	Db 60 So 40			
			SoBrzDb	So 30 Brz 30 Db 30 i inne 10			
			Bk Db	Db 60 Bk 30 Brz i inne 10			
9190-2	<i>Śródlądowa kwaśna dąbrowa</i>	BMśw	Db So **	So 50 Db 30 Bk i inne 20	II/III/IV/V	Gatunki domieszko we – Bk, Ol, Os, Brz, Jw	
			So Db	Db 50 So 30 Bk i inne 20			
		LMśw	Bk Db	Db 50 Bk 30 So i inne 20			
			So Db	Db 50 So 30 Bk i inne 20			
		LMw	So Db	Db 50 So 30 Bk i inne 20			
			Lśw	Bk Db			Db 50 Bk 30 So i inne 20
				Db			Db 80 Bk i inne 20
				Db Bk			Bk 50 Db 30 Jw. I inne 20
91D0-1*	<i>Brzezina bagienna</i>	BMb	So Brz	Brzom 60 So 40	-	-	
		LMb	So Brz	Brzom 60 So 30 Ol i inne 10			
91D0-2*	<i>Sosnowy bór bagienny</i>	Bb	So	So 90 Brzom i inne 10			
		BMb	Brz So	So 60 Brzom i inne 40			
91D0-3	<i>Ols torfowcowy</i>	Bez względu	Brz Ol	Ol 70 Brz i inne 30			
			SoBrzOl	Ol 60 Brz 30 So i inne 10			

Kod Siedliska	Siedlisko Przyrodnicze	TSL	TD	Orientacyjny skład upraw	Zalecany rodzaj rębni	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7
		na TSL				
91E0-1*	<i>Nadrzeczny łęg wierzbowy</i>	Bez względu na TSL	Wb	Wb 70 Ol i inne 30	-	-
91E0-2*	<i>Nadrzeczny łęg topolowy</i>	Bez względu na TSL	Tp	Tp 70 Ol i inne 30	-	-
91E0-3*	<i>Niżowy łęg jesionowo-olszowy</i>	LMw	Ol Js	Js 50 Ol 30 Brz i inne 20	I/II/III/IV/V	Gatunki domieszko- we – Wz, Dbs, Brz, Js, Ol, Gb, Bk
			Js Ol	Ol 50 Js 30 Brz i inne 20		
		Lw	Ol Js	Js 50 Ol 30 Brz i inne 20		
			Js Db	Db 50 Js 30 Wz i inne 20		
			Db Js	Js 50 Db 40 Ol i inne 10		
			Db Ol	Ol 50 Db 30 Wz i inne 20		
			Ol Db	Db 50 Ol 30 Wz i inne 20		
		OIJ	Js Ol	Ol 60 Js 30 Brz i inne 10		
			Ol Js	Js 60 Ol 30 Brz i inne 10		
Ol	Ol	Ol 90 Js i inne 10				
91E0-4*	<i>Źródłiskowy las olszowy na niżu</i>	OIJ	Ol	Ol 90 Js i inne 10	-	-
91E0-5*	<i>Podgórski łęg jesionowy</i>	Bez względu na TSL	Js	Js 90 Ol i inne 10	-	-
91F0-1	<i>Łęg dębowo-wiązowo-jesionowy typowy</i>	Lw	JsWzDb	Db 40 Wz 30 Js i inne 30	II/III/IV/V	Gatunki domieszko- we – Ol, Gb
91F0-2	<i>Łęg dębowo-wiązowo-jesionowy śledziennicowy</i>	LMw Lw	Js Wz	Wz 40 Js 30 Db i inne 30		
91I0-1*	<i>Świetlista dąbrowa</i>	Bez względu na TSL	So Db	Dbb 50 So 30 Brz i inne 20	IV/V	Gatunki domieszko- we – So, Jrz brekinia, Wz
			Db	Dbb 90 Lp i inne 10		
91T0	<i>Sosnowy bór chrobotkowy</i>	Bśw	So	So 90 Brz 10	I/IV	-
9180*	<i>Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach</i>	Lśw Lw	Wz Jw	Jw. 60 Wz 20 Lp i inne 20	II/III/IV/V	Gatunki domieszko- we – Lp, Db, Bk

* - siedliska przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

** - TD dopuszczone do zastosowania dla siedlisk przyrodniczych w stanie zachowania „C”

1. W przypadkach uzasadnionych uwarunkowaniami terenowymi dla wszystkich TD wymienionych w w/w tabeli dopuszcza się zmiany w składach gatunkowych upraw w granicach +/- 10%.
2. Na siedliskach przyrodniczych zlokalizowanych na stokach o stromym nachyleniu odstąpić od użytkowania rębego, natomiast w obrzeżach wód i cieków wodnych, obrzeżach źródlisk, torfowisk przejściowych, wysokich, nakredowych oraz alkalicznych kształtować strefy przejściowe – zwane ekotonami.
3. W przypadku TD oraz orientacyjnych składów gatunkowych upraw, w których występuje Js, do czasu ustąpienia choroby tego gatunku należy zastępować go innymi gatunkami, takimi jak, np. Db, Wz, Jw., Ol.
4. W przypadku, gdy dane siedlisko przyrodnicze przypisane jest dla całego wydzielenia, a występuje tylko na jego części (w płatach na powierzchni co najmniej 0,25 ha) zaleca się stosowanie TD oraz orientacyjnych składów gatunkowych tylko dla płatów tego siedliska przyrodniczego.

- **Drzewa cenne.**

Na terenie Nadleśnictwa Trzebież znajdują się cenne drzewa, które ze względu na swe położenie (oddalone od dróg, rosnące wewnątrz drzewostanów) nie przedstawia się, jako proponowane pomniki przyrody. Należy prowadzić bieżącą inwentaryzację drzew osiągających rozmiary pomnikowe. Nie należy ich wycinać i uszkadzać. Nie powinno wprowadzać się istotnych zmian w otoczeniu drzew. Należy takie drzewa pozostawiać na powierzchni aż do naturalnego rozkładu.

Tabela 62 Wykaz cennych drzew znajdujących się na terenie Nadleśnictwa Trzebież.

Lp.	Położenie		Opis obiektu						Uwagi
	oddz. poddz.	leśnictwo	rodzaj	przy-bliżo-ny wiek	obwód (cm)	wys. (m)	stan zdro-wotny	pow. (ha)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	16l	<i>Nowe Warpno</i>	Dbs	148	350	25	1		
2.	56b	<i>Pienice</i>	Dbs	210	411	34	1		
3.	59c	<i>Nowe Warpno</i>	Dbs	150	460	25	1		
4.	79f	<i>Pienice</i>	Dbs	210	471	33	1		
5.	84k	<i>Pienice</i>	So	150	175	29	2		8 szt.
6.	85c	<i>Pienice</i>	Bk	190	320	29	1		
7.	85c	<i>Pienice</i>	So	190	190	28	1		
8.	91i	<i>Pienice</i>	Bk	170	280	28	1		
9.	118d	<i>Pienice</i>	Bk	190	250	28	1		
10.	118d	<i>Pienice</i>	Bk	190	250	34	1		
11.	121j	<i>Pienice</i>	Bk	190	350	28	1		3 - pniowy
12.	121j	<i>Pienice</i>	So	190	200	30	1		
13.	121j	<i>Pienice</i>	So	190	190	30	1		
14.	122p	<i>Pienice</i>	So	160	170	27	1		Drzewo dziuplaste.
15.	123d	<i>Pienice</i>	Dbb	260	360	30	2		* „Brat” pomnika przyrody
16.	157b	<i>Pienice</i>	Bk	190	290	30	1		
17.	167c	<i>Myślubórz</i>	Bk	160	314	35	2		
18.	183Aa	<i>Mazańczyce</i>	Dbs	160	330	22	1		
19.	187i	<i>Mazańczyce</i>	Md	145	455	34	1		
20.	193f	<i>Mazańczyce</i>	Dbs	170	505	30	3		Korona w części obumarła.
21.	224i	<i>Mazańczyce</i>	Dbs	160	395	27	1		
22.	228a	<i>Mazańczyce</i>	Dbs	220	405	32	1		
23.	228b	<i>Mazańczyce</i>	Md	115	400	32	1		
24.	236b	<i>Mazańczyce</i>	Dbs	151	395	25	1		
25.	260c	<i>Myślubórz</i>	Cyp g.					0,04	
26.	273s	<i>Mazańczyce</i>	Dbs	140	640	25	1		Ma 4 odnogi cz. zrosnięte
27.	298a	<i>Myślubórz</i>	Bk	180	210	26	1		
28.	298a	<i>Myślubórz</i>	So	180	195	31	2		
29.	299i	<i>Myślubórz</i>	Dbs	200	330	28	1		

Lp.	Polożenie		Opis obiektu						Uwagi
	oddz. poddz.	leśnictwo	rodzaj	przy-bliżo-ny wiek	obwód (cm)	wys. (m)	stan zdro-wotny	pow. (ha)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
30.	320d	Myślubórz	Bk	160	220	27	1		
31.	320h	Myślubórz	Dbb	180	280	27	2		Grupa drzew-jedno usychające.
32.	322f	Myślubórz	Bk	180	280	30	1		
33.	349a	Drogoradz	Lp d.	160	305	27	1		Obok 18m bluszcz na So.
34.	353a	Drogoradz	Dbs	150	356	27	1		
35.	353a	Drogoradz	Bk	150	356	27	1		
36.	353a	Drogoradz	Lp d.	150	297	25	1		
37.	353c	Drogoradz	Czr p.						2 sztuki
38.	444b	Poddymin	Jrz b.						1 sztuka
39.	450h	Poddymin	Dbs	130	204	25	1		
40.	455d	Poddymin	Jrz b.						1 sztuka
41.	455f	Poddymin	Jrz b.						1 sztuka
42.	460a	Drogoradz	Bk	130	175	26	1		
43.	464f	Drogoradz	Św	86	150	26	1		2 sztuka
44.	532i	Zalesie	So b.	108	100	22	1		4 sztuka
45.	544i	Turznica	Dbs	150	314	30	1		
46.	568g	Turznica	Bk	160	507	32	1		5 - pniowy
47.	579a	Tatynia	Bk	180	214	27	1		
48.	595i	Turznica	Dbs	120	300	28	3		Część korony uschnięta
49.	605b	Tatynia	Bk	190	260	25	1		
50.	606b	Tatynia	Dbs	310	450	27	3		
51.	606b	Tatynia	Dbs	180	320	26	1		
52.	607g	Tatynia	Bk	170	240	27	1		
53.	625h	Tatynia	Dbs	170	230	20	1		
54.	631i	Tatynia	Bk	260	374	30	1		
55.	653m	Zalesie	Dbs	180	345	24	1		9 sztuka
56.	653p	Zalesie	Dbs	160	471	24	1		
57.	672g	Dobra	So	150	254	24	1		
58.	672g	Dobra	Lpd	150	321	25	1		
59.	796g	Tanowo	So	122	343	26	1		Grupa drzew-3So zrosnięte
60.	799f	Tanowo	Dbs	170	362	333	1		
61.	800l	Tanowo	Dbs	170	380	29	1		
62.	820c	Tanowo	Dbs	180	363	28	2		Pień z licznymi dziuplami
63.	820c	Tanowo	Gb	180	207	24	1		
64.	853m	Siedlice	Cz p.						1 sztuka

- **Głazy narzutowe**

Na terenie Nadleśnictwa Trzebież zinwentaryzowano 4 stanowiska głazów narzutowych.

Tabela 63 Stanowiska głazów narzutowych.

Lp.	Leśnictwo oddz.	pow. wydz. [ha]	Lokalizacja Pow. źródłiska [ha]	Liczba	Wskazania gospodarcze
1.	Mazańczyce 188f	10,93		30	TP
2.	Mazańczyce 227b	3,14		1	TW
3.	Mazańczyce 228a	4,76		1	TP
4.	Dobra 869B	1,10	C	30	TP

Należy prowadzić ich bieżącą inwentaryzację. Nie należy ich uszkadzać. Nie powinno wprowadzać się istotnych zmian w ich otoczeniu.

- **Zadrzewienia i remizy.**

Zadrzewienia i remizy pełnią ważną funkcję biocenotyczną. Są to najczęściej nie użytkowane enklawy stanowiące spokojne miejsca bytowania zwierząt oraz miejsca spontanicznego rozwoju roślinności.

W Nadleśnictwie Trzebież zgodnie z ewidencją stwierdzono 16 zadrzewień o łącznej powierzchni 12,38 ha.

Tabela 64 Zestawienie zadrzewień.

Oddz., pododdz.	Pow. [ha]	Oddz., pododdz.	Pow. [ha]
56a	2,99	523c	0,05
110d	1,54	544f	0,83
183r	0,75	561c	0,05
325f	1,08	563c	0,86
325i	0,41	612d	0,47
513Ah	0,13	618h	0,85
517b	0,54	789n	0,45
517d	0,78	844k	0,60

W Nadleśnictwie Trzebież zgodnie z ewidencją stwierdzono 17 remiz o łącznej powierzchni 8,40 ha, natomiast remiz, jako powierzchni nie tworzących osobnych wydzieleń stwierdzono 20 szt., o łącznej powierzchni 3,75 ha.

Tabela 65 Zestawienie remiz nie tworzących osobnych wydzieleń.

Oddz., pododdz.	Pow. [ha]	Oddz., pododdz.	Pow. [ha]
Remizy ewidencyjne w Nadleśnictwie Trzebież			
73d	0,41	303d	0,50
74d	0,39	653m	1,20
109j	0,33	659n	0,50
109m	0,74	769h	0,47

Oddz., pododdz.	Pow. [ha]	Oddz., pododdz.	Pow. [ha]
109gx	0,02	788i	0,12
145h	1,48	788k	0,36
183h	0,40	789f	0,44
240g	0,60	837b	0,28
300j	0,16		
Remizy nie tworzących osobnych wydziałów			
25c	0,45	400g	0,10
47b	0,10	400h	0,40
115g	0,15	652k	0,15
282g	0,25	656a	0,10
284f	0,32	656Bc	0,20
295c	0,16	687d	0,15
303b	0,13	818c	0,20
350g	0,15	852h	0,10
374b	0,30	876i	0,09
377c	0,10	884p	0,15

- **Grunty pozostawione do naturalnej sukcesji.**

W Nadleśnictwie Trzebież pozostawiono grunty do naturalnej sukcesji w 55 wydziałach o łącznej powierzchni 107,72 ha. Obejmują one grunty gdzie nie planuje się zabiegów gospodarczych z uwagi na ich rolę w ekosystemie oraz uwarunkowania lokalne. Wykaz takich powierzchni przedstawia poniższa tabela:

Tabela 66 Zestawienie gruntów przeznaczonych do naturalnej sukcesji.

Lp.	Leśnictwo oddz.	pow. [ha]	Ogólny opis, walory przyrodnicze
1.	Nowe Warpno 17 h	2,21	Bb, pokrywa silnie zadarniona.
2.	Nowe Warpno 24 j	2,50	Ol, pokrywa silnie zadarniona.
3.	Nowe Warpno 134 i	6,99	Bb, pokrywa silnie zadarniona; na 20% podszyt.
4.	Nowe Warpno 135 j	2,64	Bb, pokrywa silnie zadarniona; przest. Ol 30m ³ .
5.	Pienice 147 r	0,94	BMw, pokrywa silnie zadarniona; na 20% pow. podszyt; przest. So 25m ³ Brz 5m ³ .
6.	Myślubórz 215 d	2,19	Ol, pokrywa zadarniona; na 50% podszyt; przest. Ol 10m ³ .
7.	Myślubórz 223A h	0,71	BMśw, pokrywa zadarniona; na 80% podszyt; przest. So 20m ³ , Lp 15m ³ , Js 5m ³ , Św 15m ³ , Brz 5 m ³ .
8.	Myślubórz 223A m	1,40	Ol, pokrywa silnie zadarniona; podszyt na 20%; przest. Ol 110 m ³ .
9.	Myślubórz 223A n	2,53	Ol, pokrywa silnie zadarniona; podszyt na 30%; przest. Ol 35m ³ .
10.	Mazańczyce 236 h	0,69	Ol, pokrywa silnie zadarniona; podszyt na 30%.
11.	Mazańczyce 237 m	2,69	Ol, pokrywa silnie zadarniona; na 60% pow. podszyt; przest Ol 40m ³ .
12.	Myślubórz 262 f	0,44	Ol, pokrywa naga.
13.	Myślubórz	0,61	Ol, pokrywa silnie zadarniona; przest. Ol 50m ³ .

Lp.	Leśnictwo oddz.	pow. [ha]	Ogólny opis, walory przyrodnicze
	322 a		
14.	Poddymin 344 h	0,64	Ol, pokrywa zadarniona.
15.	Drogoradz 345 a	0,42	Ol, pokrywa zadarniona; przest. Ol 5m ³ , Brz 2m ³ ; Św 25m ³ .
16.	Drogoradz 347 d	1,12	Ol, pokrywa silnie zadarniona; przest. Ol 52m ³ .
17.	Drogoradz 351 g	7,90	BMb, pokrywa zadarniona; na 10% pow. podszyt; przest. Brz 50m ³ , So 131m ³ , Dbs 30m ³ , Bk 15 m ³ .
18.	Drogoradz 376 i	5,61	LMw, pokrywa silnie zadarniona; na 20% pow. podszyt; przest. So 170m ³ .
19.	Drogoradz 399 h	4,43	LMw, pokrywa silnie zadarniona; przest. So 10m ³ .
20.	Drogoradz 413 g	2,07	BMw, pokrywa silnie zadarniona, na 10 % podszyt; przest. So 25m ³ .
21.	Drogoradz 472 h	0,87	Ol, pokrywa silnie zadarniona; na 30% pow. podszyt; przest. Ol 10m ³
22.	Zalesie 486 a	0,51	OIJ, pokrywa zadarniona.
23.	Turznica 515 h	1,02	LMw, pokrywa silnie zadarniona; przest. Św 2m ³ , Dbs 2m ³ , Brz 5m ³ .
24.	Turznica 545m	0,99	Ol, pokrywa silnie zadarniona; na 20% pow. podszyt; przest. Ol 20m ³ .
25.	Turznica 546 k	0,52	Ol, pokrywa silnie zadarniona; na 20% pow. podszyt; przest. Ol 20m ³
26.	Tatynia 556 g	0,79	LMw, pokrywa mszysta; na 40% pow. podszyt; przest. So 10m ³ , Brz 4m ³ .
27.	Zalesie 582 b	1,22	Ol, pokrywa silnie zadarniona; na 70% pow. podszyt; przest. Ols 30m ³ .
28.	Zalesie 584 h	0,08	Ol, pokrywa silnie zadarniona;.
29.	Zalesie 585 h	9,93	Ol, pokrywa silnie zadarniona; przest. Ol 60m ³ , Brz 15 m ³ .
30.	Turznica 590 j	2,60	Bb, pokrywa silnie zadarniona; na 30% pow. podszyt; przest. So 20m ³ , Św 5m ³ , Dbs 1m ³ , Brz 4m ³ .
31.	Zalesie 633 g	1,28	Ol, pokrywa silnie zadarniona; na 40% pow. podszyt.
32.	Dobra 656B b	8,05	Ol, pokrywa zadarniona; na 80% pow. podszyt; przest. Ol 450m ³ , Dbs 5m ³ , Brz 40 m ³ .
33.	Dobra 656B d	3,55	LMw, pokrywa zadarniona; na 70% pow. podszyt; przest. Brz 55m ³ , Ol 35m ³ , Dbs 6m ³ .
34.	Dobra 674 d	5,23	BMb, pokrywa zadarniona; na 90% pow. podszyt, przest. So 30m ³ .
35.	Tanowo 686 b	0,42	BMb, pokrywa zadarniona, podszyt na 60%; przest. Brz 4m ³ .
36.	Tanowo 686 r	0,53	BMśw, pokrywa silnie zachwaszczona; na 100% pow. podszyt, przest. Os 2m ³ , Brz 5m ³ .
37.	Dobra 692 d	2,04	BMb, pokrywa zadarniona.
38.	Dobra 699A m	1,89	BMśw, pokrywa ściółą; na 100% pow. podszyt, przest. Ol 10m ³ , Dbs 30m ³ , Bk 17m ³ , Brz 10 m ³ , Jw 44 m ³ .
39.	Tanowo 754 d	0,50	Ol, pokrywa silnie zadarniona; przest. Ol 30m ³ .
40.	Tanowo 789 w	0,87	BMśw, pokrywa zadarniona; na 20% pow. podszyt; przest. Św 20 m ³ , Bk 20m ³ , Lp 11m ³ , Dbs 5m ³ , Ksz 2m ³ , So 2m ³ , Os 2m ³ , Dg 2m ³ .
41.	Tanowo	1,29	BMśw, pokrywa zadarniona; przest. Os 10m ³ .

Lp.	Leśnictwo oddz.	pow. [ha]	Ogólny opis, walory przyrodnicze
	796 f		
42.	Tanowo 820A c	0,94	Ol, pokrywa silnie zadarniona; podszyt na 20%.
43.	Siedlice 842 c	0,93	Ol, pokrywa zadarniona; na 60% pow. podszyt, przest. Ol 10m ³ .
44.	Dobra 871 c	0,31	Ol, pokrywa zadarniona; na 80% pow. podszyt, przest. Brz 25m ³ , Wb 2m ³ ; Dbs 10m ³ .
45.	Dobra 884 a	3,41	Ol, pokrywa silnie zadarniona; na 40% pow. podszyt, przest. Ol 50m ³ .
46.	Dobra 885 k	0,89	Ol, pokrywa silnie zadarniona; na 80% pow. podszyt, przest. Ols 25m ³ , Brz 10m ³ , Dbs 15 m ³ .
47.	Dobra 890 a	0,58	BMśw, pokrywa silnie zadarniona; podszyt na 20%, przest. Brz 3 m ³ .
48.	Dobra 890 y	1,10	Ol, pokrywa zadarniona; przest. Ol 50m ³ .
49.	Siedlice 900 a	1,04	OIJ, pokrywa silnie zadarniona; podszyt na 30%.
50.	Siedlice 901 a	2,04	Ol, pokrywa silnie zadarniona; na 60% pow. podszyt.
51.	Siedlice 924 b	1,66	Ol, pokrywa silnie zadarniona; na 30% pow. podszyt.
52.	Siedlice 925 d	0,38	LŁ, pokrywa silnie zadarniona; na 50% pow. podszyt.
53.	Siedlice 925 g	0,45	LŁ, pokrywa silnie zadarniona; na 50% pow. podszyt.
54.	Siedlice 925 l	0,36	LŁ, pokrywa silnie zadarniona; na 50% pow. podszyt.
55.	Siedlice 925t	0,72	Lł pokrywa silnie zadarniona; na 20% pow. podszyt.

- **Źródłiska**

Źródłiska, naturalne wycieki wodne występują w formie enklaw na olsach, olsach jesionowych, lasach wilgotnych, na zboczach, skarpach itp.

Zestawienie źródeł zinventoryzowanych w Nadleśnictwie Bolewice przedstawia poniższa tabela.

Tabela 67 Zestawienie źródeł.

Lp.	Leśnictwo oddz.	pow. wydz. [ha]	Lokalizacja Pow. źródłiska [ha]	Wskazania gospodarcze
1.	Siedlice 829 g	0,98	E	TP
2.	Siedlice 831 d	1,27		TP
3.	Siedlice 831 m	0,34		BRAK WSK
4.	Siedlice 842 i	1,56		TP
5.	Siedlice 842 l	5,08	W	III B
6.	Siedlice 843 k	1,95		I B
7.	Siedlice 844 d	0,93	SE	TP

Fakultatywne wskazania ochronne:

- wokół bagien zaleca się w trakcie wykonywania cięć zachowywać lub kształtować strefę pasa ochronnego.

- **Bagna**

Na terenie Nadleśnictwa Trzebież występuje 290 osobno wydzielonych ewidencyjnie bagien. Tereny bagienne zajmują ogólną powierzchnię 766,24 ha, co stanowi 3,1% ogólnej pow. Nadleśnictwa. Prócz bagien ewidencyjnych występują bagna nie tworzące wydzielen taksacyjnych. Ważność tych biotopów i ich znaczenie dla ekosystemu jest oczywista. Bagna-mokradła najczęściej położone są w nieckach terenowych, w przedłużeniach rynien jeziornych itp. stanowią enklawy wśród leśnych siedlisk świeżych.

Tabela 68 Wykaz bagien ewidencyjnych w Nadleśnictwie Trzebież.

Oddział, pododdział	Pow. [ha]
10 -b	10,8
10 -f	0,61
10 -g	0,17
100 -k	0,8
100 -l	0,26
104 -d	2,25
106 -p	1,61
107 -n	0,13
107 -o	0,5
108 -h	1,26
11 -g	3,09
12 -a	0,28
121 -h	2,65
122 -h	2,15
134 -g	1,57
135 -b	1,24
135 -k	0,7
141 -b	0,32
141 -i	1,8
142 -b	0,56
142 -f	0,44
144 -b	2,81
145 -i	0,64
171 -b	14,13
172 -a	4,08
18 -b	3,25
19 -g	0,42
212 -j	1,5
215 -f	4,66
216 -f	5,24
223A -p	2,44
237 -j	0,42
238 -d	4,71
24 -f	0,37

Oddział, pododdział	Pow. [ha]
250 -c	2,99
251 -c	0,68
251 -d	0,68
251 -f	0,35
251 -k	2,13
261 -b	0,8
263 -f	3,53
276 -j	0,77
280 -g	1,3
282 -c	0,75
284 -l	2,97
287 -l	0,82
288 -i	5,07
305 -b	4,5
305 -d	14,66
305 -f	3,67
308 -d	1,98
309 -a	1,05
310 -a	10,05
310 -g	0,82
32 -g	0,04
324 -j	0,25
344 -j	0,64
347 -h	0,57
348 -f	0,68
350 -h	0,18
353 -f	1,73
354 -c	1,84
354 -f	4,7
356 -g	1,72
357 -j	0,44
359 -g	5,19
360 -c	11,39
371A -a	40,6
374 -b	0,45
375 -b	0,75

Oddział, pododdział	Pow. [ha]
378 -j	2,06
38 -d	1,46
393 -b	0,6
394 -b	0,4
395 -h	0,91
396 -f	0,64
397 -d	26,32
398 -a	1,26
398 -f	4,02
399 -b	1,18
400 -h	1,93
401 -d	10,47
406 -i	0,88
414 -d	1,28
435 -f	5,21
436 -h	2,95
446 -g	0,48
451 -b	0,48
453 -c	2,03
473 -d	4,04
474 -d	0,52
476 -f	0,53
478 -f	1,47
478 -h	0,49
479 -i	0,32
479 -m	0,67
479 -n	0,3
480 -g	1,21
480 -h	1,48
480 -k	1,19
481 -a	1,88
485 -g	0,92
485 -j	1,17
490 -i	0,27
494 -a	1
496 -i	4,47

Oddział, pododdział	Pow. [ha]
497 -c	3,29
497 -f	0,21
498 -c	0,28
498 -j	3,05
499 -c	5,64
500 -g	0,72
502 -f	2,63
503 -a	3,65
504 -c	3,48
504 -d	0,56
505 -a	5,09
505 -d	0,72
506 -b	0,68
506 -l	0,33
509 -k	0,11
509 -l	0,64
510 -d	0,09
512 -o	0,3
513 -m	1,18
513 -n	0,69
513 -p	3,47
513 -r	1,03
513A -b	0,39
513A -i	1,13
514 -g	0,86
515 -k	0,26
521 -d	1,29
524 -d	0,71
525 -a	2
525 -d	2,03
526 -g	2,79
529 -d	0,49
529 -i	4,1
530 -a	1,18
534 -s	0,38
535 -d	0,35
535 -i	20,54
535 -j	1,1
535 -k	0,85
538 -g	0,32
539 -h	0,3
540 -j	0,3
541 -g	1,58
543 -h	0,29
546 -f	0,27
555 -f	0,24
555 -h	4,76
556 -f	4,53
556 -n	0,47
558 -g	4,72
559 -a	6,29

Oddział, pododdział	Pow. [ha]
560 -b	37,09
565 -c	0,44
566 -b	2,39
58 -a	6,15
584 -j	2,36
590 -f	1,5
595 -j	0,58
6 -n	0,45
609 -d	2,57
633 -m	0,58
633A -f	0,72
635 -x	0,96
640 -l	0,27
651 -d	1,12
653 -t	0,26
655 -m	0,46
657 -f	0,37
673 -f	0,2
675 -g	3,04
697 -c	2,96
698 -b	2,64
699 -h	2,08
708 -m	0,65
709 -i	5,77
718 -c	0,34
719 -a	0,31
720 -a	0,6
728 -f	0,31
728 -g	0,53
728 -h	0,2
728 -i	1,37
754 -c	3,62
769 -k	0,42
770 -g	0,42
770 -h	0,61
776 -g	0,57
778 -i	0,25
789 -z	1,39
795 -i	1,77
796 -b	9,53
796 -d	0,42
811 -a	2,22
815 -d	2,75
815 -i	1,72
820A -b	18,43
828 -h	0,66
845 -i	2
847 -i	0,36
847 -s	0,03
853 -g	1,9
853 -j	0,36

Oddział, pododdział	Pow. [ha]
854 -j	0,26
855 -a	0,13
855 -g	0,47
855 -m	0,3
855 -r	0,5
856 -j	0,15
861 -b	0,27
864 -d	0,47
867 -g	1,84
869 -f	2,43
869 -k	1,72
869A -c	15,7
869A -h	14,08
869B -f	2,31
869B -g	9,54
869B -n	2,83
869B -o	1,68
877 -i	0,24
877 -j	0,54
877 -k	0,35
883 -b	1,01
884 -d	1,51
884 -k	0,51
884 -x	0,54
885 -d	5,55
889 -h	1,01
890 -bx	0,44
890 -i	0,92
890 -n	0,26
890 -p	1,35
891 -l	0,21
891 -p	1,01
892 -h	0,4
893 -f	1,97
893 -i	7,98
895 -b	0,35
895 -f	7,41
896 -l	0,5
896 -n	0,75
896 -r	0,45
896 -t	0,5
897 -h	4,15
897 -i	1,78
897 -n	0,63
897 -o	0,19
897 -w	0,35
898 -i	0,61
899 -a	0,36
899 -b	2,11
899 -j	0,21
899 -k	0,08

Oddział, pododdział	Pow. [ha]
9 -c	0,6
900 -d	0,34
901 -g	1,35
903 -b	0,68
903 -d	0,84
904 -g	8,66
905 -b	3,63
906 -d	3,16
907 -b	7,08
908 -d	0,12
908 -f	0,91

Oddział, pododdział	Pow. [ha]
909 -c	3,2
910 -f	8,36
910 -g	0,9
911 -b	9,04
912 -f	17,36
912 -g	2,08
913 -b	8,47
914 -a	6,53
915 -b	3,15
917 -c	12,03
918 -b	8,1

Oddział, pododdział	Pow. [ha]
919 -b	2,41
920 -c	2,29
921 -c	1,11
921 -f	6,88
922 -b	12,16
923 -d	0,66
924 -k	0,52
926 -a	4,7
926 -i	1,86

W Nadleśnictwie Trzebież występuje 494 bagien nie stanowiących osobnych wydzieleń na łącznej powierzchni 59,64 ha.

Tabela 69 Wykaz bagien nie stanowiących osobnych wydzieleń w Nadleśnictwie Trzebież.

Oddział, pododdz.	Lokali zacja	Pow. [ha]
10 -a	C	0,06
	SE	0,02
10 -c	SW	0,06
10 -i	C	0,14
11 -d	SW	0,08
125 -a	S	0,05
13 -a	N	0,15
147 -m	N	0,1
147 -p	SE	0,1
161 -a	C	0,05
162 -d	S	0,1
17 -d	S	0,39
172 -c	E	0,15
18 -d	E	0,49
183 -a	NE	0,05
191 -c	C	0,15
191 -k	S	0,05
2 -a	N	0,07
213 -h	SE	0,1
228 -a	C	0,43
228 -b	C	0,03
	W	0,03
232 -g	S	0,15
233 -d	C	0,05
	W	0,05
234 -a	S	0,45
235 -a	C	0,11
235 -b	E	0,1
235 -g	S	0,05
237 -h	C	0,3
239 -h	N	0,05

Oddział, pododdz.	Lokali zacja	Pow. [ha]
251 -b	S	0,1
260 -g	W	0,15
261 -a	C	0,1
261 -f	NW	0,15
261 -h	W	0,15
263 -g	NE	0,15
263 -i	NE	0,35
268 -d	E	0,03
269 -c	SE	0,17
279 -g	N	0,05
289 -k	SE	0,15
301 -c	S	0,35
304 -f	NE	0,2
322 -b	W	0,1
325 -b	S	0,2
328 -c	E	0,1
33 -a	C	0,06
	NE	0,13
349 -h	SW	0,02
351 -m	C	0,3
353 -d	W	0,2
37 -a	N	0,15
37 -b	N	0,05
	NE	0,09
378 -c	S	0,25
379 -i	SE	0,15
407 -b	C	0,2
411 -b	N	0,18
414 -b	C	0,1
44 -f	S	0,2
450 -h	S	0,05
462 -h	C	0,35
	E	0,3
	SW	0,35

Oddział, pododdz.	Lokali zacja	Pow. [ha]
463 -a	C	0,13
471 -a	S	0,2
472 -b	NE	0,1
473 -c	SW	0,3
479 -k	NW	0,08
486 -f	C	0,09
497 -h	C	0,1
499 -a	C	0,1
502 -d	C	0,04
504 -b	C	0,05
506 -i	SE	0,12
507 -a	C	0,08
509 -c	N	0,04
509 -f	NW	0,03
	S	0,05
509 -h	S	0,05
510 -c	C	0,16
	S	0,1
513A -g	S	0,06
514A -h	NE	0,2
515 -c	C	0,15
	W	0,05
515 -d	S	0,1
515 -f	NW	0,3
515 -i	C	0,15
516 -b	N	0,2
517 -f	E	0,15
	NW	0,05
521 -h	NW	0,15
521 -k	SW	0,15
522 -f	S	0,05
	SW	0,1
524 -g	NW	0,1
525 -b	N	0,15

Oddział, pododdz.	Lokali zacja	Pow. [ha]
	NE	0,1
525 -j	SW	0,45
526 -b	SE	0,3
529 -f	E	0,1
532 -k	S	0,06
533 -j	C	0,23
534 -b	N	0,07
541 -c	N	0,05
	S	0,05
542 -a	E	0,1
	NE	0,05
544 -a	S	0,05
544 -b	E	0,05
544 -d	S	0,1
545 -i	E	0,1
550 -c	C	0,08
551 -d	NE	0,04
554 -i	NW	0,15
555 -c	SE	0,25
557 -f	S	0,3
560 -i	N	0,35
561 -h	SW	0,05
561 -i	NW	0,1
561 -j	SE	0,05
562 -b	NW	0,05
562 -d	NW	0,05
562 -f	S	0,1
563 -f	N	0,15
	E	0,2
	S	0,18
563 -g	C	0,1
	SE	0,2
	W	0,1
568 -b	SE	0,3
58 -c	W	0,45
58 -d	N	0,1
58 -i	N	0,15
584 -l	C	0,05
585 -k	NW	0,15
	W	0,15
590 -i	SW	0,12
592 -g	SW	0,05
592 -i	C	0,05
	S	0,1
594 -d	E	0,15
595 -o	SE	0,2
596 -g	N	0,1
60 -c	C	0,2
600 -g	C	0,02
604 -c	S	0,2
608 -h	C	0,1

Oddział, pododdz.	Lokali zacja	Pow. [ha]
609A -f	N	0,3
609A -j	N	0,15
61 -a	E	0,2
617 -b	N	0,05
	W	0,1
617 -j	N	0,15
622 -d	C	0,07
632 -h	C	0,3
633 -b	N	0,1
633A -c	C	0,4
635 -s	S	0,15
	W	0,05
635 -w	N	0,08
636 -l	E	0,15
	W	0,25
641 -a	N	0,1
652 -a	N	0,1
655 -b	NW	0,02
656B -j	SW	0,07
	W	0,06
660 -d	SE	0,1
660 -i	NW	0,2
661 -c	N	0,05
664 -c	SE	0,32
672 -i	NE	0,1
674 -c	SW	0,24
675 -a	S	0,18
680 -c	NE	0,21
	W	0,12
682 -b	N	0,15
686 -c	C	0,05
692 -b	W	0,1
693 -a	NE	0,08
693 -f	SW	0,1
693 -h	W	0,03
7 -o	SW	0,23
715 -l	E	0,15
718 -a	N	0,05
720 -d	C	0,1
729 -a	E	0,2
76 -g	N	0,15
782 -d	N	0,04
782 -i	C	0,07
	S	0,03
788 -g	SE	0,15
795 -h	S	0,05
796 -a	C	0,05
809 -d	SE	0,05
817 -f	N	0,03
820A -g	N	0,05
	S	0,41

Oddział, pododdz.	Lokali zacja	Pow. [ha]
	W	0,06
834 -h	C	0,4
838 -f	E	0,1
842 -b	S	0,1
843 -d	C	0,1
	W	0,05
844 -m	C	0,1
846 -g	NW	0,05
847 -c	W	0,3
847 -h	C	0,2
848 -a	C	0,05
849 -a	C	0,15
852 -c	C	0,24
852 -h	N	0,05
853 -cx	NW	0,1
853 -x	N	0,1
855 -k	C	0,24
	S	0,2
857 -a	SE	0,15
	W	0,05
858 -g	C	0,05
859 -i	S	0,05
864 -b	W	0,1
867 -f	W	0,1
867 -j	NW	0,1
	W	0,05
870 -a	S	0,15
871 -f	N	0,24
876 -l	N	0,05
877 -h	N	0,05
	S	0,18
880 -c	NE	0,05
	SW	0,08
882 -f	SW	0,07
883 -c	C	0,06
884 -b	SW	0,24
884 -n	C	0,03
884 -p	SE	0,06
885 -b	E	0,03
885 -h	C	0,07
887 -a	C	0,06
887 -p	NW	0,1
888 -d	N	0,15
	E	0,05
	SE	0,05
889 -i	E	0,05
889 -k	NE	0,05
890 -z	W	0,1
891 -c	N	0,08
891 -r	S	0,05
892 -i	E	0,05

Oddział, pododdz.	Lokalizacja	Pow. [ha]
894 -a	S	0,28
895 -a	NW	0,15
895 -d	E	0,1
897 -a	N	0,23

Oddział, pododdz.	Lokalizacja	Pow. [ha]
	C	0,1
	W	0,15
897 -f	C	0,1
	NE	0,15

Oddział, pododdz.	Lokalizacja	Pow. [ha]
897A -a	SW	0,1
897A -b	S	0,05
9 -b	W	0,12
Suma		34,33

Fakultatywne wskazania ochronne:

- wokół bagien zaleca się w trakcie wykonywania cięć zachowywać lub kształtować strefę pasa ochronnego.

- **Gospodarcze drzewostany nasienne**

W Nadleśnictwie Trzebież uznano 699,85 ha gospodarczych drzewostanów nasiennych.

Tabela 70 Powierzchnia GDN w Nadleśnictwie Trzebież.

Gatunek	Pow. leś. zal.
So	568,68
Dg	5,51
Bk	54,75
DbS	6,14
DbB	31,88
Brz	7,04
Ol	17,18
Powierzchnia ogółem	691,18

- **Źródła nasion**

Nadleśnictwo Trzebież posiada 12 Źródeł nasion: Lpd (2), Brz.o(1), Jw(2), Kl(1), Lp sz(1), Dbcz(1), Gb(2), So wej.(1), Js(1).

- **Drzewa mateczne**

W Nadleśnictwie uznano łącznie 43 drzewa mateczne: So(35), Brz(8).

- **Drzewostany zachowawcze**

W Nadleśnictwie znajduje się 4 sosnowych drzewostanów zachowawczych na łącznej powierzchni 23,36 ha.

- **Bloki upraw zachowawczych i uprawy zachowawcze**

W Nadleśnictwie zatwierdzono 3 bloki upraw zachowawczych dla So.

Tabela 71 Bloki upraw zachowawczych.

Lp.	Nr bloku	Powierzchnia bloku (ha)	Powierzchnia założonych upraw (ha)
1	UZ-1	11,79	7,86
2	UZ-2	11,09	0,00
3	UZ-3	11,73	3,90
Powierzchnia ogółem		34,61	11,76

Poza blokiem założono uprawę wiadomego pochodzenia na powierzchni 4,50 ha.

- **Bloki upraw pochodnych i uprawy pochodne**

W Nadleśnictwie utworzono 4 bloki upraw pochodnych dla So.

Tabela 72 Bloki upraw pochodnych.

Lp.	Nr bloku	Powierzchnia bloku (ha)	Powierzchnia założonych upraw (ha)
1	1A	33,12	12,59
2	1B	62,06	12,72
3	2	57,07	34,50
4	3	161,78	97,98
Powierzchnia ogółem		3314,03	157,79

Poza blokami założono uprawy wiadomego pochodzenia na powierzchni 29,88 ha.

- **Grunty objęte szczególną ochroną.**

W Nadleśnictwie Trzebież objęto szczególną ochroną jedno wydzielenie o powierzchni 0,14 ha.

Tabela 73 Wykaz powierzchni objętych szczególną ochroną.

Lp.	Położenie		Pow. [ha]	Nazwa i opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia	Uwagi
	Oddz.	Leśnictwo			
1.	789 m	Tanowo	0,14	Cmentarz Liczne wielogatunkowe przestoje z przewagą Dbs, Ak, i Lp porośnięte bluszczem pospolitym.	

Gospodarka na tym obszarze powinna zmierzać do zapewnienia takich warunków środowiska, które gwarantują zachowanie cennych biotopów.

- **Ekosystemy referencyjne**

Ekosystemy referencyjne to reprezentatywne przykłady istniejących ekosystemów zachowane w stanie naturalnym bądź zbliżonym do naturalnego.

Na terenie Nadleśnictwa Trzebież wyznaczono ekosystemy referencyjne zgodnie z Zarządzeniem Nadleśniczego Nadleśnictwa Trzebież z dnia 23.02.2015 r. na łącznej powierzchni 1101,12 ha.

10. Cenne obiekty dziedzictwa kulturowego na terenie Nadleśnictwa Trzebież.

Tabela 74 Wzór nr 19. Wykaz obiektów kultury materialnej.

Lp	Numer rejestru zabytków	Nr decyzji WKZ data	Nazwa obiektu	Leśnictwo oddz. poddz.	Powierzchnia ha	Ogólny opis powstania (budowy) rodzaj obiektu, walory, zagrożenia	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
1	709	Kl. I. 6801/39/71 10.11.1971	Grodzisko	Tanowo 705 i	1,17	Wczesnośredniowieczne grodzisko na półwyspie dawnego jeziora zalewowego – obecnie łąki	
2	1306	DZ- 4200/24/0/96 07.06.1996	Obozowisko – stanowisko archeologiczne	Dobra 867 j – cz.	0,15	Obozowisko z epoki kamienia – mezolitu kultury maglemoskiej przy S granicy nadleśnictwa	N-ctwo-wąski pas sz. 5-7 m
3	740	Kl. I. 6801/29/72 18.12.1972	Cmentarzysko kurhanowe	Dobra 878 j	1,02	Cmentarzysko kurhanowe z epoki brązu składające się z 7 obiektów	
4	6802/26/71	Orzeczenie z 1971	Osada kultury łużyckiej – stan. archeologiczne	Dobra 898 d	0,67	Osada kultury łużyckiej z epoki brązu w pobliżu miejscowości Bezrzecze	

Lp	Numer rejestru zabytków	Nr decyzji WKZ data	Nazwa obiektu	Leśnictwo oddz. poddz.	Powierzchnia ha	Ogólny opis powstania (budowy) rodzaj obiektu, walory, zagrożenia	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
5	862	Kl. I. 5340/27/79 26.07.1979	Park pałacowy	Pienice 56 a	2,99	Park wiejski został założony w 2 połowie XIX w. nad Zalewem Szczecińskim w Brzózkach	
6			Stanowisko archeologiczne	Tanowo 671 h	0,85	Badania wykopaliskowe związane z osadnictwem paleolitycznym i wczesnomезolitycznym datowanym na okres preborelany tj. na lata 7000- 8000 p.n.e.	AZP/28-04/3
7			Most Wilhelma	Siedlice 831 c	-	Kilkudziesięcioletni most	
8			Cenne kamienie drogowe	Mazańczyce 188 f	-		
		Mazańczyce 287 c					
		Drogoradz 393 a					
9			Śródleśne cmentarzyki i pojedyncze mogiły	Nowe Warpno 3 k	1,16	Nieczynny przedwojenny cmentarz	
10				Nowe Warpno 5 d	0,24	Nieczynny przedwojenny cmentarz	
11				Nowe Warpno 24 c	0,10	Cmentarz rodowy z 1898 r.	
12				Nowe Warpno 25 j	0,89	Nieczynny cmentarzyk z 2 połowy XIX w.	
13				Drogoradz 345 g	0,10	Ślady po dawnym cmentarzyku.	
14				Zalesie 653 b	0,10	Cmentarzyk rodowy z przełomu XIX i XX w.	
15				Siedlice 715 n	0,50	Nieczynny cmentarzyk poniemiecki.	
16				Tanowo 789 m	0,14	Nieczynny cmentarz poniemiecki.	
17				Zalesie 578 a	0,21	Mogiła z 1946r. z napisem: „Tutaj spoczywa w pokoju”	
18			Miejsce pamięci	Siedlice 827 b	4,90	Głaz nagrobny ku czci poety Hermana Lönsa z 1934 r.	
19.			Plantacje borówek amerykańskich	Poddymin 368 d, 385 c	-	Wprowadzone tu przed II wojną światową utrzymują się do dzisiaj w dobrej kondycji. Krzewy te nie tylko się rozrosły i rozprzestrzeniły wegetatywnie, ale także rozmnożyły się wydając owoce roznoszone przez ptaki. Celem sztucznego	

Lp	Numer rejestru zabytków	Nr decyzji WKZ data	Nazwa obiektu	Leśnictwo oddz. poddz.	Powierzchnia ha	Ogólny opis powstania (budowy) rodzaj obiektu, walory, zagrożenia	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
						wprowadzenia borówki amerykańskiej w Poddyminie było zbadanie rozprzestrzenienie tych gatunków na terenie Pomorza.	

Rysunek 82 Cmentarzysko kurhanowe z epoki brązu (Oddz.878j) (Fot. Katarzyna Książczyk).

Rysunek 83 Cmentarzysko rodziny Raminów z przełomu XIX i XX w. (Oddz.653b) (Fot. Katarzyna Książczyk).

Rysunek 84 Pomnik pamiątkowy przy moście Wilhelma-Meyera (831c) (Fot. Krzysztof Bojarski).

Rysunek 85 Most Wilhelma-Meyera (831c) (Fot. Krzysztof Bojarski).

11. Obiekty kultury materialnej w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Trzebież³⁰.

• **BARTOSZEWO**

Wieś założona w 1769 roku jako osiedle drwali i rolników. Przed 1939 wzniesiono tu klasycystyczny pałacyk, powstały nowe zabudowania i zagospodarowano pobliskie tereny. Obecnie znaczący ośrodek rekreacyjny Szczecinian.

• **BRZÓZKI**

Obecna zabudowa (zabudowa wiejska) wsi pochodzi w większości z końca XIX i początków XX wieku (domy murowane i ryglowe), jak również z czasów współczesnych. W części Brzózek zwanej Trzebieradz, znajduje się pałacyk myśliwski z początku XX wieku, zwany również „Pałacem Goeringa” (nr rej.: A-16 z 26.07.1979 i z 25.11.1999 r.) . Do pałacu przylega dostępny dla wszystkich park z 2 poł.XIX w., który zachował się w pierwotnych granicach. Znajduje się w nim wiele chronionych drzew i krzewów, m.in. dąb kaukaski, świerk sitkajski i paproć długosz królewski.

• **DĘBOSTRÓW**

Nazwa wsi pochodzi najpewniej od istniejącego tu w średniowieczu dębowego mostu (Dębomost), położonego na podmokłych terenach przy dębowym gaju. W drugiej połowie XX w. mieszkali tu przeważnie rodziny leśników, rolników i pracowników pobliskich Polic. Wieś w formie ulicówki.

• **DOBIESZCZYN**

Wieś przygraniczna. Od drugiej połowy XIX w. istniała tu smolarnia. Wieś leżała na dawnym szlaku pocztowym Szczecin - Ueckermünde. Po niemieckiej stronie granicy znajduje się drewniany krzyż oraz kamień upamiętniający śmierć księcia pomorskiego Barnima II w 1295 r. (28 maja), zabitego według legendy (zanotowanej przez Jana Bugenhagena i Tomasza Kantzowa) przez rycerza Widantę z Mokrawic. Krzyż (tzw. Barnimskreuz) znajdował się bliżej obecnego pasa granicznego w związku z budową którego został przesunięty na zachód.

• **DROGORADZ**

Wieś datuje swe początki na XVII w. gdy powstało tu osiedle kowali z licznymi dymarkami. Wieś w formie ulicówki.

• **GRZEPNICA**

Na terenach wsi odnotowano ślady osadnictwa z epoki kamiennej (1 obozowisko z późnego paleolitu, 6 z okresu mezolitycznego).

• **LEŚNO GÓRNE**

Pierwsze historyczne wzmianki pochodzące z ok. 1276 podają nazwę Lesen lub Lezen. Przez wieki wieś była majątkiem kupców szczecińskich. Prawdopodobnie w XVII w. powstała cegielnia.

Zabytki:

³⁰ www.wikipedia.

- Neogotycki (w formie eklektyzm) zespół pałacowy z poł. XIX w. (nr rej.: A-866 z 18.05.1990 r.);
- Głaz pamiątkowy z 1934 r. na Wzgórzu Pokoju (około 100 m n.p.m.) w Puszczy Wkrzańskiej. 26 września 1934 roku Towarzystwo Miłośników Puszczy Mścięcińskiej ustawiło granitowy głaz (o obwodzie 3,6 m i wysokości 1,4 m) upamiętniający poetę i pisarza Hermanna Lönsa. Na kamieniu wyryto sylwetki dzikich królików i napis, który w tłumaczeniu brzmi cyt. „Hermann Löns\ (zmarły) na zachodzie 26.09.1914 \ Wilkołak zaniósł się wyciem przez krainę \ "Poeta wrzosowisk" umarł za swoją ojczyznę \ Mścięcińskie Towarzystwo Leśne \ 26.9.1934”.

- **MYŚLIBÓRZ WIELKI**

Początki osady sięgają roku 1597 gdy powstała tu karczma i smolarnia. W połowie XVIII wieku właścicielem terenu był nadleśniczy von Bornstedt. Dużą rolę w życiu mieszkańców odgrywało leśnictwo i rybołówstwo.

- **NIEKŁOŃCZYCA**

Wieś powstała w 1750 r. na włościach królewskich (Prusy) jako kolonia osadnicza rolników. W 1863 r. zbudowano we wsi wiatrak (obecnie nie istnieje). Wieś w formie ulicówki.

- Barokowy kościół Narodzenia Najświętszej Marii Panny z 1778 r. (nr rej.: A/476 z 22.12.1965 r.).

- **NOWE WARPNO**

Miasto położone na Półwyspie Nowowarpieńskim, nad Zalewem Szczecińskim i Jeziorem Nowowarpieńskim. Prawa miejskie od ok. 1295 r. Lokacja odbyła się na zasadzie translokacji z terenów dzisiejszej dzielnicy Podgrodzie, gdzie znajdował się dawny gród słowiański. Miasteczko znalazło się w granicach Księstwa Pomorskiego, aż do 1648 roku, kiedy to pokój w Osnabrück po wojnie trzydziestoletniej przyznał tereny te Szwecji, która panowała nad Nowym Warpniem do 1720 roku.

Zabytki chronione prawem w Nowym Warpnie:

- Kościół pw. Wniebowzięcia NMP z XV, gotycki z barokowym wyposażeniem, przebudowany w 1693 r. i w XIX wieku (nr rej.: A-512 z 5.07.1958 r.);
- Zespół pałacowy w Karsznie z 1898 r. (nr rej.: A-340 z 10.03.2008 r.);
- Ratusz o konstrukcji ryglowej z 1697 r (nr rej.: 178 z 12.11.1956 R.);
- Kościół św. Huberta w Nowym Warpnie-Karsznie, ryglowy, z XVIII w (nr rej.: A-511 z 22.12.1965 r.);
- Teren Starego Miasta z połowy XV w (nr rej.: A-1207 z 15.11.1956 i z 13.11.2013 r.);
- Poczta przy ul. Kościuszki 58, z około 1905 r (nr rej.: A-524 z 30.11.1993 r.);
- Dom szachulcowy z XVIII/XIX w., ul. Kościelna 2 (nr rej.: A-526 z 12.09.1984 r.);
- Dom szachulcowy, z XVIII/XIX w., Plac Zwycięstwa 3 (nr rej.: A-525 z 7.09.1984 r.).

Rysunek 86 Kościół św. Huberta w Nowym Warpnie-Karsznie (Fot. Bartłomiej Malecki).

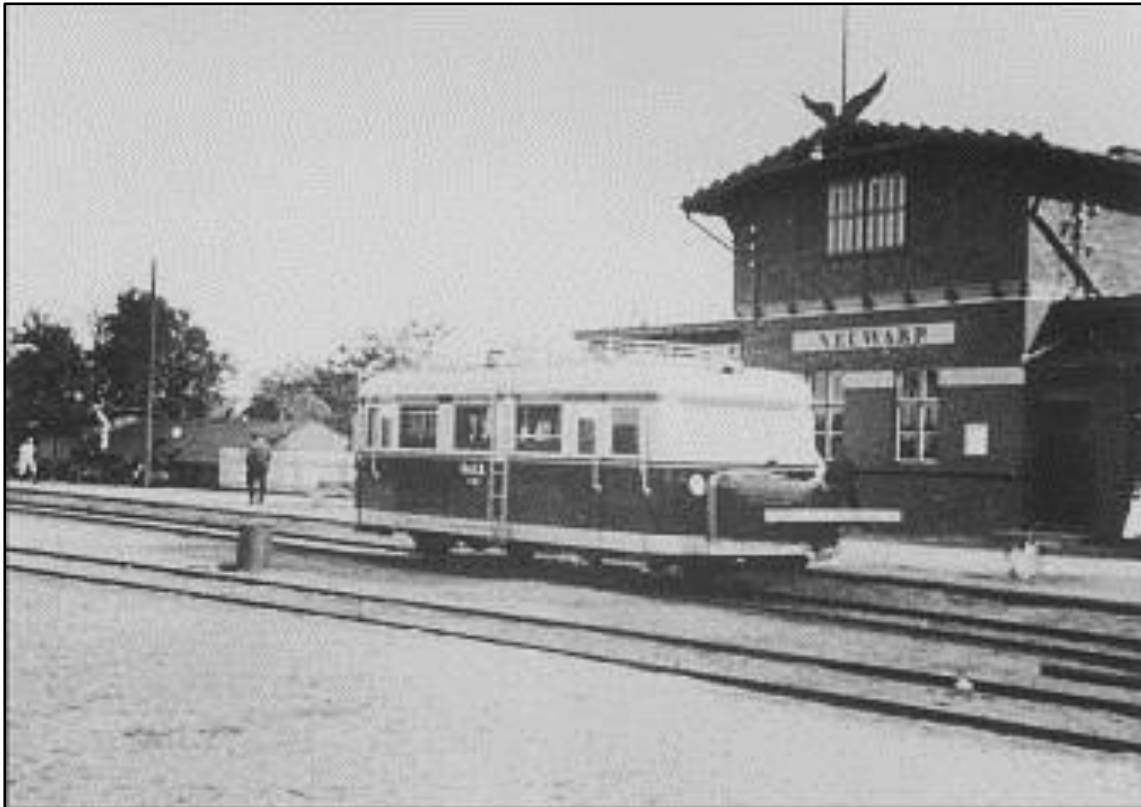
Rysunek 87 Kościół pw. Wniebowzięcia NMP z XV (Fot. Bartłomiej Malecki).

Rysunek 88 Ratusz w Nowym Warpnie o konstrukcji ryglowej dawniej i dziś (Fot. POP 2007).

Rysunek 89 Port w Nowym Warpnie dawniej i dziś (Fot. POP 2007).

Rysunek 90 Nowe Warpno. Dawny dworzec kolejowy (Fot. POP 2007).

- **PILCHOWO**

Wieś powstała w XII w. początkowo jako widlica, następnie owalnica. Rozrost wsi w kierunkach północnym i południowym spowodował ostateczne przekształcenie jej w nieregularną ulicówkę. W 1228 zbudowano z kamienia granitowego kościół w stylu romańskim. Na przełomie XIII i XIV wieku Pilchowo stało się wsią książęcą i stanowiło zaplecze gospodarcze dla miasta. W 1945 południową część wsi (poniżej Wieleckiego Potoku) włączono w obszar miejski Szczecina.

Zabytki:

- Kościół Wniebowzięcia NMP. Kościół z drewnianą dzwonnica oraz cmentarz znajdują się w rejestrze zabytków (nr rej.: A-519 z 10.05.1997 r.)

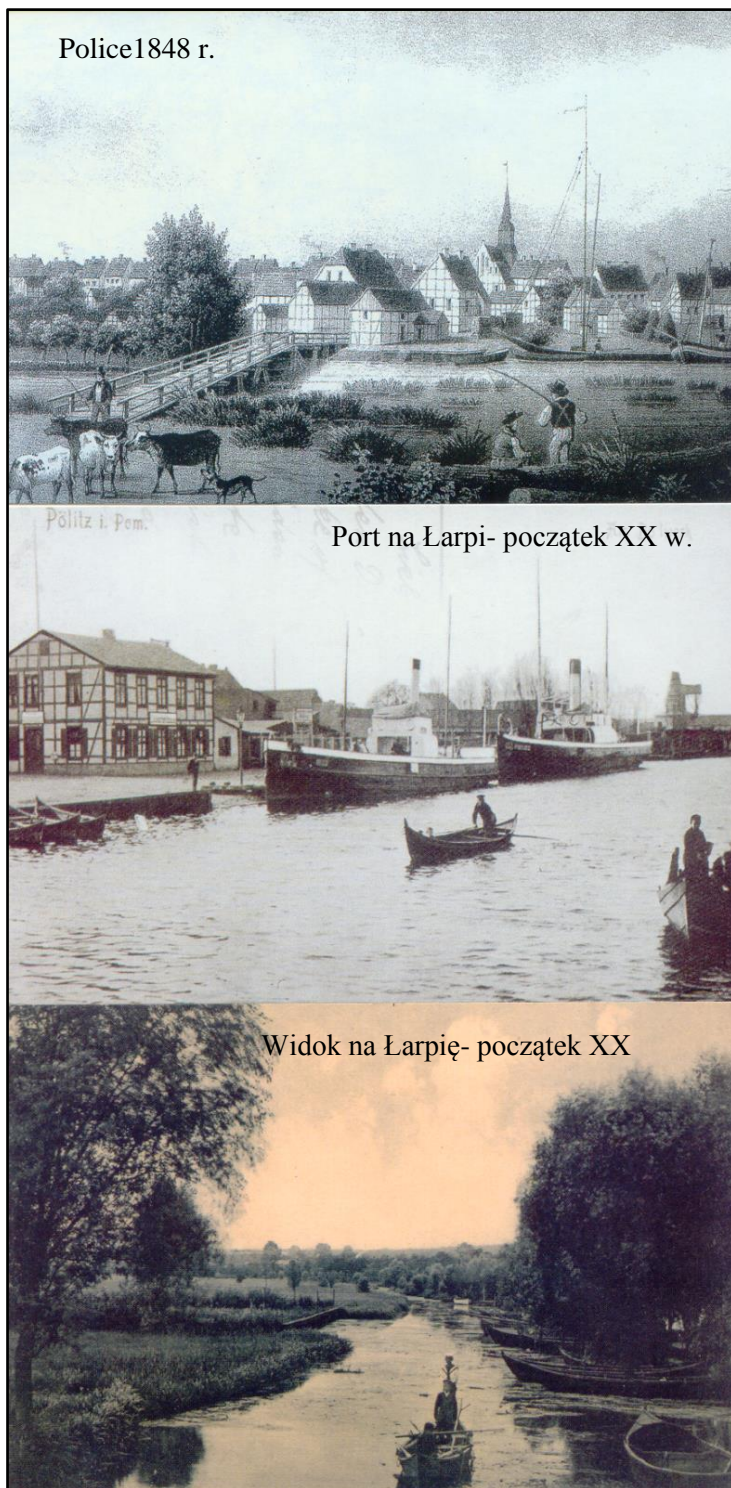
- **POLICE**

W 1260 r. książę zachodniopomorski Barnim I nadał Policom prawa miejskie. Bujny rozwój, usytuowanych tuż przy ujściu Odry Polic zagroził głównemu ośrodkowi Pomorza Zachodniego – Szczecinowi. W celu zahamowania rozwoju Polic, w 1321 r. książę odebrał miastu prawa miejskie i włączył Police w obręb Szczecina. Prawa miejskie zostały przywrócone dopiero w 1808 r.

Zabytki:

- Kościół Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny – neogotycki budowla na Starym Mieście (nr rej.: A-58 z 23.03.2001 r.);
- Kaplica przykościelna – gotycka kaplica z XV wieku, pozostałość po średniowiecznym kościele na Rynku Starego Miasta (pl. Chrobrego);

- Kościół św. św. Apostołów Piotra i Pawła – gotycka budowla z XIV wieku (przebudowana w 1725 r.) w Policach–Jasienicy (nr rej.: A-500 z 5.07.1958 r.);
- Ruiny klasztoru augustianów w Policach-Jasienicy (nr rej.: A-510 z 5.07.1958 r.);
- Lapidarium Polickie w Parku Staromiejskim;
- Kamienice z XIX wieku;
- Ratusz z 1906 roku, który nie został odbudowany po II wojnie światowej.

Rysunek 91 Police dawniej (Fot. POP 2007).

- **PRZĘSOCIN**

Wieś usytuowana na Wzgórzach Warszawskich na skraju Puszczy Wkrzańskiej. W miejscu rozebranego drewnianego kościoła wzmiankowanego po raz pierwszy w 1286 roku, w roku 1493 wybudowano zachowany do dziś późnogotycki granitowy kościół rzymskokatolicki pw. NMP. Wieża drewn. 1740 r. (nr rej.: A-501 z 22.12.1965 r).

- **SIEDLICE**

Początki osady (nazwanej pierwotnie Heckelwerk) sięgają XIII w. i wiążą się z osadnictwem niemieckim tego okresu. W 1299 r. proboszcz katedralny Kościoła Mariackiego w Szczecinie Hermanus oddzielił wieś Heckelwerk od parafii w Policach. Księżę pomorski Otton I przekazał podatek za wieś Heckelwerk klasztorowi w Jasienicy. Na terenie wsi istniał duży młyn wodny o nazwie Heckelwerk Mühle. Kościół w Siedlicach zbudowano w 1905 r., był filią kościoła w Tanowie. Rozebrano go w 1975 r. po zniszczeniach poczynionych przez burzę.

- **STARE LEŚNO**

Kolonia Lese została założona w latach 1776/1777 w Puszczy Wkrzańskiej dla dziesięciu rodzin tkaczy i jednej rodziny osadniczej. Po II wojnie światowej, osada położona na uboczu wśród lasów długo pozostawała niezamieszkaana, ulegając dewastacji. Ze starej zabudowy pozostało tu jedynie cztery zamieszkane budynki.

- **STOLEC**

Od czasów średniowiecza osada wchodziła w skład dóbr ziemskich znakomitego pomorskiego rodu szlacheckiego von Blankenburg. W roku 1554 wieś została sprzedana właścicielom pobliskiej Dobrej Szczecińskiej – szlachcicom von Ramin, którzy zmienili jej nazwę na Stolzenburg oznaczającą wyniosły zamek. Wieś typu folwarcznego, rozplanowana jako ulicówka.

Zabytki:

- Dwukondygnacyjny, murowany, przykryty dachem mansardowym pałac zbudowany w latach 1721-1727 w stylu barokowego klasycyzmu;
- Zdewastowanym zabytkiem wsi jest XVIII-wieczny cmentarz z centralnie położonym pomnikiem nagrobnym jednego z właścicieli oraz barokowym kościołem pw. św. Maksymiliana Marii Kolbe o szachulcowej wieży i współczesnym wyposażeniu wnętrza, zbudowanym w latach 1731-35 w miejscu starszego, prawdopodobnie XVI-wiecznego, który stanął na miejscu jeszcze starszego obiektu.

Rysunek 92 Pałac w Stolcu (Fot. Katarzyna Książczyk).

- **TANOWO**

Wieś, osada leśna o średniowiecznych tradycjach. W XVI wieku otrzymała niemiecką nazwę Falkenwelde. Nazwa wzięła się od wielkich polowań z sokołem w Puszczy Wkrzańskiej. We wsi do dnia dzisiejszego zachowało się wiele domów z przełomu XIX/XX wieku. Na miejscu kościoła szachulcowego, zniszczonego w 1945 roku, zbudowano w 1990 roku nowy kościół. Wieś wielodrożnica z zachowanymi elementami pierwotnej owalnicy.

Rysunek 93 Tanowo. Nieistniejący już budynek dawnego Nadleśnictwa Tanowo (Fot. POP 2007).

- **TATYNIA**

Wieś została założona przez rycerza Gobella na przełomie XII / XIII w., następnie sprzedana zakonowi Augustianów.

Zabytki:

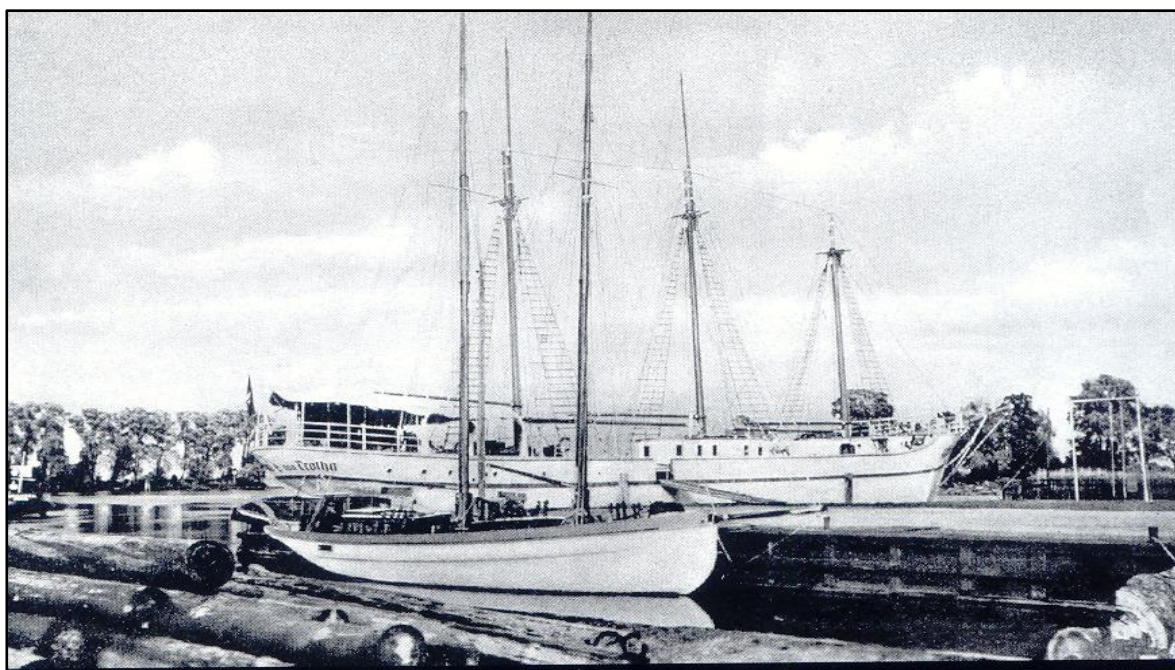
- Kościół pw. św. Pawła w Tatyni z XVII w. (nr rej.: A-505 z 22.01.1963 r.).

- **TRZEBIEŻ**

Pierwsze kronikarskie wzmianki o Trzebieży pochodzą z ok. 1280 r., kiedy to ks. pomorski Bogusław IV nadał wieś mieszczaninowi ze Szczecina. Osada poniosła duże straty w czasie wojen trzydziestoletniej i siedmioletniej. W następnych wiekach Trzebież rozwijała się jako typowa osada nad Zalewem Szczecińskim. Przez kilka powojennych miesięcy miejscowość była nazywana przez pierwszych polskich osadników Zatoką. W 1946 powstał tu Zarząd Lasów Zaodrzańskich, przekształcony później w Nadleśnictwo Trzebież. Nazwa polska wsi pochodzi od do wyrazu trzebić – wycinać, karczować las. Jest to historyczne nawiązanie do istniejącego tutaj od czasów średniowiecznych wytrzebionego uroczyska zwanego dawniej Zerebis, co możemy odczytać jako Czerebiesz, Trzebież.

Zabytki:

- Kościół Podwyższenia Świętego Krzyża z 1745 r., wcześniej kościół ewangelicki (nr rej.: A-506 z 22.12.1965 r.);
- Pastorówka szachulcowa z początku XIX wieku, obecnie plebania, ul. Rybacka 2 (nr rej.: A-530 z 25.04.1997 r.);
- Dom szachulcowy z drugiej połowy XVIII wieku, ul. Rybacka 5/4 nr rej.: A-529 z 22.12.1965 r.)

Rysunek 94 Trzebież. Port i plac do składowania drewna (Fot. POP 2007).

Rysunek 95 Trzebież. Port z początku XX w. (Fot. POP 2007).

- **TRZESZCZYN**

Pierwsza wzmianka w 1276 r. jako Trestin. Od 1298 r. wieś należała do klasztoru w Tatyni. W XIV w. stała się własnością prywatną. Wieś w 1621 r. całkowicie spłonęła. W 1938 r. w Trzeszczynie rozpoczęto budowę obozu dla robotników przymusowych polickiej fabryki benzyny. We wsi znajduje się pomnik ofiar faszyzmu 1939 - 1945 na ziemi polickiej z 1967 roku.

- **UNIEMYŚL**

Wieś powstała ok. 1760 r. jako osiedle drwali zatrudnionych przy karczowaniu pobliskich lasów. Ożywienie osady nastąpiło po 1910 r., gdy przeprowadzono tu linię kolejową w kierunku Trzebieży. Polska nazwa wsi pochodzi od staropolskiego imienia Uniemir. Wieś w formie ulicówki.

- **WARNOŁĘKA**

Kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. fil. pw. MB Częstochowskiej, szach., 1 poł. XVIII, nr rej.: A-518 z 30.10.1997 r. Cmentarz przykościelny, nr rej.: j.w.

- **WITORZA**

Osada o przypuszczalnie późno średniowiecznym rodowodzie, istniała tu leśniczówka (nr rej.: A-527 z 10.08.1995 r.) i młyn wodny. Później opuszczona. Wzmianka z 1865 r. jako osiedle drwali. Nazwa wsi pochodzi od staropolskiego żeńskiego imienia Witosława, Witosza.

- **ZALESIE**

Osada o przypuszczalnie późno średniowiecznym rodowodzie, od ok. XVIII w. istniał tu majątek ziemski (folwark). We wsi znajduje się też położony w bezpośrednim sąsiedztwie jez. Świdwie III kondygnacyjny dawny pałac rodziny Arnim-Schlagenthin z 1910 roku. Pałac na przełomie wieków został gruntownie odrestaurowany i od 2001 roku jest siedzibą Nadleśnictwa Trzebież.

D. ZAGROŻENIA

Rysunek 96 Zagrożenie dla drzewostanów spowodowane działalnością bobra europejskiego (Fot. Krzysztof Bojarski).

Lasy narażone są na ujemne oddziaływanie kilku czynników, które mają pochodzenie:

- biotyczne,
- abiotyczne,
- antropogeniczne.

1. Czynniki biotyczne.

Spośród czynników przyrody ożywionej największe szkody wyrządzają:

- grzyby,
- owady,
- zwierzyzna płowa.

- **Grzyby.**

Najbardziej podatne na zagrożenia od grzybów patogenicznych są drzewostany na gruntach porolnych zagrożone przede wszystkim przez korzeniowca wieloletniego.

Całkowitą powierzchnię występowania chorób powodowanych przez grzyby patogeniczne na terenie nadleśnictwa trudno jest ustalić, gdyż szkody występują z reguły pojedynczo i widoczne są w dłuższym przedziale czasowym.

Podczas prac taksacyjnych szkody wywołane przez grzyby zinwentaryzowano w 69 wydzieleniach na ogólnej powierzchni 243,24 ha.

- **Owady.**

Podczas prac taksacyjnych szkody wywołane przez owady zinwentaryzowano w 4 wydzieleniach na ogólnej powierzchni 26,01 ha.

- **Zwierzyna płowa.**

Spośród czynników przyrody ożywionej największe szkody wyrządza zwierzyna płowa w drzewostanach w wieku do 20 lat. Szkody wyrządzone przez jelenie i sarny polegają głównie na zgryzaniu sadzonek i spalowaniu drzew. Szkody te dotyczą większości gatunków drzew leśnych. Ochrona upraw i młodników przed zwierzyną polega głównie na grodzeniu. Ważnym elementem jest również utrzymywanie populacji jeleni na odpowiednim poziomie, co uczyni powstałe szkody gospodarczo znośnymi.

Na terenie Nadleśnictwa zinwentaryzowano uszkodzenia powodowane przez zwierzynę w 54 wydzieleniach na ogólnej powierzchni 152,85 ha.

2. Czynniki abiotyczne.

Spośród czynników przyrody nieożywionej największe zagrożenia wywołują silnie wiejące wiatry (huragany, trąby powietrzne), opady śniegu, zmiany stosunków wodnych, susze wiosenno-letnie, w mniejszym stopniu zagrożenia związane z ekstremami temperatur (przymrozki wczesne, późne, okiść, listwy mrozowe itd.). Na terenie Nadleśnictwa zinwentaryzowano uszkodzenia powodowane przez czynniki abiotyczne na ogólnej powierzchni 204,36 ha.

- **Wiatry.**

W ostatnich latach jesteśmy świadkami wyraźnie wzrastającego (w sensie globalnym) zagrożenia silnie wiejącymi wiatrami. Na pogodowe huśtawki i zawirowania ma wpływ nie tyle większe ścieranie się klimatu morskiego i kontynentalnego, co zmiany klimatyczne będące następstwem zakłócenia bilansu dwutlenku węgla w atmosferze. Zmiany te przyczyniają się do powstania licznych fal huraganowych wiatrów: gwałtownych burz połączonych z bardzo silnymi wiatrami i gradobiciem.

- **Opady śniegu.**

Śnieg najgroźniejsze szkody wyrządza w postaci okiści. Okiść powstaje podczas bezwietrznej pogody i przy temperaturze powyżej 0° C, kiedy mokry śnieg pada dużymi płatami i powoduje nadmierne obciążanie koron drzew. Skutkiem okiści jest łamanie wierzchołków i gałęzi, przyginanie drzew cienkich, nadrywanie korzeni, wreszcie łamanie pni i wywracanie drzew. Okiść może spowodować duże szkody zwłaszcza w nie pielęgnowanych młodnikach. Osłabione drzewa stanowią dogodne warunki rozwoju szkodników wtórnych i grzybów patogenicznych. Aby zapobiec okiści korzystniej jest wykonywać trzebieże częściej i o słabszym nasileniu.

- **Zmiany stosunków wodnych**

Głównym czynnikiem wpływającym na kondycję drzewostanów jest ilość opadów. Susza szczególnie niebezpieczna jest na nowo zakładanych uprawach wiosną i wczesnym latem, powodując znaczne ubytki wysadzanych drzew. W starszych drzewostanach susze letnie są bardzo groźne ze względu na zwiększone zagrożenie pożarowe szczególnie w drzewostanach iglastych. Zmiana stosunków wodnych przyczynia się do osłabienia kondycji drzew szczególnie starszych, o mniejszych zdolnościach przystosowawczych, które stają się podatne na ataki ze strony szkodników wtórnych oraz grzybów patogenicznych. Dążyć należy do hamowania spływu i parowania wody z ekosystemów leśnych poprzez wprowadzanie podsadzeń, pozostawianie pasów ochronnych przy jeziorach, rzekach, bagnach, źródłiskach oraz utrzymywanie naturalnego charakteru brzegów wód powierzchniowych.

Poziom wody gruntowej, szczególnie na siedliskach wilgotnych i mokrych, ściśle związany jest z prawidłowym funkcjonowaniem urządzeń wodno- melioracyjnych. Na powierzchniach zagrożonych zbyt dużą ilością wody należy zadbać przede wszystkim o właściwe funkcjonowanie urządzeń wodno- melioracyjnych, działać tak, aby te urządzenia nie zagrażały siedliskom przyrodniczym, a przy doborze gatunków do przyszłych upraw mieć na uwadze ich odporność na niekorzystne warunki (nadmiar wody, huraganowe wiatry, zbyt silne zachwaszczenie).

- **Przymrozki.**

Dość poważnym zagrożeniem dla upraw, podrostów i szkółek są późne przymrozki (wiosenne). Powodują obumieranie młodych pędów i liści, szczególnie dębów i buków. Zagrożenie występuje corocznie, ale w ostatnich latach nasila się w związku z przesuwaniem się (w kierunku późnej wiosny, a nawet wczesnego lata) terminów występowania pierwszych i ostatnich przymrozków wiosennych.

3. Czynniki antropogeniczne.

- **Pożary.**

Najbardziej zagrożone są drzewostany sosnowe, głównie na siedlisku Bśw i BMśw. Zagrożenie znacznie wzrasta na terenach atrakcyjnych wypoczynkowo, przy torach kolejowych, drogach publicznych. Warto wspomnieć, że na obszarach sąsiadujących z lasami dochodzi stosunkowo często, szczególnie w okresie przedwiośnia do wypalania suchej roślinności trawiastej.

Większość pożarów spowodowana była działalnością człowieka (wypalanie nieużytków, nieostrożne posługiwanie się ogniem, podpalenia).

W minionym dziesięcioleciu (2007-2016) w Nadleśnictwie Trzebież miały miejsce 34 pożary na łącznej powierzchni 3,79 ha.

W poszczególnych latach przedstawia się to następująco:

Tabela 75 Pożary w ubiegłym 10-leciu w Nadleśnictwie Trzebież.

Rok	Liczba pożarów	Powierzchnia [ha]	Średnia powierzchnia pożaru [ha]
2007	12	0,39	0,03
2008	19	1,14	0,06
2009	16	0,52	0,03
2010	5	0,18	0,04
2011	33	0,83	0,03
2012	21	0,77	0,04
2013	17	0,09	0,01
2014	8	0,19	0,01
2015	18	0,36	0,02
2016	16	1,39	0,09
Razem	165	5,86	0,08

- **Zanieczyszczenie powietrza³¹.**

O jakości powietrza decyduje zawartość różnorodnych substancji, których koncentracja jest wyższa od warunków naturalnych. Poziom stężeń zanieczyszczeń powietrza wynika bezpośrednio z wielkości emisji zanieczyszczeń do atmosfery oraz warunków meteorologicznych. Duży wpływ mają również zanieczyszczenia trans graniczne oraz przemiany fizyko- chemiczne.

Wynikiem rocznej oceny jakości powietrza, przeprowadzonej za 2014 rok była klasyfikacja trzech stref województwa zachodniopomorskiego, przeprowadzona zgodnie z art. 89 ustawy – Prawo ochrony środowiska, dla poszczególnych zanieczyszczeń z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia i ochrony roślin.

W świetle prowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie pomiarów i badań, stan jakości powietrza na obszarze województwa zachodniopomorskiego w 2015 roku nie odbiegał od stanu w latach poprzednich.

W roku 2015, przekroczenie obowiązujących standardów jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim dotyczyło dwóch zanieczyszczeń: pyłu zawieszonego PM10 oraz zawartego w tym pyłu benzo(a)pirenu. Podobnie jak w latach poprzednich, wysokie zawartości stężeń tych dwóch zanieczyszczeń rejestrowano w okresach grzewczych. Jako główną przyczynę tych przekroczeń wskazuje się niską emisję pochodzącą z indywidualnego ogrzewania mieszkań.

Na podstawie pomiarów i obliczeń, w ocenie jakości powietrza dla województwa zachodniopomorskiego za 2015 rok, wyznaczone zostały obszary przekroczeń standardów jakości powietrza. Obszar przekroczeń dla pyłu PM10 obejmuje miasto Myślibórz, a dla benzo(a)pirenu dwa obszary w mieście Szczecin oraz siedem obszarów w strefie zachodniopomorskiej: Myślibórz, Szczecinek, Widuchowa, Stargard, Goleniów, Dębno i Wałcz.

³¹Praca zbiorowa. „*Stan środowiska w województwie zachodniopomorskim. Raport 2015.* www.wios.szczecin.pl

Ze względu na stężenie pyłu PM10 oraz zawartego w nim benzo(a)pirenu, dla aglomeracji szczecińskiej i strefy zachodniopomorskiej, obowiązują programy ochrony powietrza przyjęte Uchwałą Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego w dniu 29 października 2013 r.

Podobnie jak w latach poprzednich, również w 2015 r. na całym obszarze województwa, dla ozonu przekroczony został poziom celu długoterminowego, określony ze względu na ochronę zdrowia (klasa D2), jak i ze względu na ochronę roślin (klasa D2). W przypadku pozostałych zanieczyszczeń, których stężenia nie przekroczyły obowiązujących w 2015 r. kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia : dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), pyłu zawieszonego PM_{2,5}, benzenu (C₃H₆), tlenku węgla (CO), arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni) i ołowiu (Pb), wszystkie trzy strefy województwa tj. aglomeracja szczecińska, miasto Koszalin i strefa zachodniopomorska otrzymały klasę A.

Ze względu na ochronę roślin, ocenie jakości powietrza podlega strefa zachodniopomorska. Ocena dotyczy dwutlenku siarki (SO₂), tlenków azotu (NO_x) i ozonu (O₃). W 2015 r. w strefie tej nie zostały przekroczone dopuszczalne poziomy zanieczyszczeń powietrza, zarówno przez średnioroczne stężenie NO_x i SO₂, jak i przez średnie stężenie SO₂ z okresu zimowego (październik-marzec). Nie została także przekroczona wartość wskaźnika AOT40, obowiązująca dla poziomu docelowego dla ozonu. Ze względu na ochronę roślin strefa zachodniopomorska została sklasyfikowana w klasie A dla wszystkich tych trzech zanieczyszczeń.

- **Stan czystości wód³²**

Decydujący wpływ na jakość wód powierzchniowych mają zanieczyszczenia pochodzące z następujących źródeł:

- punktowe zrzuty ścieków komunalnych i bytowo – gospodarczych z miejskich i wiejskich systemów kanalizacyjnych;
- punktowe zrzuty ścieków przemysłowych zrzucanych za pomocą własnych systemów kanalizacyjnych;
- punktowe zrzuty zanieczyszczonych wód opadowych z terenów zurbanizowanych i przemysłowych;
- rozproszone zrzuty ścieków ze zurbanizowanych terenów miejskich i wiejskich nie wyposażonych w systemy kanalizacyjne;
- zanieczyszczenia obszarowe, głównie z rolnictwa, spowodowane spływami powierzchniowymi zanieczyszczeń zawierających związki biogenne, środki ochrony roślin, z niewłaściwego rolniczego zagospodarowania odchodów zwierzęcych, soków kiszonkowych oraz ścieków bytowo – gospodarczych lub produkcyjnych.

W 2014 roku badania jakości wód powierzchniowych zostały przeprowadzone zgodnie z *Programem Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata*

³² Praca zbiorowa. „*Stan środowiska w województwie zachodniopomorskim. Raport 2015*” www.wios.szczecin.pl

2013-2015 i Aneksem Nr 1 do tego programu, zatwierdzonym przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (GIOŚ).

Ocena jakości wód powierzchniowych³³

Tabela 76 Wyniki oceny w punktach pomiarowo-kontrolnych za 2010 rok (źródło: WIOŚ).

Nazwa JCW	Odra od Odry Zachodniej do Parnicy	Odra od Parnicy do ujścia
Typ abiotyczny	21	21
Silnie zmieniona lub sztuczna JCW (T/N)	T	T
Ppk zamyka JCW (T/N)	N	N
Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Odra Zachodnia – autostrada (m. Siadło Dolne)	Odra – ujście do Roztoki Odrzańskiej (Police)
Klasa elementów biologicznych	II	I
Klasa elementów fizykochemicznych	PPD	II
Substancje szczególnie szkodliwe-specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	Nie badano	Nie badano
Stan/potencjał ekologiczny	III	II
Stan chemiczny	Nie badano	Nie badano

Tabela 77 Wyniki oceny monitorowanych jednolitych części wód za 2010 rok (źródło: WIOŚ).

Nazwa JCW klasyfikowanej	Odra od Odry Zachodniej do Parnicy	Odra od Parnicy do ujścia
Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Odra Wschodnia – ujście do jez. Dąbie (Szczecin Most Cłowy)	Odra Zachodnia – Most Długi (Szczecin)
Silnie zmieniona lub sztuczna JCW (T/N)	T	T
Klasa elementów biologicznych	II	I
Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.)	II	PPD
Stan/potencjał ekologiczny	II	III

Objaśnienia:

Klasa elementów biologicznych, stan/potencjał ekologiczny

I – potencjał maks.

II – potencjał dobry

III – potencjał umiarkowany

IV – potencjał słaby

V – potencjał zły

Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3)

I - potencjał maks.

II – potencjał dobry

PPD – poniżej potencjału dobrego.

Ocena jakości wód podziemnych³⁴

W 2010 roku badania wód podziemnych na obszarze powiatu polickiego były wykonane przez Państwowy Instytut Geologiczny w ramach monitoringu diagnostycznego w 7 punktach pomiarowych, w tym w 4 punktach reprezentujących wody gruntowe i 3 reprezentujące wody wstępne.

³³ Program Ochrony Środowiska powiatu polickiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019.

³⁴ Program Ochrony Środowiska powiatu polickiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019.

Tabela 78 Zestawienie wyników oceny jakości wód podziemnych badanych w ramach monitoringu krajowego na terenie powiatu polickiego w 2010 roku.

Typ wód	Nr punktu	Miejscowość	Gmina	Wskaźniki determinujące jakość wód w 2010 roku	Klasa jakości wód	Wskaźniki przekraczające normy dla wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi w 2010 roku
Gruntowa	Punkt 249	Brzózki	Nowe Warpno	-	II	Mn
Wgłębna	Punkt 1098	Dobra	Dobra (Szczecińska)	Mn(III)	III	NH ₄ , Mn
Gruntowa	Punkt 1169	Myślibórz Mały	Nowe Warpno	O ₂ (III) (teren)	III	NH ₄ , Mn
Wgłębna	Punkt 1186	Stolec	Dobra (Szczecińska)	-	II	Mn
Wgłębna	Punkt 1213	Kołbaskowo	Kołbaskowo	Ca(III), Fe(III), O ₂ (III)	III	NH ₄ , Fe, Mn
Gruntowa	Punkt 2154	Nowe Warpno	Nowe Warpno	Ca(III), O ₂ (III), TOC(IV), HCO ₃ (IV), K (V)	V	NH ₄ , Mn
Gruntowa	Punkt 2155	Rzędziny	Dobra	O ₂ (III) (teren)	III	Mn

- **Negatywne oddziaływanie człowieka na las i środowisko przyrodnicze.**

- znaczna presja ludzka na lasy;
- istnienie barier ekologicznych, utrudniających migracje zwierząt;
- wypalanie ściernisk, poboczy dróg, łąk, trzcinowisk;
- zaśmiecanie lasu oraz istnienie dzikich wysypisk śmieci;
- niepełne skanalizowanie miejscowości, gromadzenie ścieków w szambach o wątpliwej szczelności oraz ich wylewanie do rowów i rzek;
- spływ do wód środków ochrony roślin i nawozów sztucznych;
- niewłaściwe składowanie obornika i gnojowicy oraz ich zwiększone dawkowanie na polach;
- niszczenie tablic i urządzeń;
- nielegalne pozyskanie drewna;
- kłusownictwo.

E. WYTYCZNE DO ORGANIZACJI GOSPODARSTWA LEŚNEGO ORAZ WYKONYWANIA PRAC W NADLEŚNICTWIE

Rysunek 97 Biogrupa na uprawie (Fot. Bartłomiej Malecki).

1. Wytyczne do organizacji gospodarstwa leśnego.

Na podstawie dominujących funkcji pełnionych przez lasy a także przyjętych celów gospodarowania z uwzględnieniem zdolności produkcyjnych siedlisk zastosowano jednostki regulacyjne zwane gospodarstwami (Instrukcja Urządzania Lasu 2012).

Tabela 79 Podział lasów na gospodarstwa.

Gospodarstwo	Powierzchnia	
	ha	%
S - specjalne	1 770,51	7,89
O - wielofunkcyjnych lasów ochronnych	20 640,78	92,00
GZ - wielofunkcyjnych lasów gospodarczych - zrębowych	15,92	0,07
GPZ - wielofunkcyjnych lasów gospodarczych - przerębowo-zrębowych	9,07	0,04
Razem	22 436,28	100,00

2. Wytyczne w sprawie wykonywania prac leśnych.

Tworzenie coraz większej liczby obszarów objętych różnymi formami ochrony, czy też ochrona gatunkowa jest tylko częścią działań zmierzających do poprawy stanu środowiska przyrodniczego. Wraz z rozwojem form i metod ochrony przyrody muszą iść w parze działania, które pozwalają korzystać z zasobów przyrody bez wyraźnych szkód, a jednocześnie poprawią jej stan.

Zachowanie ciągłości zasobów przyrody i poprawa jej stanu są warunkami determinującymi gospodarkę leśną. W celu poprawy stanu środowiska przyrodniczego w trakcie wykonywania prac leśnych szczególną uwagę należy zwrócić na:

- wytyczanie i wykorzystywanie stałych szlaków zrywkowych;
- stosowanie bioolei jako smarów silnikowych oraz do smarowania łańcucha w pilarkach;
- ochronę stanowisk gatunków wymienionych w Rozporządzeniu MŚ z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. Nr 0, poz. 1408 z 16. 10. 2014 r.), Rozporządzeniu MŚ z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. Nr 0, poz. 1409 z 16. 10. 2014 r.) oraz Rozporządzeniu MŚ z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. Nr 0, poz. 1348 z 7. 10. 2014 r.) podczas trzebieży i innych zabiegów, m. in. poprzez zwracanie uwagi na miejsca obalania drzew, przebieg szlaków zrywkowych, pozostawianie kęp starodrzewu;
- stałe podnoszenie wiedzy przyrodniczej pracowników nadleśnictwa, zwracając szczególną uwagę na rozpoznawanie gatunków roślin, zwierząt oraz drzewostanów o wysokim stopniu naturalności (buczyny, grądy itd.);
- prowadzenie ewidencji występowania nowych stanowisk gatunków chronionych, obiektów cennych przyrodniczo;
- ochronę i pielęgnację niektórych elementów krajobrazu naturalnego i kulturowego (parki, aleje, cmentarze, groby, itp.);
- otoczenie opieką istniejących projektowanych i proponowanych do objęcia ochroną prawną obiektów przyrodniczych
- podjęcie starań o uznanie proponowanych form ochrony przyrody

F. PLAN DZIAŁAŃ – ZESTAWIENIE PRAC OBJĘTYCH PROGRAMEM OCHRONY PRZYRODY

Rysunek 98 Różnorodność w lesie (Fot. Bartłomiej Malecki).

I. Obligatoryjne zadania z zakresu ochrony przyrody.

Szczegółowo przedstawiono w Załączniku nr 2.Tabela XXIII- Zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody.

II. Fakultatywne wskazania ochronne.

1. Ochrona różnorodności biologicznej.

Ochrona różnorodności biologicznej w lasach realizowana jest na podstawie obowiązujących w Lasach Państwowych zasad, zarządzeń i instrukcji.

W celu ochrony różnorodności biologicznej w lasach Nadleśnictwa Trzebież zaleca się:

- dla zachowania leśnych zasobów genowych należy ściśle realizować zadania w zakresie ochrony genotypów rodzimych gatunków drzew leśnych;
- nie wprowadzać neofitów oraz promować gatunki rodzime;
- dostosowywać skład gatunkowy upraw do odpowiednich typów siedliskowych lasu, ważne jest by gatunki liściaste osiągały optymalny udział;

- przebudowę drzewostanów w kierunku zgodnym z typem siedliskowym i typem drzewostanu z zachowaniem zasad selekcji, hodowli oraz ochrony lasu stosowanych w wielofunkcyjnej gospodarce leśnej;
- w odpowiednich warunkach siedliskowych dążenie do powstawania drzewostanów zróżnicowanych pod względem wieku, składu gatunkowego i struktury;
- pozostawienie w lesie biomasy (części stojących drzew martwych, połamanych, wykrotów, gałęzi, igliwia i kory), jako jednego z czynników bioróżnorodności, o ile nie jest to sprzeczne z zasadami ochrony lasu (zakaz palenia gałęzi na powierzchniach zrębowych) oraz nie przyczynia się do eutrofizacji siedlisk w miejscach niepożądanych;
- zachowanie w lasach starych, okazałych, często o ciekawych formach drzew lub kęp starodrzewiu, drzew owocowych, klonów, lipy drobnolistnej, topól rodzimych, jarzębów, drzewiastych form: głógów, czeremchy zwyczajnej, jałowca, trzmielin, szakłaka;
- w maksymalnym stopniu wykorzystywać w odnowieniach dolne warstwy – naloty, podrosty, także na siedliskach uboższych – jeśli przedstawiają dobrą jakość i są zgodne z założonymi celami hodowlanymi;
- w koniecznych przypadkach usuwanie czeremchy amerykańskiej przy planowanych zabiegach gospodarczych;
- w celu zachowania różnorodności ekosystemów należy jak najszerszej wykorzystywać zmienność w ramach mikrosiedlisk wprowadzając na te niewielkie powierzchnie właściwe im gatunki;
- na terenie nadleśnictwa unikać zalesiania śródleśnych łąk, skarp oraz niewielkich otwartych powierzchni (zachowanie bogactwa i różnorodności krajobrazowej), granice lasów powinny mieć łagodny charakter;
- wywieszanie drewnianych budek dla ptaków i nietoperzy;
- nie zalesiać powierzchni pozostawionych do naturalnej sukcesji;
- ochronę gleb leśnych.

2. Działania dotyczące prawnych form ochrony przyrody.

Zaleca się:

- otoczenie opieką istniejące i proponowane do objęcia ochroną prawną obiekty przyrodnicze;
- stale podnosić wiedzę przyrodniczą pracowników Nadleśnictwa, zwracając szczególną uwagę na rozpoznawanie gatunków roślin, zwierząt oraz siedlisk chronionych;
- prowadzenie ewidencji występowania nowych stanowisk gatunków chronionych, siedlisk chronionych, obiektów cennych przyrodniczo;
- proponowanie do wyznaczenia kolejnych stref ochrony dla ptaków, systematyczne monitorowanie już istniejących.

3. Zalecenia w zakresie ochrony cennych gatunków roślin naczyniowych.

W stosunku do gatunków roślin, których stanowiska są wymienione w niniejszym Programie, zaleca się:

- upowszechnienie wiedzy o wymienionych gatunkach roślin, ich wymagań ekologicznych, stwierdzonych stanowisk wśród pracowników Służby Leśnej w Nadleśnictwie;
- aktualizowanie waloryzacji przyrodniczej nadleśnictwa o nowe stanowiska chronionych gatunków roślin;
- eliminowanie gatunków ekspansywnych (czeremcha amerykańska) zagrażających bezpośrednio stanowiskom cennych roślin.

4. Zalecenia w zakresie ochrony cennych roślin zarodnikowych.

- zapewnienie w ekosystemach leśnych materii organicznej, przede wszystkim ilości martwego i rozkładającego się drewna. Drewno to powinno reprezentować pełną różnorodność gatunków występujących w drzewostanie i pełną różnorodność ich rozmiarów. Zaleca się, by były to zarówno leżące gałęzie, martwe drzewa leżące na dnie lasu i pojedyncze martwe drzewa stojące oraz złomy i wywroty;
- pozostawić w miarę możliwości wyróżniające się pod względem wieku i grubości drzewa na terenie nadleśnictwa, chronić drzewa wskazane w niniejszym programie, jako cenne (nie wycinać, nie uszkadzać, nie wprowadzać istotnych zmian w ich otoczeniu), prowadzić ich bieżącą inwentaryzację.

5. Zalecenia w zakresie ochrony starych i cennych drzew.

- należy prowadzić bieżącą inwentaryzację drzew o rozmiarach pomnikowych oraz drzew o szczególnych cechach (tworzące określone układy przestrzenne np. aleje, stanowiące pamiątkę kultury leśnej np. pojedyncze drzewa egzotyczne, uznane za lokalnie rzadkie lub ginące, reprezentujące unikatowe formy np. szczudłowe świerki oraz będące przykładami unikatowych zjawisk biologicznych np. zrosty drzew). Informacje na temat rozmieszczenia takich drzew należy gromadzić w bazie danych nadleśnictwa;
- istniejące pomniki przyrody na terenie nadleśnictwa są w większości w dobrym stanie zdrowotnym, w związku z tym nie wymagają zabiegów ochronnych. Zaleca się jednak monitorowanie stanu zachowania tych drzew i w zależności od potrzeb, po uzgodnieniu z organem ochrony przyrody podjęcie odpowiednich działań ochronnych;
- zakazuje się wprowadzania istotnych zmian w otoczeniu drzew o rozmiarach pomnikowych. Nie należy niszczyć roślinności epifitycznej, nie składować pozostałości zrębowych i innych odpadów w promieniu 10 m. od drzewa. Drzew o rozmiarach pomnikowych nie należy wycinać, uszkadzać, należy je pozostawiać na pniu, aż do naturalnego ich rozkładu, z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu;

- należy dążyć do zachowania w lasach nadleśnictwa jak największej liczby drzewiastych form głógów, czeremchy zwyczajnej, jałowca, trzmielin, szakłaka.

6. Zalecenia z zakresu ochrony fauny kręgowców.

- zgłaszanie do służb ochrony przyrody kolejnych stref ochrony dla ujawnionych stanowisk gatunków chronionych;
- należy przestrzegać obowiązujących regulacji prawnych obowiązujących w strefach ochrony gatunków chronionych (strefy ochronne gniazd). Zabiegi gospodarcze prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- pozostawiać w lesie drzewa dziuplaste. W drzewostanach sosnowych dążyć do rozwieszenia skrzynek lęgowych, w tym skrzynek dla nietoperzy. Skrzynki dla nietoperzy należy koncentrować na skraju lasu, oraz w pobliżu skraju bagien, zrębów i upraw.

7. Zalecenia w zakresie ochrony fauny bezkręgowców.

- na skrajach lasu realizować biologiczną zabudowę granicy lasu;
- dbać o zachowanie pełni bogactwa gatunkowego dendroflory ekosystemów leśnych. Tolerować wszystkie spontanicznie pojawiające się gatunki domieszkowe. Wprowadzać domieszki zgodne z naturalnymi składami gatunkowymi drzewostanów;
- pozostawić wszystkie pozostałości alei śródleśnych. W miarę możliwości, np. w uprawach dochodzących do ważniejszych dróg leśnych, wprowadzić przy tych drogach jedno- lub dwustronne śródleśne zadrzewienia alejowe. Stosować do tego materiał o charakterze zadrzewieniowym. Wprowadzać m in. Db, Lp, Kl, Wz, Jrz, Js, Wb stosownie do stwierdzonych na gruncie warunków mikrosiedliskowych;
- zaleca się pozostawić drzewa owocowe;
- zapewnienie w ekosystemach leśnych materii organicznej, przede wszystkim ilości martwego i rozkładającego się drewna. Drewno to powinno reprezentować pełną różnorodność gatunków występujących w drzewostanie i pełną różnorodność ich rozmiarów. Zaleca się, by były to zarówno leżące gałęzie, martwe drzewa leżące na dnie lasu i pojedyncze martwe drzewa stojące oraz złomy i wywroty;
- w miarę możliwości pozostawić stare i grube drzewa na terenie nadleśnictwa.

8. Zalecenia w zakresie ochrony pamiątek kultury leśnej i kultury powszechnej w lasach.

- chronić pozostałości dawnych cmentarzy. Obszar cmentarzy wyłączyć z użytkowania i nie wykorzystywać go do żadnych innych celów. Na ich obszarze można tolerować obecność gatunków egzotycznych (lilaka, śnieguliczki). Dopuszcza się zabiegi ograniczające rozwój krzewów zarastających mogiły. Uporządkować w przypadku konieczności. Proponuje się oznakowanie tych miejsc przez ustawienie tablic informacyjnych. Wszelkie czynności dotyczące obiektów wpisanych do rejestru zabytków należy uzgadniać z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków;

- zaleca się zbieranie, gromadzenie i propagowanie informacji dotyczących historycznego i zwyczajowego nazewnictwa terenowego (nazwy dróg, alei, fragmentów lasu, jezior), informacje o dawnych leśnikach, właścicielach lasu itp.;
- w waloryzacji przyrodniczej nadleśnictwa zamieszczać informacje o przydrożnych kapliczkach, obeliskach, tablicach pamiątkowych, starych słupach podziału powierzchniowego i innych podziałów będących pamiątkami kultury powszechnej i leśnej;
- pojedyncze drzewa gatunków nierodzimych (kasztanowiec, żywotnik i in. znajdujące się na terenie Nadleśnictwa), należy traktować jako pamiątki kultury leśnej i pozostawiać je w cięciach pielęgnacyjnych i rębnych;
- pozostawiać stare drzewa owocowe spotykane na terenach leśnych, szczególnie w miejscach dawnych osad;
- w parkach pozostawiać stare drzewa oraz elementy runa. W razie konieczności uporządkować, ograniczyć nadmierny rozwój podszytu, wprowadzać nowe nasadzenia, udroźnić ścieżki będące elementami kompozycji parkowej.

9. Kształtowanie stosunków wodnych i ochrona siedlisk hydrogeniczných w lasach.

Zaleca się:

- poprawę stosunków wodnych na terenie nadleśnictwa poprzez:
 - utrzymanie naturalnego poziomu wód gruntowych;
 - dążenie do przywrócenia właściwych stosunków wodnych na odvodnionych torfowiskach wysokich i przejściowych;
 - utrzymywanie naturalnego charakteru brzegów bagien, jezior, cieków, rzek;
 - zachowanie istniejących torfowisk i mokradeł.
- wokół bagien źródeł, wycieków i wysięków wód podziemnych zaleca się w trakcie wykonywania cięć zachowywanie lub kształtowanie strefy pasa ochronnego.
- wyłączenie z użytkowania rębnych drzewostanów na zabagnionych, trudno dostępnych siedliskach LMB oraz niektórych OI i OIJ.

10. Kształtowanie strefy ekotonowej.

W lasach Nadleśnictwa Trzebież zaleca się w trakcie wykonywania cięć zachowywać lub kształtować strefę pasa ochronnego wokół bagien, zbiorników i wzdłuż cieków. Ponadto zaleca się dążyć do tego, aby strefy ekotonowe były maksymalnie wypełnione przez roślinność zielną, krzewy i drzewa w układzie pionowym i poziomym.

11. Zalesienia porolne.

Racjonalna gospodarka leśna i ochrona przyrody ściśle powiązana jest z wielkością i kształtem kompleksu leśnego. Jednym ze sposobów ochrony szaty roślinnej jest planowanie w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zalesień i zadrzewień.

W Nadleśnictwie Trzebież nie planuje się zalesień porołych.

12. Promocja i edukacja ekologiczna³⁵.

Leśny Kompleks Promocyjny

Leśny Kompleks Promocyjny "Puszcze Szczecińskie" utworzony został Zarządzeniem Nr 18 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 1 lipca 1996r . Leśny Kompleks Promocyjny „Lasy Puszczy Bukowej i Goleniowskiej”, zmienił nazwę na LKP „Puszcza Bukowa i Goleniowska”, a Zarządzeniem Nr 63 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 października 2004 r. został powiększony o lasy Puszczy Wkrzańskiej i nadano mu nazwę LKP „Puszcze Szczecińskie”.

Łączna powierzchnia Leśnego Kompleksu Promocyjnego wynosi 61 070 ha. W granicach LKP znalazły się w całości lasy Nadleśnictwa Trzebież jak również Ośrodek Dydaktyczno-Muzealny „Świdwie”.

Do głównych zadań LKP należy:

- wszechstronne rozpoznanie stanu lasu i dynamiki zmian biocenoz leśnych
- trwałe zachowanie i odtwarzanie naturalnych walorów lasu
- integrowanie gospodarki leśnej i aktywnej ochrony przyrody
- promowanie wielofunkcyjnej i zrównoważonej gospodarki leśnej
- prowadzenie prac badawczych oraz doświadczalnictwa dla potrzeb gospodarki leśnej
- działania na rzecz szerokiego społeczeństwa zarządzania lasami
- doskonalenie funkcjonowania służby leśnej i edukacja ekologiczna społeczeństwa
- praktyczne testowanie nowych zasad i metod zagospodarowania.

Obiekty własne nadleśnictwa wykorzystywane do celów edukacyjnych:

W siedzibie nadleśnictwa w Zalesiu utworzono „Izbę Edukacji Leśnej”, wyposażoną w sprzęt multimedialny i pomoce dydaktyczne niezbędne do prowadzenia zajęć. Na terenie wypoczynkowym przy biurze nadleśnictwa powstała leśna wiata edukacyjna tzw. zielona klasa. Utworzono ścieżkę edukacyjną do Rezerwatu Świdwie, która swój początek ma na miejscu postoju pojazdów, które dzisiaj wykorzystywane jest głównie przez odwiedzających Transgraniczny Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Zalesiu. Wykorzystując chatę flisacką zorganizowano punkt edukacyjny w gospodarstwie szkółkarskim, wyposażając go w dwa zestawy gier, tablice edukacyjne, ławki i miejsce na ognisko. Drugi punkt edukacji leśnej powstał w Leśnictwie Myślubórz . Ćwiczenia i lektoraty odbywają się także na 6 trasach, które wytyczyliśmy wokół TOEE, na 2 obiektach małej retencji, w Punkcie Alarmowo-Dyspozycyjnym nadleśnictwa. Urządzono także „Leśną Galerię” gdzie podziwiać można wystawy przygotowane przez leśników i zaprzyjaźnionych z lasem artystów. Wokół TOEE posadziliśmy zadrzewienia, które spełniają rolę leśnego ogrodu dydaktycznego.

³⁵ Program edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Trzebież na lata 2017-2026

Transgraniczny Ośrodek Edukacji Ekologicznej:

Na podstawie Listu intencyjnego z dn. 19.12.2008 r. o lokalnym partnerstwie w sprawie współpracy przy przygotowaniu i realizacji projektu pn. „Życie nad Zalewem Szczecińskim i w Puszczy Wkrzańskiej - ekologia, edukacja i historia Nadleśnictwo Trzebież na podstawie umowy użyczenia z dn.15.04.2009 r. udostępniło Gminie Police grunty zabudowane o pow. 1,37 ha wraz z budynkiem gospodarczym (dawna stajnia) o pow. 937 m².

W 2011 roku w bezpośrednim sąsiedztwie siedziby Nadleśnictwa Trzebież rozpoczęto budowę Transgranicznego Ośrodka Edukacji Ekologicznej w Zalesiu stanowiącego integralny element tego projektu. Inwestycja ta została sfinansowana ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Gminy Police, WFOŚiGW w Szczecinie oraz pozyskanych środków unijnych - Programu Operacyjnego „Europejska Współpraca Terytorialna” - Współpraca transgraniczna Mecklemburgia - Pomorze Przednie /Brandenburgia i Rzeczpospolita Polska (Województwo Zachodniopomorskie) 2007-2013.

Ten nowoczesny ośrodek zaczął działać 12 września 2013 r.

Każdego roku ośrodek odwiedza ponad 20 tys. osób. Instruktorzy prowadzą tu interaktywne zajęcia z różnych dziedzin nauk przyrodniczych i ścisłych. Zajęcia w TOEE prowadzi również pracownik nadleśnictwa co umożliwi nam prowadzenie edukacji leśnej na jeszcze większą skalę.

Wokół ośrodka wytyczyliśmy 6 tras, każda grupa rozpoczyna zajęcia w ośrodku od wycieczki do lasu.

Rada Miasta Police przychyliła się do wniosku Nadleśnictwa Trzebież i 06.05.2014 r., tj. w roku jubileuszu 90-lecia Lasów Państwowych, podczas uroczystej narady nadleśniczych RDLP Szczecin, TOEE otrzymał im. Stanisławy i Wacława Czyżewskich, zasłużonych trzebieskich leśników.

Plan działalności edukacyjnej Nadleśnictwa na lata 2017-2026 :

- **Nowe obiekty edukacji leśnej:**

Nadleśnictwo stara się o dotacje ze środków zewnętrznych na utworzenie punktu edukacyjnego nt. „Z kropelką wody przez las”.

Stworzenie punktu edukacji leśnej wzbogaci infrastrukturę o dodatkowe elementy zawierające informacje a w tym przypadku podkreśli ważną rolę lasów w zaopatrywaniu naszej planety w świeżą wodę potrzebną do życia. Uświadomi jak ważne są tereny podmokłe i leśne dla bioróżnorodności i ochrony cennych przyrodniczo gatunków. Z przygotowanej infrastruktury będą korzystały grupy zorganizowane, głównie ze szkół podstawowych, przedszkoli i szkół gimnazjalnych.

- **Utrzymanie istniejących obiektów:**

- bieżące prace konserwatorskie obiektów edukacyjnych, wykonywane w miarę potrzeb,
- doposażenie sali edukacyjnej,
- remont lub wymiana stelaży i tablic informacyjnych wykorzystywanych do potrzeb edukacji leśnej społeczeństwa.

- **Planowane przedsięwzięcia z zakresu edukacji leśnej:**

- dalsza, stała współpraca ze szkołami, samorządami, organizacjami pozarządowymi i instytucjami działającymi w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa oraz wymiana informacji o planowanych imprezach,
- stała współpraca z TOEE- Transgranicznym Ośrodkiem Edukacji Ekologicznej poprzez oddelegowanie pracownika Nadleśnictwa Trzebież do prowadzenia zajęć poświęconych gospodarce leśnej,
- prowadzenie edukacji poprzez stronę internetową Nadleśnictwa Trzebież oraz profil nadleśnictwa na Facebooku,
- kontynuacja dotychczas realizowanych form edukacji leśnej, tj. spotkań w szkołach, spotkań w sali edukacyjnej i na ścieżkach edukacyjnych przez pracowników Nadleśnictwa,
- włączanie się w organizowane ogólnopolskie akcje, mające na celu poprawę czystości polskich lasów, promocję zasobów przyrody i właściwych zachowań w lesie

Opracował:

mgr inż. Bartłomiej Małecki

PIŚMIENNICTWO

<i>Atlas hydrologiczny Polski</i> . IMiGW. Wyd. Geolog. Warszawa 1987.
T. Białecki, S. Krzywicki <i>Leksykon Puszczy Wkrzańskiej</i> . Nowe Warpno 2010 r.
<i>Elaborat Nadleśnictwa Trzebież</i> . BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2007.
Głowaciński Z. (red.). <i>Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce</i> . PWN. Warszawa 2002. Głowaciński Z., Nowacki J. (red.) <i>Polska Czerwona Księga Zwierząt. Bezkręgowce</i> . Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie Akademia, Rolnicza im. A. Cieszkowskiego w Poznaniu. 2004.
Jackowiak B., Żukowski W. <i>Ginące i Zagrożone Rośliny Naczyniowe Pomorza Zachodniego i Wielkopolski</i> . Bogucki Wyd. Nauk., Poznań 1995.
<i>Instrukcja sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie</i> . Warszawa 1996.
<i>Instrukcja urządzania lasu</i> . Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa 2012.
Jańczak J. (red.). <i>Atlas jezior Polski</i> . Bogucki Wydawnictwo Naukowe. Poznań 1999.
Jasnowska J., Jasnowski M. <i>Zagrożone Gatunki Flory Torfowisk</i> . (w:) <i>Chrońmy Przyr. Pol.</i> 33. (4), 1977.
Kleczkowski A.S. <i>Objaśnienia mapy obszarów głównych zbiorników wód podziemnych w Polsce wymagających szczególnej ochrony</i> . AGH Kraków. 1990
Kondracki J. <i>Polska. Geografia fizyczna Polski</i> . PWN. Warszawa 1988.
maps.google.pl
Matuszkiewicz J. M. <i>Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne 1:2500000, 1. Krajobrazy roślinne, 2. Regiony botaniczne (42.5) (Atlas Rzeczypospolitej Polskiej)</i> . Główny Geodeta Kraju PAN. Warszawa 1994.
Matuszkiewicz W. <i>Potencjalna roślinność naturalna Polski. Mapa przeglądowa</i> . PAN. Warszawa 1995.
Matuszkiewicz W. <i>Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski</i> . PWN Warszawa 2001.
Mojski J. E. <i>Objaśnienia do Mapy Geologicznej Polski 1:200000</i> . Wydawnictwo Geologiczne. Warszawa 1977.
Pawlaczyk P. (red.). <i>Zasady ochrony przyrody w lasach gospodarczych – propozycja społeczna</i> . 2008. http://www.kp.org.pl/instrukcja/index.html .
<i>Podział hydrograficzny Polski</i> . ImiGW, Warszawa 1983.
<i>Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000, Lasy i bory – praca zbiorowa</i> . Warszawa 2004.
<i>Program edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Trzebież na lata 2016-2025</i>
<i>Standardowy Formularz Danych Dolna Odra</i>
<i>Standardowy Formularz Danych Jezioro Stolsko</i>
<i>Standardowy Formularz Danych Dolina Dolnej Odry</i>
<i>Standardowy Formularz Danych Jezioro Świdwie</i>
<i>Standardowy Formularz Danych Zalew Szczecińskie</i>
<i>Standardowy Formularz Danych Ostoja Wkrzańska PLB320014</i>
<i>Stan środowiska w województwie zachodniopomorskim. Raport 2015</i> . www.wios.szczecin.pl
www.wikipedia.pl
www.gdos.gov.pl
www.maps.google.pl
www.weatherbase.com
www.openstreetmap.org.pl

www.wms.geoportal
www.szczecin.lasy.gov.pl/web/Trzebież
www.wikipedia.org/
www.nid.pl/pl/Informacje_ogolne/Zabytki_w_Polsce/rejestr-zabytkow/zestawienia-zabytkow-nieruchomych/
Zarzycki K., Kaźmierczakowa R.,(red.). <i>Polska Czerwona Księga Roślin</i> . Instytut Ochrony Przyrody PAN. Kraków 1993.
Zarzycki K., Szelań Z. <i>Czerwona Lista Roślin Naczyniowych Zagrożonych w Polsce</i> . (w:) K. Zarzycki, W. Wojewoda, Z. Heinrich (red.), <i>Lista Roślin Zagrożonych w Polsce</i> (wyd. 2). Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN, Kraków 1992.
<i>Zasady Hodowli Lasu</i> . Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy Lasów Państwowych w Bedoniu. Warszawa 2003.
Zielony R., Kliczkowska A. 2012. <i>Regionalizacja przyrodniczo – leśna Polski 2010</i> . CILP. Warszawa

SPIS RYCIN

Rysunek 1 Mapa sytuacyjna Nadleśnictwa Trzebież.....	5
Rysunek 2 Siedziba Nadleśnictwa Trzebież.....	6
Rysunek 3 Teren Nadleśnictwa na fragmencie mapy- <i>Pomeraniae Dvcatvs Tabvla – Auctore Eilhardo Lubino, 1618 r.</i>	8
Rysunek 4 Teren Nadleśnictwa na fragmencie mapy- <i>Tabula Electoratus Brandenburgici, Meckelenburgi, ET Maximae Partis Pomeraniae, 1633 r.</i>	11
Rysunek 5 Teren Nadleśnictwa na fragmencie mapy- <i>Karte der Oder und des Haffs von Stettin bis zu den Mündungen, ok. 1850 r.</i>	12
Rysunek 6 Położenie Nadleśnictwa Trzebież na tle innych nadleśnictw RDLP w Szczecinie.....	14
Rysunek 7 Warunki termiczne i wilgotnościowe dla stacji meteorologicznej w Szczecinie.....	19
Rysunek 8 Widok na jezioro Piaski (<i>Fot. Bartłomiej Malecki</i>).....	23
Rysunek 9 Położenie rezerwatu przyrody „Świdwie”.....	25
Rysunek 10 Fragment rezerwatu Świdwie (<i>Fot. Bartłomiej Malecki</i>).....	26
Rysunek 11 Fragment rezerwatu Świdwie (<i>Fot. Bartłomiej Malecki</i>).....	26
Rysunek 12 Położenie obszarów Natura 2000 na tle Nadleśnictwa Trzebież.....	29
Rysunek 13 Położenie specjalnych obszarów ochrony siedlisk mających znaczenie dla Wspólnoty Europejskiej na tle Nadleśnictwa Trzebież.....	30
Rysunek 14 Położenie obszaru Dolna Odra PLH320037 na tle Nadleśnictwa Trzebież.....	31
Rysunek 15 Klasy siedlisk (% pokrycia) w obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037 (wg SDF).....	32
Rysunek 16 Struktura wiekowa w Obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037.....	33
Rysunek 17 Udział powierzchniowy wg gatunków rzeczywistych w Obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037.....	33
Rysunek 18 Zestawienie drzewostanów wg pochodzenia w obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037.....	34
Rysunek 19 Zestawienie drzewostanów wg budowy piętrowej w obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037.....	34
Rysunek 20 Borowacenie w obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037.....	34
Rysunek 21 Rozmieszczenie przedmiotów ochrony w obszarze Dolna Odra PLH320037.....	36
Rysunek 22 Położenie obszaru Jezioro Stolsko PLH320063.....	40
Rysunek 23 Klasy siedlisk (% pokrycia) w obszarze Natura 2000 Jezioro Stolsko PLH320063 (wg SDF).....	41
Rysunek 24 Struktura wiekowa gatunków w obszarze Natura 2000 Jezioro Stolsko PLH320063.....	42
Rysunek 25 Udział powierzchniowy wg gat. panujących w Jezioro Stolsko PLH320063.....	42
Rysunek 26 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów w obszarze Jezioro Stolsko PLH320063 wg pochodzenia.....	42
Rysunek 27 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów w obszarze Jezioro Stolsko PLH320063 wg bogactwa gatunkowego.....	43
Rysunek 28 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów w obszarze Jezioro Stolsko PLH320063 wg form degradacji – borowacenie.....	43
Rysunek 29 Rozmieszczenie przedmiotów ochrony w obszarze Jezioro Stolsko PLH320063.....	45
Rysunek 30 Obszary specjalne ochrony ptaków na tle Nadleśnictw Trzebież.....	47
Rysunek 31 Położenie obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003.....	48
Rysunek 32 Klasy siedlisk (% pokrycia) w obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003 (wg SDF).....	49
Rysunek 33 Struktura wiekowa w Obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003.....	50
Rysunek 34 Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w Obszarze Natura 2000 Dolna Odra Dolina Dolnej Odry PLB320003.....	50
Rysunek 35 Zestawienie drzewostanów wg pochodzenia w obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003.....	51
Rysunek 36 Zestawienie drzewostanów wg budowy piętrowej w obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037.....	51
Rysunek 37 Borowacenie w obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037.....	51
Rysunek 39 Położenie obszaru Natura 2000 Jezioro Świdwie PLB320006.....	57
Rysunek 40 Klasy siedlisk (% pokrycia) w obszarze Natura 2000 Jezioro Świdwie PLB320006 (wg SDF).....	58
Rysunek 41 Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w obszarze PLB320006.....	61
Rysunek 42 Struktura wiekowa drzewostanów w obszarze PLB320006.....	61
Rysunek 43 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów w obszarze PLB320006 wg pochodzenia drzewostanów.....	62
Rysunek 44 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów w obszarze PLB320006 wg bogactwa gatunkowego.....	62
Rysunek 45 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów w obszarze PLB320006 wg form degradacji – borowacenie.....	62
Rysunek 47 Położenie obszaru Zalew Szczeciński PLB320009.....	66
Rysunek 48 Klasy siedlisk (% pokrycia) w obszarze Natura 2000 Zalew Szczeciński PLB320009 (wg SDF).....	67

Rysunek 49 Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w obszarze PLB320009.	69
Rysunek 50 Struktura wiekowa drzewostanów w obszarze PLB320009.	69
Rysunek 51 Zestawienie powierzchni [%] drzewostanów w obszarze PLB320009 wg pochodzenia drzewostanów.	70
Rysunek 52 Zestawienie powierzchni [%] drzewostanów w obszarze PLB320009 bogactwa gatunkowego.	70
Rysunek 53 Zestawienie powierzchni [%] wg form degradacji – borowacenie w obszarze PLB320009.....	70
Rysunek 55 Położenie obszaru Ostoja Wkrzańska PLB320014 na tle Nadleśnictwa Trzebież.	74
Rysunek 56 Klasy siedlisk (% pokrycia) w obszarze Natura 2000 Ostoja Wkrzańska PLB320014 (wg SDF).	75
Rysunek 57 Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w obszarze PLB320014.	78
Rysunek 58 Struktura wiekowa drzewostanów w obszarze PLB320014.	78
Rysunek 59 Zestawienie powierzchni [ha] w obszarze PLB320014 wg pochodzenia drzewostanów.....	79
Rysunek 60 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów w obszarze PLB320014 wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego.	79
Rysunek 61 Zestawienie powierzchni [ha] w obszarze PLB320014 wg form degradacji – borowacenie.	79
Rysunek 63 Rozmieszczenie pomników przyrody na gruntach Nadleśnictwa Trzebież wraz z fotografiami przedstawiającymi wybrane pomniki (Fot. Bartłomiej Malecki).	82
Rysunek 64 Położenie zespołu przyrodniczo- krajobrazowego o nazwie „Dębina”.	85
Rysunek 65 Położenie proponowanych użytków ekologicznych.	87
Rysunek 66 Położenie proponowanego użytku ekologicznego „Jezioro Piaski” wraz z fotografiami przedstawiającymi jego fragmenty (Fot. Bartłomiej Malecki).	88
Rysunek 67 Położenie proponowanego użytku ekologicznego „Karpino” wraz z fotografiami przedstawiającymi jego fragmenty (Fot. Bartłomiej Malecki).	89
Rysunek 68 Położenie proponowanego użytku ekologicznego „Piaszczynekowe Mokradła” wraz z fotografiami przedstawiającymi jego fragmenty (Fot. Bartłomiej Malecki).	89
Rysunek 69 Położenie proponowanego użytku ekologicznego „Torfowisko Podbrzeże” wraz z fotografiami przedstawiającymi jego fragmenty (Fot. Bartłomiej Malecki).	90
Rysunek 70 Położenie proponowanego użytku ekologicznego „Torfowisko Zaleskie” wraz z fotografiami przedstawiającymi jego fragmenty (Fot. Bartłomiej Malecki).	90
Rysunek 71 Położenie proponowanego stanowiska dokumentacyjnego wraz z fotografiami przedstawiającymi jego fragmenty (Fot. Bartłomiej Malecki).	91
Rysunek 72 Szmaciak gałęzisty (<i>Sparassis crispa</i>) (Fot. Krzysztof Bojarski).	93
Rysunek 73 Rosiczka okrągłolistna (<i>Drosera rotundifolia</i>) (Fot. Krzysztof Bojarski).	94
Rysunek 74 Jaszczurka żyworodna (<i>Lacerta vivipara</i>) (Fot. Krzysztof Bojarski).	103
Rysunek 75 Fragment runa (Fot. Bartłomiej Malecki).	108
Rysunek 76 Położenie Nadleśnictwa Trzebież na tle wód powierzchniowych.	110
Rysunek 77 Roślinność potencjalna w Nadleśnictwie Trzebież.	111
Rysunek 78 Bogactwo gatunkowe w Nadleśnictwie Trzebież.	114
Rysunek 79 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury.	115
Rysunek 80 Zestawienie powierzchni [ha] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów.....	116
Rysunek 81 Zestawienie powierzchni [ha] wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem.	118
Rysunek 82 Formy stanu siedliska.	120
Rysunek 83 Borowacenie w Nadleśnictwie Trzebież.	121
Rysunek 84 Rozmieszczenie siedlisk przyrodniczych na gruntach Nadleśnictwa Trzebież.	127
Rysunek 85 Najliczniej reprezentowane w Nadleśnictwie siedlisko przyrodnicze- Żyzna buczyna (9130) (Fot. Bartłomiej Malecki)	128
Rysunek 86 Cmentarzysko kurhanowe z epoki brązu (Oddz.878j) (Fot. Katarzyna Książczyk).	146
Rysunek 87 Cmentarzyk rodowy Raminów z przełomu XIX i XX w. (Oddz.653b) (Fot. Katarzyna Książczyk).	146
Rysunek 88 Pomnik pamiątkowy przy moście Wilhelma-Meyera (831c) (Fot. Krzysztof Bojarski).	147
Rysunek 89 Most Wilhelma-Meyera (831c) (Fot. Krzysztof Bojarski).	147
Rysunek 90 Kościół św. Huberta w Nowym Warpnie-Karsznie (Fot. Bartłomiej Malecki).	150
Rysunek 91 Kościół pw. Wniebowzięcia NMP z XV (Fot. Bartłomiej Malecki).	150
Rysunek 92 Ratusz w Nowym Warpnie o konstrukcji ryglowej dawniej i dziś (Fot. POP 2007).	151
Rysunek 93 Port w Nowym Warpnie dawniej i dziś (Fot. POP 2007).	151
Rysunek 94 Nowe Warpno. Dawny dworzec kolejowy (Fot. POP 2007).	152
Rysunek 95 Police dawniej (Fot. POP 2007).	153
Rysunek 96 Pałac w Stolcu (Fot. Katarzyna Książczyk).	155
Rysunek 97 Tanowo. Nieistniejący już budynek dawnego Nadleśnictwa Tanowo (Fot. POP 2007).	155
Rysunek 98 Trzebież. Port i plac do składowania drewna (Fot. POP 2007).	156
Rysunek 99 Trzebież. Port z początku XX w. (Fot. POP 2007).	157

Rysunek 100 Zagrożenie dla drzewostanów spowodowane działalnością bobra europejskiego (Fot. Krzysztof Bojarski). ...	158
Rysunek 101 Biogrupa na uprawie (Fot. Bartłomiej Malecki).	165
Rysunek 102 Różnorodność w lesie (Fot. Bartłomiej Malecki).	167

SPIS TABEL

Tabela 1 Warunki termiczne i wilgotnościowe dla stacji meteorologicznej w Szczecinie.	18
Tabela 2 Porównanie wybranych cech drzewostanów Nadleśnictwa Trzebież.	20
Tabela 3 Zestawienie powierzchni lasów ochronnych i gospodarczych.	21
Tabela 4 Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów w ramach grup funkcji lasu (Wzór 1b.)	21
Tabela 5 Liczba i wielkość kompleksów leśnych (wyłącznie powierzchnia własności Skarbu Państwa).	22
Tabela 6 Ogólna charakterystyka rezerwatu.	27
Tabela 7 Zestawienie zbiorcze powierzchni obszarów Natura 2000 w zasięgu administracyjnym Nadleśnictwie Trzebież. ...	29
Tabela 8 Zestawienie wspólnych powierzchni [ha] obszarów Natura 2000 w zasięgu administracyjnym Nadleśnictwa Trzebież.	30
Tabela 9 Zestawienie powierzchni Dolna Odra PLH320037.	32
Tabela 10 Wykaz gatunków chronionych (z informacją o dokładnej lokalizacji)w Obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037.	32
Tabela 11 Neofityzacja w obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037.	35
Tabela 12 Przedmioty ochrony w SOO Dolna Odra PLH320037 (kolorem zielonym oznaczono przedmioty ochrony związane ze środowiskiem leśnym).	37
Tabela 13 Zestawienie gatunków zwierząt stanowiących przedmioty ochrony w SOO Dolna Odra PLH 320037 (Kolorem zielonym wyróżniono gatunki leśne).	38
Tabela 14 Zestawienie powierzchni Jezioro Stolsko PLH320063.	40
Tabela 15 Wykaz gatunków chronionych (z informacją o dokładnej lokalizacji)w Obszarze Natura 2000 Jezioro Stolsko PLH320063.	41
Tabela 16 Neofityzacja w obszarze Jezioro Stolsko PLH320063.	43
Tabela 17 Siedliska przyrodnicze stanowiące przedmioty ochrony w Jezioro Stolsko PLH320063 (kolorem zielonym oznaczono przedmioty ochrony związane ze środowiskiem leśnym).	45
Tabela 18 Zestawienie powierzchni Police – kanały PLH320015.	46
Tabela 19 Zestawienie powierzchni Ujście Odry i Zalew Szczeciński PLH320018.	46
Tabela 20 Zestawienie powierzchni Dolina Dolnej Odry PLB320003.	48
Tabela 21 Wykaz gatunków chronionych (z informacją o dokładnej lokalizacji)w Obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003.	49
Tabela 22 Neofityzacja w obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037.	52
Tabela 23 Analiza wpływu Planu na przedmioty ochrony w Dolina Dolnej Odry PLB 320003 (kolorem zielonym oznaczono przedmioty ochrony związane ze środowiskiem leśnym).	53
Tabela 24 Zestawienie powierzchni obszaru Natura 2000 Jezioro Świdwie PLB320006.	58
Tabela 25 Wykaz gatunków chronionych (z informacją o dokładnej lokalizacji) w obszarze Natura 2000 Jezioro Świdwie PLB320006.	58
Tabela 26 Neofityzacja w obszarze PLB320006.	63
Tabela 27 Przedmioty ochrony w Jezioro Świdwie PLB 320006 (kolorem zielonym oznaczono przedmioty ochrony związane ze środowiskiem leśnym).	64
Tabela 28 Zestawienie powierzchni Zalew Szczeciński PLB320009.	67
Tabela 29 Gatunki chronione występujące w obszarze Natura 2000 Zalew Szczeciński PLB320009 z informacją o dokładnej lokalizacji.	67
Tabela 30 Neofityzacja w obszarze PLB320009.	71
Tabela 31 Przedmioty ochrony w Zalew Szczeciński PLB 320009 (kolorem zielonym oznaczono przedmioty ochrony związane ze środowiskiem leśnym).	72
Tabela 32 Zestawienie powierzchni Ostoja Wkrzańska PLB320014.	75
Tabela 33 Wykaz gatunków chronionych (z informacją o dokładnej lokalizacji)w obszarze Ostoja Wkrzańska PLB320014.	75
Tabela 34 Neofityzacja w obszarze PLB320014.	80
Tabela 35 Przedmioty ochrony w Ostoja Wkrzańska (kolorem zielonym oznaczono przedmioty ochrony związane ze środowiskiem leśnym).	81
Tabela 36 Wykaz istniejących pomników przyrody na gruntach N-ctwa Trzebież (Wzór 5a.)	83
Tabela 37 Wzór nr 5b. Proponowane pomniki przyrody.	84
Tabela 38 Wykaz istniejących zespołów przyrodniczo – krajobrazowych.	86
Tabela 39 Wykaz proponowanych użytków ekologicznych.	87

Tabela 40 Stanowisko dokumentacyjne proponowane.	91
Tabela 41 Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków grzybów i porostów w Nadleśnictwie Trzebież.	92
Tabela 42 Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków roślin w Nadleśnictwie Trzebież.	94
Tabela 43 Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt (bezkręgowców i kręgowców) w Nadleśnictwie Trzebież.	97
Tabela 44 Zestawienie stref ochrony zwierząt w Nadleśnictwie Trzebież.	104
Tabela 45 Powierzchnia stref ochrony zwierząt w Nadleśnictwie Trzebież.	104
Tabela 46 Gospodarstwo specjalne.	106
Tabela 47 Lasy ochronne.	106
Tabela 48 Zestawienie podtypów gleb w Nadleśnictwie.	109
Tabela 49 Stan aktualny i zmiany pow. typów siedliskowych lasu (pow. zal. i niezal.).....	113
Tabela 50 Bogactwo gatunkowe w Nadleśnictwie Trzebież.	113
Tabela 51 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury.....	115
Tabela 52 Zestawienie powierzchni [ha] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych.	116
Tabela 53 Zestawienie powierzchni [ha] wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem.	117
Tabela 54 Formy stanu siedliska.	119
Tabela 55 Borowacenie w Nadleśnictwie Trzebież.	121
Tabela 56 Wykaz gatunków drzew i krzewów obcego pochodzenia stwierdzonych w Nadleśnictwie (wg udziału rzeczywistego).....	122
Tabela 57 Obszar bagienny cenny przyrodniczo- „Wielki Karcz”.	123
Tabela 58 Wykaz drzewostanów cennych przyrodniczo.	123
Tabela 59 Wykaz parków.	126
Tabela 60 Wykaz siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie w Nadleśnictwie Trzebież.	126
Tabela 61 Typy drzewostanów, orientacyjne składy gatunkowe upraw oraz rodzaje rębni dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych.	130
Tabela 62 Wykaz cennych drzew znajdujących się na terenie Nadleśnictwa Trzebież.	133
Tabela 63 Stanowiska głązów narzutowych.	135
Tabela 64 Zestawienie zadrzewień.	135
Tabela 65 Zestawienie remiz nie tworzących osobnych wydzieleń.	135
Tabela 66 Zestawienie gruntów przeznaczonych do naturalnej sukcesji.	136
Tabela 67 Zestawienie źródlisk.	138
Tabela 68 Wykaz bagien ewidencyjnych w Nadleśnictwie Trzebież.	139
Tabela 69 Wykaz bagien nie stanowiących osobnych wydzieleń w Nadleśnictwie Trzebież.	141
Tabela 70 Powierzchnia GDN w Nadleśnictwie Trzebież.	143
Tabela 71 Bloki upraw zachowawczych.	143
Tabela 72 Bloki upraw pochodnych.	144
Tabela 73 Wykaz powierzchni objętych szczególną ochroną.	144
Tabela 74 Wzór nr 19. Wykaz obiektów kultury materialnej.	144
Tabela 75 Pożary w ubiegłym 10-leciu w Nadleśnictwie Trzebież.	161
Tabela 76 Wyniki oceny w punktach pomiarowo-kontrolnych za 2010 rok (źródło: WIOŚ).	163
Tabela 77 Wyniki oceny monitorowanych jednolitych części wód za 2010 rok (źródło: WIOŚ).	163
Tabela 78 Zestawienie wyników oceny jakości wód podziemnych badanych w ramach monitoringu krajowego na terenie powiatu polickiego w 2010 roku.	164
Tabela 79 Podział lasów na gospodarstwa.	165

KRONIKA

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1.

Tabela XXII. Zestawienie przedmiotów ochrony , dla których wyznaczono obszary Natura 2000 w lasach nadleśnictwa lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
1	2	3	4	5	6
1. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK – Dolna Odra PLH320037- siedliska przyrodnicze:					
1.	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe C	Oddz.: 899, 900, 902, 904, 906 Pow.: 27,60 ha.	Lasy z udziałem martwego drewna w ilości umożliwiającej utrzymanie w nie pogorszonym stanie bioty ksylobiontycznej, z obecnością gatunków typowych i zróżnicowaną strukturą przestrzenną drzewostanu (w tym z lukami i okrajkami umożliwiającymi współwystępowanie ziołorośli okrajkowych) o zróżnicowanym reżimie użytkowania.	<ul style="list-style-type: none"> • Zmiany stosunków wodnych; • upraszczanie składu gatunkowego łągów olszowo-jesionowych (promowanie samej olszy, zamieranie jesionów); • zręby zupełne w łągach, problematyczne zwłaszcza w wąskich pasmach i izolowanych płatach, przerywające ciągłość tego typu siedlisk; • niski udział odnowień naturalnych; • ubogi skład gatunkowy drzewostanów; • mało martwego drewna. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nie wprowadzanie, w obszarze występowania siedlisk, gatunków obcych (w tym przypadku dot. to zwłaszcza dębu czerwonego, robinii i klonu jesionolistnego); • nie introdukowanie gatunków inwazyjnych; • preferowanie rębni złożonej, zwłaszcza w wąskich pasach łągów; • kontynuowanie, w ramach realizowanej gospodarki leśnej, działań mających na celu zachowanie ilości martwego drewna i starych drzew; • faworyzowanie odnowień naturalnych w obrębie płatów siedlisk oraz tolerowanie obecności graba w podroście i drzewostanie.
2. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK - Dolna Odra PLH320037- gatunki roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków):					
1.	1166 Kumak nizinny	Oddz.: 913.	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> • Zanik miejsc odpowiednich do rozrodu; 	Utrzymanie właściwego stanu

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
	B	Liczba stan.: 1		<ul style="list-style-type: none"> opadanie poziomu wód gruntowych i wysychanie małych zbiorników wodnych. 	ochrony siedliska gatunku.
3. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK – Jezioro Stolsko PLH320063- siedliska przyrodnicze:					
1.	9110 Kwaśne buczyny B	Oddz.: 492, 493. Pow.: 7,38 ha.	Podjęcie działań zmierzających do przywrócenia właściwego stanu ochrony – lasy z udziałem martwego drewna w ilości umożliwiającej utrzymanie w nie pogorszonym stanie bioty ksylobiontycznej, z obecnością gatunków typowych (w tym z domieszką dębów) i zróżnicowaną strukturą przestrzenną drzewostanu o zróżnicowanym reżimie użytkowania oraz odpowiednią dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemu leśnego ilością starych drzew.	<ul style="list-style-type: none"> zubożenie roślinności charakterystycznej siedliska wskutek upraszczania struktury wiekowej drzewostanów; zubożenie i zanik roślinności charakterystycznej siedliska wskutek wprowadzania gatunków drzew obcych do drzewostanów; mała ilość martwego drewna. 	<ul style="list-style-type: none"> Nie wprowadzanie - przynajmniej w obszarze występowania siedliska, obcych gatunków. Nie wprowadzanie gatunków inwazyjnych. Faworyzowanie odnowień naturalnych w obrębie płatów siedlisk. Kontynuowanie, w ramach realizowanej gospodarki leśnej, działań mających na celu zachowanie ilości martwego drewna i starych drzew.
2.	9130 Żyzne buczyny B	Oddz.: 500, 501, Pow.: 19,94 ha.	Podjęcie działań zmierzających do przywrócenia właściwego stanu ochrony – lasy z udziałem martwego drewna w ilości umożliwiającej utrzymanie w nie pogorszonym stanie bioty ksylobiontycznej, z obecnością gatunków typowych i zróżnicowaną strukturą przestrzenną drzewostanu o zróżnicowanym reżimie użytkowania oraz odpowiednią dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemu leśnego ilością starych drzew.	<ul style="list-style-type: none"> zubożenie roślinności charakterystycznej siedliska wskutek upraszczania struktury wiekowej drzewostanów; inwazja niecierpka drobnokwiatowego; zubożenie roślinności charakterystycznej siedliska wskutek wprowadzania gatunków drzew obcych; mała ilość martwego drewna. 	<ul style="list-style-type: none"> Nie wprowadzanie - przynajmniej w obszarze występowania siedliska, obcych gatunków. Nie wprowadzanie gatunków inwazyjnych. Faworyzowanie odnowień naturalnych w obrębie płatów siedlisk. Kontynuowanie, w ramach realizowanej gospodarki leśnej, działań mających na celu

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
					zachowanie ilości martwego drewna i starych drzew.
3.	91D0* Bory i lasy bagienne C	Oddz.: 499. Pow.: 5,64 ha	Właściwy poziom uwodnienia oraz charakterystyczna kompozycja gatunkowa.	<ul style="list-style-type: none"> Nadmierne odwodnienie terenu, zmiana sposobu użytkowania. 	<ul style="list-style-type: none"> Nie planowanie użytkowania; w przyległych wydzieleniach leśnych nie wprowadzanie i ograniczanie obecności świerka.
4. OBSZAR SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW – Dolina Dolnej Odry PLB 320003- gatunki ptaków oraz ich ostoje:					
1.	A036 Łabędź niemy C	Oddz.: 915. Liczba stan.: 1	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> Brak. 	<ul style="list-style-type: none"> Utrzymanie istniejących obszarów występowania gatunku w stanie zbliżonym do aktualnego.
2.	A051 Krakwa B	Oddz.: 918. Liczba stan.: 1	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> Brak. 	<ul style="list-style-type: none"> Utrzymanie istniejących obszarów występowania gatunku w stanie zbliżonym do aktualnego.
3.	A067 Gągoł C	Oddz.: 908, 909, 918, 921. Liczba stan.: 4	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> Brak. 	<ul style="list-style-type: none"> Utrzymanie istniejących obszarów występowania gatunku w stanie zbliżonym do aktualnego.
4.	A391 Kormoran C	Oddz.: 926 Liczba stan.: 1	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> Brak. 	<ul style="list-style-type: none"> Utrzymanie istniejących obszarów występowania gatunku w stanie zbliżonym do aktualnego.
5.	A073 Kania czarna B	Informacje wrażliwe. 1 obserwacja	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> Zalesienie terenów otwartych; zmniejszenie się liczby starych drzew. 	<ul style="list-style-type: none"> Utrzymanie aktualnej struktury krajobrazu z mozaiką siedlisk

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
6.	A074 Kania ruda B	Informacje wrażliwe. 2 strefy 2 obserwacje	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> • Zalesienie terenów otwartych; • zmniejszenie się liczby starych drzew. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie aktualnej struktury krajobrazu z mozaiką siedlisk
7.	A075 Bielik B	Informacje wrażliwe. 2 strefy 3 obserwacje	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> • Zalesienie terenów otwartych; • zmniejszenie się liczby starych drzew. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tam gdzie to możliwe dążenie do tworzenia mozaiki drzewostanów różnowiekowych i różnogatunkowych; • nie wprowadzanie zalesień terenów otwartych.
8.	A229 Zimorodek C	Oddz.: 901 Liczba stan.: 1	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> • Brak. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie istniejących obszarów występowania gatunku w stanie zbliżonym do aktualnego.
9.	A127 Żuraw B	Oddz.: 919 Liczba stan.: 1	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> • Brak. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie istniejących obszarów występowania gatunku w stanie zbliżonym do aktualnego.
10.	A061 Czernica B	Oddz.: 909, 913, 918, 921. Liczba stan.: 4	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> • Brak. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie istniejących obszarów występowania gatunku w stanie zbliżonym do aktualnego.
5. OBSZAR SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW – Jezioro Świdwie PLB320006- gatunki ptaków oraz ich ostoje:					

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
1.	A043 Gęgawa C	Oddz.: 869A. Liczba stan.: 3	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> • Brak. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie istniejących obszarów występowania gatunku w stanie zbliżonym do aktualnego.
2.	A051 Krakwa C	Oddz.: 869A. Liczba stan.: 3	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> • Brak. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie istniejących obszarów występowania gatunku w stanie zbliżonym do aktualnego.
3.	A073 Kania czarna B	Informacje wrażliwe. 1 obserwacja	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> • Zalesienie terenów otwartych; • zmniejszenie się liczby starych drzew. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie aktualnej struktury krajobrazu z mozaiką siedlisk
4.	A074 Kania ruda C	Informacje wrażliwe. 2 strefy 10 obserwacji	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> • Zalesienie terenów otwartych; • zmniejszenie się liczby starych drzew. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie aktualnej struktury krajobrazu z mozaiką siedlisk
5.	A074 Orlik krzykliwy C	Informacje wrażliwe. 3 strefy 15 obserwacji	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> • Zalesienie terenów otwartych; • zmniejszenie się liczby starych drzew. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie aktualnej struktury krajobrazu z mozaiką siedlisk
6.	A075 Bielik C	Informacje wrażliwe.	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> • Zalesienie terenów otwartych; • zmniejszenie się liczby starych drzew. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tam gdzie to możliwe dążenie do tworzenia mozaiki drzewostanów

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
		1 strefa.			różnowiekowych i różnogatunkowych; <ul style="list-style-type: none"> nie wprowadzanie zalesień terenów otwartych.
7.	A094 Rybołów C	Informacje wrażliwe. 2 obserwacje	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> Zalesienie terenów otwartych; zmniejszenie się liczby starych drzew. 	<ul style="list-style-type: none"> Utrzymanie aktualnej struktury krajobrazu z mozaiką siedlisk
8.	A119 Kropiatka C	Oddz.: 869A, 560b Liczba stan.: 3	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> Brak. 	<ul style="list-style-type: none"> Utrzymanie istniejących obszarów występowania gatunku w stanie zbliżonym do aktualnego.
9.	A118 Wodnik B	Oddz.: 489, 511, 513, 584, 869A. Liczba stan.: 8	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> Brak. 	<ul style="list-style-type: none"> Utrzymanie istniejących obszarów występowania gatunku w stanie zbliżonym do aktualnego.
10.	A127 Żuraw C	Oddz.: 497, 499, 504, 513, 513A, 560, 584, 673, 674, 680, 692, 709, 869A, 869B, 707A. Liczba stan.: 17	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> Brak. 	<ul style="list-style-type: none"> Utrzymanie istniejących obszarów występowania gatunku w stanie zbliżonym do aktualnego.
11.	A272 Podróżniczek B	Oddz.: 433, 440, 441, 556, 581, 651, 494, 497, 499, 502,	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> Brak. 	<ul style="list-style-type: none"> Utrzymanie istniejących obszarów występowania gatunku w stanie zbliżonym do aktualnego.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
		504, 513, 513A, 535, 560, 582, 584, 585, 609, 656B, 673, 674, 680, 692, 709, 856, 869A, 869B, 689, 706, 707A. Liczba stan.: 48			
12.	A006 Perkoz rdzawoszyi C	Oddz.: 869A. Liczba stan.: 1	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> Brak. 	<ul style="list-style-type: none"> Utrzymanie istniejących obszarów występowania gatunku w stanie zbliżonym do aktualnego.
6. OBSZAR SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW – Ostoja Wkrzańska PLB320014- gatunki ptaków oraz ich ostoje:					
1.	A075 Bielik C	Informacje wrażliwe. 8 stref.	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> Zalesienie terenów otwartych; zmniejszenie się liczby starych drzew. 	<ul style="list-style-type: none"> Tam gdzie to możliwe dążenie do tworzenia mozaiki drzewostanów różnowiekowych i różnogatunkowych; nie wprowadzanie zalesień terenów otwartych.
2.	A094 Rybołów C	Informacje wrażliwe. 2 strefy.	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> Zalesienie terenów otwartych. 	<ul style="list-style-type: none"> Utrzymanie aktualnej struktury krajobrazu z mozaiką siedlisk; utrzymanie żerowisk.
3.	A127 Żuraw C	Oddz.: 215, 323, 122, 238,	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> Brak. 	<ul style="list-style-type: none"> Utrzymanie istniejących obszarów występowania gatunku w stanie zbliżonym do

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
		280, 344, 359. Liczba stan.: 9			aktualnego.
7. OBSZAR SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW – Zalew Szczeciński PLB320009- gatunki ptaków oraz ich ostoje:					
1.	A051 Krakwa C	Oddz.: 35 Liczba stan.: 2	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> • Brak. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie istniejących obszarów występowania gatunku w stanie zbliżonym do aktualnego.
2.	A067 Gągoł B	Oddz.: 35. Liczba stan.: 1	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> • Brak. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie istniejących obszarów występowania gatunku w stanie zbliżonym do aktualnego.
3.	A074 Kania ruda C	Informacje wrażliwe. 2 strefy	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> • Zalesienie terenów otwartych; • zmniejszenie się liczby starych drzew. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie aktualnej struktury krajobrazu z mozaiką siedlisk
4.	A074 Kania czarna C	Informacje wrażliwe. 1 strefy	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> • Zalesienie terenów otwartych; • zmniejszenie się liczby starych drzew. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie aktualnej struktury krajobrazu z mozaiką siedlisk
5.	A075 Bielik B	Informacje wrażliwe. 8 stref.	Właściwy stan siedliska gatunku.	<ul style="list-style-type: none"> • Zalesienie terenów otwartych; • zmniejszenie się liczby starych drzew. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tam gdzie to możliwe dążenie do tworzenia mozaiki drzewostanów różnowiekowych i różnogatunkowych; • nie wprowadzanie zalesień terenów otwartych.

Załącznik nr 2.

Tabela XXIII. Zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody.

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	5	6
1.	<p><u>Rezerwat przyrody „Świdwie”¹</u></p> <p>485c, 485f, 486a, 535c, 535g, 535h.</p>	<p>Utrzymanie mozaik łąk i pastwisk.</p>	<p>Utrzymanie mozaik łąk i pastwisk w granicach rezerwatu poprzez mechaniczne koszenie łąk i pastwisk w terminie od 1 września do 30 października. Usunięcie skoszonej runi poza obszar rezerwatu niezwłocznie po wykonaniu prac. Zbiór skoszonej biomasy w terminie do 2 tygodni po koszeniu. Wykluczony sposób koszenia „od zewnątrz do środka”. Obowiązkowe pozostawienie co roku 5-10% powierzchni nie skoszonej przy jednoczesnym zachowaniu warunku, że co roku musi być inna powierzchnia.</p>	
2.	<p><u>Rezerwat przyrody „Świdwie”¹</u></p> <p>Wydz. 487b na powierzchni 0,15 ha luki obsadzonej bukiem w drzewostanie sosnowym 10So, wiek 121 lat o zwarciu przerywanym; 487k – na pow. 0,49 ha luki obsadzonej bukiem w drzewostanie 7So2 Św 1Bk, wiek 121 lat o zwarciu umiarkowanym.</p>	<p>Mechaniczne usunięcie roślinności hamującej rozwój odmładzających się drzewostanów.</p>	<p>Mechaniczne usunięcie roślinności hamującej rozwój odmładzających się drzewostanów w terminie od 1 maja do 31 grudnia.</p>	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
3.	<p><u>Rezerwat przyrody „Świdwie”¹</u></p> <p>Punktowo. Przy użyciu zależnej od potrzeb mb siatki leśnej.</p> <p>Wydz. 535f, 485b,i, 487b,k,j.</p>	Utrzymanie sprawności technicznej grodzień w rezerwacie.	<p>Utrzymanie sprawności technicznej (konserwacja) grodzień w rezerwacie. Naprawa uszkodzeń w grodzieńiach. Kontrola stanu technicznego ww. urządzeń według potrzeb. Realizacja w miesiącach styczeń- luty oraz wrzesień- grudzień, w okresie obowiązywania zadań ochronnych.</p> <p>Rozgrodzenie powierzchni połączone z usunięciem materiału rozgrodzeniowego poza obszar rezerwatu- w terminie zależnym od potrzeb.</p>	
4.	<p><u>Obszar Natura 2000 Jezioro Świdwie PLB320006²</u></p> <p>Łąki i pastwiska na całym obszarze Natura 2000 ze szczególnym uwzględnieniem łąki na S od Zalesia w oddz. 560b.</p> <p>Dla gatunków: A006 Perkoz rdzawoszyi, A030 Bocian czarny, A031 Bocian biały, A039 Gęś zbożowa, A041 Gęś białoczelna, A043 Gęgawa, A051 Krakwa, A073 Kania czarna, A074 Kania ruda, A075 Bielik, A089 Orlik krzykliwy, A094 Rybołów, A118 Wodnik, A119 Kropiatka,</p>	Zachowanie i/lub odtwarzanie łąk i pastwisk będących siedliskiem ptaków wodno-błotnych podczas migracji i zimowania.	Utrzymanie siedlisk ptaków, prowadzenie ekstensywnej gospodarki kośnej, kośno-pastwiskowej lub pastwiskowej.	Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolno środowiskowego (lub jego odpowiednika w nowym programie wsparcia finansowego), ukierunkowanego na ochronę ptaków, koszenie 1-2 razy w roku (od czerwca do października), pozostawienie od 5 do 20% powierzchni nieskoszonej, wypas prowadzony od maja do października, nie stosowanie

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
	A120 Zielonka, A127 Żuraw, A197 Rybitwa czarna, A272 Podróźniczek oraz pozostałe gatunki wymienione w zaktualizowanym SDF.			
5.	<p><u>Obszar Natura 2000 Jezioro Świdwie PLB320006²</u></p> <p>Grunty orne na całym obszarze Natura 2000.</p> <p>Dla gatunków: A030 Bocian czarny, A031 Bocian biały, A039 Gęś zbożowa, A041 Gęś białoczelna, A043 Gęgawa, A051 Krakwa, A073 Kania czarna, A074 Kania ruda, A089 Orlik krzykliwy, A118 Wodnik, A119 Kropiatka, A120 Zielonka, A127 Żuraw.</p>	Zwiększenie powierzchni i zasobności bazy żerowej ptaków wodno-błotnych	Uprawa zbóż ozimych na obszarach wytypowanych na podstawie wcześniejszej ekspertyzy.	
6.	<p><u>Obszar Natura 2000 Jezioro Świdwie PLB320006²</u></p> <p>Cały obszar Natura 2000.</p> <p>Dla gatunków: A030 Bocian czarny, A073 Kania czarna, A074 Kania ruda, A075 Bielik, A089 Orlik krzykliwy, A127 Żuraw.</p>	Unaturalniająca przebudowa drzewostanów w obszarze Natura 2000.	Utrzymanie zróżnicowanej struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów. Pozostawianie w rębniach pełnych kęp drzewostanu stanowiących nie mniej niż 5% powierzchni manipulacyjnej. Zaleca się wyznaczenie biogrup w sposób umożliwiający ich łączenie. Przy wyznaczeniu biogrup należy uwzględnić szczególnie	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
			ukształtowanie terenu i warunki hydrologiczne. Dążenie do zwiększenia udziału powierzchniowego drzewostanów w wieku powyżej 120 lat. Pozostawianie – ochrona przestojów (Db, Bk, So, Ol), zwłaszcza na siedliskach wilgotnych i w pobliżu terenów podmokłych.	
7.	<u>Obszar Natura 2000 Jezioro Świdwie PLB320006²</u> Cały obszar Natura 2000. Dla gatunków: A030 Bocian czarny, A073 Kania czarna, A074 Kania ruda, A075 Bielik, A089 Orlik krzykliwy, A094 Rybołów.	Objęcie stanowisk gatunku ochroną strefową.	Kontynuowanie dotychczasowej ochrony strefowej, zgodnie z aktualnie obowiązującym rozporządzeniem w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt i utrzymywanie stref ochronnych przez minimum 5 lat po ewentualnym opuszczeniu miejsca lęgu przez ptaki, przy jednoczesnym braku gniazda w tym okresie i braku innych śladów jednoznacznie wskazujących na zainteresowanie ptaków daną ostoją. Dla nowych, potwierdzonych miejsc gniazdowania gatunków – objęcie ochroną strefową poprzez ustanawianie stref ochronnych.	
8.	<u>Obszar Natura 2000 Jezioro Świdwie PLB320006²</u> Cały obszar Natura 2000. Dla gatunków: A030 Bocian czarny, A073 Kania czarna, A074 Kania ruda,	Objęcie stanowisk gatunku ochroną strefową.	Kontynuowanie dotychczasowej ochrony strefowej, zgodnie z aktualnie obowiązującym rozporządzeniem w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt i utrzymywanie stref ochronnych przez minimum 5 lat po	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
	A075 Bielik, A089 Orlik krzykliwy, A094 Rybołów.		ewentualnym opuszczeniu miejsca lęgu przez ptaki, przy jednoczesnym braku gniazda w tym okresie i braku innych śladów jednoznacznie wskazujących na zainteresowanie ptaków daną ostoją. Dla nowych, potwierdzonych miejsc gniazdowania gatunków – objęcie ochroną strefową poprzez ustanawianie stref ochronnych.	
9.	<u>Obszar Natura 2000 Jezioro Świdwie PLB320006²</u> Cały obszar Natura 2000. UWAGA!!!: Wg projektu: Wydzielenia: 682b, 709g , 709o, 709k , 681d , 870g, 656f , 869g ,709n , 709 m Dla gatunku: A127 Żuraw	Zabezpieczenie terenów lęgowych gatunku.	Wyłączenie z leśnych zabiegów gospodarczych siedlisk bagiennych (Bb, BMb, LMb) i wyłączenie w obszarze siedliska OI, w tym lęgów olszowych 91E0.	
10.	<u>Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003³</u> Strefa przybrzeżna Odry. Dla gatunków: A021 Bąk A027 Czapla biała A038 Łabędź krzykliwy A021 Bąk A027 Czapla biała A038 Łabędź krzykliwy A068 Bielaczek A119 Kropiatka A120 Zielonka A142Czajka A176	Planowanie zagospodarowania a turystycznego i nowych przedsięwzięć.	Planowanie zagospodarowania turystycznego obrzeży Odry z uwzględnieniem potrzeb ochrony gatunków, będących przedmiotem ochrony w obszarze; Planowanie nowych przedsięwzięć oraz projektowanie zmian istniejących przedsięwzięć z uwzględnieniem potrzeb ochrony gatunków,	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
	Mewa czarnogłowa A177 Mewa mała rzeczna A195 Rybitwa białczelna A197 Rybitwa czarna A036 Łabędź niemy A039 Gęś zbożowa A041 Gęś białoczelna A043 Gęgawa A050 Świstun A051 Krakwa A053 Krzyżówka A059 Głowienka A061 Czernica A070 Nurogęś A125 Łyska A391 Kormoran A054 Rożeniec A062 Ogorzałka A048 Ohar		będących przedmiotem ochrony.	
11.	<u>Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003³</u> Cały obszar Natura 2000. Dla gatunków: A030 Bocian czarny A073 Kania czarna A074 Kania ruda A075 Bielik A215 Puchacz	Objęcie stanowisk gatunku ochroną strefową.	Wszystkie nowo stwierdzone stanowiska gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną strefową (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt). Ochronę strefową należy utrzymać przez minimum 3 lata dla A073 i A074 oraz 5 lat dla pozostałych gatunków, mimo ewentualnego opuszczenia gniazda przez ptaka.	
12.	<u>Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003³</u> Cały obszar Natura 2000. Dla gatunków:	Zasady postępowania w hodowli lasu.	W hodowli lasu dążyć do tworzenia mozaiki różnowiekowych i różnogatunkowych drzewostanów zgodnych z siedliskiem.	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
	A030 Bocian czarny A073 Kania czarna A074 Kania ruda A075 Bielik A215 Puchacz			
13.	<u>Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003³</u> Wszystkie użytki zielone w obszarze. Dla gatunków: A030 Bocian czarny A072 Trzmielojad A073 Kania czarna A074 Kania ruda A081 Błotniak stawowy A120 Zielonka A122 Derkacz A127 Żuraw A215 Puchacz	Wdrożenie i kontrola przestrzegania ograniczenia zmiany przeznaczenia trwałych użytków zielonych na grunty orne i inne tereny.	Wdrożenie i kontrola przestrzegania ograniczenia zmiany przeznaczenia trwałych użytków zielonych na grunty orne i inne tereny np. pod zabudowę lub zalesienia, jedynie w wyjątkowych przypadkach, po przeanalizowaniu wpływu zmiany przeznaczenia gruntu na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz ich siedliska lub przeprowadzenia procedury oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.	
14.	<u>Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003³</u> Cały obszar. Dla gatunków: A073 Kania czarna A074 Kania ruda A075 Bielik A215 Puchacz	W krajobrazie otwartym odstępianie od wycinki drzew i krzewów oraz łożowisk	W krajobrazie otwartym odstąpić od wycinki drzew i krzewów oraz łożowisk (szczególnie, nie wskazana jest wycinka w okresie od kwietnia do sierpnia), za wyjątkiem usuwania gatunków obcych ekspansywnych.	
15.	<u>Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003³</u> Stanowiska łąkowe A120, stanowiska łąkowe A127, A142, Łąki nad jeziorem Dąbie, siedliska A073, A074, A075, A081.	Utrzymanie istniejących obszarów podmokłych.	Utrzymanie istniejących obszarów podmokłych. Przy projektowaniu urządzeń hydrotechnicznych uwzględnić potrzebę pozostawienia istniejących obszarów podmokłych.	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
	Dla gatunków: A038 Łabędź krzykliwy A073 Kania czarna A074 Kania ruda A075 Bielik A081 Błotniak stawowy A120 Zielonka A127 Żuraw A142Czajka A036 Łabędź niemy A039 Gęś zbożowa A041Gęś białoczelna A043Gęgawa A050Świstun A051Krakwa A053Krzyżówka A059Głowienka A061Czernica A070Nurogęś A125Łyska A391Kormoran A054 Rozeniec A062 Ogorzalka			
15.	<u>Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003³</u> Brzegi cieków naturalnych i sztucznych. Dla gatunków: A229 Zimorodek A272 Podróżniczek A307 Jarzębka	Zachowanie wszystkich aktualnych zadrzewień i łożowisk przy ciekach naturalnych i sztucznych	Zachować wszystkie aktualne zadrzewienia i łożowska przy ciekach naturalnych i sztucznych, za wyjątkiem usuwania gatunków obcych ekspansywnych. W sytuacjach gdy nie jest możliwe inne rozwiązanie nie powinno się przy tym blokować niezbędnych zadań wynikających z nadrzędnego interesu publicznego jakim jest ochrona przeciwpowodziowa oraz sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu życia i mienia.	
16.	<u>Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003³</u> Brzegi cieków	Utrzymanie charakteru głównych kanałów i rzek	Utrzymać charakter głównych kanałów i rzek w stanie zbliżonym do aktualnego zapewniającym	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
	naturalnych i sztucznych. Dla gatunków: A229 Zimorodek A197 Rybitwa czarna		istnienie zróżnicowania budowy koryta i brzegu zapewniającego zróżnicowanie siedlisk i biotopów. Prowadzone działania nie mogą przyczynić się do występowania podtopień zagrażających bezpieczeństwu ludzi i mienia.	
17.	<u>Obszar Natura 2000</u> <u>Dolna Odra</u> <u>PLH320037⁴</u> Wszystkie znane płyty siedliska 91E0.	Stworzenie i realizacja programów zwalczania inwazyjnych gatunków obcych	Stworzenie i realizacja programów zwalczania inwazyjnych gatunków obcych (m. in.: klon jesionolistny, robinia akacyjowa, mahonia pospolita, nawłoc późna i kanadyjska, niecierpek gruczołowaty, barszcz Sosnowskiego, rdestowiec sachaliński i ostrokończysty, słonecznik bulwiasty). Programy te należy realizować w koordynacji z samorządami, zarządcami gruntów i obszarów chronionych położonych w obrębie obszaru Natura 2000. W przypadku płątów siedlisk zlokalizowanych na gruntach Lasów Państwowych, podczas realizacji programów należy, w ramach prowadzonych zabiegów gospodarczych, sukcesywnie usuwać drzewiaste inwazyjne gatunki obce.	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
18.	<u>Obszar Natura 2000 Dolna Odra PLH320037⁴</u> Wszystkie znane płaty siedliska 91E0.	Faworyzowanie odnowień naturalnych	Faworyzowanie odnowień naturalnych w obrębie płatów siedlisk 91E0.	
19.	<u>Obszar Natura 2000 Dolna Odra PLH320037⁴</u> Wszystkie znane płaty siedliska 91E0.	Kontynuowanie, w ramach gospodarki leśnej, działań mających na celu pozostawianie martwego drewna.	Kontynuowanie, w ramach gospodarki leśnej, działań mających na celu pozostawianie martwego drewna oraz starych i obumierających drzew aż do osiągnięcia właściwego stanu siedliska.	
20.	<u>Obszar Natura 2000 Dolna Odra PLH320037⁴</u> Wszystkie znane płaty siedliska 91E0.	Wytypowanie płatów, które pełnić będą funkcje powierzchni referencyjnych dla siedliska.	W oparciu o sieć powierzchni lasów objętych szczególną ochroną, użytków ekologicznych na zadrzewieniach, rezerwatów, wydzieleń stanowiących strefę ochrony ścisłej zwierząt, wytypowanie płatów, które pełnić będą funkcje powierzchni referencyjnych dla siedliska i jego odmian lokalnych. W przypadku objęcia odpowiedniego płatu siedliska powierzchniami chronionymi utworzenie powierzchni referencyjnych na najlepiej zachowanych i reprezentatywnych płatach.	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
21.	<u>Obszar Natura 2000 Dolna Odra PLH320037⁴</u> Wszystkie znane płaty siedliska 91E0.	Uwzględnić konieczność zapewnienia przepływu wód bez jej stagnowania i niedoborów w dolinach cieków.	Przy projektowaniu działań ingerujących w stosunki wodne, uwzględnić konieczność zapewnienia przepływu wód bez jej stagnowania i niedoborów w dolinach cieków.	
22.	<u>Obszar Natura 2000 Dolna Odra PLH320037⁴</u> Wszystkie znane płaty siedliska 91E0.	Użytkowanie gospodarcze w wąskich pasach łągów wzdłuż cieków.	W wąskich pasach łągów wzdłuż cieków należy unikać planowania i wykonywania rębni zupełnej, preferując rębnię częściową lub dalej idące ograniczenie użytkowania.	
23.	<u>Obszar Natura 2000 Dolna Odra PLH320037⁴</u> Wszystkie znane płaty siedliska 91E0.	Wezbrania wód i wysoki poziom wód w dolinach jako warunkujące procesy madotwórcze i zachowanie siedlisk łągowych	Wezbrania wód i wysoki poziom wód w dolinach jako warunkujące procesy madotwórcze i zachowanie siedlisk łągowych powinny być zabezpieczone lub przywrócone (nie planować ani realizować przedsięwzięć ograniczających naturalną retencję wód w dolinach i naturalne wahania poziomu wód, z wyjątkiem działań przeciwpowodziowych, realizowanych z uwzględnieniem potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych).	
24.	<u>Obszar Natura 2000 Dolna Odra PLH320037⁴</u> Wszystkie znane płaty siedliska 91E0.	Systematyczna eliminacja klonu jesionolistnego	Systematyczna eliminacja klonu jesionolistnego prowadzona przy okazji usuwania zadrzewień na międzywalu ze względów przeciwpowodziowych, przy jednoczesnym zachowywaniu w miarę możliwości drzew z	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
			rodzajów: <i>Salix</i> , <i>Populus</i> , <i>Ulmus</i> i <i>Fraxinus</i> , rosnących w zadrzewieniach łągowych na aluwiałach nadrzecznych.	
25.	<u>Obszar Natura 2000</u> <u>Dolna Odra</u> <u>PLH320037⁴</u> Wszystkie znane płaty siedliska 91E0.			
26.	Przedmioty ochrony obszarów Natura 2000.	Zgodnie z tabelą XXII	Brak	Zgodnie z tabelą XXII
27.	Wszystkie płaty siedliska przyrodniczego 3150, 3160.	Zarządzanie siedliskiem wymaga działań na poziomie obszaru wodnego – zlewni bezpośredniej i pośredniej.	-	Na całym obszarze wodnym mieszczącym siedlisko zaleca się jego ochronę poprzez: oczyszczanie ścieków zanieczyszczających, ochronę stref brzegowych, wyznaczenie stref działań ochronnych, ograniczenie eutrofizacji i gromadzenia się osadów, ograniczanie zamulania i rozwoju halofitów (roślin bagiennych częściowo zanurzonych w wodzie).
28.	Wszystkie płaty siedliska przyrodniczego 6410 ,6510	Siedlisko powinno być obejmowane ochroną czynną		Należy je kosić, najlepiej ręcznie lub lekkim sprzętem, maksymalnie dwa razy w roku. Nie jest wskazane zbyt niskie koszenie i intensywne wypasanie. Siano powinno być usuwane z łąki. Użytki zielone powinny być umiarkowanie nawożone. Wysokość dawek nawozów zależy od żyzności siedliska.
29.	Wszystkie płaty siedliska przyrodniczego	Uzyskanie efektu regeneracji	-	Maksymalne zabezpieczenie torfowiska przed utratą wody

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
	7110, 7140	roślinności torfowiskowej z reguły wymaga stymulacji procesu poprzez zabiegi ochrony czynnej. Rodzaj i sposób ich przeprowadzenia musi być każdorazowo opracowany dla konkretnego obiektu, na podstawie jego aktualnej sytuacji hydrologicznej i stanu roślinności.		poprzez odpływ i nadmierną ewapotranspirację, a następnie spowodowanie stopniowego podniesienia lustra wody i jego stabilizację w pobliżu powierzchni.
30.	Wszystkie płaty siedliska przyrodniczego 9110, 9130	Zachowanie lasów z udziałem martwego drewna oraz zróżnicowaną strukturą przestrzenną drzewostanu o zróżnicowanym reżimie użytkowania oraz odpowiednią dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemu leśnego ilością starych drzew.	-	Zalecane jest stosowanie rębni złożonych z długim okresem odnowienia. Dla zachowania pełni zróżnicowania ekosystemu należy pozostawiać do naturalnej śmierci części drzew, fragmentów ekosystemu nietkniętych podczas cięć rębnych, a także zapewnić ciągłą obecność w każdym kompleksie starych, rębnych i przeszlorębnych drzewostanów. Z punktu widzenia ochrony kwaśnych buczyn niekorzystne jest do nich wprowadzanie gatunków obcego pochodzenia.
31.	Wszystkie płaty siedliska przyrodniczego 9160	Zachowanie lasów z udziałem martwego drewna oraz zróżnicowaną	-	W lasach gospodarczych rozsądny jest kompromis między ochroną, a gospodarką, obejmujący zastosowanie

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
		strukturą przestrzenną drzewostanu o zróżnicowanym reżimie użytkowania oraz odpowiednią dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemu leśnego ilością starych drzew.		dotychczasowych sposobów użytkowania jednak pod warunkiem równoczesnego prowadzenia przebudowy oraz przyjęcia odpowiednich dla zbiorowiska docelowych składów gatunkowych. Promować na siedlisku drzewostany dębowo-grabowe.
32.	Wszystkie płaty siedliska przyrodniczego 9190	Zachowanie lasów z udziałem martwego drewna oraz zróżnicowaną strukturą przestrzenną drzewostanu o zróżnicowanym reżimie użytkowania oraz odpowiednią dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemu leśnego ilością starych drzew.	-	W lasach gospodarczych rozsądny jest kompromis między ochroną, a gospodarką, obejmujący zastosowanie dotychczasowych sposobów użytkowania jednak pod warunkiem równoczesnego prowadzenia przebudowy oraz przyjęcia odpowiednich dla zbiorowiska docelowych składów gatunkowych. Odstąpienia od sztucznego odnowienia świerka na płatach siedliska.
33.	Wszystkie płaty siedliska przyrodniczego 91D0	Zachowanie stosunków wodnych właściwych dla siedliska.	-	Zaleca się wyłączenie z gospodarki leśnej. Na siedliskach o zmienionych warunkach wodnych, po ich korekcie i w zależności od celu planowanego do osiągnięcia, zabiegi czynnej ochrony mogą polegać na usunięciu z drzewostanu gatunków niepożądanych oraz

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
				zmniejszeniu zwarcia podszytu.
34.	Wszystkie płaty siedliska przyrodniczego 91E0, 91F0	Ochrona warunków siedliskowych, w których funkcjonuje ten typ ekosystemu, przede wszystkim ochrona warunków wodnych	-	Korzystne jest zastępowanie rębni zupełnej rębniami złożonymi. Unikać należy wprowadzania gatunków obcych siedliskom łągowym.
35.	Wszystkie bagna ewidencyjne.	Zachowanie enklaw wśród leśnych siedlisk świeżych	-	- nie odwadnianie; - wokół bagien zaleca się w trakcie wykonywania cięć zachowywać lub kształtować strefę pasa ochronnego.
36.	Wszystkie źródliska	Zachowanie źródlisk	-	- na tych niewielkich powierzchniach rezygnowanie z zabiegów trzebieżowych i czyszczeń; - wokół bagien zaleca się w trakcie wykonywania cięć zachowywać lub kształtować strefę pasa ochronnego. - ochrona w czasie zrywki drewna
37.	Całe Nadleśnictwo	Ochrona różnorodności biologicznej	Brak.	Część F, pkt. 1 POP
38.	Całe Nadleśnictwo	Ochrona prawnych form ochrony przyrody	Brak	Część F, pkt. 2 POP
39.	Całe Nadleśnictwo	Ochrona cennych gatunków roślin naczyniowych	Brak.	Część F, pkt. 3 POP
40.	Całe Nadleśnictwo	Ochrona cennych gatunków roślin naczyniowych	Brak	Część F, pkt. 4 POP
41.	Całe Nadleśnictwo	Ochrona starych i	Brak.	Część F, pkt. 5 POP

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
		cennych drzew		
42.	Całe Nadleśnictwo	Ochrona fauny kręgowców	Brak	Część F, pkt. 6 POP
43.	Całe Nadleśnictwo	Ochrona fauny bezkręgowców	Brak.	Część F, pkt. 7 POP
44.	Całe Nadleśnictwo	Ochrona pamiątek kultury leśnej i kultury powszechnej w lasach	Brak	Część F, pkt. 8 POP
45.	Całe Nadleśnictwo	Kształtowanie stosunków wodnych i ochrona siedlisk hydrogeniczných w lasach	Brak.	Część F, pkt. 9 POP
46.	Całe Nadleśnictwo	Kształtowanie strefy ekotonowej.	Brak	Część F, pkt. 10 POP

¹ Zarządzeniem Nr 2/2016 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 01 marca 2016 r. obowiązujące przez okres 3 lat. Zarządzenie zostało zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 20 października 2016 r.

²Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Świdwie PLB320006 (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 7 maja 2014 r., poz. 1924).

UWAGA!!! Z dniem 15 września 2016 roku został opracowany projekt zmieniający zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Świdwie PLB320006.

³Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003 (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 7 maja 2014 r., poz. 1934).

UWAGA!!! Z dniem 19 października 2016 roku został opracowany projekt zmieniający zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003

⁴ Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolna Odra PLH320037 (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 17 kwietnia 2014 r., poz. 1661). Zarządzenie zostało zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 10 grudnia 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolna Odra PLH320037 (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 14 grudnia 2015 r., poz. 5419), oraz Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 6 grudnia 2016 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolna Odra PLH320037 (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 12 grudnia 2016 r., poz. 4974).

Załącznik nr 3.

Wykaz siedlisk przyrodniczych w Nadleśnictwie Trzebież

Kod siedliska	Adres leśny	Stan siedliska	Położenie	Pow [ha]
3150	11-820A -b	B	Całe wydzielania	18,43
	12-845 -i	B	Całe wydzielania	2
	12-853 -j	B	Całe wydzielania	0,36
3150 Suma				20,79
3160	06-360 -d	B	Całe wydzielania	1,67
3160 Suma				1,67
6410	02-172 -f	B	Część wydzielania	0,6
	04-237 -l	C	Całe wydzielania	8,2
6410 Suma				8,8
6510	01-135 -a	C	Całe wydzielania	3,94
	09-485 -c	C	Całe wydzielania	8,63
	09-486 -b	C	Całe wydzielania	4,21
	09-535 -b	C	Całe wydzielania	14,08
	09-560 -a	C	Całe wydzielania	7,29
	10-656B -f	C	Całe wydzielania	4,33
6510 Suma				42,48
7110	01-134 -i	A	Część wydzielania	1,6
	01-135 -j	A	Część wydzielania	1,48
	02-216 -f	A	Część wydzielania	1
7110 Suma				4,08
7140	06-360 -c	B	Część wydzielania	0,5
7140 Suma				0,5
9110	01-133 -h	A	Całe wydzielania	5,24
	02-260 -c	C	Całe wydzielania	4,28
	02-299 -i	A	Całe wydzielania	2,83
	02-300 -x	C	Całe wydzielania	1,11
	02-320 -b	C	Całe wydzielania	8,89
	02-321 -b	C	Całe wydzielania	3,3
	02-321 -g	A	Całe wydzielania	0,73
	02-322 -g	A	Całe wydzielania	4,03
	02-322 -h	C	Całe wydzielania	3,98
	02-322 -i	C	Całe wydzielania	0,98
	02-323 -b	C	Całe wydzielania	11,85
	02-324 -a	A	Całe wydzielania	3,79
	03-46 -c	B	Całe wydzielania	3,03
	04-187 -j	B	Całe wydzielania	2,73
	04-187 -l	B	Całe wydzielania	1,36
	04-189 -g	C	Całe wydzielania	6,36
	04-190 -f	C	Całe wydzielania	3,32
	04-191 -f	B	Całe wydzielania	3,68
	04-191 -k	A	Całe wydzielania	1,93
	04-198 -b	A	Całe wydzielania	4,42

Kod siedliska	Adres leśny	Stan siedliska	Położenie	Pow [ha]
	04-198 -c	C	Całe wydzielienia	0,73
	04-230 -b	A	Całe wydzielienia	2,26
	04-234 -d	A	Całe wydzielienia	4,29
	04-235 -c	C	Całe wydzielienia	3,64
	04-235 -h	C	Całe wydzielienia	4,42
	04-236 -a	C	Część wydzielienia	4,32
	04-239 -f	A	Całe wydzielienia	6,18
	04-276 -a	C	Całe wydzielienia	3,17
	04-276 -g	A	Całe wydzielienia	4,16
	05-443 -d	B	Całe wydzielienia	6,3
	05-443 -i	C	Całe wydzielienia	5,15
	05-444 -f	C	Całe wydzielienia	3,24
	05-444 -h	C	Całe wydzielienia	6,5
	05-454 -m	A	Całe wydzielienia	2,31
	06-346 -f	C	Całe wydzielienia	3,44
	06-350 -k	C	Całe wydzielienia	0,37
	06-350 -n	C	Całe wydzielienia	1,15
	06-388 -h	A	Całe wydzielienia	4,52
	06-469 -j	A	Całe wydzielienia	5,99
	07-521 -o	B	Całe wydzielienia	1,36
	07-542 -f	A	Całe wydzielienia	2
	07-543 -g	A	Całe wydzielienia	5,88
	07-546 -a	A	Całe wydzielienia	7,57
	07-546 -g	A	Całe wydzielienia	4,55
	07-546 -h	A	Całe wydzielienia	3,88
	07-569 -h	A	Całe wydzielienia	7,35
	07-594 -b	C	Całe wydzielienia	3,89
	07-594 -h	C	Całe wydzielienia	3,96
	07-595 -c	A	Całe wydzielienia	3,08
	07-595 -d	A	Całe wydzielienia	2,86
	08-523 -a	B	Całe wydzielienia	3,78
	08-580 -b	A	Całe wydzielienia	5,09
	08-580 -c	A	Całe wydzielienia	6,25
	08-650 -d	C	Całe wydzielienia	5,07
	08-667 -d	C	Całe wydzielienia	7,62
	09-489 -l	C	Całe wydzielienia	3,8
	09-492 -c	A	Całe wydzielienia	3,55
	09-493 -f	A	Całe wydzielienia	2,05
	09-493 -h	A	Całe wydzielienia	2,31
	09-493 -j	A	Całe wydzielienia	1,52
	09-653 -f	B	Całe wydzielienia	1,57
	09-653 -g	B	Całe wydzielienia	3,96
	10-693 -c	A	Całe wydzielienia	3,1
	10-693 -d	C	Całe wydzielienia	3,41

Kod siedliska	Adres leśny	Stan siedliska	Położenie	Pow [ha]
	10-693 -i	C	Całe wydzielienia	2,53
	11-707 -b	C	Całe wydzielienia	6,56
	11-787 -d	B	Całe wydzielienia	1,96
	11-787 -g	A	Całe wydzielienia	6,93
9110 Suma				267,42
9130	01-32 -b	A	Całe wydzielienia	1,72
	01-34 -d	C	Całe wydzielienia	2,43
	01-35 -c	A	Całe wydzielienia	2,49
	03-118 -f	A	Całe wydzielienia	1,74
	03-119 -d	B	Całe wydzielienia	2,65
	03-52 -b	B	Całe wydzielienia	2,18
	03-53 -c	C	Całe wydzielienia	3,23
	03-53 -d	C	Całe wydzielienia	1,46
	03-54 -f	C	Całe wydzielienia	0,5
	03-55 -b	B	Całe wydzielienia	0,78
	03-83 -a	C	Całe wydzielienia	4,86
	03-84 -b	A	Całe wydzielienia	4,64
	05-342 -b	C	Całe wydzielienia	2,09
	05-342 -d	C	Całe wydzielienia	12,21
	05-343 -d	B	Całe wydzielienia	4,6
	05-343 -g	C	Całe wydzielienia	0,7
	05-343 -h	C	Całe wydzielienia	2,22
	05-454 -n	B	Całe wydzielienia	7,07
	05-455 -d	C	Całe wydzielienia	5,41
	05-455 -f	B	Całe wydzielienia	2,71
	05-455 -j	C	Całe wydzielienia	1,62
	05-455 -k	C	Całe wydzielienia	1,29
	05-456 -g	A	Całe wydzielienia	3,28
	09-500 -c	A	Całe wydzielienia	2,52
	09-500 -f	A	Całe wydzielienia	0,94
	09-500 -h	A	Całe wydzielienia	0,53
	09-501 -a	A	Całe wydzielienia	5,99
	09-501 -b	A	Całe wydzielienia	5,01
	09-501 -c	A	Całe wydzielienia	4,95
	10-885 -i	B	Całe wydzielienia	5,26
	10-886 -a	C	Całe wydzielienia	8,96
	11-809 -c	C	Całe wydzielienia	7,63
	11-809 -d	C	Całe wydzielienia	5,75
	11-810 -b	C	Całe wydzielienia	1,2
	12-807 -f	B	Całe wydzielienia	3,47
	12-807 -h	C	Całe wydzielienia	3,97
	12-807 -k	C	Całe wydzielienia	3,27
	12-808 -c	C	Całe wydzielienia	6,51
	12-808 -d	A	Całe wydzielienia	5,16

Kod siedliska	Adres leśny	Stan siedliska	Polozenie	Pow [ha]
	12-823 -c	B	Całe wydzielienia	2,51
	12-823 -d	C	Całe wydzielienia	5,23
	12-823 -k	C	Całe wydzielienia	2,83
	12-823 -l	C	Całe wydzielienia	7,85
	12-824 -b	A	Całe wydzielienia	6,96
	12-824 -f	C	Całe wydzielienia	2,43
	12-824 -g	B	Całe wydzielienia	5,06
	12-824 -i	C	Całe wydzielienia	1,72
	12-825 -a	A	Całe wydzielienia	5,24
	12-825 -b	A	Całe wydzielienia	5,8
	12-826 -d	B	Całe wydzielienia	4,34
	12-826 -f	B	Całe wydzielienia	1,03
	12-826 -g	C	Całe wydzielienia	8,42
	12-826 -i	C	Całe wydzielienia	4,29
	12-827 -b	B	Całe wydzielienia	4,9
	12-827 -c	B	Całe wydzielienia	5,36
	12-827 -d	B	Całe wydzielienia	5,08
	12-828 -c	A	Całe wydzielienia	1,79
	12-828 -f	A	Całe wydzielienia	3,45
	12-828 -j	A	Całe wydzielienia	0,63
	12-829 -b	B	Część wydzielienia	0,5
	12-829 -f	B	Całe wydzielienia	16,08
	12-830 -a	B	Całe wydzielienia	0,66
	12-830 -f	B	Całe wydzielienia	3,51
	12-830 -h	B	Całe wydzielienia	11,43
	12-830 -i	A	Całe wydzielienia	1,79
	12-831 -c	B	Całe wydzielienia	3,67
	12-831 -g	A	Całe wydzielienia	1,6
	12-832 -l	B	Całe wydzielienia	1,07
	12-832 -o	B	Całe wydzielienia	1,93
	12-837 -g	C	Całe wydzielienia	13,48
	12-837 -l	B	Całe wydzielienia	1,3
	12-837 -m	B	Całe wydzielienia	1,36
	12-838 -a	C	Całe wydzielienia	8,03
	12-838 -b	C	Całe wydzielienia	0,45
	12-838 -c	C	Całe wydzielienia	2,15
	12-838 -d	C	Całe wydzielienia	9,69
	12-838 -f	C	Całe wydzielienia	4,2
	12-839 -a	C	Całe wydzielienia	7,57
	12-839 -d	C	Całe wydzielienia	8,3
	12-839 -f	A	Całe wydzielienia	4,57
	12-839 -g	A	Całe wydzielienia	6,69
	12-840 -a	C	Całe wydzielienia	1,75
	12-840 -b	C	Całe wydzielienia	2,54

Kod siedliska	Adres leśny	Stan siedliska	Położenie	Pow [ha]
	12-840 -c	B	Całe wydzielienia	1,73
	12-840 -d	C	Całe wydzielienia	7,4
	12-840 -i	B	Część wydzielienia	0,88
	12-841 -b	C	Część wydzielienia	2,74
	12-841 -c	C	Część wydzielienia	2,51
	12-841 -d	C	Całe wydzielienia	3,65
	12-842 -a	C	Całe wydzielienia	5,46
	12-842 -b	C	Całe wydzielienia	3,88
	12-842 -f	A	Całe wydzielienia	0,97
	12-842 -g	A	Całe wydzielienia	2,6
	12-842 -h	C	Całe wydzielienia	5,41
	12-843 -a	A	Całe wydzielienia	2,07
	12-843 -b	A	Całe wydzielienia	7,62
	12-843 -d	B	Całe wydzielienia	5,8
	12-843 -f	B	Całe wydzielienia	6,35
	12-844 -a	B	Całe wydzielienia	4,58
	12-844 -b	B	Całe wydzielienia	5,14
	12-844 -c	B	Całe wydzielienia	4,87
	12-846 -b	C	Całe wydzielienia	2,01
	12-849 -b	B	Całe wydzielienia	1,87
	12-849 -c	B	Całe wydzielienia	1,54
	12-849 -o	B	Całe wydzielienia	1,12
	12-851 -l	C	Całe wydzielienia	1,08
9130 Suma				423,52
9160	09-511 -g	C	Całe wydzielienia	0,91
	09-653 -s	C	Całe wydzielienia	4,48
	10-713 -m	B	Całe wydzielienia	1,92
	10-869 -d	C	Całe wydzielienia	2,21
	10-870 -f	A	Całe wydzielienia	1,19
	12-806 -i	A	Całe wydzielienia	0,9
	12-807 -i	A	Całe wydzielienia	1,34
	12-821 -d	A	Całe wydzielienia	0,57
	12-821 -g	A	Całe wydzielienia	0,51
	12-829 -b	C	Część wydzielienia	0,43
	12-833 -d	B	Całe wydzielienia	2,4
	12-840 -i	C	Część wydzielienia	0,85
	12-851 -g	B	Całe wydzielienia	1,23
9160 Suma				18,94
9190	01-1 -b	C	Całe wydzielienia	2,07
	01-15 -f	C	Całe wydzielienia	0,52
	01-6 -s	C	Całe wydzielienia	1,7
	01-9 -l	C	Całe wydzielienia	1,68
	01-95 -g	B	Całe wydzielienia	2,1
	02-138 -d	B	Całe wydzielienia	3,32

Kod siedliska	Adres leśny	Stan siedliska	Położenie	Pow [ha]
	02-143 -i	B	Całe wydzielienia	0,52
	03-121 -c	C	Całe wydzielienia	0,89
	03-145A -t	B	Całe wydzielienia	1,37
	03-159 -b	A	Całe wydzielienia	2,13
	03-160 -b	B	Całe wydzielienia	1,19
	03-92 -b	C	Całe wydzielienia	9,11
	04-187 -h	C	Całe wydzielienia	3,33
	04-224 -a	B	Całe wydzielienia	2,38
	04-224 -h	B	Całe wydzielienia	2,25
	04-224 -k	B	Całe wydzielienia	2,75
	04-225 -i	A	Całe wydzielienia	1,18
	04-225 -n	A	Całe wydzielienia	0,17
	04-226 -c	C	Całe wydzielienia	4,73
	04-268 -d	B	Całe wydzielienia	6,92
	04-284 -c	C	Całe wydzielienia	1,6
	05-409 -b	A	Całe wydzielienia	1,46
	06-459 -a	B	Całe wydzielienia	2,06
	06-460 -b	C	Całe wydzielienia	1,99
	07-521 -j	C	Całe wydzielienia	0,75
	07-537 -a	B	Całe wydzielienia	3,88
	07-538 -d	C	Całe wydzielienia	2,28
	07-611 -g	C	Całe wydzielienia	2,12
	07-611 -h	C	Całe wydzielienia	1,1
	07-614 -d	C	Całe wydzielienia	1,32
	07-617 -d	B	Całe wydzielienia	2,19
	07-635 -f	C	Całe wydzielienia	0,47
	07-635 -w	A	Całe wydzielienia	0,61
	07-637 -b	C	Całe wydzielienia	1,88
	09-532 -b	B	Całe wydzielienia	1,08
	09-534 -d	B	Całe wydzielienia	1,26
	10-655 -l	B	Całe wydzielienia	1,09
	10-860 -b	A	Całe wydzielienia	1,58
	10-868 -a	B	Całe wydzielienia	7,15
	10-869 -h	B	Całe wydzielienia	1,72
	10-869 -j	B	Całe wydzielienia	3,48
	10-869 -n	B	Całe wydzielienia	0,78
	10-869 -p	B	Całe wydzielienia	1,22
	10-869B -p	C	Całe wydzielienia	1,2
	10-869B -r	C	Całe wydzielienia	1,37
	10-869B -s	C	Całe wydzielienia	1,85
	10-870 -a	B	Całe wydzielienia	1,44
	10-876 -m	B	Całe wydzielienia	1,95
	10-879 -j	C	Całe wydzielienia	0,76
	10-879 -k	B	Całe wydzielienia	1,9

Kod siedliska	Adres leśny	Stan siedliska	Położenie	Pow [ha]
	10-881 -b	C	Całe wydzielienia	0,95
	10-898A -i	A	Całe wydzielienia	1,01
	11-686 -a	B	Całe wydzielienia	1,23
	11-686 -b	B	Całe wydzielienia	0,42
	11-702 -b	C	Całe wydzielienia	1,5
	11-720 -c	C	Całe wydzielienia	0,78
	11-720 -d	C	Całe wydzielienia	2,09
	11-752 -c	B	Całe wydzielienia	1,58
	11-816 -a	C	Całe wydzielienia	3,78
	12-737 -d	C	Całe wydzielienia	0,9
	12-757 -b	C	Całe wydzielienia	2,98
	12-801 -c	B	Całe wydzielienia	2,12
	12-804 -b	A	Całe wydzielienia	0,66
	12-806 -b	C	Całe wydzielienia	2,7
	12-854 -i	C	Całe wydzielienia	2,38
	12-855 -d	B	Całe wydzielienia	1,42
9190 Suma				130,35
91D0	01-104 -a	C	Całe wydzielienia	1,05
	01-105 -c	C	Całe wydzielienia	2,87
	01-105 -d	C	Całe wydzielienia	1,16
	01-17 -h	A	Całe wydzielienia	2,21
	01-17 -j	A	Całe wydzielienia	1,85
	01-18 -d	A	Całe wydzielienia	1,59
	01-70 -h	C	Całe wydzielienia	2,7
	02-172 -g	B	Całe wydzielienia	1,67
	02-216 -f	A	Część wydzielienia	1
	02-216 -g	A	Całe wydzielienia	3,37
	02-216 -h	A	Całe wydzielienia	7,09
	02-310 -a	A	Całe wydzielienia	10,05
	04-196 -b	C	Całe wydzielienia	1,56
	06-351 -g	C	Całe wydzielienia	7,9
	06-351 -h	C	Całe wydzielienia	2,7
	06-360 -c	B	Część wydzielienia	0,5
	06-373 -b	C	Całe wydzielienia	1,11
	08-555 -f	A	Całe wydzielienia	0,24
	08-556 -f	A	Całe wydzielienia	4,53
	08-630 -g	C	Część wydzielienia	0,7
	08-650 -c	C	Całe wydzielienia	0,74
	09-435 -f	A	Całe wydzielienia	5,21
	09-436 -h	A	Całe wydzielienia	2,95
	09-481 -a	A	Całe wydzielienia	1,88
	09-499 -c	A	Całe wydzielienia	5,64
	10-674 -d	A	Całe wydzielienia	5,23
	10-680 -c	C	Całe wydzielienia	8,81

Kod siedliska	Adres leśny	Stan siedliska	Położenie	Pow [ha]
	10-708 -c	C	Całe wydzielienia	3,74
	10-708 -f	C	Całe wydzielienia	0,7
	10-708 -j	C	Całe wydzielienia	1,67
	10-709 -b	C	Całe wydzielienia	2,52
	11-686 -h	C	Całe wydzielienia	0,85
	11-703 -c	C	Całe wydzielienia	4,78
	11-703 -g	C	Część wydzielienia	1,32
91D0 Suma				101,89
91E0	03-58 -b	B	Całe wydzielienia	5,58
	03-58 -c	B	Całe wydzielienia	10,7
	03-58 -d	B	Całe wydzielienia	1,12
	03-58 -g	B	Całe wydzielienia	1,41
	03-58 -j	B	Całe wydzielienia	0,55
	06-410 -a	B	Całe wydzielienia	3,64
	06-411 -f	B	Całe wydzielienia	3,53
	09-560 -m	B	Całe wydzielienia	0,79
	09-653 -j	C	Całe wydzielienia	2,26
	11-800 -a	B	Całe wydzielienia	2,93
	12-803 -k	A	Część wydzielienia	0,26
	12-803 -l	A	Część wydzielienia	0,51
	12-804 -l	A	Całe wydzielienia	0,26
	12-899 -f	C	Całe wydzielienia	1,88
	12-899 -g	C	Całe wydzielienia	6,46
	12-899 -h	C	Całe wydzielienia	3,21
	12-899 -i	A	Całe wydzielienia	3,9
	12-900 -c	C	Całe wydzielienia	1,8
	12-902 -a	C	Całe wydzielienia	1,37
	12-904 -b	C	Całe wydzielienia	2,08
	12-904 -h	C	Całe wydzielienia	1,9
	12-906 -a	C	Całe wydzielienia	7,39
	12-906 -b	C	Część wydzielienia	4,5
	12-925 -p	C	Część wydzielienia	0,61
91E0 Suma				68,64
91F0	06-468 -h	C	Całe wydzielienia	2,99
	10-875 -k	A	Całe wydzielienia	3,73
	12-843 -c	A	Całe wydzielienia	0,8
91F0 Suma				7,52
Suma końcowa				1096,6

